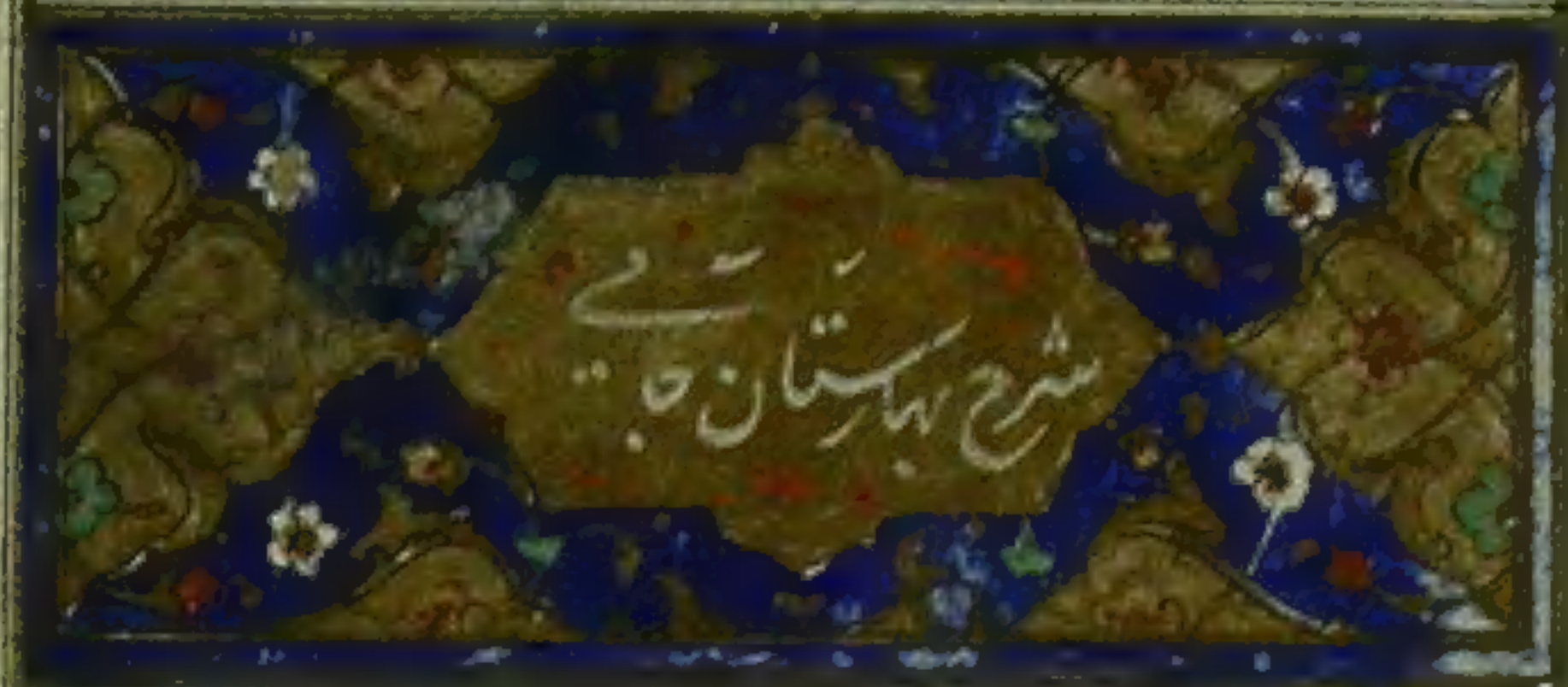

FA-A

ما شاء الله الملك العليم
السميع العليم

چو مرغ آفریدی بال ز آغاز بر مهلیش قوشی ابتدا دن
 نه از نیروی حمد آید پیرواز جدا جلی ایچون او چپه
 بمقصد نارسیده پیر بریزد قصد اندوکی پره واریدین
 قنادی دو کلو رفت زان سان که دیگر بر بخیزد شولیه
 دوشکر که ارتق قالیقاز شر هزاران دستان حمد
 و ثنا از زبان مرغان بهارستان عشق و وفا که عشق
 و فابهار یی یربینک قوشلری دلندن صادر اولان
 بیک بیک حمد ثنا نعلری از منابر اغصان فضل جان
 بحسن اصوات طیب الحان علی الدوام خوانند فضل
 احسان دالری منبرلری اوستندن کوزل آواز لر و کوز
 ادا لایله او قورلر و بمجامع حاضران مجامع قدس
 ناظران مناظر انس علی تراشهور و الاءوام رسانند
 دخی خطیره قدس مجملرند حافظ اولندرک و انس

نظر کا بلرندن نظر آید نلرک قولعلرینه ای لر یلار کجک
 اوزر نه ایرشد و رر قطعه صانی را که گلستان سپهر
 بوا صاف اید موصوف اولامد شول صانع ایچون اولسونم
 باشد از کلبن صنوعش ورقی فلک کلشنی انک پرو بیب
 کلند و بر ورقدر یا بود بهر ثنا خوانش پز ثار از در کوهر
 طبعی یا فلک انک نئاسن او قویجیلر ایچون در و کوهر
 صا چلغند و طولی بر طبق اولور جلت عظمه جلال و علت
 کلمه کماله صانعک جلال کبریا سی ادراک عقل و فهمدن
 متعالی در دخی کلمات عالیه سی کنهی بلنکدن متزه در هزاران
 هزاران سرور تحیات و در و دار کلو ی غنایان بستان
 سرای فضل وجود پیک پیک دعا و ثنا اصوات
 که فضل وجود بتانی سرایک بلبللری اغزند صادر
 اولاکه مطربان نرم شهود شهود مجلنک سازنده لری
 و مغنیان عشرت خانه وجود وجود ند که اول بلبلر و وجد
 وجود عشرتخانه سک ایر لیجیلریدر قطعه
 بر کلروضه ابلاغ که هست رسالت پچه سینک کلی
 اوزر نه اولسون کل این باغ زرویش عرقی بو باغک

کولی جنسی انگ یوزندن بر طالع در ریست زوراق
چین مرغان را چین ورق زدن قوشلرا چون بجزاوصاف
جانش سبقتی رسول اللهک جمالی وصفندن غیر برسبق
یوقدر و علی الاصحابه المقبتین من مشکوة علوم و احواله
اما بعد دخی سلام سید الانام تاج

حضرتک اولاد عظام و اصحاب فخاری روحلرینه هدیه
اولسونکه انرا اول جامع حکمتک مسجد عمتک علملری و احکام
مشکوتندن چوانغ او یارب شمع ایمان و احسان اندن
یا قوب انگ حالله حاللوب علم و ارث اولجیلردر
صد و تالیف ده اولانلره استعالی واجب

بها ت ادا اندکده مکره نموده می اید که چون درین
دقت دلپسند فرزند ارجمند ضیاء الدین یوسف
عصمه الله عما یفضیه الی اللهینف و التأسف شویکه معلوم
اولا که چونکه بو کوکل قوشنی قید نشا ط و ابنا ط ایل
بغلیجی زمانده عزتلی او علوم لغبی برج آسمانی دینه صیبا
ویرجی اولان یوسف ادلی جکر کوسم حیف و یازق
نه عجب ایش انشم بن بجه اید هین نیلین دیکدن صقلون

باموختن مقدمات کلام عرب و اندوختن قواعد
فنون ادب استتعال می نمود کلام عربک او کریمکه علوم
عربیته تک فکریته قواعدنی تحصیل انکه مشغول اولمشیدی
پوشیده نماند که طفلان نورسیده و کودکان ریج نادیده
محنی دکلد که یکی تیشمش او غلله رحمت کورمش یک
یا شلولره از تعلم اصطلاحات که مانوس طباع و مالوف
اسماع ایشان بیست بر اصطلاحاتک او کریمسندن که
انکرک طبعلرینک انر طوته کلد و کی و قولقلرینک الفت
بولد و کی دکلد ریعی ایشیدی کلمشردر بر دل بار و حش
و بر خاطر غبار و مشتی می نشیند کو کللری او زرینه
اورمک یوکی و فکرلری او زرینه اندمک توزی جوکر
از برای تلطیف سرو تشجید خاطر وی گاه گاه از
کتاب کلستان که از انعاس مبتکرک شیخ نامدار و
اوستاد بزرگوار مصطفی الدین شیرازیست انگ سرنیه
لطافت و خاطرینه دقت ویرمکن او توری گاه گاه
کتاب کلستانده که اول کتاب بیشع نامدار و اوستاد
بزرگوارک انعاس مبتکرک سندن در اول کتابدن برنجی

سطر او قنوردی قطعه نه کلمات که روضه بهشت
 اول کتاب کلستان دکلر بکه جنتن بر بچه در که خاک
 و خاشاک او غیر سرشت آنک طراغی جوری چونه
 غیر ایل یوغلش در با بهایش بهشت را در ما کما کلماتک
 با بلری جنت قبولیدر فیض ده قصه کوثر با آنک فیض و کثر
 قصه لری کوثر ارمقلیدر نکتهایش نهفته در پرده پرده
 اچند کزلی نکته لری رشک حوران ناز پرورده نازله
 بسلمش حوریکر کونی دکش اشعار او بلند اشجار
 آنک کوکل البی شعری یوکک اخلردر که از نم لطف تحت
 الانهار لطافت صویندن التذه ایرمقلر اقر سطر
 چند خوانده می شد در ان اشاد در خاطر آمده که تبرکات بانقاس
 الشریفة و تتبعاً لا شعار اللطیفه و رقی چند بران اسلوب
 ساخته شود اول او را لقه خاطره شویله کلد که آنک کلام
 شریفی برکت صایوب و آنک اشعار لطیفه سنده اقتدا ایلینو
 اول اسلوب او زنه پنجه اوراق یازله و جووی چند بران موال
 پرواخته کرد و تا خاطر انرا داستان باشد و عایبانرا از میان
 و چون این معنی با انجام رسید و این صورت با تمام انجامید

بر پنجه خ اول طاوور او زنه ترتیب اولنه تا خاطر لره دستان
 یعنی حکایه اول و غایب لره ارمان اوله چونکه بو مقصود
 نهایتنه تشدی و بو صورت فکر تمام اولدی قطعه
 با خود کفتم چه سازم زیور این نوع و وس عقله دیدم بویکی
 کلک زینتی نه ایلین تا چشم خواستکارانش فراید زیب وین
 تا که طالب لری کوثر نه زینتی ارتورب رغبتی زیاده ایلین
 گفت درهای تنای شمع رایر کامکار عقل دید که اول عروس
 زیبا آنک هلیه سنی و ادین سورجی پادشاه یک مدح و ثنا
 انجیلری ایل نوره الدنیا معزالد و رکصف الحافین اول
 پادشاه اهل دنیا آنک معین دولته عزت و ربی مغرب
 مشرق ایلینک پناهی در اختر برج جلالت کوهر مدح شرف
 عظمت برجک کوکب اسعدی قدر جاه صوند و فلک جوهری
 او حدی در اول پادشاه شمع بزم دوده تیمور حاکم سلطان
 حین تیمور خان نسلینک مجلسک شمع سلطان حین بی قره
 آسمان قدری که چون حور حال ذرات جهان اول سلطان
 حین بر فلک و تبه لی پادشاه در که کنش کی جهان در کبریا
 حالنه باشد از چشم عنایت دیدن او فرض عین عنایت

و رحمت کوزیله نظر ایک که فرض عین اولور دین دان در
دانه خودش همه حاجات خلق جمله خلک حاجت لری قصه
تکفل ایک بینونه بوج بیچی در اول کریم کی پسند دود او
در دانه خود بار دین چن بکنوب لایق کورر ایک جودی کندو
بوینی اوزرنده بوج عارفی اعز الله انصاره و صاعف
اقداره و ادام اولاده الکرام تحت ظلال مکر و سلطانه
و انام کافه الانام فی کف عده و احسانه الله ایک یاردم جیکه
چوق ایلون داخی قدرت و قوتنی او کدن ارتق ایلون
داخی ایک هر منفعتی چوق ولد لری کند و یک بیکیکی کو کک سنی
اوزون ایلوب انلری الله دام ایلون داخی اول پادشاه
عدلی و ایلی او تاغیک صایغی الله جمله خلقی راحت ایل او تیلون
قطعه کلستان کرچه سعدی کرد ایزین پیش کتاب
کلستانی اگرچه بوندن اول شیخ سعدی ایلدی بنام سعد بن
زنکی تمامش سعد بن زنکی پادشاه آدینه تمامی بهارستان
من نام از کسی یافت بنم بهارستان آدلو کتایم صیت و شکر
بر که دن بولدی که شاید سعد بن علامش که سعد بن
زنکی ایک قوی یا شر قطعه کذر یکن برین بهارستان

او غه بو بهارستانه سیر ایلوب تابه بینی در و کلستانها
که ایک اچنده کلستانلر کوره سن و ز لطایف بهر کلستانی
داخی لطایف دن هر بر کلستان ده رسته کلها دمیده ریجاها
کلر تمش ریجا ندر اچیش کوره سن نثر و ترتیب این بهارستان
بهشت روضه اتفاق افاده است بو بهارستانک ترتیب
سکر روضه اوزرنه واقع اولدی هر روضه بهشت
اینی مشتمل بر رنگ دیگر از شقایق و بود دیگر از ریا حین
هر روضه جنت کی روضه شقایق دن بر قی مشتمل دانه
بر در لی فسلک نری جامع در نه شقایقش را از پایمال
باد حران پر مردکی و نه ریاحینش را از دست برد بردی
افسردگی شقایقک حران یلی کلنه سندن صومش لکی قدر
وخی فسلک نریک قیش صوغی الی و قی سندن طومش لکی قدر
قطعه دمیده مرغزارش بر جوانب بلورمش ایک چکلری
اطرافده شکفته لاله زارش در نواحی اطرافده لاله زار
ز شبنم لاله راخی برینا کوشش چیدن لاله مک قولای تونده
دری وار ز باران غنچه رامی در صراحی بغور دن ار کلش
غنچه نگ صراحی سنده بشکفته لاله زار غنچه لاله من عین است

بولندر کوز لرندن اعظمی چوق کثیر الفحک عن ثغرا قابی
 پایاد به دشمه لرندن کلمه سی ارتق اشارت می کند ترکس که
 می نوش ترکس اشارت ایدر شراب ایچ دیو فان العفو
 للزلات حاجی نیز احق تعالیک عفو کنایه لری محو اید بچی در
 همی رسم که از لطف اشارت قورقم که اشارت تنی غایت
 لطافت اوزره ایتد و کندن کند پر مهر کار از انبیا سے
 اهل پر مهر اولان ظاهر خشکری ابا حه قایل ایدوب
 تناول شراب شوق حلال در دید و ره الهامس از تماشا
 بیانی این ریاض خالی از خار ملاحظه ز اعراض و حاشاک
 مطالبه اغراض انکه چون بقدم اتمام بر اینان بگذرند
 و بنظر اعتبار در اینها بنگرند باغبانرا که در ترتیب شان
 خون جگر خورده است و در بنیت ایشان جان شیرین
 بر لب آورده بدعایی یاد کنند و ثنایی شاگردانند
 بو غرض فاند ملاحظه سی دکنند و عوض کاسد رجاست
 جو رندن چو پندن خالی اولان باغچلری تماشا ایللدن
 دک اولنان اولدر که چو کله همت ایاخیله اول باغچله
 اوغایله و عبرت نظیره اندره دگیلر اول باغچله ترتیب

ایلوب جمله تمن تمام ایدنجه جانی اغرنه کلوب جگری قاسنه
 غذا ایدن باغبانی خیر دعا ایلد ایدوب ثنا و جمیل ایل
 روحنی شاد ایدر **لر قلمه** مرکس زینکچتن زین تازه
 رس درختان ایو بختولردن هر که که بویکی تمش ایلد
 در سایه نشند یا میوه بچیند دوشن بر کو لکه ده اوتور
 یا خود بر میوه دوشره ان به که پیش کیرد آیین حق گذاری
 اول کشیه اول بکدر که حق ادا ایلمک عادت تنی مقتدا ی
 ایدینه راه گرم سپارد رسم دعا کزیند گرم بولنه قدم
 بصوب جمله اشکودن دعا خیر انگ او سلوبنی اختیار ایلیم
 کوید که بنده جامی کین روضه ساخت یارب دعا عهده
 بویلیم دیکه بور روضه صفای ترتیب و تالیف ایلین جامی
 فولک یارب ممواره از خدا پرور خود تهی نشیند دایما
 سنگ فکرک ذکر وک ایل خاطر ی طوطولی اولوب وجودی
 مستعاریندن کو کلی بو شالوب اوتوره جز راه او نیوید
 جروصل او بخوید الله رضا سی یولندن غیری یوکه سکر عتی
 انگ وصالندن غیری سینه طالب اولمایه جز نام او نکود
 جز روی او بنیند انگ ادبی المقتدن غیری سوز سولیمه

وانک یوزین کور مکن غیر یکنه کور می

روضه اول

در نشر یا حین چیده از بس این دور بینان راه هدایت
و در نشینان بارگاه ولایت هدایت یولیک اراق
یا قن برا ولوب اوزا قدن کور یچی اهل بصیرت لری بوستان
و ولایت بارگاه ملک مدری عالیه او تورن اولو
کلماتندن دوشترمش حقایق حکمت و دقایق معرفت
چچکلری بیانده در اولکی روضه جنید ^{بنیاد} قدس سره
میکوید حکایات المشایخ چند من جنود الله یعنی سخن مشایخ
در علم و معرفت راسخ شکریت از شکرهای تعالی
طایفه مشایخک اولوسی جنید بغدادی حضرت لری الله انک
سرنی مکدر اوقات اولان حالته ن پاک و طاهر ایسون
اید که مشایخ عظامک حکایت لری الله تعالی ن ساکلره معارف
اچون کوندردوغی شکر ددن بر شکر در دیک استر که مشایخک
علم و معرفت متعلق اولان سوز لری بر پاید ار شکر در الله تعالی ن
هدایت شکرندن بکشور هر دل که عنان عنایت تابد اول
شکر تو جهت دیز کنی هر قنقی کوکل ولایتیم توجه ایدر

خالقان نفس و هوا روی در هر میت یا بد نفس و هوا متعلق
اولان حکم حق مخالفت اید یچی خواب ضلالتک یوز لری صفتکده
بلور اول شکر ^{باجیه} هجوم نفس و هوا کز سپاه شیطان
سپاه شیطان دن اولان خواطر نفس و هوا چو روز بردل
مرد خدا پرست آرد عبادت حق فارغ اولان اهل سلوکک
کوکلنه یکن اولوب محنته فقور ویر سلسله بجز خود حکایات
رهنمایانرا حق یولی قول غزلربک حکایت لری شکر لرندن غیر
مبارک لری که چه تاب انکه بران ره زمان شکست آرنده شول
حاله نه قدرتی وارد که اول حق یولینی اور یکلری صیوب
قربوب سالک الملک شکرندن قدر تره ^{نشر} خدا تعالی
بارسول صلی الله علیه سلم خطاب می کند که ^{و کلاما نقص علیک}
من ابناء الکرم ما ثبت به فوادک حضرت حق پیغمبرینه
خطاب ایدوب بیور که انبیادن هر برسینک قصه سنی دیک
استر که بزکامینا بر لری قصه سنی اوقیتی ویر و زرسنک کوکلر
کند و ده موجود اولان خاصیت اوزره مقرر و ثابت انگون
یعنی میجویم بر تو قصهای پیغامبران تا دل ترا ثابت کردانیم
برایچه مستی تو بران بزکامینا بر و ب جبریل ن دلند

وحی اوزر و که او قور ز شول مقدار که سکن کو کلنه اندن بیت
 و تکین حاصل اول چه صورتی بدلت سازی از ارادت است
 چون که بر مراد صورتی کو کلکده تصویر ایکه سن پنج صور دم
 عارفان جیاتشده عارفان سکن صور اسرافیل صیت
 اولان نخدن سن اول صورت حاده جیات ویر و کرشونه لرزل
 دلت ز جنبش طبع اگر سکن کو کلوک حرکت طبعی الیه مضطر
 اولاجی اولور سه بشق قصه صاحب دلان جیاتشده اصحاب
 قلوبک قصه سنی شرح انکار انک اضطرانیه ثبات ویر خواجه
 خواجه عبداللہ انصاری صاحب خود را وصیت کرده است که
 از هر پری سخنی یاد کردید و اگر نتوانید نام ایشان را بیاد دارید
 تا بهر یابید خواجه عبداللہ انصاری کند و مرد لرینه وصیت
 ایله یکم بر شیندن برسوز از برکک اگر قادرا و مله سکن
 عزیز لک ادلرینی خاطر و کوزده طوبک تا که دنیا ده و
 لغزته بهره مند اولک سز **قطعه** آنی تو که از نام تو می بارد
 عشق سن اول مک سن که سکن آدک امقندن جواز عشق
 و شوق بغور لری یا غور نام و پیغام تو می بارد عشق
 عشق سکن مکتوبک او مقندن و خبر و کی ایشید و بسو یکدن

عشق بغور یا غور عاشق کردد هر که بگویت کردد سکن
 محله که او غرایان مک عاشق اولور آری ز در و بام تو
 می بارد عشق بس یا سکن در کاهک سراسر عشق اولوب
 قیقدن طامکدن عشق بغور یغز و در خبرست که خدای
 تعالی فرمود فردای قیامت با بنده از معلی و بی مایکی
 شرمنده گوید که فلان دانشمند یا فلان را در فلان محله
 می شناختی جزده شویله کلمه در که الله تعالی قیامت کو ننده
 بضاعت طاعتدن مفاسس بر قولنه دیکه فلان محله ده گوید
 آری می شناختم فرمان رسد که ترا بوی بخشیدم اول کشته
 دیکه بلی یارب اکلرم جناب غرتدن فرمان تشوب انک
 یوزی صوینه سکن صوچو کی عفو ایلیوب سنی اکا بغشدم
قطعه قدر من در صف عشقان تو زان پست ترست بنوم
 مقدار اعتبارم سکن عاشق کک الایند اول مرتبه دن
 ایچدر که ز نام کام ارادت بقامات وصول که وصول قرب
 حضرت مقام لرینه قدم بصم بن در دلم نقش شده نام کدایان
 درت بنم کو کلدن سکن بک دلخیز بک ادلری نقش اولنمش
 بس بود نام اعمال مرا مهر قبول بنم علم دفترینه حضرت مهری

اندرک آدی یا زلدوغی یتیر ستر سغلی قدس سره جنید را
کاری فرمود بموجب دلوآه وی بران قیام نمود کاغذ پاره
بوی انداخت که در وی نوشته چندک شیخی جنیده بر مخت
بیوردی عزیزک کوکلی است و کی یکی ادا ایتدی جنیدانی شیخ
اگر بر کاغذ پاره سی آتی ویردی انکا چنده شوکلام یا زلمشدی
رباعیه سمعت حادیا یحذی البادیة ویقول برده سورج
ایشتم بریده دوه سنی سوزب ویرادی ابکی و ما یدریک
مایکینی بن اغلرین سن بلویرین نه اغلرین و تقطعی حلی
و تهمینی داخی سنگه نیم ارامزده اولان جبل وصل کس سوب
بنی ترک ایلیه سن دیوا غلرم رباعیه خون میکیم وزنو
چه پنجهان دارم قان اغلرم سندن نه کزلیم کرجهر توانی
دو چشم کرمان دارم ندن او توری بو اکی کوزمی اغلد ورم
هر چند دلی بوصل شادان دارم اگر چه وصل جانان ایلشاک
خرم و کوکلم وارد در صد داغ بران تجسسان دارم اول
شکک اوزر نه ایریلق قورقوسندن یوره غمه یوز
دو کون وارد ورم جنید قدس سره کوید که روزی بجانه
سر سغلی رحمه الله علیه در آدم این بیت را میخواند و می گشت

ینه جنیده ایدر که بر کون شیخک اوینه واردم کوردنم توت
او قیوب اغلردی شعر لا فی النهار ولا فی اللیل لی فرج
کیجده کوند رده نیم کوکملک حجابدن آچلوب شن اولماست
یو قدر فلا ابالی اطال اللیل ام قضا هیچ قیر من کیجهرک
اوزون کرک قصه بکا فایده سی اولمقد قد نصکره نه اولو
اولسون بیت فی شب تهم نه روز از ناله و آه
اکلیوب آه انکدن کیجکوند ز خالی دکلم خواهی شب من
دراز خواهی کونا ه کرک نیم کیچم اوزون اولسون کرک قصه
اکمه بر افر حلاج را قدس سره پرسیدند که مرید کیست
گفت مریدانت که از تحت بار که حضرت حق را نشانه قصد
خود سازد تا بوی نرسد هیچ چیز نیارابد هیچ کس نبردارد
منصور حلاج صور دلر مرید که در لر بیره خبر ویرد یدیلر
جواب و یروب دیدیکه مرید شول صفت ایل متصف اولان
مکه در که ارادت سلوکک ابتدا سنده استحقاق
جانبی تمت و قصدی اوقنه نشانه ایل یوب جاق که ابو
خوینجه هیچ نه ابله اکلمنیوب هیچ مک ایل فارغ اولیه
از بهر توجه بروجر بشافتم سندن اتوری قوروبه دکره

سکر دو ب سنی استیو طور رم نامون بیرید و گو
 شکافته ام صحرای کسوب طاعلریار ششم در از هر چه
 رسیده پس او یافته ام هر چند که یلومده او که کله شد ریون
 چو یروب طور رم تاره بحریم وصل تو یافته ام چو تنگ
 وصلک در من یول بولنجه میج نسیه مقتید اولیوب طور رم
ابو ناسیم صوفی قدس سره گفته است که کوه را بنوک
 سوزن از پنج کندن آسان تر است که ردیلت کبر ازدل
 بینکدن ابو ناسیم صوفی میور شد که ایکنه او چیکه طاع
 و بندن قزوب قوپرمق کبر کتولغنی کو کلدن چچاروب کلدن
 دن قولاید **قطع** لاف بی کبری فن کان از نشان پائی مور
 بندن کبر بق د بولاف اورم زیر کبر قزنجک ایاغی ایزدن
 در شب تاریک بر سنگ سیمه پنهان تر است قره کو کجه
 ایکنه قره طاش اوزرنده اولان ایزدن دخی زیاده
 کز لیدر وز درون کردن آسان میکرا انرا کزان دخی کبری
 کو کلدن چچار مق قولای طومنه زیرانی چچار مقدن کوه را
 کندن بسوزن از زمین آسان تر است طاعنی ایکنه او چیکه
 یزندن قزوب قوپرمق قولاید **ذوالنون مصری** قدس سره

پیش یکی از مشایخ مغرب برقت بجهت مسئله ذوالنون
 مصری مغرب شجره نندن برینک یا ننه واردی بر شکلی صورت
 اتوری گفت یا ذالنون از بهر چه آمده اگر آمده که علم
 اولین و آخرین بیا موزی این را روی نیت این همه خالق
 داند اول اول شیخ دیدی که پنخون کلدوک اگر اول کلندر که
 صکره کله چکلرک علمنی او کرمکه کلدوک ایسه بوند وجهی
 یوق بوجله الله ن غیر می که بلز واکرامن او را جوست
 ابجا که اول کلام بر گرفت او خود ابجا حاضر بود اگر الله هست
 استیو کلدک ایسه شول بر که سن اول ایاغوی قالدرد
 اول آنده ایدی بونده نینه کلدک **رباعی** زین پیش پرو
 ز خویش نداشتت بوزماندن اول سنی کند و وجود
 طشره صاندم در غایت سیر خود کان داشتت
 سیر و سلوک نهایتند بولام اکلام سنی اکنون که ترا
 یافتم آنی داعم شمدیکه سنی بولدم سن اولو کله بولدم
 کند قدم نخست بگذاشتت که اول قدمه قودوک کیند
 ایدی بناسی **پیر مرآت** قدس سره گوید او با جوینده خود
 همراهست دست وی گرفت در طلب خود می تا راند

شیخ هر یو روز که الله تعالی کند و به طالب اولاد یو لک
 آنکه انی الوب طو توب کند و طلبند و یل دور **رباع**
 آنکه بی نام بدستت را زو نه نشا نا شول که که نیم طلبم
 الله اندن نه آد وارد نه صان دست بگرفت مراد
 عقب خویش گشتان نیم الویک اردنجه چکوب الو بکیر
 اوست دست من و پانیز بهر جاک روم نیم الم ابانم داخ
 اولدر مهر فاند کید رسم پای کوپان زبیش میروم و
 دوست قتان ابانم دو که رک اردنجه کیده رم داخی الم
 سکه رک **فضیل عیاض** گوید که من حق را بدوستی پرستم
 که شکیم که نه پرستم فضیل بن عیاض ایدر که بن حضرت حق
 سود و مکدن عبادت ایدرم عبادت آنکه کند و می یکیم
 اتینجه دسم آنکه قادر اومازم بعض ازین طایفه را پرسیدند که
 سغله کیست صوفیک بعضی نه صور دیگر که الحاق کوتی مکر
 گفت آنکه حق را سجانه بریم و امید پرستد دید که کوتی
 شول که در که حضرت معبوده قورق و امید اوز نه
 عبادت الی پس گفتند تو چون پرستی گفت بهر دوستی
 را بر خدمت و طاعت دارد که دید که سن نجه عبادت آنکه

دید که میبودی سوب دیلمیکه عبادت ایلرم حکم دوستی
 بنی اگر خدمت و طاعت ایدر و ربن کند و صنعله ایتیم ایدرم
 طاعتی بلکه جاز به محبت الله بنومه کند شوق طاقوب بن
 خدمت مواضعه چکوب الو بکیر **رباع** جانا زدر
 نود و رستوام بود ای نیم جانم جانی سگ خدمتک قبولند
 ایراغ اوماغه قدرتم یو قدر قانع بهشت و هورن توام بود
 سگ خدمتک قبولند بدل جنت و عوایله قناعت
 آنکه طاقم یو قدر سر برد تو بگم عشق نه بزد نیم باشم
 سگ فکرمه منجرب بایل اولد و غی عشق حکیمه در ابر و ثواب رجایه
 دکلدر زین در چکنم صبور نتوانم بود بو قیودن نیجیده نیم صبر
 قدرتم یو **قطع** کی شود سوز قیلت کشته زیر تیره خاک
 سگ عشق فلجیده اولد مکاتش حارنده قره طراق التده
 چن سو یونور را آنکه این آتش ز جان روشن اوجات
 زیرا اول آتش محبت آنکه نور عشق ازلی ایلر روشن اولان
 جانشینک نار جاتدن حاصل اولشدر چون تواند عاشق
 از طوق و فایت سر کشید عاشق سگله ازله ایدر و یک
 عهد وفا آنک حکمکن باش چکوب وفا آنکه قادر اولور

قری اساطوق او از گردن او خاستست قری کی انگ
جانیک عشق ایلد ایتد و کی عهد طوقی کند و بوینده ظاهر
اولشدر یا باندن کتور و ب صکره دن طاقمه دکلدرا اول
اکا مخالفت انکه نجه قادر اولور معروف کرنی قدس سره
گفته است که صوفی اینجا مهمانست تقاضای مهمان بر میزبان
جفاست همان که ادیب بود منتظر بود نه متقاضی
معروف کرنی بپوشد که صوفی بود نیاده قونق در قونق
صاحب خانه دن یک استیوب اضطراب ایتد و کی جفا در
ادبی اولان قونق حضور مایش زیاخته منتظر اولور استیوب
کتورک دیچی اولماز **قطعه** همان توام در صف ارباب
ارادت اصحاب محبت و ارباب مروت اراسنده سنگ
تقو حکم ای رزاق انس و جان **جمله** بهر چه که آید ز تور
هر نه کلور سه اگر رضا کو بستوب او تور شمدر بهنا ده
بحوان کرمت دیده امید ایتد کو زنی سنگ کرک سینه
دیکشمدر انعام ترا منتظم نه متقاضی سنگ انواکی او موب
یوله با قرم اضطراب ایدوب او یومزم **بایزید بیطاف**
قدس سره پرسیدند که سنت کدام است و فرض کدام فرمود که

۱۷
سنت ترک دینی است و فرض صحبت مولی ابو بایزید بیطاف
حضرت سیرینه سوال ایلد یلکه اهل طریقت یا ننده سنت
قنقی عملدر فرض قنقی عملدر جواب ویروب بیوردی که
سنت اولان دنیایی براو غوردن ترک ایلکدر و فرض
اولان بوندن صکره جد و سعی ایدوب حضرت مولانا
صحبت دولتی بولمقد **باجمله** ای که در شرع خداوند احوال
ای سایل سایل طریقت که اهل حالی یا ننده میکنی ارست
و فرض سوال فرض نید و غندن بکا سوال ایدرسن سنت
امد رخ ز دینی یافتن طریقت اهلک سنتی دنیا دن اقبال
بوزینی مولایه صرف ایلوب ز حارف ز حرات فانییه
نظر اتمکدر فرض راه قرب مولی یافتن اندر و کث
فرضلری حضرت باریک قرب یولین بولمقد **شبهلی** را
قدس سره شوری در بر افتاده بود دیپارستان اش
بردند جمعی بنظاره وی افتند پرسید که شما چه کیابند
گفتند دوستان تو سکنی برداشت و برایشان جمله کرد
جمله بگریختند حضرت شبلیه تفرقه ظاهر حکم ایلد بر پریشانلق
عارض اولوب بر زمان افاقت بولمیب علاج ایچون

بیمار خایه ایلدی بر آتای که لرانی کور که وردیلر شعلی
صور دیکه نر کلر سزدیدلر سگ مجله و کوزمان بر
طاش قالدروب انلر وک اوزر نه هلا ایلدی جمله سی قیدیلر
گفت باز آیدای مدعیان که دوستان نکریند و از سگ
جایشان برهیزند دیدی بنه کلک ای یلا بخیلر دوستلر
دوستلردن قهرلر و انلرک جاسی طاشندن صقنر لر
است دوستدار که هر چند دشمنی کرچک دوست
اولدر که دو شملک متفاسنی نه قدر بیند ز دوست بیش
دوستدار تر ارتوق کور سه دوستدن اول دکلر دوستلر
زیاده اولد بر سر هزار سگ ستم کر خور دار و اگر دوستک
الندن باشنه بیک جفا طاشی طوقور سه کر دد بنای عشق
ازان استوار تر اول طاشدن عشق و شوق بنا سلی لکن
دخی زیاده محکم اولد و هم از وی ارند که وقتی که بیمار شد
خلیفه طبیب تر سابعالجت وی فرستاد طبیب اردو
پرسید که خاطر تو چه میجو اهدینه شعلی حضرتدن حکایت
بر زمانده خسته اولوب خلیفه شیخ یار انلک اچون بر کافر
طبیب کوندر دی طبیب اندن سوال ایلدی که کوکلک نه استر

۱۳
گفت انکه تو مسلمان شوی تر ساکت اگر من مسلمان شوم تو بیک
میشوی و از پستریا بر بهیزی گفت اری شعلی ایتدی سگ
مسلمان اولد و کلک استر طبیب دیدی اگر من مسلمان اولور سم
ایو اولوب بوخته لق دو شکندن قالدق من شعلی بودیک
قلقارم شعلی طبیب ایمان تلقین ایلدی اوده مسلمان اولوب
شیخ دو شکندن قلقدی فرا جنده بیخ خسته لقندن نام و نشان
یوق سس مرد و پیش خلیفه رفتند و قصه را با خلیفه گفتند
خلیفه گفت من پنداشتم که طبیب پیش بیمار فرستاده ام و
بیمار پیش طبیب فرستاده بودم اندکمه ایکی یولداش اولوب
خلیفه وارد یلر قصه خدمته عرض ایلدی خلیفه دیدیکه بن خسته طبیب
کوندر دم صندم بن خود طبیب خسته کوندر ششم سہل بن عبد
قدس سره میگوید که هر که بامداد کند و صمت وی آن باشد که
چه خورد دوست از وی بشوی سہل بن عبد الله خیر تگری
بیور که هر که که صباحه چوب ممی اول اولاکه نه سیوب
انکه قرنی طویوره اول اصل که دن الوکی یو کتون
اندن خیر و صلاح کلر و سلوک طریق تصوف اہل اولما قطع
هر که بخیرد بامداد از خواب بنود در بر ششم مکه که

صبح اویتودن قانتوب انک فکرند و بر خیال خورد
از و این دل داری مجویک ملاحظه سندن غیری نهند
اولیه اول اصل که دن اصلاحه قیله سنی ایلمک تمتی استمه
اولان دن کلنر وانکه شوید دست چون پای از سر بکشد
داخی شول که که ایا غنی دو شکندن چقد و کی کبی الن یویه
تا بخوان سفره ارود دست دست از وی بشوی یک سفره یه
الن صونق اچون ایلیه بوسعید حراز قدس کوبد که در
اوایل حال ارادت محافظت سرو وقت خود میگردم
ابوسعید حراز حضرت علی بیور که مردلق حالیک اوایلند
کوکلی داخی وقتی تفرقه و طاعنه ایرشکندن متعلقه جهدا یدرم
روزی به بیابانی در آمدم و میرفتم ناگاه از تقای من اواز
چیزی برآمد دل خود را از التفات به ان و چشم خود را
از نظر کردن بان نگاه داشتم بر کون بر بیابان پینه کبیروب
کیدرم نیم آردم دن بر نسته اوازی کلدی کوکلی که دو شکندن
و کوزومی که دکلندن صقندم ان چیز بسوی من آید و تا
بن نزدیک شد دیدم که دو سبج عظیم بدوشش من بالا
آمدند من بایشان نظر کردم نه در وقت بر آمدن و نه در

وقت فرورفتن اول نسته نیم بایله کلوب بکایقین اولک
کورد که ایکی بویک یرتچی جانور لر ایشش نیم او موزمه چقدیلر
بن انلره و مکدوم نه چقد قیلری و نه ایند کلدی زمانده **قلعه**
کیت دانی صوفی صافی ز رنگ تفرقه تفرقه پاسندن کوکلی
اینه سی پاک و صاف اولان صوفی مکدر بلویرسن انکه دارد
ره بیک رنگی درین کاج در تک شول که در که هر خصوصه
تفرقه دن صفلیوب برک اندر که توجه ایلیه بو ایکی رنگی فانی
اوده **مکدر** سر رشته ز جانان کربرض انک سر تک القاس
منقطع اولیه دوستندن اگر فرضا رو برو کرد زیک سو
شیر و دیگر سو پلنگ انک اوزرنه حله ایلمه بر جانندن
ارسلان بر جانندن قیلان بو حالده جانی جانان معالک
ایرمیه و مموی قدس سره گفته است که هر که گمان برد که بگوش
توان رسید برنج کشیده پیوود ابو سعید حضرت علی و میگرد که
هر که بویله طعن ایلیه که مطلوب اعلا یه سعی ایلمه ایرشک ممکن اوله
عبث یره زحمت چکشد در اول کشی و هر که تصور کند که نه
کوشش توان رسید جز راه آرزو نه پیوود که هر که فکر ایلیه
چالشیدن که واصل اولمق ممکن اوله بکوس یولنه سکر مکلن غیری

نه طویشد ر عمری عبت یره کچر باغچه از رخ کسی بکج و صلت
رسید سنی ایملد ن که سنگ و مسلک کنز نه وصل اولدین
ای کنز مخفی وین طرفه که بی ریح کس آن کنج ندید بو عجبدر که حمت
چکاسه نکه ای کوریدی هر کس که دوید کور گرفت بدست
مر سکودن که شکار طوقدی صحاده یک گرفت کور جز
انکه دوید آما شکاری سکودند ن غیرای که طوقدی هر کور
طوققی لازم دکل سکرتین هیچ طوقدی ابوالحسین نوری قدس سره
گوید که هر که خدای تعالی خود را از وی پوشا بد هیچ دلیل
و خبر او را بوی نرساند ابوالحسین نوری حضرت قمری دیگر که ملک
الله تعالی جمال بی شالقی اندک تر ایدوب اگر کوستر یک آئینه
هیچ دلیل عقلی و خبر نقلی اول که اللهک معرفت ایشد ر عمر
قطع چون دلبر من ز پرده رو نماید چونکه نیم دلبرم چنان
پرده سنی آچوب یوزن کوستر میه کس نتواند که پرده رو
بکشاید که قادر او ملانکه آنک جمالی پرده سنی آچه بله
ور جمله جهان پرده شود باکی نیست اگر جمله عالم باشد ناکه
پرده اولور سه غم دکل آنجا که پی جلوه جمال آراید شول
پرده که اول جمیل جمیلی حسن بی مانند فی عرض انکچون چنان

15
زینت ایلوب قولنه کوستر یک استیه کون و مکان که حایل
اولمازا ابو بکر واسطی قدس سره گوید که آنکس که گوید که
نزدیکم دورست و آنکه گوید دورم بنیستی خود درستی
اوستورست ابو بکر واسطی حضرت یور رشول که که بن
جناب حق قرب حاصل ایدوب طورم دیر زیاده بعید در اول
که و او که که بن اول در کا بدن ارانم دیر الله تعالی که وجودی
نور یک کند و عدمی ظلمتده محجوب و مستور دیر یکه که قطع
م که گوید با بن جان و جهان نزدیکم هر که که بن اول جهانک چنان
یقینم دیر باشد آن دعوی نزدیکی او از دوری آنک قرب دعوی
ایتد و کی بعدد اولد و غندندر و آنکه گوید که از دورم آن دوری
است در پرده نزدیک او مستوری الله تعالی که قربی نورنده
مستور اولد و غندندر ابوالحسین قدس سره گفته است
در دنیا هیچ چیز ناخوشتر نیست از دوستی وی از برای عرضی
و عوض باشد شیخ ابوالحسن فرشی حضرت یور شد که دنیا و
شول دوستدن یرا نرسد بو قدر که آنک دوستی بر مراد او
قطع عاشق که زبیر دوست دادی خواهد شول عاشق که دوست
ایرلیقدن شکایت ایلیم یا بر در و صلش استیادی خواهد

یا خود یار و یک و صالی قیوسند دایا طور می آستیه
 تا کس ترا و کس نبود در عالم آدم او ملا مقده اندن میز
 که او طر عالمه کرد و دست بجز دست مرادی خواهد
 که او لک که دوستدن دوستک و سالندن غیر مرادی آستیه
 ابو علی دقاق را قدس کونیند در کفر و چند درد بروی
 بدید آمده شیخ ابو علی دقاق حضرت نرینی حکایت ایدر لکه
 عمری اخزند در دوشن که بر وجه غلبه ایش ایدی که هر روز
 بیام بر ایدی و روی با قتاب کردی و گفتی ای سرگردان
 ملکیت امروز چون بودی و چون گذرانیدن هر کون طامه حقوب
 یوزینی کنشدن یکا طو توب که خطاب ایدوب ایدر دیکه ای
 ملکیت طو لایچی نیم کو کلم کی واره و پچاره بکون پنجه ایدوک و ققو کی
 پنجه کچر دک هیچ جای براند و هکین تر این خانه تافتی بر برده
 بو او اهلندن غمی غصه سی رتی که یک اوزرنه طو غدکی و
 هیچ جای از زیر و زبر شدگان این طایفه خبر یافتی ممد این
 هم میگفتی تا آفتاب فروشدی هیچ بر نمده در دوشن که
 اتی او ستونه کلش طایفه سندن خبر بولد کی کنش طو لایچی بوال
 سوزلر سو بوردی قطعه ای مهر که نیست چون تو عالم کردی ای

کنش سنجین جمله عالمی طو لایچی بوقدر ترین ره رویم بجیش راه آوردی
 بو کرد و کک یی لردن بکا بر یول ار مغانی ویر امروز کرا
 دیدی کا ندر ره عشق بکون کی کوردک عشق یولنده بر رخ
 بودش کردی و در دل کردی انک یوزنده اثر عشق توی
 و کو کلنده صدق محبت دردی اولم هیچ بواصل مک کوردکی
 شیخ ابو الحسین فغانی قدس سره روزی با صحاب خود گفت
 که در عالم چه بهتر بود دیدن گفتند شیخا هم بکوی گفت شما بنما
 فرمود دلی که در وی نمک مهر یار کردی او بود شیخ ابو الحسن
 فغانی بر کون مرید لره دیدی عالم ده ایولردن ایوندر بکوی
 در ویلر دیدیلر که ای شیخ کنه نرسویم شیخ ایتی هر نسنه دن
 ایوشول کو کلدر که الله ذکر یل طو بتلو اولوب اندن همان ذکر دن
 غیر نسنه اولیه قطعه دارم دلی که او هر اندیشه که داشت
 نیم بر کوکل جمع دارد و ران قلبنه فطو رایلین جمله فکر کردن
 فریاد تو بر صحنه خاطر نکاشت سکه ذکر کردن غیر نسنه
 خاطر صحنه نقش ایلدی یاد تو چنان فرو گرفت که در و
 سکه ذکر ک اول کو کلر غالب اولوب انی شوید اشغ او شد که
 اول کوکل آنچه کنجایی هیچ چیز دیگر نکداشت هیچ که غیر

سند صفیہ پیر قوم شد رسک و کروک سلطان ابو سعید ابوخی
قدس سره پرسیدند که تصوف چیست گفت آنچه در سرداری
بہی و آنچه در کف داری بدہی و آنچه بر تو آید بچی شیخ شیوخ
ابو المنافع ابو الخیر حضرت تلمیذہ سوال اید یکر کہ صوفی نذر ایتدیکہ
صوفی اولد کہ اعتبارک باشندہ اولان کیر و افتخاری کیدہ
والکدہ اولان مناف دنیا نستی لہ ویرہ سن جناب حکیم
مطلقن سکا ہر نہ کلورہ انجمنیوب قمیوب قضایہ رضا
مقامندہ یک تورہ سن قطعہ خواہی کہ بصوفی کوی از خود
برای استرسک کہ صوفی ایلوب عاقدن قور تولستی باید کہ
ہوا و ہوس از سر بہی کر کہ رنگ ہوا و ہوسنی باشکدن
چهاروب یوہ براغ سن و اخیر کہ داری کف ارکف بری
الکدن ہر نہ وارہ نستی لہ بدل ایدہ سن صدر خم بلا
خوری و از جابجی یوز در لو بلا دکنی بو یولہ ایاغو کہ باشر
دبر میوب مرکزدہ ثابت قدم اولان رویم ملی قدس سرہ
گفتہ است کہ جو اندوی است کہ برادران خود معذور داری
در ہر دلی را کہ از ایشان صادر شود و با ایشان چنان معاملہ
کنی کہ ترا از ایشان عذر باید خواست روی ملی حضرت تکرہ

بیور شد کہ قنوت اولد کہ طریق قردا شلرینی معذور طوسین
انردن یا کلا غیلہ نہ اکک لک صادر اولورہ انلرایلہ
شویلدیر لیہ سن کہ انلردن عذر دملک لازم کلہ اعتداز الملک
اقتضا ایلن ایو سولیب سوزی سولیکہ سن قطعہ جو اندوی
جو اندوی دو چہرست ای جو اندو قنوت اکی سندہ در ای
یکت بسویم کوش نہ تا کویت راست قولاغو کی بندن یکا
طوت کہ سکا طوغری سولیم یکی آن کر رفیقان در گذاری
برسی اولد کہ یولدا شلر کدن عفا لیہ سن اگر خطہ بینی در
صدکم و کاست اگر انلرک مر خطہ دہ یوز در لو اک کلکین
کور رسکدہ کور زلنوب یوز لرینہ و رمیہ سن دوم ان کورتو
ماید ہیج کاری اکنی اولد کہ سندن ہیج بروقتہ کلیہ چنان
کاری کہ باید عذر شاہ خواست بشر خافی قدس سرہ حرید
باوی گفت چون مان بدست ارم غیدام بکدام ناخوش
بحورم بشر گفت کہ نعمت عافیت را فرالا دار و انرا ناخوش
خود انکار بشر خافی حضرت تلمیذہ بر مرید دیدیکہ الوم الملک
الدوغم زماندہ بلرم قنقی قاتق ایلیم انی بشر خافی دیدیکہ
وجودک عافیتدن ملائمہ عافیت اولدوغی نعمت خاطر کہ

کتور وانی میگو که قاتق ملاحظه ایلیوب قاتق سزجه قطعه
چونان خشک نهد پیش خویش ناداری چونکه بر غیر قوری
انک قویم او گونه که روح را دهد از حوان فقر پر و رشی
نعت فقیر دن روحه تربیت ویر چگون بنا خو رشی چو شود
طبش ان زمان مایل چونکه اول زمانه انک طبیعتی قاتق مایل
اوله جو ذکر عافیتش نیست هیچ ناخو ریش نعت عافیت کجاق
کبی هیچ قتی یوقدر اول فقره شقیق بلخی قدس سره گفته است
هر نیز از صحبت توانگران را که چون دلت بد و پیوند گرفت
و بداده وی حسند شوی پس به پروردگار گرفتاری غیر جدا
شقیق بلخی حضرت لری بیور شد که اغنیاء مصاجتدن صاقن چه
کو زبیرا چون سنگ کوکاک که تعلق ایلیه داخی انک سکا ویرد کنه
قانح اولاسن الله دن غیری رب آخا دایتمش اولورس
کو در آید توانگری بانو اگر بر غنی سخوکه الشوبیا متراج ایلیه
هر روزی مکن بد و پیوند رزق اجل چون که تعلق ایلیه ملک را
کنیل خود شمار بر بخیل قرقینی رزق که کنیل صایه مدبری را
خدا ی خود پسند بر دولت سوزی کند و که متری ایلیک بکفه
یوسف بلخین قدس سره فرموده است که همه بگویند

در خانه ایت و کلیدان مائی و منی یوسف بن احین حضرت لری
بیور شد که جمله ایلیک بر او ده بر کنشد رانک مفتاح الجا قلندر
جمله یازم قلندر بر او ده در انک مفتاح یو کلندر **قطعه**
جفت چیز نامه در خانه و جمع نیست جمله خیر لری بر او ده بر کنشد
ان خانه را کلید خیر از فروتنی کشی کند و بی الجاق کو ر مکن غیری
اول اوک مفتاح یوقدر شراب بدین قیاس یک خانه است جمع
بو قیاس او زده جمله شراب بر او ده بر کنشد و انرا کلید نیست
بحر مائی و منی اول اوک مفتاح یوقدر کشی کند و بی یوک کو ر مکن
غیری مان احتیاط کن که نلغری ز راه خیر غافل اوله صاقن خیر
یولدن شاشوب خود را بعض شریف کنی کند و کی شرفری
قور قوشی یرینه بر قیاس سن سمینون محب قدس سره گفته است
که بنده را محبت خداوند صافی شود و مار شتی بر همه عالم نیکنند
سمینون محب حضرت لری بیور شد که قوله الله حضرتی سو مک
که نقصان دن صافی و عیبی خلل دن سالم اولم جمله عالم چو کلک
اثبات ایلیوب جمیع ماسوایه قارنت و کرا هتله دشمنی
قطعه اگر کند جای بدل عشق جمال زلت اگر جمال از
عشق سنگ کو کلک ده یزاید رسم چشم امیند بخوران بهشتی تنی

کوز امید ی طوقیه نر کی سلم شودت عشق حال ارلی جمال
 ازلیه عشق اولق سکا چین سلم اولوب اول خصوصه ایندو
 دعوی نیجه مصدق اولور تا بر آفاق همه تحت رستی نهی
 کتوری افاقه چرککک تحت اسناد ایتوب اول جمله زرات
 وصفات خمر تندن غیری علی وجه الکمال صاحب جمال یوقدر
 دیسه سن سویلدوگک سوزده کاذب اولور سن ابوبکر و
 قدسسه گفته است که اگر طمع را پر سنده پد تو کیت کوید
 سنگ در مقدورات کرد کاری ابوبکر و راق حضرتلری دیشدر
 اگر طمع صور سلسر سنگ بابک کدر یعنی سنی تولید ایدوب وجوده
 کتورن قوت ندر جواب ویروب دیرکه اللهک قدر تندر سنگ
 ایکک حضرت قسام و رزاق جمله مرز و کک رزقنی خلق ایدوب
 زمان معلمنده صاحبنه سوق اندوکنه یقین حاصل المکدر
 و اگر کونید پیش تو چیر کوید اگر اکتساب مذلت و خوری
 و اگر کوید غایت تو چیت کوید بختی جرمان گرفتاری
 اگر که صور سلسر که صفا کک ندر دیرکه ذلیکک و خورلق حاصل
 ایلمکدر و اگر دسه لکه سنگ لغو کارده صاحبوکه ویردو
 فایده ندر دیرکه محروم خلق مختنی کند نیه اسر ایلمکدر **تقطع**

۵۷

اگر پرس طمع را کت پد رکیت اگر طمع دیسن سنگ بابک
 مکدر بکوید سنگ در اقدار الهی ایدر الله تعالی کک تقدیرینه
 اعتماد ایدوب طاینا مقدر و کک کوی که کارت چیت کوید
 اگر دیرس سنگ ایلمک ندر ایدر بجواری از لیمان کام خوا
 اعتبار سترک و و مت سترق ایلم پس لردن و قسقلردن
 مراد استیجی لقدر و ریش پرس زخم کار کوید اگر که ایلمک
 صوکندن عاقبت حالده چال اولان نتیجه سندن صورت
 ایدر بختهای جرمان عمر کامی محروم خلق مختلری ایلم عمری از لکده
ابراهم خواجه قدسسه گفته است رنج مکش و طلب آنچه
 در قمت ازلی از برای تو کفایت کرد اندان روزی است
 ابراهیم خواص حضرتلری بیورش زحمت چک شول نسته
 طلب ایلمکده که از لده سن یراد ملدین اول سنگ ایچون
 قمت ایلیوب خاص مخصوص ایلمکدر سنی مخته قور تر من ایچون
 اول کفایت اولنان رزق در ضایع مکردان ایچو از طلب
 کفایت آن کرد اندوان انقیاد آلی است از اول امر و نواهی
 ضایع ایلیوب فوت ایلم شول نسته که سن که التزام الهی سکا
 لازم ایلیوب سندن آنی طلب ایدر لر و اول اشاره اولنان

اللہ تعالیٰ تک حکم دینے میں چون طو توب یر لی یر بجه ادا ایلملکدر
امر و نہی جنسندن ہر نہ حکم اولور سے جنسندن ہر نہ حکم
اولور سے سکا تکلیف اید کلری قیمت رزق زائل
کرداند سگ یوب اچوب مزاج بد نو کہ قوت اولانی ہے
دانی عالم برادر بدین تقدیر ایدوب البتہ بکا واصل اولما
مقرر ایلدیلر چندی رزق برکنده کی بو بول اولتی و رزق
معاون کی تور مک کلری ایلد بواضطراب و تشویش نہ صفا
محصل تغریب حیوان بلا فایده و کلیدر فایده زندگیت
بندگیت سگ عمر و مک و حیا و روحک منفعتی طاعت و عبادت
سرکش از قاعده بندگی عبودیت حکمہ انقیاد دن باش
چکے اگر دنیا و اخوتہ فلاح استر سگ ابوعلی رودباری
قدس سرہ گفته است سگترین زندانها معاشرۃ اضداد
رودبار و لایقندن اولان شیخ ابوعلی یومرشد زندانلرک
طارقندن جملسندن زیادہ سی کشی سولیشوب دیرک انکدر
قطعہ کرچه زندانست بر صاحب دلان اگرچه کوکل اہلی
اولانلرہ زنداند بلادر ہر کجا بوی زوصل یار نیست
ہر کہ اندہ یار شرین کار وصالی احوال اولمیه سچ زندان

آلہ

عاشق مشتاق را بود کراولنان زنداند شبہ یوق لیکن
کوکل حسہ عاشقہ تنگ تر از محبت اعیار نیست یاردن
غیر لایلمصاحبت ایلمک دن طارلقی ارتوق سچ زندان بوقدر
شیخ ابو العباس درویشی را دید کہ جائہ خود را می دوخت
ہر روزی کہ راست نیامدی بکت دی و باز بدوختی شیخ
فرمود ان بت نست شیخ ابو العباس بر درویشی کوردی کہ
کند و قفانی دکردی ہر نیو کہ طوغری کلکیدنی انی سو کوپ
ینہ دکردی شیخ یوردی کہ اول قفان سگ طیکدر سن اکہ
طیرس رباعیہ صوفی کہ خرقہ دوزیش بازایت صوفی
اول صوفی کہ خرقہ ایش ایدنشد کہ رنجیہ بقدر میزند خوش کار
اکر اول خرقہ نک کندہ سنی شہر تہر درویشانہ نجہ کلور
دیگر سہ ایشی ایوایشدر و کندوسی ایوایشلی کشید و حبش
طبع دست او جنباند اگر طبیعت مقتضاسی اولان شہرت
حرکت ایلد الی متحرک اولوب کوزلرنہ خوشیہ دیکش سون و با
کوکلنہ خوش کل سون دیو دیگر سہ ہر کجیہ ورشدہ اش
بت و زنا رست دکیغی ابلمک ہر تلی ننگ بلنہ بر زما
شیخ خفزی قدس سرہ گفته است الصوفی الذی لایوجد بعد

عدم و لایعدم بعد وجوده شیخ خری دیشد که صول شول
که در که اول کند و وجود مستقاری مجاز سندن فانی اولد
صکره ارتوق اول وجود یلم موجود اولیه ثانیاً وجود حقیقی
ایلم موجود اولد قد نصکره وجوده ارتق فاطاری اولیه
یعنی صوفی است که چون از وجود طبیعی خود فانی شود و دیگر
بران باز نکردد الفانی لایرد و بعد از آن چون بوجد حق
و بقای بعد الفنا متحقق گردد دیگر فانی شود دیگر است که
صوفی اول که در که کند و وجود طبیعی سندن فانی اولیج اول
وجوده ارتق عودت اتمیه فانی اولان وجود طبیعی که دخی
اندن صکره چونکه وجود حقانی وفادن صکره بقا ایلد متصف
اولا ارتوق فنا بولیه قطعه خوش اگر چو نیت شد از نقش
مجاز نه کوزلد راول اهل فنا که چونکه کند و وجود سندن فانی اول
دیگر بوجد خویش تن نامد باز ارتوق کنه کند و وجودینه
عودت اتمیه زان پس چو وجود یافت زان مایه ناز
اندن صکره چونکه اول که با و تخرج و انقار پیراشنی اولان
جانبدن وجود حقانی موهم که دوش اولب جاوید
برود در عدم کشت فرار ابد اول کشینک اوزرنه یوقلق

قیانوب بیج وجوده یوقلق کلمیه **خواجه یوسف محمد لیب**
قدس سره وقتی در نظامینه بغداد و عظمی گفت فقیهی برپا
خاست و مسئل پسید **خواجه** کنت بنشین که در کلام تو
رایحه کفر می سم و شاید که مرک تونه بر دین اسلام نبود
بعد از آن بعدتی آن فقیه نمرانی شد و بر نمرانیت بمرد
خواجه یوسف همدانی بروقتده نظامینه بغداد ده و عطا
بر فقیه قائمندی که بر مسئل صورتی شیخ که دیدیکه او تور
اشغه سک سوز کدن کفر قوقوسی طویرم بن احتمال وارد که
سنگ اولو مات دین اسلام اوزرنه اولیه بر مدتد صکره
اول فقیه نمرانی اولدی اول دین اوزرنه اولدی قطعه
مرکه بینی که بس از پرورش فقر او را هر که که اصل فقر
تربیت ایلد که نصکره سن انی کوره سن در صف زنده
دلان نام بارش درود کو کلی حیات معقله دیری اولان
ایدی مرشید لقی ایلد حقه باد دعوی بسرا و مبرای **خواجه**
اول عزیزک اوزرنه دعوی سیلی استور و با میجان اپون
اگر نه صورده اولما سون که ارین بی ادبی دین تو بر باد
رود که بوایتد و گک اذ بس لقی شو مندن سنگ دینو

یلکیده برکت خلق او جندن یکی جهان خسرانته مبتلا اولد
 عبد الخالق عجد والی قدس سره روزی یکی از درویش پیش او
 و گفت اگر خدای تعالی مرا بخیر گرداند میان بهشت و دوزخ من
 دوزخ را اختیار کنم زیرا که بهشت مراد نفس است و دوزخ مراد
 خدای تعالی خواهد او را رد کرد فرمود که بنده را با اختیار چه کار
 هر گجا گوید زو رویم و هر گجا گوید باشش باشیم عبد الخالق عجد و
 بر درویشی بر کون ایدی اگر الله تعالی جنت ایل جهنم ارا سنده
 بخیر اید و بقتی سنده کید رسد سیه بن جهنمی اختیار ایلدم زیرا که جنت
 نفس خطره جهنم الله مراد یدر شیخ حضرت علی انک سوزنی رد ایلد
 بیوردیکه اختیار بنم نه خدمد در اختیار فاعل مختار کد رنده
 وارد یرسد و اروز رنه یرده طور دیر سه طور روز
 کار بی اختیار خواهد مکن افندک اختیارین سوز ایشاقه
 ای که داری بندگی قرار ای قولوغه اقرار ایلین مک هر گجا
 اختیار خواهد بود هر نه یرده افندی اختیار ی اوله بنده گا
 با اختیار چه کار قوللک انده اختیار یله نه اشی وارد
 خواهد علی را مینتی را قدس سره پرسیدند که ایمان چیست فرمود
 کندن ویوسنن خواهد علی حضرت علی صورت یلکه ایمان نذر

ایتدی که ایرمق اولشدر مقدر قطعه هر گجا ایمان ترا کندن
 و پیوستن گفت هر که که سنگ ایما نو که آیرد و اولشدر مق
 دیدی باید آن قول پسندید زوی پسندی کر کدر که اول
 قول مقبولی اندن بکنه سن حاصل معنی ان کندن و پیوستن
 بیوسنن اول ایرب اولشدر مق دیکدن حاصل کلام ندر
 یعنی از خلق کنی دل بخدا پیوندی کو کلوی خلقدن ایروب
 حقه اولشدره سن خواهد بهما الدین تشش بندی را قدس سره
 پرسیدند که سلسله تشا بکجا میرسد فرمود که از سلسله کسی بجای
 رسد تششندیه اولولرینک رأسی خواهد بهاء الدین حضرت علی
 صورت یلر سیزوک سلسله کوزنها یتنده نیه تششوب مک چقر
 از دلوق و عصا صدق صفای نرسد عصا کتورب حرقه بکشد
 صفای قلب و صدق نیت حاصل اولمز و سیم بحر بوی
 ریایی رسد تبیح جویر مکدن دماغ فراست و بعیر ته ریا
 قو خوشدن غیری نسه تششز هر دم بکجا رسد مک سلسله
 هر نفس بکاسک سلسله طریک نیه تششور کیمه چقر دیه
 کز سلسله هیچ کس بجایی نرسد سلسله ملک تقلیدی
 تعلقدن مک بر دولت مظنه سنده ایشمنز

روضه دوم

در ترشیح شقایق و قایق حکم که بر شحات سحاب کرم در
زمین قلوب حکما و اراضی خاطرشان خواسته و بشرح
بیان آن مطاوی و فائزیشان اراسته اهل حکمت کوکلی
سبزه زارنده کرم بلوطک صوارما سیله بوب بیویوب
انلرک دفرلرنیک ایچی شرح فواید و بیان و عواید ایل عزیزین
و ملون اولان حکمتلر دقایقک چکلرینی بسکت بیاننده
ایچی روضه فایده حکیم کسی را کونند که حقیقت چیرا بآن
قدر که تواند بداند و عمل بمقتضای آنچه تعلق بعمل دارد و ملر
نفس خود کرداند حکیم شول کسینه در لکه عقلی فکری میشد که
هر نهنگ اصلینی و نه لغفی بلوب علم متعلق اولان ایل
عمل ایلمکی نفینه طبیعت ثانیله ایل **قطع** خوش آنکه برکت
خط فانی بکنی نه کوزلدر اول حال که فنا بلوب بقا لیلی
لذتلی ترک ایلین تدبیر بقای جاودانی بکنی ابد الابد
باقی اولوب فادان قوتلر چاره سن بولمغی سعی ایدست
کوشش بکنی و هر چه بتوان داشت چالشوب هر بله
ملکن اولانی دانی پس از آن هر چه بدانی بکنی بلوب اندن

بولد و کماله عمل ایلین حکایت اسکندر در اوان جهان
کیری بجمله تمام حصاری بکشاد و پویران کردن آن فرمان داد
اسکندر روی پاده لک اولنده بر جیل ایل بر حصاری الد
فتخنده چوق رحمت چکلین انی یقی امر ایلدی گفتند در ای
حکمت دانا و بر حل مشکلات حکمت توانا ویرا طلب داشت
شکل دید از قبول طبع دور و طبع اهل قبول را از وی نفور
دید لیر بو حصارده بر حکیم کامل وارد حکمت مشکلاتی حل
انگده قوت قهر و سی وارد رانی استدی کتور دیرانی بر شکل
کور دی طبیعت اندن او رکر و اولو لکر طبیعت اندن
قوجنور کنت این چه صورت غریب و بیکل مهیب است
حکیم از آن سخن بر داشت و خندان خندان در آن اشکلی
اسکندر ایتدی که بونه عجب صورت در و نه طرفه شکل حکیم
اول سوزدن قاقیدی و قاتمی اراسنده کو که کوله دیدی
قطع طعه بر من من بصورت رشت صورت چرکن
اولد و غیله بکا طوع ایلله ای تهی از قضیت انصاف ای من
و انصاف دن خالی اولان کسه تن بود چون علاف و جان
شمشیر بدن قین کبی در جان آنک قلی کی در کار شمشیر کند

نه خلاف اشی قلی اشرفین اشکزد دیگر گفت هر کرا خلق با خلق
نه یکوست پوست بر بدن زندان اوست چنان از خود
خود در تنگبیت افتاده که زندان در جنب آن بر مگاه
شاده برداختی دیدی که هر مکه شکل ایله خوی ایود کلد
انک بدنک اوزرنده درسی جانک زندانیند کند و دند
شویله طارعه و شمشیر که زندان که کوره بر آچاق زوق
و صفایریدر **قطعه** کسی که با همه کس خوی بد بکار برد
بریکه که هر کشید پیرا فرخوایله در یله همیشه در کف مدغصه
محقق دانش دایما سن اول که یوز در لغضه الله بلاء
محنت چکر پیل ووشحه که زندان مقام او گردان صوبه
واره انک مقامی زندان ایله دیو که پوست بر تن بدوست
زندانش ریزا خوی پیرا فر اولان که یک بدنی اوزرنده در
که زندان تیر و دیگر گفت خود همیشه در درخت و با
پروردگار خویش سینه شیخ هر چه دیگرانرا دهد وی
نپسند و هر چه نه نصیب وی ایت دل رو بند
اول حکیم برداختی دیدی که اهل سود دایما عذاب ده در
کند وی بکین نگر یسیله جنگ ایله مر نه که زرق

غیر ملیره ویره خود که راضی اولما زهر نه که کند و نک
نصیبی دکل را که کوکل بغلیوب بکائی کرک دیر **قطعه**
اعتراضنت بر احکام جهان دار حکیم جهانک صنی اولان
فاطر حکیمک اسرار حکم تقدیر نه دکل تعرض ایلمک در عادت
مرد حد پیشه که خاکش بدین حد صنعت ایدین مکینک
عادت طیراق انک اغزنه هر چه بیند بکف غیر فغان بردارد
هر نه که اللروک الله کور فریاد ایدوب چغور که چرا
داد بوی بی سبب انرا نه بمن پنچون سبب نر تگری آتی که
ویردی بکا ویردی دیو دیگر گفت با خود مندان کریم مال
بدوستان شمارند و بی خودان لیثم از برای دشمنان بکد
بردخی حکیم دیدی عقلی تمام اولان کر علیمالترین دوستلرینه
خرج ایدر لر عقلی اولیان بخیللر دشمنلر نه قورلر کیدلر
قطعه هر چه آمد بدست مرد کریم کرم اهلینک الله هر نه کلور
همه دریای دوستان افشانده جگه سنی دوستلرینک ایغنه
نثار ایلرلر و ایچه اند وخت سفلطیع لیثم طبیعتی کوی
پس کسه هر نه قرانورسه بعد از مرک از برای دشمن ماند
اولد قد نکره دشمننه فالور و دیگر گفت با خردان

نزل و افسوس او یکن آید روی بزرگی ریختن است و عیار
 ذلت و خواری انگیزن است برداشتی اول حکیم دیدی که کوچک
 ایله ایلمکه و سحر لیغیه مباشرة اولو لوگاک یوزی صوبین
 دو گلدرودخی خور ذلیلق و خورلق توزین قوپر **مقدّر قطعه**
 ای که بر سفل میبری حامی شول که که لطفله اوزرنه عرض
 و وقار لباسی بر توب انرا ایله اورا نوزا چیلور نام پرسم
 بکرت برت قورقم سنگ ادک قوردکی بر تخیلخه چقه مشو
 افسوس پیشه باخودان کوچکلر ایله مسخره لقی ایلمچی اوله ورنه فر
 بزرگیت برود اگر ایدسک اولو لوگاک شوکت کیدر دیکر
 گفت هر که مشت زنی بردست کیم در کدکوب زیر دستان
 بیدردخی اول حکیم دیدی که که یومرق و ور یحلیق صنعتی
 اشیوب الله منری اول اولاکند و دن یخکاری مرتبه
 الله اولور **قطعه** دلاکوش کن از من این نیکه خوش
 ای کوکل بندن بر کوزل سوزی اشیدوب خاطر که طوت
 که ماندست در گوشم از نیکه دانان نیم قولغده دقایق **عبارت**
 بیلور کشیدک سوزندن قالمشدر که هر کس کشید تیغ نامه با
 هر که که شفقت سزلق قلبی حکوب خلق انوکلم بی مهابا

دوروب قورقونر ضعیفایضا ایله شود کشته تیغ نامه با
 اسرکز لردک قلیله اولور اول که چون اسکندر خوش
 اران جواهر حکمت پر یافت دنا نش را کوشش خود پر
 جوامه کرد و عنان از خوابی ان حصار بر یافت چونکه اسکندر
 کند و قولاعن او حکیمک سوید و کی حکمت جوهر لردن کوله
 بولدی حکیمک اغزینیه کند و قولغی کبی کوه سر ایله طولدر
 اول حصار ی سیق قلکندن محنت انگ دیزکنی جویروب
 وار کلدی حکمت افریدون در زمین شفقت جز
 تخم نصیحت نکشت بخورندان خود این توقع نوشت که صفات ایام
 صمیمه غمارست دران منوسید چرا چه بهترین اعمالست و اتاد
 فریدون فروغ شفقت تر لاسنه خیر صنفقدن غیرین نه اگر
 او غلله نیه شو حکمت سوزیک طوائفی یازوب وصیت
 ایلدیکه عمر و کوز کونلر یک کاغذ لری سیرک جیاتکوز
 دفتریدر اول دفتره جمله ایشلرک ایوا اولاندن غیرین نه
 یازمک مرنه یازر سکر قیامت دکی سیزدن صکره اوقوب
 ایوسنه تحین یرا مرنه نفین اولون کرکدر بونی بویل
 بلوب ایشلک اشلد و کوزاشی **قطعه** صحنه دم بود دفتر عمر

همه خلق روزگار و روزگار صفی جمله خلعت عمر و قدر آن
چنین گفت خردمند جو اندیشه کماشت کامل عقل اولان
بویله دیدی فکریتی قولند و کی زمانده غم آنکس که برین
دفر پاک از همه خوف اهل سعادت اول که در که بوجهی خردن
پاک و ساده اولان دفره رقم خیر کشید و اثر خیر گذاشت
خیر نازسی یا زوب ایو آد قودی کنده حکمت یکی از حکم
گفته است که جهل دفر در حکمت و با آن منتفع نکشتم جهل کلمه
از آن اختیار کردم از آن نیز بهره نیافتم چهار کلمه از آن میان بر
گزیدم در آن یافتیم آنچه می طلبیدم حکم کردن برسی دیشد که حکم
قرق دفر یا زدم اندن فایده بولدم اول قرق دفر دن قرق
کلمه اختیار ایدم اندن داخی نصیب اشتیاق بولدم اول قرق
کلمه ایچدن درت کلمه اورندلدم انده بولدم استعد و کی
کلمه اول آنکه زمان را چون مردان محل اعتماد مکردان
زیرا که زن اگر چه از قبیله معتقدان آید لیکن از آن قبیله نیست
که معتقدی را شاید او کلی کلمه بود که عورت ستری ار لری کی اعتماد
آنکه برار اعتقاد ایلوب انلری اول مندرله قوم زیرا
عورت معتقد لر صونیده اولور سه اول قسندن دکله که

کند و سی معتقد لر برار اول **قطعه** عقل زن ناقص است
و دیشس نیز عورتک عقلی و دینی اکسدر هر کوشش کامل
اعتقاد مکن سن انی امیج اهل کمال اعتقاد ایلله کر بدست
از وی اعتبار میکمر اگر برانرا بر برانرا فتنه قائمه بویرا مرد
دیوانی یا با نه اتمه زیر مقتضای خلقت در در مکتوب و ی
اعتقاد مکن اگر ایو ایسه که اعتقاد ایلیمه **کلمه دوم**
آنکه بمال مغور مشو اگر چه بسیار بود زیرا که عاقبت پامال
حوادث روزگار خواهد شود ایچ کلمه اولدر که ماله الدنه
واک چو قلغه دایمه و برایو کر کلی صتمه زیرا صوکنده هر نه
قدر چق اولور سه روزگارک حادثه لری و دهر غدارک
بلالری ایانخی التبه در قلوب چکنه نوب ضایع اولوب کیدر
قطعه مغور مشو بمال چون بی خبران ماله الدنه مالک
و دنیاک بند و کندن خبری اولیا نلر کی زیرا که بود مال
چو ابر کذران ریز مال دید کلری پامال عرض زایل فانی
کچوب کیدر بولت کبی در بولت کولکه سنه الدنلر و ک
حالی ندر بلور سک فکر ایدوب اگر کوره عقل ایلیمه ابر کذران
اگر چه کوه سر بار د کچوب کیدن بولت اگر چه جو مرده

یا غدر رسد خاطر نهند مرد خود مند بران عاقل اولان کسی
 که کوکل بغیر **کلمه دوم** آنکه اسرار نهان داشتن خود
 خود را هیچ دوست در میان منه زیرا که بسیار باشد که
 در دوستی خلل افتد و بدشمنی بدل گردد و چنین کلمه اولد که
 صفا می لازم اولان سرلر و کی هیچ بر دوستی او نیاید که تورو
 سولیه سن زیرا چوق واقع اولور که دوستی خلل تیشوب
 دشمنی مبدل اولوب سنگ اسرار و که واقف اولما غیل
 پنجاه استه سکا جفا آنکه قادر اولور **قطعه** ای پسر خود
 از دشمن نهفتن لازم است ای او غل کند و سر کی دشمن دن
 که رنگ لازم در به که از افشای آن باد و ستان کم دم زنی
 بویله اولیجی مگیرک اولد که اول ستری دوستلر و که داخی
 افشایلمکدن حذر ایلیه سن دیده ام بسیار کز سیر پهر
 کترنها و خلقتی گری فلک عکس و غیبه سن سندن چوق
 کور بدرم دوستان دشمن شوند و دوستها دشمنی
 دوستلر بر بریل دشمن اولورلد و ستلر و دشمنلر اولور
 پس لازم اولدی دشمن دن صفا می سوزی دوستی صفا می
 زیرا زمانه دشمن اولما یجی معلومک دکلر **کلمه چهارم**

۴۳

آنکه جز علی را فرا نگیری که ترک آن بزمند میری از فصول
 بگیریز و آنچه ضرورت است در وی آویز در دخی کلمه
 اولد که شول علمدن غیری علی خاطر کده طومیه سن که انی ترک
 اعلی کناه کار اولد سن ارتوق لام اولاندن قی شول که
 ضروری در او که یایش **قطعه** علی که ناگزیر تو باشد بدان
 کرای شول علم که البته سکا لازم در و انرا کز و کزیر بود جت
 و جو مکن اول علم که البته سکا لازم دکلر انرا اولغنه
 چاره وارد در آندن قیوب انی طلب ایله و اندم که محصل تو
 شود علم ناگزیر شول زمان که اول بلی لازم اولان علم سنگ
 معلومک اولا غیر از عمل موجب آن از و مکن اول علمک
 مقتضای عمل آنکدن غیری سن از و ایله حکمت این مفع
 کوید کتب خانه حکمای هند را بر صد شتر بار می کردند
 ملک ایشان استدعای اختصار کرده بدو شتر بار آوردند
 و بکرا را استدعا کرد بر چپا رکله قرار گرفت این مفع ایله
 هند حکیملر یک کتا بلرینی یوز دوه یه یوک یوکلر لر دی
 بکلمی مقتضای یک تکلیف ایله ی اون دوه یوکنه اندر دلر
 تکرار اختصار امر ایلمک درت کلمه اوزر نه قرار ایتدیر بلر

کلمه نخستین آنکه در ولایت پادشاهان عدالت دلالت میکند
 اولی کلمه اولدر که بکلی عدل آنکه دلالت اینک بیانده
مثنوی چو کرد دشت عالم عدل پیش چو که عالم بکی
 عدل ایلمی اولاشود آسایش که عمرت اسان اولان راحت
 دایم اولور چونالد بیدلی از سینه ریشی چو که بر ضعیف درو
 بحر و حلقه دن اکلیه بودیکر ز نیش ظلم کیشی آنک اکلدو
 جمله بر ظلمی عدالت اید غمش که نک خجاسی شتر ندن اولور
 حلاصی راز دهر بچ برج اوضاع و اطواری طو لائق طو لائق
 اولان ملک بلا سندن قور تلخه ز شاهان عدل می باید
 اوکر هیچ پادشا بهردن عدل کرک ارتق ننه کرک
کلمه دوم در وصیت رعیت به نیکوکاری و فرمان برداری
 آنک کلمه رعیت وصیت اینک بیانده در ایوای ایشلیوب بیور
 بیت تخم ظلم شاه نافرمانی مردم بود پادشاهک ظلمک تخم خلک
 عصیان اولور جو چو کار حاصل ان کشته کی بود چو که ارپه اسن
 اول اکر کوکک حاصلی قی بغدای اولور **کلمه سوم** در مخالفت
 صحت ابدان که تا کر سنه نشوند دست بطعام نیارند و چون
 بخورند پیش از آنکه سیر شوند دست از طعام بدارند او چنی

او چنی بد نک صحتی خط ایلیوب الدن چیقار حق بیانده
 شوا سلو که اچقانیچ یک یمه لریجی داخی تمام طویدین
 ال چکر لر **بایعیه** آن به که ز اسباب مرض پرینری اول
 یک در که خسته لکن سبب لردن صفت سن وزنگ طیبیان
 دغل بگریزی قلب طیبیلره مراجعت آنک آرندن قچه سن
 ناکشته تی معده بخوان نشینی قور صق طعام دن خالی
 اولدین یک یکم او تور میهن زان پیش که معده پرکن
 بر چیزی قور صعو کی طو لدر مدین کنه قالفاتن **حکمت**
 در نصیحت زنان که چشم از روی بیکانها دور دارند
 و روی از چشم نامحرمان مستور در دنجی کلمه عورتلره
 نصیحت آنکه متعلق سوز بیانده در تاکه کوز لرینی نامحرم لر
 یوزندن اراق ایلیوب یوز لرینی انکر کوز لرندن اولور
 طوته لر **قطع** زن ان بود که بهر کسی نیست محرم
 عقیقه خاتون اولدر که مر که کند و نک محرمی دکلدر ده
 اگر چه مردم چپت روی نماید کوز به کی کی معترزو
 مکرم که اید که یوزین کوسترمیه بروی هر که نه
 خفت ویت اگر چه حسن کند و نک حلالی اولیان که نک
 یوزینه

بود چو ماه ملک طاق چشم بختاید اول که حسن حال
 کمالندن آیه بکزر سده کوزی قیاضی آچوب انگ یوز بقیه
حکمت چهار کلمه است که چهار پادشاه برداخته اند
 کویا یک تیر است که از چهار گمان انداخته است درت
 کلمه وارد که انلری درت پادشاه ادا ایلش در بر برینه
 شویله متعار بدر که کویا که درت یایدن اتمش بر او قدر
حکمت گفته است هر که پشیمان نشدم از آنچه نگفته ام
 و با گفته که از پشیمانی آن در خاک و خوان خفته ام عجب
 پادشاهی دیشدر که سولید و غم سوزدن هیچ پشیمان اولم
 ای پنجه سولیمش سوزگی آتی سولید و غم پشیمان اولد غدن
 دپه لنوب قانیر طراق ارا پسند یانمشه دو نمشم
قطعه خاموش نبشی که جمع نشستن بجاموش
 سولیموب آتسم اوتور که سولیمک ایل جمع الحاط اولوب او
 بهتر ز گفتن که پریشانی آزد شول سولیمکدن یک در که تعرقه
 خاطر کتوره از سر بهر پشیمان نشد کسی مهربی بوزلماش
 بردن مک پشیمان اولدی پس فاش کشته سر که پشیمانی آورد
 بر پنجه شایع اولمش سوار در که پشیمانلق کتور **شیر**

فرموده است که قدرت من ناکفته پیش از است که برگفته
 یعنی آنچه نگفته ام نتوانم گفت و آنچه گفته ام نتوانم نهفت
 قیصر روم دیشدر که سولید غم قدرتم سولید غم قدرتمدن
 زیاده در دیک استر که شول سوزیکه سولیدم انی سولیمکه کوجم
 تیر شول سوزیکه سولیدم انی کز لیمکه کوجم **قطعه**
 هر چه افشای آن بود و دشوار مننه که فاش ایدوب
 خلقه یا یق کو جلک کتور را ولا با حنیان مگو با سانه
 سن آتی دو ستمرو که قلاینه ضرورت سولیمکه کاجم داری
 مانعت بتوان گفت شول سوزیکه کز لیمکه سولیمکه ممکن
 اولور و آنچه گفتی نهفت توانی شول سوزیکه که سولیدوک
 انی کز لیمکه قادر اولمنش **خاقان چین** درین معنی سخن رانده
 است که بسیار باشد که پریشانی گفتن سخت تر باشد
 از پشیمانی نهفتن چین پادشاهی بو معنی میدانده سوزا
 شویله سوزمدر که چوق واقع اولور که سوز سولیمکه تشوش
 شدته زیاده اولور سولیمکه پشیمان لغدن
 هر سر که بهر که در خاطر فتدت هر سر مکنوم که سنگ خاطر که
 کلور سرعت مکن بلوح بیانش نکاشتن اول سری بیان

تخته سینه نقش اینک ایو رسم شود غامت اظهار آن ترا
 قو قو اول سری اشکار انگه غذای کما مشکلمه تر از نداشت
 پوشیده داشتن کز ملک پشیمان نغدن زیاده **اولا ملک مند**
 بدین نکته زبان کشاده است که هر حرف که از زبان منجسته
 است دست تصرف در از خود بسته است و هر چه بگویم
 مالک اویم اگر خواهم بگویم و اگر خواهم نگویم پسندگی
 بونگه نگ بیانده شویله فتح کلام ایشدر هر سوزی که بنم
 دلمدن صادر اولمشدر بنم تفرقم اینی بعلشد کند ویه اشکدن
 هر سوزی که سویلدم بنم دیلرسم اندن تفرقم جاری در
 استرسم سویلرم استم سویلرم **قعه** بخودی رازدار
 فاش و نهان کزلی قالب و اشکاره اولان سر اچلیون عاقلک
 متلی یک بر زبان رفته ساند بهر کوزل مثل جاری اولمشدر
 کین چو تیرست مانده در قبضه کزلی اولان سر بر اوقی کبدر
 قبضه تفرقه طورر وان چو تیرست از کمان رفته فاش
 اولان سر شول اوقی کبی در که آیلوب یایدن چقشدر
 حکایت ملک اند خلیفه بغداد خها فرستاده
 طبیب فیلسوف که بهار ت در طب و حکمت موصوف بود

پیش خلیفه بر پای حاست و کنت سپهر آورده ام که جز
 ملک را بناید و غیر سلاطین را نشاید خلیفه کنت آنها کدا
 کنت اول خضای که موی سفید را سیاه گرداند بوجهی که مکر
 متغیر نشود و سفید گردد و مند یکی بغداد خلیفه سینه علم طبد
 و فن حکمده ماهر و کامل اولمخیل موصوف و معروف طبیب
 حاذق ایلا ار مغالتر کوندر دی طبیب خلیفه اولکنده ایاق
 او زیننه فالقوب و عوی ایلوب دیدی اوج نند کتورم
 که بکلردن غیری کسیه ککر و سلطانلردن غیری سینه بران
 خلیفه بیوردی انلرند رطبیب دیدی که اولا بر صقال بویا که
 اق صقالی برو جهله قره ایلر که هیچ بوزلوب ارتوق آغوز
 دوم معونی که هر چند طعام خوردند شود معده را گران نکردد
 و مزاج از اعتدال نه یفتد انجیسی بر معجون در خاصیت
 طبیعتی شویله در که هر نه دکلو چوق طعام یلر معده غر
 اولوب مزاج طبیعت اعتدال دن چقوب ضرر کتورم
 سیوم ترکیبی که پشت را قوی گرداند و رغبت مباشره
 آورد و از کمراران نه ضعف بصر خیزد و نه نقصان قوت
 خلیفه خطه تامل کرد و کنت من ترا ازین دانا تر کما شتم و زیر

می پنداشتم اولان خضاب که گفتی سرمایه غرور و پیرایه
 کذب و زورست و سیاهی موی ظلمت و سفیدی او نورست
 زهی نادان کسی که در آن کوشد که نور را بظلمت پیوسته
 او جنسی بر ترکیب در منفعتی بود که ارقیه قوت و یروپ
 معده منی بی ارتور و ب اشتهاهای جماعی زیاده ایلر شوانسکوب
 ایله که انی چوق انگدن کوزه ضعف حاصل اومار و قوت
 بدنه خلل کلز خلیفه بر مقدار فکرا لیب و دیدی بن سنگ علیکی
 وز کا و کتی بودند زیاده اعتقاد ایدم ایدی اما اول دید
 صقال بویایسی الداغچ سرمایه در ویلان زینتی در
 دوزمه بیکنگ نه بقاسی اولور قلوک قر کلنی قرنلق و اقلنی
 ایدنلق در خوش جا بلدر شول که که اول سوسی ایدر که ایدنلق
 قر کلنیل اورتی قطع ابللی کو کند موی سفید خود سیاه
 بر ابل که کند یک آق قلنی قره یه بویایوب از پی پیری جوان
 را می دارد امید تو خلق اردنجه بیکنگ او مار پیش دانیان
 که در بند شکار دولتند صید دولت شکار اتمک فکرنده
 اولان علما یا ننده کی بود ذراع سیم راز و نلق بار سفید
 قره قرغیه اق طوغن اعتباری قچن اولور و اما ان معونگی

۴۸

دگر کردی من ازان قبیل نیستم که طعام بسیار خوارم و بان
 لذت گیرم چه ازان ناخوشتر که ملاحظه بجایی باید رفت
 که در روی مابدنی را باید دید و نا شنیدی را و نا بوییدنی
 را باید بویید اما اول دگر ایتد و کک معجون بن اول جنبدن
 دکلم چوق یک یک یک اشتها ایدوب نفسمک اندن خط
 اولا چوق یکدن یرافرنه وارد در که انگ سبیل ملاحظه برره
 وار مق لازم کلوب اندن کور میکی کور و ب اشتیجی کشید
 قو قیجکی قو قیجی المی حاصل اولور و حکما گفته اند که کرسکی
 بیمار است در مزاج که شراب و طعام انرا باده علاج
 نادان کسی که خود را با اختیار بیمار سازد و با ضبط اختیار
 کند حکمت و دیشکر در آجلق طبیعت خسته لغیر یک یک یک
 انگ علاج و دواسی تدبیر یدر جا بل شول که در که کند
 اختیار یله خسته ایلید ضروری تیمار اتمک لازم کلسون چون
 قطع میکند کسب اشتها خواه عزیز اشتها می طعام
 کسب اتمک استیوب مضمت شتهی معجونلر استعمال ایلر تابان
 رخنه در مزاج کند مزاج صحیحنه علت و سقامت و یر چو
 واکمه ان رخنه راز بخته و خام اندن صکره اول علت

چکن پشیدن هر چه باید بان علاج کند هر نه بلور سه انگله
 علاج ایلراکه واما ان ترکیب که فرمودی مباشرة بازمان
 شعبه است از جنون از قاعده خود دورست که خلیفه
 روی زمین پیش دختر کی بد و رانود را بد و خلق و جا بلوسی نماید
 واما اول یورود و گک جالیم قوت ویرن ترکیب عورت سلالم
 قضاء شهوة متعلق اولان فعل معلوم مباشرة دیوانه
 انجنون بر بود اقد ر قانون عطلدن بعید ریر یوزیک خلیفه
 بر جاریه نک اوکنده ایکی دیزیک اوزرنه کلوب یا یلقوب
 ویکلیک کوسره **قطعه** ای زده لاف خود چند شهوة کری
 ای عاقل لاک لاق اورن مک نه چه بر هوای شهوة ایل
 یا پشورسون کیوی شامد وزبحر جنون جنبانی
 دیوانه لاق زخیرنی تحریک ایدوب عورتک مجبونی نه بر کوسر
 جه جنون باشد ازین پیش که پیش زکی بوندن ارتق نه د
 اولور که بر عورتک اوکنده بنشینی بر زانو و کن جنبانی
 دیرک اوزرنه اوتوره سن ده قورق بولایوب اردینک
 اونیا ده سن حکایت در مجلس کبری سرتن از حکما جمع
 آمدند فیلسوف روم و حکیم هند و بزرجمهر سخن باینجا

رسانیدند که سخت ترین چیرما چیت نوشیروان مجلسند
 اوج حکیم بریره کلدیلر برسی روم حکیمی برسی هند حکیمی بر
 نوشیروان وزیر بزرجمهر سوزی بورایه تیش در روی کرکه
 کو جگر کوچی ند حکیم رومی گفت پیری وستی و نادانی و سنگدستی
 رومی دیدی که یوقلق و آل دار لغیل قوجه لاق و قوتسرک در
 هند کی گفت سن بیمار با اندوه بسیار هند حکیمی دیدی چقی
 غصه ایل خسته لک در بزرجمهر گفت نزدیکی اجل با دوری
 از حسن عمل همه بقول بزرجمهر رضا دادند و از قول نش
 باز آمدند **قطعه** پیش کسری زخود مند حکیمان میرفت
 کسری مجلسنده فضل حکیم قبلدن سخن از سحرین موج در بر لب غم
 بوغم درکنده زیاده قورق تالازیند وکنده بحث واقع اولدی
 ان کی گفت که بیماری و اندوه دراز برسی دیدیکه چوق غصه
 خسته لک دروان دگر گفت که نادانی و پیریت بهم اول بر
 دیدی که یوقلق قوجه لاق در سیومین گفت که قرب اجل و سوس
 عمل او جنسی دیدیکه عمل کنوکیله اجل یقین اولمقد ر عاقبت
 رفت بترجیح سیم حکم حکم مسکنده حکم حاکم او جنی قولی یک
 کور میکل واقع اولدی حکمت حکیمی را گفتند که آدمی زاده

کی بخوردن شتابد گفت توانگر هرگاه گرسنه شود و
 درویش هرگاه که یابد بر اهل حکمته صورتی که آدم او را
 یک یک نه زمانه ایودر حکم اتیدی غنی لرا حیفی درویش
 بویجی **قطع** بخور چند آنکه تهمد خانه تن اول قدری به که
 بدن او ی ز پستی کمی رود و خرابی از حق میکند بیغله
 یوز طومیه اگر دارنده هرگاه خواهی اگر مالی ایک کوکک
 است و کی زمانه یی دگر اولان وزن او زرنه تن
 و کنر داری هرگاه یی که یابی اگر فقیر ایک بلد و کک زمانه
 یی حکمت حکمی با سپر خود گفت باید که مداد از خانه بیرون
 نیایی تا تحت بطعام لب کتایی زیرا که سری تخم حلم و برد
 باریست و کورسکی مایه خشک موی و سبکساری بر حکم
 او غله وصیت ایدوب دیدی کرد که صباح اودن چینه
 ناکه اول بر مقدار یک یکله اغزو کی آچوب اشتها نک یغنی
 زایل اقیب زید طوطلق یا و اشلق یوک کتور یکک ماده سیدر
 آجلق بینی قور لغت باش یکینگی سرمای سیدر **قطع**
 خوی خود را ز روزه نیز مکن کند و خویکی اورج طومقدن
 یا وز اینکه کرمه حلم و برد باری به جله سندن یا و اش اولب

یوک کتور مک یکدر چون شود روزه مایه ازار چونکه اورج
 طومقدن آدم انجکه سبب اوله روزه خواری ز روزه
 داری به نافله اورجن طومقدن یکک یکدر پس چون
 گرسنه باشی تراش بانان که بینی از طبیعت تو شهوت
 آن چیزد و با آشنایانی که نشینی طامعه تو در ایشان اوزد
 چونکه آج اولسن مرا مگ که کوره سن طبعی کن که اشتها
 حاصل اولور آشنا لکله او تور دگک زمانه قوت طمع
 تعلق ایدوب شونلر یکایم کتور سه دیک فکر کی تور
 خاطر که **قطع** هر چه یابی بخانه از تر و خشک اوکده
 مرنه بلورسک قوریدن یا شدن به کران تا حد شمع بخوری
 اول یکدر که اوده بلو ناندن طومیق مرتبه سنه و ارنجه
 ییه سن تا طعام کان هوس کنی تا که خلک یکنه هوس
 اقیب سن وز عطای خسان طمع پیری کتور لک عطا سندن
 طمع کی کسه سن حکمت چون میزبان بر کنار خوان نشیند
 و خود را در میان بند طمع از جگر خود خوری به که
 از مان او و شربت از خون خود آشامی به که از خوان او
 چونکه صاحب طعام سوزک کنارنده او توره ده کندوی

اور ته يرده كوره بيزم يكوز بويك سفره موز شويلايه
 غذايي كند و چكر كه نيك يكر اناك انگنه نيكه نيكه
 شربت كند و قانكه نيكه يكر اناك سفره سندن اچكه
 ايسه اناك كني كنيك نه يكن يني ونه سوين ايج **قطع**
 هر كه كويد خوان و مان من بيش مكر كه نه سفرم انگم
 دير سن چك پاي خوش از خوان و دست از مان و او
 اناك سفره سينه وار مقدن ايا غوكي و انگنه و لمقنه اكو
 تزه كز بوستان خود خوري بر ايج تزه كه سن اني كند و كيك
 بوستاندن يني سن خوشترست از برة بريان او
 اول مكسك بريان بيش قوز سندن يكر اول ايج تزه
حكمت پنج چيزست كه هر كس دادند زندگاني خوش
 در دست وي نهادند بش نه وارد در انبري هر كيمه و دل
 ايسه ايو ديرك اناك يولديني اناك الله و ير دل اول صحت
 بدن بدن صاعلغني دوم اعني انجسي قور قوسوزلق
 سيوم سوت رزق او جيسي رزق چوقلغني چهارم رفيق
 شفيق در دنجي طوغري خير صابنجي يولداش پنجم فراغت
 خاطر هر كس را كه از اين محسوسم كروند در زندگاني

زمانه

خوش بروي بر آورند بشنجي كوكل اولماز سودا لردن
 و عبت فكر كردن خالي اولمقد ر هر كرا كه از اين محسوسم
 كردند در در زندگاني خوش بروي بر آورند هر كس
 كه بشنند دن محروم ايلديلايودر لك قوسني اناك اوزنه
 ديوار ايلديلا اول انده كركمك يوقد ريج **قطع** پنج ميز
 اسباب زندگاني خوش ايو در لك سيلري بشه چيق
 با اتفاق چيكل شهر در آفاق جهانده مشهور اولان حكيمك
 اتفاق ايل فراغ و اميني و صحت و كفاف معاش كوكل تفرقه
 و تشويش دن خالي و قور قوسوز اولمق بدن صاعلغني كفايت
 مقداري وجه معيشت رفيق خوب ستر همدم كنوا اخلاق
 اوضاح و اطواري كوزل خيلو ايو مصاحب **حكمت**
 هر نعمتي كه بركت زوال پذيرد خود مندان انرا در حساب
 نعمت نكرد پس اگر چه عمر دراز بود چون مرگ روك
 نمود ازان درازي چه سود نوح هزار سال در جهان بسر
 برده است امروز پنج هزار سال است كه مرده است
 قدر نعمتي را بود كه جاويدانه باشد و از افت زوال برگراند
 هر نعمتي او بچكله سندن ايريلوب الله نكيد و عقل اولان آني

نعت حسانه قمر عمره قدر اوزون اولور **اجل کجک**
 اول اوزون لقند فائده نه اولور حضرت نوح علیه السلام
 بیک یا شمشدر اما شمدی وفات ایده لی بش بیک ییل او
 اول بیک ییل عمر او مادوغه دونمشدر قدر و اعتبار بخت
 اولور که پایدار و زوال و انتقالدن مبرا اولور **قطعه**
 بزد مرد و انا نعت است عاقل کشی یا ننده نعت اولدر
 کز و جانت بود جاوید سرور سنگ جانک آندن دایما
 شاد و خرم اول نه سیم وزر که چون کورت شود جای
 التون کیش نعت دکلدر زیر قبر سکا مقام اولد غی زنده
 بماند چو سکت بر سر کور طاش کی سنگ قبر و کک باش
 او جنده قالور انلر ایچری بیک کیمز بزر جهمر را پرسیدند که
 کدام پادشاه پاکیزه تر کنت انکه پاکیزگان از وی ایمنی
 باشند و گناه کاران از وی برترند بزر جهمر حکیمه صوریلر
 که قفق پادشاه هر وجهل پاک کده ارتوقدر دیدی که
 شول پادشاه پاک کده زیاده در که اندن پاکلر امین
 و نا پاکلر قورقولی و لا شعد شاه ان باشد که روشن
 حالم و بخود بود پادشاه اول اولور که انک خاطر ایلا

پاک وصف عقلی اولر بیکو نرا حال از و بیکو بدترا بد بود
 ایولرک حالی اندن ایویرا نرک یرا نرا اولور **حکایت**
 حجاج را گفتند که از خدای تعالی برترس و با مسلمانان ظلم
 مکن بمنبر برآمد و پی بغایت فصیح بود گفت خدای تعالی
 عزوجل مرا بر شما مسلط کرده است اگر من میرم شما
 بعد از من ظلم نخواهید رست باین فعل که شما دارید و
 خدای تعالی را جز من بندگان بسیار است اگر من
 میرم یکی بدتر از من بیاید حجاج ظالمه دیدیلر که الله دن
 قورق مسلمانلر و خا ایل منبره چندی زیاده فصاحت
 اهل ایلی دیدی که الله تعالی بنی سیرک اوزر یکوز
 حواله ایلشد رنق کزک یرا نر فعللری شو ملحندن مادا
 که سیزده اول افعال قبیحه و اعمال خبیثه و احوال ذمیمه
 موجود اولر سیز ظلمدن قورتلر سیز بن اولور رسم سیر
 خوردن امین اولر سیز اللهمک بندن غیری ظالم قولر
 چوقدر اگر بن اولور رسم سیزوک بو اوضاع و احوال کز
 یرا نر لقندن بندن داخی یرا نر کلور یروم **قطعه**
 خواهی که شاه عدل کند عدل سیشه باش استر سگ که پادشاه

عدل ایلیه سن عدل ایلی اول در کار خود که مع که و دانت
 کند و ایشکده اول ایش حسن خطابک و قیج عتابک میداند
 شاه اینده است هر چه می بینی اندر و پادشاه اینده کی در
 که انک اچنده هر نه کور رسک بر تو فکند قاعده کار و
 بارت سنگ ایشک کوجک قاعده سیدر که اگر بر تو صا
 حکایت پادشاهی از حکیمی نصیحت طلب کرد حکیم گفت
 مسدی پرسم بی نفاق جواب گوی زر را دوست
 میداری یا ختم گفت زر را چونست که زر را دوست میدا
 اینجا میداری و آنچه او را دوست نداری یعنی ختم را
 با خودی بری پادشاه بگریست و گفت نیکو پند
 دادی مرا که همه پند تا درین دج است بر پادشاه
 بر حکیدن نصیحت استیوب بکا نصیحت ایله دیدی حکیم
 ایتدی سندن بر نسنه صورایم طوغری جواب ویرالتون
 سورسن یوخه اول التونک صاجنی سورسک پادشاه
 ایتدی التونی ارتق سورم حکیم دیدی پنجه ندر که دوستی
 بونده قویوب ختمی پله الوب کیدرسن یعنی التونی بونده
 براغوب سود و گله اولان ختمی پله الوب کیدرسن پادشاه

ایتدی ایو نصیحت ایله وک که جمله نصیاح بو کلام ده مندرج
 قطع هر ارگونه خصومت کنی بخلق جهان جهانک
 خلق ایله یک در لوجک و جدال ایدرسن زبس که در هوس
 سیم و آرزوی زری زیاده التون کش هوسنده اولدو
 سبیدن تراست دوست زرو سیم و ختم صاحب آن
 التون کش سنگ دوستکد رانک صاجی سنگ ختمکدر
 که گیری از کفش انرا بظلم و حیل گیری زیرا که انک اندن او
 و ظلم و حیل ایله الورسن بعقتضای خد باشد و نتیجه عقل
 عقل فکر اقتضا ایتدو کی ایش دکلد که دوست را بکداری
 و ختم را بری که دوستی بونده قویوب کیدوب ختمی پله
 الوب کیدرسن حکایت اسکندر یکی از کار دانا ترا
 از علی شریف غل کرد و عمل خیس بوی داد اسکندر
 ایش بلنردن برسنی بر یوکسک منفیدن معزول ایدوب
 که برالپاق منصب و پردی روزی آن مرد بر اسکندر
 درآمد و گفت چگونه می بینی عمل خویش را گفت زندگانی
 پادشاه در از بادنه مرد بعل بزرگ و شریف کردد
 بلکه عمل مرد و بزرگ و شریف شود پس در مر عمل که

هست نیکو سیرتی باید و داد و انصاف آن سخن اسکندر
 خوش آمد همان عمل را بد و امر فرمود بر کون اول کشته
 پادشاه یک خلوتنه کردی پادشاه که دیدی نیجه کورسن
 منصب کی اول کشی دیدی که پادشاه یک عمری او زون
 اولون آدم عمل ایل قدر و مرتبه بولماز بلکه عمل آدم
 ایل اعتبار و رونق بلور بر قتی عملده اولور سه اولون
 ایو خویلق کرک و عدل و انصاف و استقامت
 لازمدر بولماز اولی عملده عامل شریف بلور بوسوز
 اسکندر خوش کلدی اسکی عملی کنه و یردی که قطعه
 بایدت منصب بلند بکوشن سکایوکک منصب کرک
 سعی ایل تا بفضل و هنر کنی پیوند تا که فضل و هنر بولاشن
 نه منصب بود بلندی و آدمک قدر و رفعتی منصب ایل
 اولماز بلکه منصب شود بر بلند بلکه منصب آدم ایل
 رفعت بلور حکمت سه کار از سه گروه زشت
 آید تنیدی از پادشاه و حرص بر مال از دانیان
 و بخل از توانگران اوج ایش طایفه دن زیاده
 چوکن اولور پادشاه بلره زیاده غضب پراشماز مال حرص

اولی علییه دو شمر و بخیل اولی غنی لره مناسب اولماز
 قطعه این سه کار است کیش کار دن زشت بواج
 عمل در که زیاده یرا مز یازار از سه کس خام بکارنده
 اوج که حقیقه قلم نفاش حکمت انلری تند خویی زیاده
 برسی قوتی پادشاه یک یاوز خویکی حرص دانا و بخل دائره
 برسی اهل ملک حریص و ماسنی او خجی صاحب قدره
 اولان غنیلرک بخل و امسکی حکمت حکیمان گفته اند که
 همچنان که جهان بعدل آبادان گردد و بچور و یرا شود
 عدل از ناحیت خویش هزار فرسنگ روشنات
 بخشد و چور از جای خود هزار فرسخ تاریکی دهد
 اهل حکمت دیشلر در جهان عدل ایل معور اولوب چو ایل
 خراب اولد و خجی کبی عدل اولد و خجی یردن بیک فرسنگ
 یره و ارنجه اید نایق حاصل ایلر ظلم داخی واقع اولد و
 یردن بیک فرسنگ یره و ارنجه فراغ خلق براغور
 قطعه بعدل کوش که آن چون صبح طلوع کند عدل
 انکه چالش که اگر عدلک صبا حی طلوع ایدر سه فروغ آن
 برود تا هزار فرسنگ انک نوری یوز فرسنگ یره دکن

وار در ظلام ظلم چو طاهر شود بر آید بر طلک ظلمی ظاهر
 اولیجی طبلو اولور جهان ز تیزگی و تلخ عیش و تنگی
 جهان قره کولی و تکرر حال و ضیق معیشتم حکایت
 درویشی تمت با پادشاهی صاحب شوکت طریقه اختلاط
 و سابقه انبساطی داشت بر قوی متملی درویش شوکتی
 پادشاه ابله بی تکلف کتاخانه مصاحبت ایدردی رو
 روزی از وی نسبت بخود کرانی تعرض کرد هر چند
 بخش نمود جز کثرت تردد و بیاری آمد و شد آنرا
 سببی نیافت بر کون پادشاهیدن کند و خصوصند ملال
 طویدی نقد فسر ایلدی ایسه چوق واروب کلکد غیری
 که سبب بولدی دامن از اختلاط او در چید و با طاعت
 او در نور دیده روزی پادشاه را ممره باوی اتفاق
 ملاقات افتاد زبان مقالات او بکشا که ای درویش
 موجب چیت که از ما بریدی و قدم از آمد و شد ما
 در کشیدی که وارمق اگنی قالدرو ب انوکله مصاحبت
 دوشکنی دیو شردی بر کون یول او غراغنده درویش
 پادشاه ملاقاتی واقع اولدی پادشاه فتح کلام ایلویوب

دیدی ای درویش سبب ندر بزودن منقطع اولوب
 بیزه کلوب کتمدن فراغت ایلدوک گفت موجب آنکه
 دانستم که از جهمت آمدن سوال به که از جهمت آمدن اظهار
 ملال درویش ایتدی سبب اولدر بلدم که پنخون کلر سنق
 دیو سوال ایملک یکدر چوق وارمقدن ملالت کوسر کندن
 قطعه بدرویش گفت ان شهنشہ چرا درویش اول پادشاه
 دیدی پنخون به پیشم بس از دیر تا آمدی نیم باینه چوق زمانه
 کچد کد نصکده کلکد بگفتا چرا نامدی پیش من درویش
 جواب و یروب دیدی پنخون کلکد دیو صورتی نیم غنده
 بسی خوشترست از چرا آمدی پنخون کلکد دیو سبب استمکن چوق

روضه سوم

در بیان شکفتن شکوفهای باغستان حکومت و آیالت
 که متضمن میوهای نصفت و عدالت سلطنت و امارت
 باغچه سنگ عدل و انصاف میشی و یرن چچکلری اچلمه
 بیاتده در او چنی روضه فائده حکمت در وجود
 سلاطین ظهور نصفت و عدالت نه ظهور نصفت
 عظمت و جلالت نوشیروان با آنکه از دین بیگانه

بود در عدل و راستی یگانه بود لا جرم سرور کایا
علیه افضل الصلوات و اکمل التحیات تا خرمکنان می گفت
ولدت انا فی زمن السلطان العادل پادشاه مدوک
وجوده کلمه لرندن علت غایبه عدل و انصاف ظاهر
اولمقدر یک اولاند شوکت و عظمت صفت خلقه
کند و لری کو سترک دکدر اکاسره دن اولان
نوشیروان دین اشنا لغدن بعید ایکن عدل و استقامت
عالم ده بردانه ایدی بویه اولد و غی سید مخر کایا
حبیب الله انک زمانده طوغد کنه فخر ایلوب بیوردلر
بن بر عادل یک زمانده طوغدم **مثنوی** پنجره که در
عهد نوشیروان پنجره حضرت نوشیروانک سلطنت
زمانده برخ گشت چشم و چراغ جهان نور جالیده
جله املک کور کوزی و مجلس هدایتلریک شمع انوری
اولدی می گفت که ظلم از ان ساده ام بیوردیلر که
شایسته ظلم وجود لرندن مبر او مصطفی اولد و غم سید
که در عهد نوشیروان زاده ام اهل تواریخ اتاقله عدل
ملوک عجم اولان نوشیروان زمانده طوغدم **مثنوی**

۳۹
چه خوش گفت آن ناصح نیکوان نه کوزل سویلدی اول خبر
اندیش اولان اهل نصیحت بکوش دل آن سمکاه شاه
اول ظلم پادشاه یک کوی قولا غنه بوسبوزی که اظلمت
ظلم اندیشه ظلم قمر لغدن قورق پی آزموی عدل رایشه
تجربه چون عدل عادت ایدین اگر عدل از ظلم باید فیه
اگر عدل سکا ظلم دن ارتوق کلمه سه منفعت جهتمدن
دکر بار پادیده ظلم نه ینه ایا غوی ظلم بولنه بص در
تواریخ چنانست که پنج هزار سال سلطنت عالم گیران و
و معان متعلق بود و این دولت در خاندان ایشان
بود زیرا که بار عایا عدل می کردند و ظلم روانی داشتند
کتب تواریخده بویله در که بش یک ییل عالمک سلطنتی او ده
تایان کافر و کشتار انده اولدی بود دولت الملک
نسلی اچنده طوردی زیرا انلر رعیت عدل ایلدیلر جور
و جفا انکی جایز کور مدلر و در جزست که خدای تبارک
و تعالی بدا و علی السلام وحی کرد که بقوم خویش بگوی
که پادشاهان عجم را بدنگویند و دشنام ندهند که ایشان
جهانرا بعدل آبادان کردند تا بندگان من در روی زندگیا

می کنند آخارده کلمه که حضرت داووده الله تعالی
 وحی ایلدی تو که سویله عجم بکلمه سکو ب انکر حقنه
 یرافر سوز سولیسونلر زیر انلر جهانی عدل ایلر معور
 ایلدی لر نیم قولدرم دنیا ده راحت ایلر درک ایلسونلر دیو
قطعه عدل و انصاف دان نه کفر نه دین عدل انصاف
 بیل کفر ایلر دینی بله ایچ در خط ملک در کارست خط
 محکمه کرک اولاجی نسبی عدل بیدین نظام عالم را
 دینی اولیان بگت عدل ایتدو کی نظام عالم خصوصه
 بهتر از ظلم شاه دین دارست دین اهل اولان پادشاه
 ظلمدن یکدر **حکمت** قرین پادشاه حکیم فکر پیشه
 باید نه ندیم منزل اندیشه زیرا که ازان بدرجات
 کمال برآید و این بدرکات نقصان گراید پادشاه یک
 مصاحی فکر اهل حکیم کرک مالا یعنی فکر ایلچی مسخره کرکز
 زیرا که پادشاه اهل حکمت احتیاطدن معراج کماله چیر
 و مسخره مقارنتدن نقصان چو قورنه دوش **قطعه**
 هر نکته کلاید از لب داننده کوهرست اهل ملک اغرندن
 چقن هر سوز جوهر در خوشی که ساخت کج کوه درج سیه

نه خوشتر شول که که کوهر خزینه سی ایلر سینه سی دانا دل
 از جوهر حکمت خزینه است علم کافی اولان کوکل حکمت
 جوهر لایله طولش بر خزینه در **قطعه** از خوشتن مدار جدا
 این خزینه را بو خزینه کند کن ایراع ایلر **حکمت**
 با مدای موید موبدان با قباد شاه معصیان بود مرکب
 وی بدخ فضلات قوایم خود را از پریم تاسم بیالود
 و تشویر تمام بروی راه یافت در ان اشاق قباد ویرا
 از اداب هم رکابی و معصیان سلاطین سوال کرد بر صبح
 کشید باشی قباد بیکله اتانوب دیر کنه تیر کیدر لردی کشیک
 اتی ترسلر کن قویر و غندن طراغنه وارنج ملوث ایتدی
 ایا قلرین اول کشیشه کرکی کی او تانغی واقع اولد
 بو محله قباد پادشاه کشیشه پادشاه ایلر ایلر اتانوب یانا
 کیمک ادبلرندن سوال ایلدی گفت یکی انست که در شبی که
 با مدادان با پادشاه سواری خواهند کرد مرکب خود را
 چندان علف ندهد که با مدادان موجب تشویر راگب
 کردد قباد استخوان وی کرد و گفت بدین حسن بیکت
 و صدق و فراست که رسیده با نجه رسید کشش ایتدی بر

اولدر که پادشاه را نه سی آتیه بک استد کلری کیم آتیه
اولدریم ویریمه صباح بننه او تانق لازم کلجک نشنه
واقع اولایک انی بکوب دیدی برکوزل زیر کلک و کرک
فکر ایله ایرشدک ایرشدک فرتیه قطعه نادر مندرکه
بر فاعده طبع رود بر عقل و زحوا که تربیه مقارن
اولوب کند و طبیعتی هواسی اوزره یوریه همه آداب
وی افتد زره صدق و صواب انک جل اوضاع و اطوار
ثواب استقامت اوزره اولماز لیک بحر که بدستور
خرد کار کند اما عاقل اولان که که قانون ایله عمل ایلر شود
از حسن کیاست آداب آموزد و اب اول که زیر کلکی کوزل
لکن حیوانه آداب او کردیچی اولور حکمت معربان حضرت
پادشاه چون کانی اند که بکوسی بلند بالا میروند اما عا
بر لال قهر و نوازل دهر ازان کوه بریر خواهند افتاد
پادشاه ملک یقین اشنالری شول که که کبی در که بر
بیوک یوکسک طایفه یوقاری کیدر لر اما صکره رورک
نیکتی زلمز لیر طاعدن اشغی دوشمه کرک در وشت
نیست که افتادن بلند تران سخت تر خواهد بود وزیر

امدن فرد و تران سهل تر شبهه یوقدر که زیاده یقاری
چنانلرک دوشمش بی کوچ اول که کرکدر اشغای یقین
اولانلرک انسی قولای اولاجدر **مثنوی** بود ایوان
قرب شاه والا پادشاه یک یا قلنی چار داغی یوکسک
اولور بران ایوان حروب بسیار بالا اول چار داغی چوق
یوقاری کتمه که ترسم چون اران ایوان بر افست
زیرا قور قرم چون که اول چار داغدن اشغی دوشمه سن
زهر افتاده حکم تر افقی هر دوشندن یک دوشمه سن
حکمت می باید که پادشاه امینان راست کردار و ست
کفایت باشد که احوال رعایا کما شکان برایشان را بوی
رسانند گویند کرکدر که پادشاه یک طوغری سوزن پله
ایواشلی خبر جیلری اولوب رعایانک و انلرک اوزره منسلط
اولان مکسک حال لینی وقوع اوزره پادشاه ایله طوع
بلد و ره لر تا که پادشاه اهل وقوف اولوب مملکتی ظلم و تعدی
دن امین اولار د شیر بابکان پادشاهی آگاه بود چون
ندیمان بامدادان بیامندی بکفتی که فلان کس امشب
چه خورده است و یا فلان با زن و کینرک صحبت داشته است

و هر چه کرده بودند یک یک بختی تا مردمان گمان بردندی که
 مکرار آسمان بوی فرشته می آید و او را آگاهی میدهد و محمود
 بختگین نیز ازین قبیل بوده است اهل اخبار دیر که اردشیر
 بابکان دید کلری بک شویله آید که رعایت نک احوال نه مطلع
 اولوردی بوقور قودن که که یه جور آید مرزی آنک
 ایلمر طویمین خبر حیلری و آرایدی هر نه واقع اولور سه بربرین
 طویوب بلوب پادشاهی اندن خبردار آید لرردی ارکان دیوان
 صباح خدمت کلکی هر کشی نه میدی ینلدی و فقی عورتله یا جاز
 ایلمر معامله آیدی خبر و پروردی خلق بویلمر نورلردی که بواکوا
 اگر کوکدن فرشته کلوب بلدورر آنک اچون زیاده حذر
 و احتیاط اوزره اولورلردی سلطان محمودک داخی حالی بویلمر
 آیدی **قطع** چو شاه را بنود آگهی ز حال سپاه چونک پادشاه
 کند و قوللرنیک حالندن خبری اولیه کجا سپاه نه قهر وی اقرار
 کند قوللرنیک قهرندن چنن قورقوب اقرار آید لر بقصد
 ظلم نه اربانه پیش آرند ظلم ایک قصد نه یک یک بهانه بولورلر
 بجک فسق نه اربان ترانه ساز کند فسق فجور جکند نه یک فتنه
 پرده سی بغلر **حکمت** ارسطالیس گوید که بهترین پادشاهان

انست که بکرکس ماند بگردا کرد او مردار نه آنکه بر در ماند که
 کردا کردار کرکس اوستاد حکما آید که پادشاه بکرکس ایوست
 شول بکرکس جور سنده لشکر یا تر با با قوشنه بکزیه اول
 دکلد که طولاسینه کرکس لر او شمش لش بکزیه یعنی می باید که
 وی از احوال جوانی خود آگاه باشد و حوالی وی از حال
 وی غافل نه آنک از حال حواله خود غافل باشد و حوالی
 وی از حال وی آگاه دیک استر که پادشاه شویلمر کرکس
 که اتباع و اشباعنیک و خدم و حشمیک احوالندن کند و
 خبردار اولم انلر آنک امور نه مطلع اولیه لر او بکرکس کرکس
 آنک اسرار نه واقف اولوب کند و انلرک احوالندن خبردار
 اولیه **قطع** پادشاه باید که باشد چو کرکس خبر
 پادشاه کرکس که کرکس کی طویوسی اولم ز اچا فادست
 کردا کردش از مردار نه اطرافده واقع اولان لشکی
 نلردن فی چومرداری که کردش صف کشیده کرکس
 شول لشکی کرکس که اطرافده با با قوشری صف
 طورش اولم تیر کر و بهرنع خود بر و منقار نه هر برت
 کند و منقعی اچون آنک دیش بلیوب طور را ولا

حکمت نوشیروان روز نوروز با مهر جان مجلس
 میداشت دید که یکی از حاضران با وی نسبت خویشی داشت
 جام زرین در بغل نهاد تعافل کرد و هیچ گفت و مجلس
 بر گشت نوشیروان نوروز کونده یا خود اکی بر املری کونده
 مجلس ایدری حاضران برسی که کند ویه قرابتی و ارایدی
 برالتون جامی قلتوغنه ضوقدی نوشیروان کورفرلندی
 هیچ سولیدی چون مجلس طاعلدی شرا بدار گفت هیچکس
 بیرون نرود تا مجلس کنم که یک جام زرین می باید نوشیروان
 فرمود که بگذار انکس که گرفت باز نخواهد داد و انکس که
 دید غمی نخواهد کرد ساقی دیدی که هیچ یک چو کیمون
 برالتون جام اکسدرارایوب بولاین نوشیروان دیدی
 قوالان ویرمک استمز کورن عازلق امتز بعد از چند روز
 ان شعی پیش نوشیروان درآمد جامهای نو پوشیده و موزه
 نو در پای کرده نوشیروان اشارت بجامهای وی کرد که
 این ما اراست که وی دامن از موزه برداشت که این نیز
 اراست که نوشیروان بخندید و دانست که بفوررت و احتیاج
 گرفته است پس فرمود تا هزار مثقال زر بوی دادند

۴۳
 بر نیچه کوندن مسکه اول جامی الان یکی قتلار و یکی جرمه
 کلدی نوشیروان اول کشیک قتلرینه اشارت ایلدی بونلر
 اولالتون بهاسندن در دیو اول دخی اگنی اچوب جرمه سی
 کوستروی بوده اند ندر دیو نوشیروان کلدی بلدی که
 اولاشی محتاج و مضطر اولد و غندن ایلش که یک مثقال
 ویره لر **قطع** از نگاه تو چو آگاه شودت که کریم چونکه سنگ
 کناهکن خبردار اولاکرم اهل پادشاه معترف بکن بآن
 و از کرمش عذر بخواه کناه به اعتراف ایلوب کرمندن عذر
 دل مکن انکار کنه زانکه گناه در گشت کفای انکار ایلد زیر
 بر نگاه دخی در بلکه بسیاری ازان خود تر انکار گناه بلکه گناه
 یرامدر گناه انکار ایلک حکایت مأمون غلامی داشت
 که تربیت آب طهارت بهمه او بود و در هر چند روز
 اقبابه با سطلی کم می شد یک روز مأمون با وی گفت کاش
 کان اقبابه با سطل که از ما از بجای بری هم با فروشی
 گفت همچنان کنم این سطل حاضر را بخر گفت بچند می فروشت
 گفت بد و دنیا ر بفرمود تا دو دینار بوی دادند بکن
 این سطل از تو در آمان شد گفتاری مأمون خلیفه بک بر تو

وارایدی که بدست صوی حاضر ملق خدمتی آنک اوزرنده
 ایدی برج کونده برابری یا برسطل ضایع اولوردی بر
 کون مأمون که دیدی نولایدی اول بزدن الوب ایلمره
 صا ته ونگ ابرغی یا لکنی نزه صا تیدک اوغلان دیدی
 او یل ایده بن بن شوطوران لکنی صا تون ال مأمون نچیه
 ویررسن دیدی اوغلان ایکی فلوریه ویرورم دیدی
 مأمون بیوردی اوغلان ایکی فلوریه ویرورم دیدی
 بیوردی که اکی التون ویردیلر اندن صکره مأمون ایدی که
 بو لکن سندن قور تلیدی اوغلان ایدر قور تلیدی ~~قطع~~
 سیم بر زر خریده تنگ میکس التون ایلم صا تونک الدو کوک
 اچیه از ویرمه تابدان نفس او بیار آمد تا که اچیه ایلم آنک
 کوکلی دولوب یرلش تن با ملاف مال از ودرده
 آنک او جندن مال تلف اولدوغنه راضی اول تا با ملاف
 جان نیجا مد تا که صو کنده جان تلف اولق لازم کلیم
 حکایت میان معاویه و عقیل ابن ابی طالب دوستی
 تمام بود و مصاحبت بر دوام روزی در راه محبت
 شان خاری افتاد و بر چهره مودت شان عباری

بنشست معاویه ایلم حضرت عقیل قرداشی عقیل اراسند
 بک دوستلق و دوام اوزره مصاحبت وارایدی بر کون
 انکر محبتلری یولنه دیکن دو کلدی دوستلقلری یوزنه
 نوزدوشدی عقیل از معاویه پیرید و از آمد و شد
 مجلس او پای در کشید معاویه عذر خواهان بوی نوشت
 که ای مطلب اعلا ی بنی عبدالمطلب وای مقصد اقصی وای
 ایهوی نام کث عبد مناف وای منبع مکارم بنی هاشم
 آیه نبوت در شان شماست و عذر رسالت در خاندان
 شما کجا شدن همه بزرگواری و حلم و بردباری بازای
 که از رفته پشیمان و از گذشته پریشان عقیل معاویه
 کلدی و آنک مجلسه وار مقدن ایا غنچکدی معاویه
 عذر دلیوب عقیل شو مکتوبی یازدی که ای عبدالمطلب
 او غلریک مطلب اعلا ی وای قصی قومک مقصد
 اقصی سی وای عبدایه نبوت مناف ذریته صحرا سینک
 ایهوی مشکینی وای هاشم نسلیک مکارمی آیه نبوت
 سیرک شا نکرده کلمت در رسالت عزت سیرک خاندان
 ختم اولمشد رفته کلدی اول اولوق و حلم و تواضع

نینه کل که واقع اولان ایشدن بن پشیمانم و کچن حال دن
 یحسورم **قطع** تاکی هدف ناوک کین خواهم بود پخیم
 سنگ کنگ او هک نشانی اولسم کرک وز دوری نوی
 و دین خواهم بود سندن ایراغ اولمخله بر کوکلدن دندن
 آواره اولسم کرک بر روی زمین پیش توام رو برین
 یز او زنده سمک او کونده بنم کوزم یرده در در زیر
 زمین نیز چنین خواهم بود یرالتنه ده بویل اولسم کرک
 عقیل جواب نوشت که عقیل جواب یازدی که شعور
 صدقت و قلت حقا غیرانی کر جک سن حق سویلدک
 لکن بن آری آن لا اراک ولا ترانی بویل فکر ایدرم که
 شمن صکره ارتوق سن بنی کور میسن بنده سنی کور میم
 ولست اقول سوء فی صدیقی بن دو ستم هفتده یرام
 سوز سویلدکم و لکنی اصدا اذ اجفانی بو قدر وار که
 اندن اعراض ایدوب مصاحبتدن وار کلو رم بکا
 جفا ایدیک یعنی کریم کریم از دوست بر جد باید که
 کج مفارقت کیرد و بکوی مهاجرت کراید دیگ
 استر که خلقی ایوا اولیان که دوستندن انجنوب

اندن جفا کوریک کرکدر که ایرولق کوشه سی اختیار
 ایلوب با اندن ایراغ اولق ستمه میل ایله نه اکم بیدی
 میان بندد و به بد کوی زبان بکشت بد ایل کرکمر که یرام
 بل بلیوب عبت سوز سویلکه آغراچه **قطع** چون شود
 با تو یاز جک اندیش چو که بولد اسگ سنوکل جک ایلک
 فکر ایدیکی اولاجو جدایی میکر با او پیش انکل ایرلشمدن
 ارتوق سنه اتمه انکل ایرلشمدن غیری سنه بی او کوکرتور
 جد مکن در حصومت است بسیار انوکل جک اتمه چوق
 قصدا تمه اندکی روی اشتی بگذار از اجی صلیری قو
 از معاویه باعتبار معاوت صلی کر دصدمه از درم بدل
 صلی فرستادینه معاویه عذر دلیوب تکرار صلی طلب
 ایدوب بدل صلی یوزیک اچیه کونردی **قطع**
 عذر خواهی بکن و عفو طلب شو چوقند عذر دیلیلیق
 ایدوب عفو استیجی اول رحنه در قاعده صحت باران
 قدمی مصاحبت قاعده سنه خلل کله وکی زمانده ورنیاید
 بهم ان رحنه بکفار زبان اگر اول خلل دل ایل سنوکل
 ایل اصلاح اولمسنه در عمارت کیش کوش بخت زریم

انی یا پیغمبر چالش التون کیش کرچی ایله **حکایت** حجاج در
 شکارگاهی از شکاریان جدا افتاد بر تلی برآمد دید که اعراب
 نشسته و از خرقه خود جفتبندگان می جنبند و شتران گردا
 گرد می گردیدند چون اشتران حجاج را دیدند بر میدند حجاج
 آویرنده لشکر ندان ایرود و دوشی بر دبه او زرب
 چقدی کوردی بر اعرابی کویوسی او تو رمش اسکی شدند
 بتلرد و شروب قرار دی دوه لرا طرافنده او تار دی
 دوه لر حجاجی کوروب اور کدیر اعرابی سر بالا کرد و
 خشمناک گفت کیت که ازین بیابان با جامهای درختان
 برآمد که لغت خدا بروی با حجاج هیچ نکند و پیش آمد
 و گفت السلام علیک یا اعرابی در جواب گفت لا علیک
 السلام ولا رحمة الله ولا برکاته از وی آب طلبید
 گفت فرود ای بذلت و خاری و آب خور که والله من رفیق
 تو و نوکر کسیستم حجاج فرود آمد و آب و بخورد اعرابی
 قیق ایله باشین قلدر و دیدی کیم مکر که بیابان یرندن
 یا لایق قفنا نکر ایله شو بیابان یرندن کلن مکر ماللهک
 لغتی انک اوزرته اولسون حجاج هیچ سوز سولید

ایلیری واروب السلام علیک یا اعرابی دیدی اعرابی
 جوانده اللهک سلامی مرحمتی سک اوزر و که اولما
 دیدی حجاج اعرابیدن صواستدی اعرابی دیدی که
 این اشقی ذلیللق و خورلق ایله صواج بن سک یولدا
 و مکه سک حذمتکاری دکلم حجاج اینوب آتدن
 صواچدی پس گفت ای اعرابی بهترین مردمان کیت
 اعرابی گفت رسول خدا صلی الله علیه سلم بر خم تواند
 صکره حجاج دیدی آدم او غلبریک عایت ایوست
 مکر اعرابی دیدی الله تعالینک رسولیدر سک کور کور
 باز گفت چه می کوی در حق علی بن ابی طالب گفت اگر کم
 و بزرگوار ی نام وی در دهان نمی کنی سین حجاج دید
 که ابوطالب او علی حضرت علیک حقنه ندر سن اعرابی
 دیدی ایولو غنی و اولولغی جعتندن انک آدینی امق اعزله
 صغیر پس گفت چه می کوی در حق عبد الملک ابن مروان
 هیچ نکند جواب من بکوی اعرابی گفت بد مردیست
 پرسید چرا گفت خطای از وی در وجود آمده است که
 از مشرق تا مغرب از آن پیر آمدن است اندن حجاج دیدی

مردان او علی عبدالملک حنظلندرسن اعرابی هیچ
 سوز سوزید ی حاج بکا جواب ویریدی اعانی
 ایتدی که اندن بر خطا صادر اولمشدر که اول خطا
 شو ملغدن مغربن شمرقه وارنج جله عالم طیشلو او
 پرسید که آن کدامت گفت این فاسق فاجر حاج را
 بر سلمان کاشته است حاج گفت ناکاه مرغی
 ببرید و آوازی کرد اعرابی روی بحاج کرد و گفت
 تو چه کسی ای مرد گفت این چه سوالت که می کنی حاج
 صور دی که اول قنقی خطا در اعرابی دیدی اول خطا
 بود که الله تعالی نیک طاعتی یولندن چتش فاد
 اکت بل بخلش حاجی ظالمی سلما نکرک اوزرنه
 ملط ایلشدر حاج هیچ سوز سوزید ی اکوزدن
 قوش او چوب غریب او ازل او تدی اعرابی حاجد
 یوزینه بقدی اعرابی دیدی که سن کیمین ای کشی حاج دیدیکه
 بوایتدوگک سوال ندر گفت این مرغ مرا خبر داد که لشکری
 میرد که سردار ایشان توپی درین کن بود که لشکریان وی
 رسیدند و بروی سلام گفتند اعرابی چون انرا بدید رنگ

وی متعجب شد اعرابی دیدی که شو قوش بکا خبر ویردی که
 بولشکر کلی طور اول لشکرک باشی سن ایمن سن اعانی
 بوسوزدن ایکی حاجک لشکری تیشدیلر حاجه سلام ویردیلر
 اعرابی لشکری کوریک بکری بوزولوب حاج ویرا فرمود
 تا همراه ببردند چون روز دیگر با مداد کرد مایه بهنا دند
 و مردمان جمع آمدند اعرابی را اواز داد چون در آمد گفت
 السلام علیک ایها الامیر ورحمة الله وبرکاته حاج گفت من
 چنان می گویم که تو گفتی و علیک السلام و برکاته حاج پیوردی
 انی پله الو بکیده لر چون اول برکون اولدی او رتیه فره
 قوندی خلق بیک جمع اولدیلر اعرابی به فرودی حاج چون اعانی
 ایچری کردی السلام علیک ایها الامیر ورحمة الله وبرکاته
 دیدی حاج ایتدی که بن سن دیدوگک کبی بن دیمیم و علیک السلام
 دیرم دیدی برکنت طعام می خوری گفت طعام نیت اگر
 اجازت می دهی بخورم گفت اجازت دادم اعراانی
 بیش نشست و دست دراز کرد و گفت بسم الله ان شاء الله
 که انچه بعد از طعام بیش آید خیر باشد حاج بخندید و گفت
 هیچ میدانید که دی روز ازین بر من چه گذشته است

اعرابی گفت صلح الله امیر ستری که دی روز میان من
 و تو گذشته است امروز افشای آن مکن زیرا که گفته اند
 الما صلی لایدر گرانندن مکره حجاج دیدی یک یمن اعرابی
 ایتدی طعام سکندر را جازت ویرورسک یرم حجاج دیدی
 اجازت ویردم همان طور می اعرابی التری او توردی
 الن اوزادوب بسم الله دیوب ایدی ان شاء الله طعام دن
 مکره اولاجی خیر در حجاج کولوب طاهر لره ایتدی هیچ بلیور
 دوکنی کون بوکشی دلندن بنم حالم صحیفه سی اوزرنه نه جادی
 اولدی اعرابی ایتدی الله تعالی بیک امینی صلاح اوزره
 ایلسون سنوکل بنم آرا مده کچن سری کسب اچه کمانی سرنه
 واقفاسی محطور و مرغوب در زیر علمای امت و حکمای
 ملت المانی لایدر دیشلر کچوب کیدوب اونودولان سنه
 دله کتور و ب اضطر این تازه املی جایز کور مشلدر حجاج
 گفت ای اعرابی یکی اردوکار اختیار کن یا بیش من باش
 ترا از خواص خود گردانم یا ترا بیش عبد الملک بن مروان
 فرستادم و آنچه او را گفته اخبار کنم تا هر چه خواهد ان کند
 اعرابی گفت صورت دیگر هم می تواند بود پرسید که آن

کدامست گفت آنکه مرا بگذاری سلامت بیلا د خود باز
 روم که دیگر نه تو مرا بینی و نه من ترا بینم حجاج بخندید و بنمود
 تا وی را ده هزار درم دادند و بیلا د وی فرستادند
 حجاج ایتدی ای اعرابی ایکی شدن برسی اختیار ایلسک
 اختیارک اوزرنه معامل ایلیلم یا بنم یا مده طور سنی دسور
 خلوت کیروب چنان گردن ایده بن یاسنی عبد الملک بن مروان
 خدمت کوندر و ب انک حقنه سویلد و کک سوزی
 بلدوره بن نیلر ایلسون اعرابی ایدر بوترد قیتمده
 بر صورت دخی اولیق اولور حجاج صور دیگر اول صورت
 اعرابی ایتدی اول صورت بود که بنی صالیو یرسن
 صاغ و اسن یرومه کیدم ارتوق نه سن بنی کوره سن نه
 بن سنی کورم حجاج کولوب که اون پیک افچه ویروب
 ملکته کوندره لر **قلعه** مرد باید که بلطف سخن و خصلت
 ارگر کدر که سوزی یرنجه سویلیوب مراد بنی خوشجه ادا
 ایملکه طبع ارباب ستم را رستم بازارد ظلم و جور املک
 طبیعتی جفا و اذا ایملک فکرندن طوندروب رحم و
 شفقت جانبته توجه ایتدوره مرلئی که زاحان و کرم

کرده رم است بر شانی کوتی که که جلی طبیعی خلق
 ایصال منفعت و بذلی نعمت ایملدن اورکوب قحی در
 بفسون گرم اورا بکرم باز آرد سوزا فوئیل انگ طبیعی
 تسخیر ایلیوب ایلمک مایل ایلیه انگ شانتی **حکایت**
 یزدجرد پسر خود بهرام را در موضعی دید از حرم خود که
 مناسب نبود ویرا فرمود که بیرون رو و حاجب را
 سی تا زیاده بزن و از در پرده سرای دور کن و کسی
 دیگر را نام برد که بجای وی بنشان بهرام بموجب فرمود
 پدر دخل کرد اما هنوز سیزده ساله بیش نبود ندانست
 که سبب غضب او چه بود بر حاجب را بعد از آن روزی
 بدر پرده سرای آمد و خواست که در آید حاجب دوم
 دست بر سینه وی نهاد و نگذاشت که در آید یزدجرد
 ادلی پادشاه او غلی بهرامی حرم خواصنه و ارملاسنه
 مناسب او ملازم بریده کوردی او غلونه بیوردی طشهره
 چقوب قجوجیه او تو ز قجی او رو ب خلوت خاص قشودن
 صورت یرنه فلان قجوجی ایلیه دیدی بهرام بیاسی بیوردی
 اوزره عمل ایلیدی بهرام اون اوج یا شدن ارتوق دکلدی

بیاسک قجوجیه قندکک سیبی نید و کین بلدی اند صکره
 بر کونینه پرده سرای قیوسنه کلدی یچرو کرک استیجک الیجی
 قجوجی الن بهرامک کوکسده طایا یوب صالی ویر مدی قجوجی
 و گفت اگر بعد ازین ترا درین موضع به بنیم سی تا زیاده بزنم
 از جهتی خیانتی که با حاجب پیشنی کردی و سی دیگر از همت
 خیانتی که میخواهی که با من بکنی این خبر ببرد جود رسید
 حاجب دوم را بخواند و کین بی حد احسان نمود و
 خلعت فاخر پوشانید و مرتبه اش بلند گردانید قجوجی
 ایتدی اگر سنی بوندن صکره برداخی بوراده کور رسم
 سکا او تو ز قجی و رورم اولکی قجوجی به ایتد و کک خیانتی
 او توری او تو ز قجی داخی بکا ایتمک استد و کک خیانتی
 او توری او ررم دیدی بوخبر بکک قولانخه یشدی قجوجی
 خدمتمند دعوت ایلیوب آفرین دیو القش ایدوب بخشیش
 و یروب خلعت کیردی **قطعه** خطاشه باشد چنان گز
 استان او عبور پادشاهک حرمی صافنق شویله کر کرد
 که اشکی نک او کونه او غامق دضمیر بنده و آواز نتواند
 گذشت قوللر وک و سایر آدمکک خاطرینه کلک ممکن

در حرم حرمت غرض که سردولت پادشاهک عزت
 سعادت خانمک اطراچی که دولت ستریری در
 رخ تواند پرید و باز تواند گذشت اندن قوش
 او چرخ یول بولیب یل اسمکه قادر اولیه حکایت
 وزیر هر فرزندش بوروبی نامه نوشت که بازرکانی
 ز دریا جوام بسیار آورده اند و انرا بصد هزار دینار
 از برای پادشاه خریدم ام شینده ام که پادشاه انرا
 نمی خواهد اگر راست فلان بازرکان بصد هزار دینار
 میخرد هر فرد جواب نوشت که صد هزار دینار و صد هزار
 چندان بیش با قدری ندارد و چون ما بازرکانی کنیم پادشاه
 که کند و بازرکان چه کار کند شب بوز او غلی هر بزنگ
 وزیر ی ایسی بکه مکتوب کوندر دی دکر بازرکانلری
 جوق جوام یوکی کتوردیلر بن آنی پادشاه ایچون یوزیک
 التون صاتون المشیدم که پادشاه انی استمز امیش اگر کرک
 ایسه فلان بازرکان یوزیک التون اصیه الورنه یوزیک
 هر فرد جوابده بویل یازدی که یوزیک التونک و یوزیک
 اولقدر دخی زیاده مالک نرم یا غمزه قدر و حرمتی یوقدر

چونکه بز بازرکانلق ایده یوز پادشاه بلخی کیم ایدر و بازرکان
 نیلسون لر **قطعه** نه طور مضب شامان بود که بیع و شری
 پادشاهلرک منصبی شانه دو شمر که الوب صانع بقصد
 کسب معاش خود اختیار کنند کند و معیشتلری قصد نه
 اختیار ایلیه لر چوشه پیشه کند کار تاجران جهان چونکه
 پادشاه جهان تاجر لریک اشنی صنعت ایدینه تو خود بگو
 دکر تاجران چه کار کنند سن کند و کدن سو لیکه غیری تاجر لر
 نه ایش اشلر لر **حکایت** عمر رضی الله در وقت خلافت
 خود در مدینه دیواری کل میکرد و یهودی بیش
 وی تطلم کرد که حاکم بصره بصد هزار درم از من مناعی
 خریده است و در ادای من ان تعلل می کند عمر خمر تلریک
 خلافت زمانده بر دیواری بالی ایله صوار اید
 یهودی دن برسی خدمتکرنده شکایت ایلدی بصره یه
 حکم ایلی کشی بر متاعی بدن یوزیک اچیه صاتون الدی
 بهاسین ویرمکه تعلل ایدر فرمود که کاغذ پاره داری
 گفت فی سفالی برداشت و برانجا نوشت که شکایت
 کنندگان از توبیجی بته و شکر گزاران نایاب از موجه

شکایت بر مینمایا از مسند حکومت برخیز و در لغت
 کتبه عمر بن الخطاب رضی الله عنه خلیفه پیوردی که بر کاغذ پاره
 کتور دو کمی دیدی یوق بر صغسی پاره سی الو ب که
 یازدی سندن شکایت ایتدیلرک حاجی یوق شکر
 مک بولمشر شکایت لازم کتور را یشلردن وار کحل نق
 اقمه یوخه بکلیق دو شکندن قالقوب کت اخرنده یاز
 بو یازینی عمر او علی خطاب یازدی نه برای مهر زد و نه
 طغرای رقم کرد اما چندان صولت عدالت و هیبت
 سیاست از وی در خاطر نمانسته بود که اما مرد حاکم
 سیاستی هیبتی و عدل سلامتی کو کحل کرده بیراندوب
 ایلریشمش ایدی که تکلف صورتیه احتیاج قالمش ایدی که
 چون یهودی آن سفال را بجا کم بصره داد وی سوار بود
 از اسب فرود آمد و زمین بوسید و وجه یهودی را
 تمام ادا کرد و وی سوار استاد بود چون یهودی صغسی
 بصره یه واروب حاکمه تسلیم زمانده حاکم اتمش ایدی
 خلیفه حطی او قوی حق اتدن اینوب یرا ویدی و دانی
 طور کن یهودینک حقی بر اککب سوز تسلیم ایلدی قطعه

چو بنود شاه راعنسیاست چو که پادشاهده سیاست
 هیبتی اولیه کشد از دست کتاخانه ذیلی کتا خله
 الذن ذلت چکر چو ریزد شیر راندان و ماخن
 چو که ارسلانک دیشلری و طناقلری دو کولب کیده
 هوزد از رو بهان لک سیلی اقق تلکولرک سلمه سین یر
حکایت جوانی را بدزدی گرفتند خلیفه حکم کرد تا دیش
 یرتند تا از مال مسلمانان کوته شود جوان نبالید و گفت
 ای خلیفه بر یکیدی او غر و لغده طوتد یلر خلیفه حکم ایلد
 انک الن کس لرتاکه مسلمانلرک مالذن الی قصه اوللا
 یکت اکلیوب دیدی **شعر** مرادست چپ و راست
 چون خدای اراست الله تعالی نبی صانع جابندن صول
 جابندن ایکی ال ایله فرین ایلدی ر و امدار که ماند چیم جدا
 از راست لایق کورمه که نیم صانع الم صول المذن ایری قلا
 خلیفه فرمود که دستش یرتید که این حدیث از حدود
 خدای تعالی مساهله دران از مسلمانانی نیست مادرش همراه
 بود برخواست و گفت ای خلیفه این فرزند منست و بد
 سباری وی روز شب می آرم و از دست رنج وی رور

می خورم خلیفه یوردی که کسک النی ریزا بو الله تعالی یک
حکمران بر حکم درانی ترک ایملی قولای کورمک مسلمانان
دکله را نه سی ایدی ایلاری کلوب دیدی ای خلیفه
بونم او غلدر انک الی یارد مله کوندزی کیجیه اولشد ورم
انک الی کسبندن رزق یرم **قطعه** فرزند بود جوجان
بجشاید اوغل جان کبی اولور مرحمت الیه بر جان من شوم
رسیده بن کوجه او غرامشک ناتوان جاننه سرشته
روزیم کف اوست بنم رزق و سیل سی انک الیدر میسند
که آن شود بریده لایق کورمه که بنم رزق جلی کسل خلیفه
که دستش برید که من این کناه از وی در میگذارم و کناه
کاری ترک این حد بر خود روانی دارم خلیفه دیدی که کسک
النی بن بو کناهی عفو ایتیم اندن بو حکمی ترک ایملک کناهی
کند و م جایز کورمزم مادرش گفت ای خلیفه این را من
دیگری از کناهان شما رمعاصی انکار که همواره از ان
استغفار می کنی و آمرزش می خواهی خلیفه را خوش آمد و حکم
خلاص فرمود و گفت بگذاریدش اناسی دیدی ای خلیفه
بو کناهی شول کناهلردن صای که دایما اندن استغفار ایدرسن

دانی اندن مغفرت دیلرسن خلیفه خوش کلوب یوردی
توک شوقی **قطعه** ای خوش آن دانا که پیش شاه دم
نه کوزلدر اول عالم که پادشاهک او کند کاه قهر از
نکته خوش میزند قهر و قتله بر خوش نکته سوبیلر
نکته را چون آب می آرد لطیف اول سوزی صوب کی
لطیف سوبیلوب شاه را آبی بر آتش میرند پادشاهک
خصمی او دنه صو وروب سوبیند و رر حکایت کناه کاری
پیش خلیفه او رند خلیفه بعقوبتی که مستحق ان شود بود خلیفه
فرمان دار گفت ای امیر المؤمنین انتقام بر کناه عدل
و تجاوز از ان فضل بر سو جلی خلیفه او کند کتوردی لر نه خراب
مستحق اولدیه خلیفه ایدوک دیو یوردی اول صوب چله
دیدی که ای مؤمنلر کی کناهه انتقال ایملک در کناهی بغشیلوب
مکافاتندن کچک فضل و احسان در و پاییه محبت امیر المؤمنین
از ان عالی ترست که از آنچه بلند ترست تجاوز می نماید
و با آنچه فرو ترست فرو داید خلیفه را سخن وی خوش
آمد کناه ویرا عفو کرد مؤمنلر کینک محقق مرتبه سیست
اندن یوکسک در که یوکسکی قویوب لایحه تنزل ایلیه خلیفه

انگ سوزی خوش کلوب کاهنی بختلیدی **قطعه**
 عفو از کاه فصل بود استقام عدل کاهنی بختلیدی کرم در
 واکه جزا انگ عدل در زان تا برین ز جرح برین بار زمین
 رست اندن بوکه کلنج تفاوت یردن کوکه دکن متغاش
 کبی در کی فصل را گذارد و در بعدل روی قیج فصل
 قویوب عدل یوز طوتر دانا که از تفاوت این مرد واکه
 است شول عالم که بوایکسک تفاوت تفاضلندن
 خبر دارد در حکایت کودکی از بنی ماشم با یکی از ارباب
 مکارم بی ادبی کرد شکایت بخش بردند خواست تا ویرا
 ادب کند گفت ای عم من کرده ام آنچه کرده ام و عقل من
 با من نبود تو بکن آنچه می کنی و عقل تراست بنی ماشم قیجندن
 بر او غلان اولوردن بر سینه او بسزک ایلدی عسید سکا
 ایلدی لر قصدا تیدیکه انی تا دیب ایلیم او غلان دیدی که یا عی
 بن اولاشی عقلم بکایار دکل ایکن اشلدم سن نه ایدرسک
 عسک سکا یا را یکن اشل **قطعه** کرسفری حکم نفس و هوا اگر بر
 عقل اسک طبیعت و هوا یلم سید نه بوق خرد کند کاری
 اول سفیه عقل و فکری است و کنه او میزاش اشیله بر نفس هوا

چو غالب نیست چونکه سکا طبیعت ایلد هوا حکمی مکن دکلدر
 جز برای خرد و وباری سن عقل کو ستر دوکی یولدن یغری
 یوله کتمه هله حکایت زنی را از جماعتی که بر حجاج خروج
 کرده بودند پیش وی آوردند حجاج با وی سخن میگفت
 وی سر در پیش انداخته بود و نظر بر زمین دوخته نه
 جواب وی می داد و نه بوی نظرمی کرد حجاج او زنه
 خروج ایلمن جماعتن بر عورتی طوئوب حجاج او کو نه
 کتور دیلر حجاج که سوز سو یلردی اول باشنی اشخصاش
 ایدی یره بقردی نه که جواب ویزوردی نه یوزنه
 دکردی یکی از حاضران با وی گفت امیر سحی میگوید و تو از و
 اعراض میکنی گفت من از خدای تعالی شرم میدارم که بر
 نظر کنم که خدای تعالی بوی نظر نمیکنند حاضر لردن برسی
 اول خاتونه دیدی بک سوز سو یلرسن اندن یوزک
 دوند ررسن اول خاتون دیدی که بن اللهمدن او مانوم
 که بر کسیه نظر ایلکدن که الله اکا نظر ایلیم **قطعه**
 روی ظالم عین که بر رویت طانک یوزینه باقمه که اول
 سنگ یوزو که ان زد و زخ دریت بکشاده جمدن

آچلش برقیو در سوی او ناکش ده شد ز خدا او قویو
 اجلدن بر و الله طرفدن نظری رحمتی بیفاده رحمت نظری
 واقع اولما مشدر **حکایت** اسکندر را گفتند چه سبب یافتی
 آنچه یافتی از دولت و سلطنت و وسعت مملکت با صغر
 وحدانت عهد اسکندر دیدی لکه سلطنت دولتی و
 مملکت وسعتی از زمانه یاشک کوچک ایکن سبب ایل
 بولدوک گفت با سمالت دشمنان تا از غایله دشمن نام
 یافتند و از تعاهد دوستان در قاعده استحکام یافتند
 اسکندر ایتدی ایکن سنه ایل بولدم برسی و دشمنلرک
 خاطرین یا پوپ و دشمنلک قصدندن فراغت آیدر
 انجسی دوستلری کوزدوب رعایت ایدوب دوستلرک
 مقرر ایکن ایل شهر بایدت ملک سکندر چون وی
 از حسن سیر سکا سکندر بکلل کرکه انجلین ایو خوی ایل
 دشمنلر اداوست کردان دوستانرا دوستر دشمنلرک
 دوست ایلد دوستلر و ملک دوستلغنی زیاده ایت
حکایت روزی اسکندر با سه همگان خویش نشسته
 بود یکی از ایشان گفت خداوند تعالی ترا ملکی بزرگ

داده است زمان بسیار کن تا فرزندان تو بسیار
 گردانند و یاد کار تو اندر جهان بمانند بر کون سکندر
 عیانی دیوان ایل او تور دی المردن برسی دیدی
 الله تعالی سکا بیوک مملکت ویر مشدر چوق عورت
 ال تا که او غلرک چوق اوله جهانده سک یاد کارک
 قلالر اسکندر گفت یاد کار مردنه فرزندان اوست
 بلکه سنه های خوب و سیرهای نیکوست اسکندر
 جواب وروب دیدیکه ارک یاد کاری او غلی دکلر بلکه کشک
 یاد کاری ایو خویلاری و کوزل اشلری در که کند و در کیره
 ایلر دیلر زده سوبیلنوب دعا اولنوب نیکو بود انلسر
 بر مردان جهان غلبه کرده است زمان بروی غلبه کنند
 ایو اولما ز شول کسه که جهان ارلرینک اوزرنه غالب
 اولا عورتلر انک اوزرنه غلبه ایکن **قطعه** چو نیست
 پیش پدر این قدر یقین که پسر چو کنه انانک اولقدر یقینی یوقدر که
 اوغل ز خیل پیر دانست یا خرد مندان عقل سرلر لایند
 میدریوخه عقلولردنیدر بیلست سیرت نیکو حکیم را
 فرزند ایو خوی اهل حکمته او غولتیر زبون زن چه شود بامید

فرزندان عورت ته نه زبون اولور او غول اميد يله

روضة چهارم

در وصف ميوه بخشى در خان جود و گرم و شکوفه زرين
بستان بیدل ديار و درم در دخی و ضه سخا و
گرم اغاچنک عیش و پرده سی و اول اغلرک چچک
د و مکه سی بیاننده در التون آنچه اولشدر مک پرینه

جود بخشیدن چیزیت با سستی بی ملاحظه غرض و مطالبه
عوض اگر چه ان عوض و عوض ثای جمیل با ثواب جزیل
باشد جود اصطلاح اهل حقیقتده بر کرکلی نه عوض

و غرض ملاحظه آمدن بفتلوه در لر **قطعه** کیت گرم آنکه
نه بهر جاست گرم کیمیدر دیر سک شول مک در که عوض
اچیلون دکدر م گرمی کا یادار و در وجود اندن طاهر
اولان جمله کرملر بلکه اقتضای طبیعت در با خود اللهک رسا
طلبی چوندر آنکه بود جسر تار و ثواب هر احاکه خلک
مدی چون یا خلک ثواب اچون اولای بیع و شری و کره
احسان وجود سن انی الم صاتم طوت جود و گرم دی که
قطعه هر که مقصودش از گرم است هر مک مک که گرم ایلکدن

مقصودی اولدر که برارد بعالم اوازه که عالم ده سخا ایلشته
دیلدوشه باشد از مصر جود و شهر گرم جود ملک و کرکلی
شهر ندن نام او بیرون در آوازه انک آدی بارودن
طشره اولور حکایت جوادى را پر سیدند که از انچه

بخشاید میدهی و برستانان میریزی پیچ در باطن خود
رعونی و بر فقیران بار منتی باز میبایی بر سخی کشی بصورت
که بخما طره ویرد و گکست دن استیندره دو کوب صا چدو کلکدن
سج کند و در و نکده تفک متعلق فخر و اضطراب و فقر
اوز نه منت و تویج یوکی بلور من کنت میهات من

پوشش و بخشش حکم ان کفیلرست که بر دست طباح است
کفیلر دارد که در دست طباحست اگر چه هر چه طباح مید
بر کفیلر میکزد و اما کفیلر بخود کمان دهند که نمی برد جود
کشی دیدی نه احتمالدر قنده اولک کرکدر بنم عالم و منم
ویرمکده واکه مباشرتکده اشجی الله اولان کچه کبی در
اگر چه اشجی هر نه ویرور سه کچه اچیندن ویرور لیکن کچه
کند ویر ویر بچلیک اعتقاد ایلر **قطعه** گر چه روزی
از کف خواجست روزی ده خداست اگر چه رزقا

افندی الذین یشر الی الله اولائمه اما رزقی ورن
 الله در بر سر روزی خوران خوش بنیت زومت نهی
 افندی جانبنده ایود کلد رزق بینلره منت اینک
 نیست او جز کاسه و کفیلز و یک رزق را صاحب دوت
 رزق قرآنه منت کچه ایله جنای دن غیر یسنه دکلدر
 به که باشد کاسه و کفیلز از منت تهی جنای ایله
 کچه منتدن خالی و فارغ اولمق یکت در انکرک نعمته
 مدخلی یوقدر اناحق بینه و اصل اولمق و اسطه اوشدر
حکایت صوفی دیگر را صفت کرده و صفتی اندر
 شناسایی و معرفت آورده فرمود که فلاک کس سفره
 ارست نه سفره دار بر صوفی بر اهل سخای مدح ایدوب
 اکملق بیک جهتمدن بر صفت دگر ایدوب دیدی که فلان
 کس سفره کتور بجید سفره نیم در دیچی دکلدر و خود را
 شریک سفره میدارد نه بیک سفره می شمارد با سایر
 خوردن کان یک است بلکه در نظر خود طفیل ایشانست
 کند و سنی یک بینلر ایله اورتاق بلور سفره کن صاحب
 بلز غیر ی بیچاره ایله برابر در بلکه کند و نظر ندانه انردن

۷۴

اشعه اولوب انکرک حمتنه بیر یکی **قطع** چون بهمان
 سرای خویش نهد چونکه کند و ضیافت خانه سنده
 بطایلیه حواجه خوان از برای درویشان اولوکشی
 درویشلری یون دیو یکی طفل را هست اگر نمی دانند
 سخا و کرم یولیک سنه بلز او غلایندر اگر بلز سنه خوشن را
 طغیلای ایشان اول نعمتی یکده کند و سنی انکره تابع
 مطلق بلوب انکرک یوزی سونیه یرم بو طعامی بن دیگر
 هیچ عقلوا در اکی یوقدر **حکایت** اعرابی بنزد یک
 حضرت امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه در آمد و خاموش
 بنشت و ذل فقر و فاقه برجین وی ظاهر بود
 بر عرب کویلو سی حضرت علی یک خلوتنه کیردی سونوب
 شویله اپسم او تور دی یوقلق دیو قسلق ذلت انک
 الله بلقی ایدی امیر از وی پرسید که چه حاجت
 داری شرم داشت که بزبان بگوید بر زمین بنشت
 که من فقیرم حضرت علی انذن صور دی که حاجتک
 نذر دلیل سو بیکه او تانوب بر مغیله سیره یازدی بن بر
 فقیر کشیم دیو وی را دو حله عطا داد و غیر از آن هیچ

چیز را مالک نبود اعرابی یکی را رد ساخت و دیگری را
ازار کرد و بایستاد و چند بیت مناسب حال در
کمال بلاغت و فصاحت در بدیده بگفت اعرابیه ایکی
تفتان و یودی آمدن غیر بیچ نسیم مالک و کلایدی
اعرابی بر سنی اچنه کیوب بر سنی فرجه ایدینوب طانه
کیدای وایاق اوزر نه قاقوب کمال فصاحت و غنای
اوزره حال مناسب برج بیت فوری سولینوب
او قدی و حضرت امیر را بسیار خوش آمد امیر المؤمنین
حسن و امیر المؤمنین حسن رضی الله عنهما در پیش
ویرانها ده بود آنها را هم بوی عطا نمود اعرابی از را
بر گرفت عذر خوانان گفت یا امیر المؤمنین مرا توانگری
اهل بیت گردانیدی و برقت حضرت علییه غایت خوش
کلوب بر مقدار التون که حسن ایله حسن حلقه نزن
کنز و نک یا ننده ایدی اعرابیه و یودی اعرابی
انی الوب دیدی که ای مؤمنلر یکی بنی قبیله مک جمله سندن
ارتوق ایلدک غنا ده بویل دیوب کندی حضرت
امیر گفت شنیدم که از حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم

فرمودند قیمت کل امر ما بحسب یعنی قیمت هر کس
بقدر آن چیز است که ویرانی را یارید از محاسن افعال و بدایع
اقوال علی حضرتی دیدی رسول الله حضرتی نزن اشتدم
بیوردی که هر کشیک قیمتی کمال علمه و مبلغ فهمه کوره اوز
دیک استر که هر کشیک قدر و قیمتی اول سنه مقداری در که
انک وجودینی مزین و مستحسن ایله کوزل فعلدردن ایوسوزلردن
قطعه قیمت مردنه از نسیم و زرت کشیک قیمتی التون کش
جهتندن دکدر قیمت مرد بقدر هرست بلکه ادک قیمتی
هری کمالی مقداری در ای باینده که از کسب هر
ای پنجه قول وارد که هر کسب ایلد و کی سبیدن قدرش
از حواجه بی بیشتر است انک قدر و اعتباری افندی سندن
چوق ارتقدردی با حواجه که از بی هر ی ای پنجه
حواجه وارد که هر سر لک اجلندن در ره بنده خودی پست
کند و قولیک یولنده اردنجه کیدی در حکایت
عبد الله بن جعفر رضی الله عنهما منقولست که روزی عزیمت
سفر کرده بود در خلستان قومی فروامده که غلام سپاهی
نکببانان بود دید که سه قرص نان بجهت وی آوردند

عبد الله بن جعفر بن حکایت ایدر لر بر کون سفره قصد
 ایلش ایدی بر توکم فرمالغه قوندی بر قره قول انک
 کجسی ایدی کوردی که که غذا اولق ایچون اوج چورک کتور
 سکی انجا حاضر شد غلام یک قرص را پیش وی انداخت
 بخورد بر کوپک انده حاضر اولدی او غلام چورکک برین
 اکی آتی وردی یدی و بس قرص دیگر را بوی انداخت
 انرا هم بخورد همان بر چورکی داخی آتی وردی آینه
 ییدی برین داخی وردی آینه ییدی عبد الله ^{بن} ^{علی}
 از وی پرسید که هر روز قوت تو چیست عبد الله ^{بن} ^{علی}
 صورتی که هر کون سک ایونک ندر گفت آنچه دیدی
 او غلام ایدی اشته کورد و غل در فرمود که چرا برای
 نفس خود ایثار کردی عبد الله بیوردیکه پنچون کلبی کند و
 نفک او رزینه اختیار ایلوب کند و بیجه کک اکی ویردک
 گفت درین زمین غریبت چنین کمان بردم که از مسافت
 دور آمده است و کرسنه است خواهتم که ویرا کرسنه
 بگذارم او غلام دیدی که اول بریده غریب در شول
 اکلم که ایراق یردن کلمش در آج در ديلم که اس

آج قویم بس گفت امروز چه خواهی خورد گفت روزه
 خوانم داشت عبد الله دیدی یا بکون نه یک کرک او غلام
 ایدی اورج طوق استم عبد الله با خود گفت و خلق
 مرا در سخا ملامت می کنند و این غلام از من سخی تر است
 عبد الله کند و کند و دیدی جمله خلق بکا سجاد و اهراف
 ایدرسن دیو قور لر بوا و غلامک سخا سی بدن ارتو قدر
 ان غلام را و کلمستان را و هر چه در انجا بود و همه را
 بخید پس غلام را اراد کرد و انهارا بوی بخشید اول
 او غلامی داخی فرمالغی و انده هر نه واری به جکسن
 صا تون الدی اندن صکره قولی اراد ایلدی و فرمالغی
 اکی بغشلی **قطع** نفس سک را بیک دولتمان
 کو به کک نفسی بر ایکی انک لقمه سیله بر سک نفس خود
 هر که لر دایثار مکه که کند و نفسی کو به کک او رزینه اختیار
 ایلدی کر بود بنده فی المثل شاید اگر اول کشی قول او کور
 مثلاً یراشور خواجه کانرا بنده کیش اقرار افندی لر
 اکی قول اولغ اقرار ایلیر حکایت در مدینه عالی
 بود عامل و در جمیع علوم کامل مدینه ده علی ایل

عمل اید بر عالم و ارایه ی جل علم کرده کامل ایدی
 روزی گذرش بردار نحاسین افتاد کثیر کی دید
 مغنیه که بحسن صوت غیرت نامید بود و بجمال صورت
 خیرت خورشید شیفته جمال و فرنیته زلف و خال او شد
 بر کون اول عالم اسیر جیلر خانه او غادی حسن صوته
 زهریه غیرت کتورچی و جمال و ملاحظه کنش کونی ویرجی
 بر جکی جاریه کور و ب شیفته جمال و انک جانانه عاشق
 و زلف و خالنه مفتون اولدی از سماع غایش رخت
 هستی بجهای سیتی برد جاریه نک ایرلاد و کنی اشک
 وجود اسبابنی عدم صحرا سینه ایلدی و با سماع نوا
 از مضیق بخردی راه نجات برای پخودی سپرد دخی
 انک اداسنی دکلکدن عقلی لقرار لغندن عقله لری
 اوینک یکک میداننه یول ایلدی **قطعه**
 خوبی روی و خوب آوازی یوزک و اوارک کوز لایقی
 می برد هر یکی تنها دل هر برسی باشقه باشقه کوکل آلو
 چون شود جمع هر دو در یک جای چونکه یکی بریره کله
 کار صاحب دلا ن شود مشکل کوکل اهل اولانلرک

حالی شکل اولور لباس دانی بیکنده و بلاس سوا
 در پوشد و خلیع العدار در کوجه و بازار مدینه میگرد
 عالمیق لباسنی برا غوب رسوایلق لباسنی کیدی
 رسوای و ملامت اولوب مدینه نک سو قفلرنده و بار ^{رنده}
 کردی دوستان بلامت او برخاستند اما هیچ
 سود نداشت دوستلرانی ملامت انکه طور دپلر
 هیچ نافع اولدی زبان حالش یابین کلمه مسکلم بود و باین
 ترانه مترنم انک حالی دلی بوسوزی سولیوب بوایری
 ایرلردی **قطعه** زین کونه که جلوه ان دلا ویرکند
 بو او سلو بدن که اول کوکل الیجی دلبر عرض جمال ایلر عاشق زبلا
 چه کونه پر میز کند عاشق بلادن پنجه صقنه بلور بادست
 ملامت کان در کو شتم ایلر وک ملامتی بنم قولاعم ذ
 یل در لیکن باوی که اشم تیز کند اما شول یل که بنم
 عشقم آتشی کور ایلر این قصه بعبد الله بن جعفر رسید
 صاحب کیزک را طلبید و بجهل مراد درم کیزک را بخزید
 و بغرود تا بهمان صوت که ان عالم بسماع ان گرفتار
 شده بود دفقی کرد پرسید که این را از که اموخته گفت

از فلان مغنیه او را نیز طلب داشت بوقصه عبد الله بن
 جعفر میشدی جاریه یک صاحبی چغرتدی قرق بیک
 آنچه جاری صا تون الدی عبدالله بیوردی اول عالم
 اشیدوب اسیر اولدوغی صوت ادا سید ایرلادی ^ی ^ی
 بونی مکدن او کزنک جاریه داخی دیدی فلان چکنی دن او ^{کردم}
 اینده دعوت ایلدی بعد ازان عالم را بخوند و گفت ^{ست}
 که ان صوت را که شیفته آن شده از استادان کنیزک
 بشنوی گفت بلی بس ان مغنیه را استادان بود فرمود
 تا بان نوع تغنی کرد عالم بخود افتاد و بی خوشی شد
 ان صکره عبدالله عالمی دعوت ایدوب دیدی عاشق
 اولد و مک صوتی اول جاریه یک استاد دن ^{کلک}
 استر مین عالم استرم دیدی عبدالله بیوردی استاد
 جاریه ایرلادی کبی ایرلادی عالم انی اشیدوب عقل
 کیدوب دوشدی چنان تصور کردند که مکریم عبدالله
 بن جعفر گفت که ما بکشتن این مرد در کاه افتادیم شویله
 صندیلر که یوخسه اولدی بس عبدالله بن جعفر دیدی که
 کوردکی نیز بوکشی اولدروب کاهه کردک بعد ازان فرمود

۶۰
 ما اب بر روی وی زدند تا بخود باز آمد ان دن صکره
 بیوردی یوزنه سووردیلر تا که عالم کندویه کلدی
 باوی گفت ما ندانسته بودیم که تودر عشق ان کنیزک باین
 مرتبه رسیده باشی اول عالم عبدالله دیدی که بنسنگ
 معشوقه یک عشقنده بردایره به تیشد کلی بلمش ایدوک
 گفت والله آنچه پنچانست پیش ازانست که اسکار شد
 و عالم دیدی و اسد کرلی اولان اشکاره اولاندن
 جوق ارتوقدر پرسید میخوای که این صوت را ازان
 کنیزک بر شنوی عبدالله بن جعفر بیوردی اول صوت
 محبوبه اغزندن دکلک استر مین گفت چون انرا از دیگر
 شنیدم که عاشق او بنودم بر من چه گذشت عالم اتیدی
 کوردک چونکه بنانی عاشقی اولما دو غم مک نهک
 اغزندن اشیدوبکک باشم نه کلدی پس حال من چه کو
 شود که انرا از لب و دمان معشوقه خود شنوم بس
 بنم عالم پنجه اولور اگر انی معشوقه یک کند و اغزندن ^{اغزند}
 اشیدرسم پرسید که ویرا به بنی شناسی بکریست
 و گفت عبدالله بن جعفر بیوردی که انی کوریک بلیورینی

اغلادی و دیدی شعر گفتی که شناسی که پیرد از تودل و
 سگ کو کلوکی دینوکی کم الکن الی اکلمیس دیرین کم
 والله که در افاق خراورانشاسم الله چگون دنیا ده اند
 غیری کم اکلم بغمود ما کنیرک اورا بیرون آوردند و
 سلیم وی کرد عبد الله بن جعفر بیوردی جاریه اچردن
 چقار دیلر عالمه تسلیم ایلدی گفت این مر تراست والله
 که در وی جز بکوشه چشم نظر نکرده ام عبد الله بوسکند
 دیدی و عین ایلوب اگر کوزا و جیل نظر دن غیری نه
 ایتم دیدی آن عالم در دست و پای عبد الله بن جعفر
 افتاد و گفت اول عالم عبد اللهک الله ابا غنه دوشوب
 دیدی **قطعه** ایتم ز کرم بروی کار آوردی کر مکن
 نیم ایشک یوز که لطافت و رونق صوی کتور دک
 و ز موج فراقم بکبار آوردی ایرلیق و کزینک قورقون
 بنی قورتاروب کمارنه چقار دک صبرم بدل زعم کما
 آوردی نشدر غدن مجروح اولمش کو کله صبر و قرا کتور
 خوابم بد و چشم اشکبار آوردی سلتار یا غدر جی کوزمه
 اوینو کتور دک پس دست کنیرک را گرفت و بنانه

خود روان شد اندن عالم جاریه کم الله یا پشوب او
 الی کند عبد الله علام خود را فرمود که جصل هر ارد رسم
 دیگر کیم دو بایشان پیرد تا بجهت حکم معیشت بخاری
 بر خاطر ایشان نشیند عبد الله بن جعفر قولنه بیوردی که فرق
 بیک آنچه دخی ال ارتلار نه وار عالمه تسلیم ایلد که معیشت
 اضطرابدن انلرک خاطر ایینه غبار غم کلیه و بغراعت
 خاطر از یک دیگر غشغ توانند گرفت دخی فراغ خاطر ایلر بری
 متقی اولوب اضطرابنر ذوق ایده لر **حکایت**
 عبد الله بن جعفر در عهد معاویه از خانه بیت المال هر سال
 هزار هزار دینار میدارید عبد الله بن جعفر حقر نلر نه هر سال
 بیت المال خزینه سندن معاویه زمانده هر سال بیک کره
 بیک التون و پرور لردی چون نوبت به نرید رسید انرا
 به پنجه هزار هزار دینار رس بند چونکه نوبت خلافت
 یزیده ایرشدی اول مرسوم بش بیک کره بش بیک التون
 ایرشدردی ملاشش کردند که این حقوق همه مسلماناست
 چرا بیک کس میدهی یزیده ققد یلر بوجله مسلماندر حقید
 سن چون برکشید و پرور سن دیو گفت من این را بجمعا جا

اهل مدینه میدهم زیرا که وی هیچ چیز از ارباب حاجات
 دریغ نمیدارد اهل مدینه یزید ایتدی بن بونی مدینه
 اهلک جمله محتاج لرزه و پرورم زیرا عبد الله هیچ کس نه دن
 نه دریغ ایلر و پنهان از وی کسی را همراه وی بمینه
 فرستاد تا شخص احوال او نماید عبد الله دن کرلی التون
 ایلر بیلر برکس کونردی مدینه به در مدته یک ماه همه را
 صرف کرد چنانکه گویند بقرض محتاج شد بر آیمقداری
 زماننده اول کونده دین مالک جمله سنی شویله خرج
 ایلدی که قرصه محتاج اولدی **قطعه** اگر بدست کریم
 او فتد جهان یکسر اگر جهان باشند باشد کریم
 الله دو سنجک اولور سه جهان چه باشد و صد بار
 از جهان هم پیش جهان نه اولور جهان دن یوز کره ^{توقدر}
 اولاجی اولور سه چو اشد دل درویش ریش ازان
 حسرت پنچون درویشک کو کلی مجروح اولور حسرتدن
 که است کیسه جودش جرینه درویش زیرا که کریم سخاو
 عطا کنی کسی درویشک جرینه سید زینم چکر **حکایت**
 خلیفه بغداد در موکب خشم و شوکت خود میراند

بغداد خلیفه سی خواص اعیان و مقربان ارکان دولت
 ایلر اتلا یوب کیدردی دیوانه پیش وی رسید گفت
 ای خلیفه غنا کشیده دار که در مدح توست بیت گفته ام
 بر دیوانه انگ او کنه کلوب ایتدی ای خلیفه دیزکک چک
 سنگ مدح که اوج بیت سویدم او قیام دکره گفت
 بخوان بخواند خلیفه او قود یوب اولدانی او قدی خلیفه
 خوش آمد دیوانه چون انرا دید گفت مرا سه درم عیایت
 کن تا روغن حما فرم و سیر بخورم خلیفه به خوش کلدی
 دیوانه چونکه خوش کلد و کنی کوردی بکا اوج آنچه عیایت
 ایلر دیدی تا که باغ ایلر حمالوب طویچیم دیدی خلیفه فرما
 داد که تا بهر بی بی هزار در هم بدهند ویرا دادند خلیفه
 بیوردی که انگ هر بقینه یک آنچه ویره لر **قطعه**
 چون ذل فاقه روز کند بر سخن وری چونکه فقیر لقی ذلی
 غالب اولابر سوز اهلنه کردی پادشاه سخاو رکند سزا
 اگر سخالی پادشاهی مدح ایلر لایق در یرا شور مدح
 چون کریم بود کر شعرا و مدح اولان اگر کریم اولور
 انگ شعر دن هر بیت را خزان کومر کند رواست هر بی بی

جو من خزینه سیاید و بکومر ایل طولد و در سه یراشور
حکایت ابراهیم بن سلیمان ابن عبد الملک بن مروان
 گوید که در آن وقت که نوبت خلافت از بنی امیه به العباس
 رسید انتقال یافت سلیمان او علی ابراهیم ایدر اول وقت
 که خلافت دولت بنی امیه دن ال عباسه انتقال ایستد
 و بنی العباس بنی امیه امیه رای گرفتند و می کشند ابن عباس
 او غلری امیه او غلری بنی طو تب اولدر دیر من بردن
 کوفه بر بام سرای که بر صحرای مشرق بود نشسته بودم
 کوفه شهر ندن طشره صحرا ملک اوزرنه حواله بردا ملک
 او شنیده او تورردم دیدم علمهای سیاه از کوفه
 بیرون آمد در خاطر من چنان افتاد که ان جماعت بطلب
 من می آیند کوردیکه قره علملر کوفه دن طشره چقد
 خاطر من شویله کلدی که شو جماعت بنی استیو کلورلر
 از بام فرود آمدن متفکر وار بکوفه در آمدن هیچ کس
 را نمی شناختم که پیش وی پنهان شوم طام دن اشغه
 اندم بر نسنیه دوشونور کبی شکرک ایچنه کردم هیچ
 ملک بلزدنم که ملک یا ننده صقلانام بدر سرای بزرگی

رسیدم در آمدم دیدم که مردی خوب صورت سوار
 ایستاده و جمعی از علما مان و خادمان گرد او در آمده اند
 بر بیوک سرای قیوسنه واردم کوردم بر کوزل یوزل
 یکت اتلانمش طورر برالای او غلانلر و خدمتکارلر
 انی طولای المشر سلام کردم گفت تو کیستی و حاجت
 تو چیست گفتم مردی ام کرخیته از خوف خصمان خود
 بمنزل تو پناه آورده ام سلام دیدم دیدی سن کیمن
 حاجتک نذر بن دیدم بر قیچقن کیشیم خصما لردن قورقم
 سگ او که صفغنی کلدن مرا بمنزل خود در آورد و دود حجه
 که نزدیک بجم وی بود بنشان چند روز اینجا بودم
 کندونک حرم خاصنه قریب اولان او ده یه قوندردی
 بنی ییجه کون انده اولدم بهترین حالی هر چه دوستر
 می داشتم از مطاعم و مشارب و ملابس همه پیش من خام
 بود غایت ایو حالیل میکند و لباسدن هر نسنیه زیاده
 سوردم هب یا ننده حاضر ایدی از من هیچ نمی پرسید
 هر روز یکبار سوار می شد و باز آمدن بندن هیچ کیم
 اید و کمی صورمدی هر کون بر گره اته بنوب کنه کلوردی

یک روز از وی پرسیدم که هر روز برای بنیم که سوار
 می شوی و زودی آبی بچه کاری روی برکون اندن
 صوردم هر کون نشی کوردم اتلا نوب کیدوب نیز کنه
 کلورسن نه ایشه کیدرسن دیدم گفت ابراهیم بنیمان
 پدر ما کشته است شنیدم که درین پنهان شده است
 هر روز میروم بامیدانکه شاید ویرایایم و بقصا
 پدر خود برسام ابراهیم ایدی سلیمان او غلی ابراهیم
 بنم بابای اولدرمشدراشندم که کرشمش هر کون اتلا^{نوب}
 انی ارادم اولاکم بولوب باباک قصاصی مرتبه سینه^{شدم} ایر
 دیوکیدرم چون این را شنیدم اراد باز خود درتجب
 ماندم که مرا قضا بمنزل کسی انداخته است که طالب قتل
 هست چونکه بونی اشندم کند و دولتمک دوند و غدن
 تجبده قالدیم که بنی الله تعالی یک تقدیری برکس نک
 اوینه صالیدی که بنی اولدرمکه طالب در اولک
 ازجیات خود سیرادم ان مرد را ارنام وی و نام پدر
 می پرسیدم دانستم که راست میگوید گفتم که ای جوامد
 ترا در ذمه من حقوق بسیارست کند و دیر بلیغدن

طویدم او صندم اول کشیه کند و آدین و بابا سی آدین
 صوردم دیو و یردی بلدیکه کرچک سولیر بن ایتدم
 ای یکت سگ بتم اوزر مدده چوق حگk وارد و آب
 است بر من ختم تو دلالت کنم و این راه آمد و شد
 بر تو کو ماه کرد انم ابراهیم بن سلیمان منم خون پدر خود
 از من بجواه بکا واجب در که سکا ختمک صالو و یرم
 و بولوب کیمک یولنی سکا یقین ایلیم سلیمان او غلی
 ابراهیم بنم باباک قانی بندن استه باور کرد گفت
 همانا که ازجیات خود بتنگ آمده میجواهی که ازین بخت
 خلاص شوی اینامدی ایدی که بکرز که صبا غلغندن
 طاریلوب او صندک استرسک که محندن قور تولاسن
 کفتم لا والله که من او را کشته ام و نشا نه و باز گفتم دانست
 که راست میگویم رنگ او بر افروخت و چشمان وی سرج
 شد ایتدم یوق والله بن انی اولدردم بعض علامتله
 سولیدم بلدیکه کرچک سولیرم لونی متغیر اولوب یوزی
 کوزی قرار دی زمانی سردر پیش انداخت و بعد از ان
 گفت زود باشد که بر پدر من برسی و خون خود را از تو

خود را از تو خواهند بر زمان بآشتی او کنه صالده
 اندن صکره دیدی که چوق زمان کچوب از زمانده
 سن بنم با ماه واروب بلوشه سین و قانتی سندن طلب
 ایلیه من زنهاری که ترا داده ام باطل کنم بر خیر و برو
 رو که من بر نفس خود ایچین بستم مانگاه کزندی بتورسام
 پس بن سکا و یروغم انانی باطل ایلمنم طور وار چیق
 کت سکا مرقصد امکده نفوسه امین دکلم هرار
 دنیا ر دیگر عطا فرمود بر گرفتیم و برون آدم بیک فلوری
 بخشش بیوردی الوب چقوب کتدم **قطعه** جو انمردا
 جو انمردی بیاموز ای یکت جو انمردک او کرن زمردان
 جهان مردی بیاموز جهانک ارلرندن ارلک او کرن
 درون از کین جو یان که دار گو کلوکی کین اید چلره کین
 امکدن صقلا زبان از طعن بد کو یان که دار دیلوک
 یرامز سو یلنره طعن امکدن صقن کوی کن بان کو باتو
 بد کرد ایک ایلم شول مکسیه که اول سکا کوتیک ایلمدی
 کران بدر حنه در اقبال خود کرد زیرا اول کشی یرامز
 ایلمدن کند و دولته خلل و یردی جو اینم کو کاری کنی

کین

چونکه ایواشلیک عادتته موافقت ایلیه سن نکرد
 بر بتوان نیگولی باز اول ایک سندن غیر یکیه عاید او
 حکایت شبی در مسجد جامع ممراتش افتاد و بسوخت
 مسلمانانرا توهم آن شد که این را نصاری کرده اند بجکافات
 آن آتش در خانه های ایشان انداختند بر کچه مهرک جمعه
 اود و دوشوب یاندی مسلمانرا یله نزدیکر که انی نصارا نیلر
 ایتیش اولانک انتقامی چون اندرک اولرینه اوداوردیلر
 یا قدیلر سلطان ممر جماعتی را که آتش در خانه های ایشان
 انداخته بودند بگرفت و در یکجا جمع کرده بفرمود تا بعد
 ایشان رقعه نوشتند ممر پادشاهی اندرک اولرینه
 اوداوردان مکملری طو توب بر یریه دوشردی امر ایلمدی
 اندرک صاغشجه کاغذ لریا زالر در بعضی کشتن و در بعض
 دست بریدن و در بعض باز یانه زدن بعضنه اولدر
 و بعضنه ال کسک و بعضنه قچی اور مق یاز دیلر وان رقعه
 را پریشان افشانید تا بر هر کس هر رقعه که افتاد بموجب
 آن عمل کنند اول کاغذ لری اندرک اوزرینه صاچدر
 هر کشیک کا عدد ینده نه یازمیش ایسه انوکله معا مله ایله

یک رقعہ کہ مضمون آن کشتن بود بر یکی افتاد گفت من
 از کشتن باک ندارم اما مادری دارم کہ او بر من کسی
 دیگر ندارد بر کاغذ کہ آنکس اچندہ یازیلن اولدیک
 ایدی برکسہ بک اوزرنہ دوشدی اول کشتی ایدی بن
 اولمکن غم چکنم اما برانام وارد بدن غیری یک یوقدر
 در پهلوی وی دیگری بود کہ رقعہ وی تازیانہ زدن بود
 افتادہ وی رقعہ خود را بان کس داد و رقعہ ویرا گرفت
 آنکس یا تندی برکسہ و ارایدی آنکس کاغذ نہ چچی و رقی
 یا زلمش ایدی کند و کاغذ بنی اول کشتہ و پردی درقعہ
 ویرا گرفت و گفت من مادر ندارم این را بجای وی کشتند
 و انرا بجای این تازیانہ زدند آنکس کاغذ بنی اول الدی
 ایدی انام یوقدر بونی آنکس یرنہ اولدردیلر کہ بونک
 یرنہ چچی اوردی لر مشنوی **بسم** و زر جوانمردی توان
 کرد التون اچیلر جو مردکک آنکس اولور خوش آنکس
 کو جو اوردی بجان کرد آفرین اولکسہ یہ کہ جو مردکی
 جان ایل ایلدی بجان چون احتیاج یاربشاحت چونکہ
 جانہ دوستد و بک احتیاجنی اکلا یہ حیات خود فدا

جان او ساحت کند و حیاتی آنکس جانہ فدا ایلدی
حکایت اصمعی گوید کہ با کریمی اشنایی داشتیم کہ تموا
 بوقع کرم و احسان بدرخانہ وی میرقم اصمعی ایدر
 بر کرم اہلیلہ اشنالیم و ارایدی دایم احسان و کرم
 او مانعہ آنکس قیوسنہ وارد دم یک بار بدرخانہ
 وی رسیدم در بانی نشاندہ بودم مرا منع کرداران کہ
 بروی در آیم برکہہ آنکس قیوسنہ وارد دم بر قیوچی ^{مش} قو
 ایدی بنی اچری کریمہ قومدی بعداران گفت ای اصمعی
 سبب این منع کردن من از در آمدن بروی تنک دست
 و ما دارست کہ ویرا پیش امده است اندنضکرہ دبدی کہ
 ای اصمعی بن سنی اچری کریمکن منع ایتد و کوک سببی آل
 دارلغی و یوقلق در کہ دولتیہ واقع اولمشر من این بیت را
 نوشتم کہ بن بوبیتی یازوب و بان در بان دادم و گفتم
 این را بوی رسان اول قیوچی یہ و یروب دیدم کہ بونہ
 دولتیہ اولمشر **شعر** اداکان الکرم لہ حجاب
 کریم قیوسنہ حجاب و مانع اولیجان فما فضل الکرم
 علی اللیم کریم لیم اوزرہ فضل نہ اولور ورقہ را اور

و بر پشت وی نوشته که چو زمان بچدین قیومی کلو
 کاغذی کتوردی انک اوزرنده یازمش که **شعر**
 اذا کان الکرم قلیل مال فجن کریم مالی از اول
 تستر بالجاب عن الغیم کزنور حجاب ایل مصاحبن
 و همراه رقعہ صرہ بانصد دیار دروی کاغذ ایل برکه
 بیل کتوردی اچنزه بشیوز فلوری وار با خود کفتم
 مکر ازین قصه ازین غریب تر بر من نگداشته است این را
 تحفه مجلس مامون حوام ساحت کند و کند و دیدم بجا
 هیچ بودند غریب قصه واقع اولدی بونی مامونک مجلسنه
 تحفه ایلندن پیش وی رفتم گفت از بجا میرسی ای اصمعی
 مامونک یا نه واردم نردن کلورس ای اصمعی دیو سوال
 ایلدی کفتم از پیش کریمین کسی که از اچای عرب
 عرب قبیلہ سندن جمله کر عیلردن کرم ده ارتوق اولان
 مکہ مک یا نندن کلورم دیدم پرسید که کیست ان کفتم
 که مردی که مرا از علم و مال بهره و رساخته است کبیر
 اول دیو صوردی بن ایتدم برادر که بنی علمدن مالدن
 بهره مند ایلشدر و ان رقعہ را و صرہ وی را بر من

نهادم اول کاغذی و کیسه پی یره قودم چون صرہ را
 بدید رنگ وی برآمد و گفت کیسه کوریک رنگی متغیر
 اولوب دیدی این بهره خانه منست میخواهم که انکس را
 طلب کنم بوکیسه بنم خریم مهر بیلدر استرم که اول کشتی
 چقاردم کفتم ای امیر المؤمنین و الله من شرمی دارم
 که بجهت بعضی کاشکان تو خوبی بخاطر وی راه یابد
 بن ایتدم ای مؤمنلر کی بن اوتا نرم سگ قوللر وک طرفدن
 انک خاطرنه قورخو کله دیو مامون بکی مامونک حاصل لردن
 برسنه ایتدی اصمعی ایل بیلدر وار چون مامون یکی از حوام
 خود گفت همراه اصمعی برو چون ان مرد را به بینی بکوی
 امیر المؤمنین ترامی طلبد اولاری کورد و کلک زمانده
 یک سنی است دی بی انکه نرقه بخاطر وی نه رسد شول
 او سلوب اوزرنه که سگ سوز کدن انک خاطرنه داغدا
 کلیمه چون ان مرد حاضر آمد مامون با وی گفت توان شعی
 ینتی که دی روز پیش مامدی و اظهار فقر و فاقه کردی
 این صرہ را بتو دادیم مامرف معاش خود کنتی چونکه اول
 کشتی بکل اوکنه کلدی مامون که دیدی که سن اول کلیمین که

دو کئی کون بزم خدمتہ کلوب احتیاج اظهار ایلدک
 بویکے بزمکا ویردک تاکہ معیشتکے حوج ایدہ سن
 بیک بیت شعرکہ اصمعی پیش تو فرستاد انرا بوی دادی
 اصمعی سگ یا نو کہ شعر دن بر بیت کوندر مکملہ انی اکہ نیہ
 ویردک گفت والله اظهار فقر و فاقہ کردم دروغ
 نگفتہ ام لیکن نخواستم کہ قاصد ویرا باز کرد انم مگر چاکم
 امیر المؤمنین مرا باز کرد ایتد اول کشی ایتدی والله فقر و فاقہ
 اظهار ایتد و کم کر چک در لیکن انک خبر حبشی امیر المؤمنین
 بنی کوندر دکی کبی کوندر یامکن غیر نسنہ استمدم دیدی
 بس فرمود ہر اردیار بوی دادند اندن صکرہ مأمون
 بیوردی تا اکہ بیک التون ویرہ لرا اصمعی گفت مرا نیز درین
 عطا یا بوی ملحق کرد ان اصمعی ایتدی بو بخشیدہ بنی اکہ
 تا توب بکرمہ احسان ایلد دیدی فرمود تا ہر اردیار
 ویرا نیز عطا تکمیل کردند بک بیوردی انک بخشیدہ
 تمام بیک ایدہ لرا ان مرد را از زمرہ ندیان خود کرد انید
 اول کشی بی مأمون کند و مصاجلری الآینہ قادی قطع
 کف صاحب کرم چون بی درم ماند کرم اہلک الی چو مکہ

۶۸
 اچہ سز قلا ز ماداری شمر کرد رہ بندد اگر قیوسنی بغلرسہ
 سن انی حرجلنی یوقلغدن طوت ولی در بتن مدخل جونا
 است اما بخیل اولانک قیو قیام سی شویلمہ در کہ کہ میان
 درم راسر بہ بندد اچہ سنی کیسہ مک با شنی بغلق استر قیو
 انکنا چون قہر حکایت غاتم را پرسید ند کہ ہر گراز خود
 کر غیر دیدی گفت بلی روزی در خانہ علامی یتیم فرود
 ایدم وی دہ سر کو سفند داشت بر یتیم او غلامک او
 قونق اولدم اون باش قیونی وارا یدنی فی الحال بک
 کو سفند را بکشت و بخت و پیش من آورد تیز بر قیونی
 بوغریوب بنم او کوم کتوردی مراقطہ از وی خوش آمد
 بخوردم و کفتم والله این بسی خوش بود بکا انک بر پارہ
 خوش کلدی ییوب ایتدم والله شو زیادہ کوزل ایدک
 ان علام بیرون رفت و یک یک کو سفند را بکشت و ان
 موضع را می بخت و پیش من می آورد اول او علان طشرہ
 چقوب بر بر قیونلری بغریوب اول بکا خوش کلان
 یروینی بیشوروب او کوم کتوردی پیدوم و من ازان
 اکاہ نی چون پرون آدم کہ سوار شوم دیدم کہ پرون

خانه خون بسیار ریخته است بنم اندن خبرم یوق
 چونکه آتیه بکله طشره چقدم کوردم او اوکنده چوق قان
 دو کلمش پرسیدم که این چیست گفتند وی که کوسند
 خود را بکت بودند دیو صوردم ددرجله قیونکرینه
 بوغلدی ویرا ملامت کردم چرا چنین کردی اگر قاقدم
 چون بویله ایتدوک دیو گفت سبحان الله ترا چیزی خوش
 اید که من مالک آن باشم در آن بجلی گتم این رشت سیرت
 باشد در میان عرب اوغلان ایتدی نه عجب برئنه سکا
 خوش کله بن که قادر اولم سکا بزل اکلده بخل ایلم بوند
 یرامه خویلی لقی اولور من عرب یا ننده پس خاتم را پرسیدند
 که تو در مقابل آن چه دادی خاتمه صور دیلور که سن آنک
 مقابل سنده نه ویردک گفت سهند شتر سرخ و پابند
 کوسفند خاتم ایتدی اوج یوز قزل قیور حق تویلی دوه
 ویشیوز قیون ویردم گفتند بس تو کریمه باشی ایتدی لر
 ایلم سن کرم ده اندن ارتق اولور سن گفت میهات
 وی هر چه که داشت داد خاتم ایتدی قنده اولاجقدر
 اول قادر اولد و عنگ جگه سنی ویردی من آنچه داشتم

از بسیار اندکی پیش ندادم بن قادر اولد و عنگ چو
 از ندن غیر سنی ویردم **قطعه** چون کدانی که نیم بان دارد
 چون بر جرارک یارم املکی اولاجتمای دهد ز خانه
 خویش اول یارم املکی او ندن چقاروب تمام برشبه
 ویرور بیشتران بود که شاه جهان آنک بو عطا
 شوندن ارتوق اولور که جهانک بکی بدیدنی از خانه
 خویش خرینه سگ یار سنی بخشیش ایلمه **حکایت**
 شاعری بدر خانه معن زایده آمد بر شاعر احسان
 رجاسیده معن ابن زایده اتلی پادشاهک قیونکر کله
 چند روز آنجا بود بار نیافت پنجه کون انده اولدی
 بولشمغه یول بولمدی از باغبان وی التماس کرد که
 چون معن بباغ در آید و در کنار آب نشیند مرا آگاه کن
 باغبان دن دلک ایلدی که بک باغ کلوب سوکارنده
 او تور دوغنی زما پی باک بلدر چون آن وقت رسید
 باغبان ویرا آگاه ساخت شاعر این بیت را بر کاغذ
 پاره نوشت و باب داد که چونکه اول وقت اولوب غبان
 که خبر ایلدی شو عربی بیتی بر تخته پاره سند یا زوب صوت

صالیوردی **شعر** ای وجود معنی حاج معنی حاجتی
ای معنی نحاسی حاجتی سن انک لطیفه طریق اوزره کره
قوله عن فیلده فالی الی معنی سواک شفیع بنم که سند غری
دیگت جم یو قدر چون تحت پاره پیش معنی رسید بنمود
ما انرا بگرفتند و پیش وی آوردند چونکه اول تحت معنی
اوکنه میشدی بیوردی طو توب کتور دیلر چون انرا
خواند شاعر را طلبید فرمود و ده بدره زر بوی داد
چونکه انی او قودی شاعری طلب ایلدی انکوان کی
التون ویردی و آن چوپ را در زیر باط خود نهاد
و اول تحت پاره سنی دوشکی الله قودی روری دوم
ان چوپ را از زیر باط بردن آورد و خواند دیگر شاعر
طلبید و صد هزار درم دیگر بوی داد انکی کون اول تحت
دوشک التون چاروب مطالع ایلدی شاعری
طلب ایلوب یوزیک اچه داخی ویردی که در سیوم
بهمن دستور عمل کرد او چینی کونینه بوا سلوب اوزره
عمل ایلدی شاعر بر سید که مباد ایشان شود و داده را
باز ساند بکر حیت شاعر قور قدی جائز که پشیمان اوب

ویرد و کین کنه الی و یو قچوپ کنه ی چون روز چهارم باز
ان چوپ را پرون کرد شاعر را بطریق ممود طلبید نیافت
چونکه در بی کون اول تحت چاروب شاعری استدی بولیمادی
فرمود در ذمه کرم من واجب بود که ویرا چندان عطا را
دهم که در حرانه من یک دنیا رود درم مانده بیوردی که کرم
بویینه واجب اندی که اول قدر بخشیش ایلیم که خریده التون
و بر اچه قالمیه اما ویرا حوصله ان نبود اما یازق انک حوصله
یو غمش **بیت** کبست اهل کرم انکس که چو سایل بدیش
اهل کرم کدر بیلور میسن اول که در که جوار چونکه انک
قبولند اوردان قدر امید که در دل کجند عقلی ایر شوب
کوکلنه سکر دوکی قدر امید که کله بکشد یکف احان
و بخش چندان کریم احان الی چوب اول قدر بخشیش
ایلیه که نه در حوصله عمت سایل کجند جوارک عمت حوصله
مغراوله **حکایت** اعزای بهنیت قدوم گرمی ارر و ساء
عرب را قصیده گفت و بروی خواند و در لفر گفت بر
اعزای کو یلیسی عرب بکارندن بر سکن سفردن کلمه
ایچون بر قصیده سولیوب خذ متنه ایلتوب اوقی ویردی

افنده بوییتی او قودی **بیت** آمد الی ید اتعود بطنها
 با که اوزادی ویر شول الی که انک ایاسی او کرفت در بدل
 النوال و طهر با تقیلا بخشیش لراول شد که ار قوسی او پیک
 معناد اول شد یعنی دراز کن بسوی من دستی را که گفت
 وی عادت کرده است و بخشیش ز رومال و پشت او
 بتقیل اهل حاجت و سوال دیک استر که بدن یکا اوزا
 شول الی که انک ایاسی التون اچه بخشیش انکه وار قوسی
 احتیاج و سوال اهلنه او پیک او کرفت در ان کریم دست
 بسوی او دراز کرد چون بوسید بر وجه طیبیت گفت
 اول کریم الینی آذن یکا اوزادی چونکه مداح النی او پید
 کریم لطیفه طریق اوزر نه دیدی مویهای لب تو دست
 مراجرا شید طود کاک قلاری الی طرملدی دیدی اعرا
 گفت پنجه شیر زیانرا از خار درشت خار پشت
 چم زیان یاوزار سلاک پنجه سینه کرینک اری ده
 زیان اولمازان کریم را این کلمه بسیار خوش آمد
 گفت این کلمه پیش من ازان قصیده خوشتر است او
 کریم اهلنه بوسوز زیاده خوش کلدی ایتدی بوسوز

نیم یا غده اول قصیده دن یکدر بقمود تا وی را در برابر
 قصیده هزار درم دادند و در برابر ان کلمه هزار درم
 کریم پیوردی که قصیده مقابل سنده بیک اچه ویر در لر
 و اول سوز بدلی اوج پیک اچه ویر در لر **قطعه** انرا که بدت
 ز ملک سر کدرانند شول که که او کوب مرتبه سنی فلکدن
 یوقار و کچوره لر چون نیست سخن دان بود از جمله فرو تر
 چونکه اول او کولن که سوز بلوب قدرین اکلرا و ملیه جمله
 خلقدن اشغه اولور انک قدری دانی که سخن دان که بود انکه بد
 بیلور مین که سوز بلن کم اولور شول که اولور که بیلر
 بدراز مگو یا ز مگوراز مگو تر برامی ایدن بیکه کنه ایونی قی آیدن

روضه پنجم

در تعیر دقت حال بیلان چمن عشق و محبت بشخی روضه
 عشق و محبت شوق و مودت کللری بیلر نیک صفت حالدر
 و وصف ملالری و حرقت بال پر و انگان انجن شوق
 و مودت و سوز و شوق پروانه لر نیک بروماللری اتش
 عشق ایلد یاندوغنی بیاننده دراز مقببات مشکوة
 بنوت است این حدیث که من عشق و غف و کتم و مات مات ^{شهادت}

شمع نبوت یا ندوخی مقام ن اقباس اولیان کلام ن
 بو حدیث مستحسن النظام یوردی که مهر کیم عاشق اولوب
 قلبی جوارخی حرام ن صیانت ایدوب عشقی خلقه افشا
 ایتیوب اوله شهید اولور یعنی هر که در جاذبه عشق آویزد
 وبالطاف عشق میزد و در آن طریق عفت و کتمان پیش کرد
 چون غیر شهید میرد هر که که عشق جاذبه سته تعلق ایلیه
 و اول تعلق ده پر هیز کار اولوب حفظ اسرار ایلیه
 اولدو کی زمانه شهید اولور و شرط عفت و کتمان
 از برای آنست که چون بمیل طبع و هوای نفس الوده
 باشد عاشق پر هیز کار اولوب عشق اظهار اتمک شرط
 اولدو که شو سبب ندر که چونکه عشق طبیعت میلی و نفس
 هوایی ملوث اولاد و در فصول بان بوسیله توسل
 جویند و اظهار کنندان از قبیل شهوات نفس حیوانی است
 نه از قبیل روح انسانی طالب مطلوبه و اصل اولمده
 واسطه لرطوت و نه داخلی محبتی اظهار ایلیه انگ کی محبت
 طبیعت حیوانیه شهوتی مقتضای اولور حقیقت انسانی
 خاصیتی اولماز **قطعه** ان عشق را که منقبت حاصل ادمی است

شول عشق که آدم او علامت مخصوص هنری در هر جا که است
 عفت و ستر از لوازم است هر چند و ارسه پر هیز کار
 اولوب انی کز ملک لازم لرند ندر عشقی که هست شهوت
 طبع و هوای نفس شول عشق که طبیعت ارزوسی و نفس
 هوایی در خاصیت طبع و سباع و بهایم است
 جمله حیوانی که طبیعت لریک خاصیتی در اولان طبیعت
 خاصیتی دکلد **ککایت** میان دو دمنده عشق
 میرفت الی عاقل اوره سنده عشق سوزی واقع اولدو
 یکی گفت خاصیت عشق همیشه بلا و رنجت و عاشق همه
 وقت محنت کش و بلا سنج بریسی ایدی عشق خاصیت
 دایما بلا و رنجدر عاشق هر زمان بلا جکی و محنت یوکی
 طار بجیدر دیگر گفت خاموش باش همانا که تو هرگز عشق
 بعد از جنگ ندیده و جاشی لذت وصال بعد از وراق
 بخشیده بریسی ایدی اېسم اول بکزد که سن چکشمکدن
 صکره بار شق کورم شس سن و ایرملقدن صکره اولشقی
 لذتی طما مش سن هیچ کس در عالم از صافی دلان عشق
 بیشه لطیف ترینست هیچ عالم ده عشق کو کلی صافی لرند

لطافتی ارتوق که یوقدر و از کران جانان دور آریا
 اندیشه کشیف ترنی و بو فکر دن ایراغ اولان جانی
 اغرلردن غلیط لغی ارتوق که یوقدر **قطع**
 پر تو شاه عشق است جال دل مرد عشق مجبوی یک حسنی
 عکسی در انسانک کو کلینک جالی کی کند میل جال انکه بدل
 نیست جمیل شول که مک که کوکلی کوزل دکلدرا اول
 حسن و جمال چی میل ایدر کر بدین فاعده حجت طلبه نادان
 اگر بودید و غم دعوائیه برهان طلب ایدر سه بر بلزن
 حتم بس بود الجنس الی الجنس میل الجنس والی الجنس کلا
 دلیل کافیه **حکایت** وقتی صدیق اکبر رضی الله عنه دریا
 خلافت خود در کوههای مدینه می گشت و بر در خانه
 می گذشت صدیق لر باشی ابوبکر رضی الله عنه خلافتی را
 زمانده مدینه صوفی نده کزوب مراهوک قیوسی او
 او غار کن تاکاه بجانه رسید و از آن خانه گریه شنید که
 برقیو او کنه او غرایوب اول اودن اعلامق او ازی
 اشتیدی که زنی بیتی میخواند و از دیده سر شک کوم میراند
 مصمون بیت این که بر عورت بر بیت او قیوب کوزندن

استی یا شلرا قید وردی بیگ معناسی بوک **قطع**
 ای طلعت تو بجوبی از ماه فرون ای یوزی کوزلکد
 آیدن ارتوق اولاد بر پیش م طلعت تو خورشید زبون
 سگ ای یوز و کک قرشو سنده کونشک یوزی طوق
 زان بیش که دایه بر لیم شیر نهد دایه نیم اغزده سود
 ویر مردن اول بر یاد لب لعل تو میخوردم خون سگ
 لعل رنگلی طوداعکک مجبتی ایله بن قان یو دارم سماع
 این بیت در دل صدیق اثر کرد در بکوفت صاحب
 بیت بیرون آمد اول بیت صدیق کو کلنه کار اید و
 قیو وردی صاحب خانه طشره چندی از وی پرسید که
 ازادی یا بنده اذن صورتی که مک مک خدمتکار من
 یا باشو که بیروق میسن گفت بنده فرمود که این بیت را
 در هوای که میخواندی و این اشک گرم از برای که میراندی
 دیدی ابوبکر هفتلری ایتدی بو بیتی مکدن او توری او تو
 و بو کوز یاشنی کک عشقیله اقدک گفت ای خلیفه پیغمبر
 برو صه منوروی از من بگذار جاریه ایتدی ای رسول الله
 خلیفه سی حضرت محمدک روضه منوروی حرمتی چون بنه

قویوب همگزه مشغول اولک فرمود که ازین مقام کام
 بر ندارم تا سر دل ترا بر سر نیاورم بیوردی
 شورادن قویوب کتمزم سنگ سترکی بیلوب مرادک
 حاصل اینچه کنیک آه سرد از دل بر آور دیکل ز جوانان
 بنی هاشم را ذکر کرد جاریه دردلی کو کلندن بر صوق
 آه ایدوب بنی هاشم یکلرندن بر سینگ آدین اکی
 صدیق رمی الله عنه مسجد رفت و خواجه ان کنیک را
 طلبید و ویرا بخرد و بهای وی تمای بداد و پیش
 معشوقش فرستاد حضرت صدیق مسجد و اروب
 جاریه مک صاحبی دعوت ایدوب صا تون الو ب
 بهاستی تمام وروب عاشقی معشوقی یا ننه کوندردی
قطعه دلا بشاهد کامت که بخت داند ساخت ای
 کوکل مرادک محبوبی ایله سنی بریره کتوریکم قادر ایلور
 جزا که از همه کام زمانه فرواید شولیکه دن غیری که
 دنیا مک جمله مراد لرندن فارغ اوله بدر دگاه براید و کر
 تران نیست دردله مراد حاصل اولور اگر سنگ درک
 یوغیه نبال مادل اهل دلی بدر آید اکیلوب اغلاتا که

سنگ اینیونکه مرحمت ایدوب بر کوکل ایلنه کوکلی درد
 اولوب حصول مراد و که وسیله اوله حکایت کنیک
 مغنیه بحسن غنا موصوف بود و بلطف نوا معروف
 برجکی جاریه که کوزل ایرلا مفیده اکلمش و لطف ادا
 انکله بلغمش جمال بی بدل داشت و حسن بی خلل
 نظری یوق جمال و عیب سز کالی و ارایدی روری
 در منظره حواجه خود سازی می نواخت و غزلی برد
 افندی سنگ قرشوشنده ساز چاغذب بر غزل
 تقسیم ایدردی نو جوانی که درد دل هوای او داشت
 و در سودای او در زیر منظره اساده بود و گوش
 و هوشش بر آواز او نهاده بر تاره بیکت که کوکلنده او
 جاریه مک سوکسی و دما خنده عشقی سوداسی واردی
 پیچره مک التنده طور و ب جانی قول اغنی معشوقک
 آوازه طویش ایدی و در وقت اشعار او تأمل می
 کرد و از لذت الحان او تأمل می نمود و گفت انک
 اشعار یک انجلکین فکر ایلوب انک صوتک لذتدن
 ایکی یا ننه صالوب ایدردی **بیت** **مهرم** آن دل داده

محروم از دیدار دوست نه کوزل در اول عاشق
 معشوق یک یوزین کور مکدن محروم ایکن کرس دیوار
 همان کوشش بر کف راوست محروم دیواری
 اردنن قولانی محبوبی مک سوزین دکلا اول ناگا
 خواجه سر از منظره فرو کرد جوان را دید نزدیک
 خودش خواند و با خود بر یک مانده نشاند اکسردن
 خواجه پخته دن باشنی چهاروب اشغه بقدی یکیدی
 کوروب کند و یا نه دعوت ایلدی بر سفره به صودر دی
 مردم از هر جا با وی چیزی می گفت و هر خطه هر هنر با وی
 کوری می سفت هر زمان هر یردن انو تکله سوز سوئیگی
 و هر وقت هر دن انو تکله بر کور دلردی جوان
 با خاطر فارغ از همه چیز کوشش با خواجه داشت و
 چشم بر کنیز یکت هر نه دن فارغ خاطر ایلد قولانی
 خواجه کوزینی جاریه طوقوب طورش ایدپ
 هر چه ان بجز سوال می کرد این جواب بابر و جواب
 می گفت معشوقه کوزیلد هر نه سوال ایدر سه عاشق
 قاشیلد جواب و پروردی و هر چه ان او بطره کره

می بخت این بشکر خنده می کشت دهر نغمه بی که دلدار
 الن بولش زوب بغلردی بو محبتانی طلی کو تکله
 اچردی **مشغولی** چه خوشتر از وصال ان دو عاشق
 نه کوزل در اول الی عاشق بریره کلدو کی برسم
 دشمنان با هم موافق دشمنک کورلکنه بری برینه
 او یار اولالر بهم از چشم و ابر و در فانه بری بریل
 کوز قاشیلد سوزیشوب کنار و بوس را جوان بهانه
 او پوشوب قوجشما بهانه استر اولالر چون صحت
 تمامدی شد خواجه چاکر دانی بضرورت بعض حاجات
 انانی قدم برداشت چون که مصاحبت اوزادی
 خواجه بلد و کات کبیانک بعض درد مز قالمق ^{قنقی}
 ایدر حاجیلد قالمقوب کندی و آن هر دو وار و موند
 مشتاق را بهم بکداشت مجلس عالی کشت و دواغی
 مواصلت از جانبین متوالی الی مشتاقی بری بریل قودی
 او تنها ایکی جانبدن الوب و یرمک هوسلری غالب
 اولدی کنیزک زبان بکشد و در محاطبه ان جوان
 صدادر داد که جاریه آغزین آچوپ اول یکیده خطاب

انگده بوآوانده پيدا ايلدي **قطع** بخداي که استکاره
 نهان اول الله حقون که کزلي و استکاره اولان
 بنده دوست آدمي و پري انس و جنس انک قوللرچي
 که زمهر کس که در جهان بنيم جهانده کورد و غم هر کس دن
 پيش من از همه سزيتري بنم يا نده من جمله سندن
 غنلو اولاق ده زياده سن جوان چون اين نکته را
 کوش کورد فریاد برآورد که يکت چو نکه بوسوزي
 ايشدي فریاد ايليو بايتدي **رياعيب** ای انکه مرا
 دیده دل منزلت شول دله که بنم کوزم کوکلم سکند
 عشق خيالنک منزليدر حسن همه زبان جهان حاصل
 تست جمله جهان کوزلر نیک حسی مېب سنده وارد
 کوهست دلم مایل تو نیست عجب اگر بنم کوکلم سکاميل ابد
 عجب دکل در سنگ ایت نه دل دلی که مایل تست ظاهر
 کوکل دکل در سکاميل ایلين کوکل بار در کزیرک گفت
 در جهان همین آرزو دارم که دست در میان یکدگر کنیم
 جاریه ايتدي که جهانده اوزند و گل بود که الومري
 بر بریزک بلنه طولایوب وازلب و دمان یکدگر شکر

خوریم اغزاغزه و رب شکریه وز جوان گفت من این
 آرزو دارم اما چه کنم خدای تعالی می گوید که **الاخلأ و یومئذ**
بعضهم عدو لبعض الا المتقین ایه یکت ايتدي که بنده اوزه
 اما بنده ایدین الله تعالی بیور که دنیا ده دوست اولانلر
 قیامتده بربری نه دشمن اولورلر و اما حرامدن صاقوب
 الله دن قورققی اوزرنه دوست اولانلر اول کون ده
 داخی دشمن اولانلر بربری برینه یعنی فردای قیامت
 دوستی دوستداران برکت دشمنی برآید مکر دوستی
 برمن کاران بر دوستی بیفراید دیک استر که قیامت
 کونده دوستلرک دوستلغی و دشمنلک صورتنده
 ظاهر اولور اهل پرینر اولانلرک دوستلغی اولکلدن
 داخی زیاده اولور نمی خواهیم که فردا بنای محبت باخلل
 کیرد و دوستی با دشمنی بدل کردد استمر که قیامت
 برمن محبت بناسی بوزلوب دوستلغی و دشمنلک مبدل
 اوله این بگفت و دامن از صحبت بکداشت و بدین ترانه
 راه رفتن برداشت یکت بوسوزی سولایوب مصابحت
 انکفی الدن قویوب شوار ی ایرلا یرق کمتک یولنه دو

کندی **قطعه** این عشق دوروزه را دلا باز گذار
 بو ایکی کونلک عشقی ای کو کل ترک ایله کر عشق دوروزه
 بر نمی آید کار ریز ایکی کونلک عشق دن ایش تهنز
 زان سان بکیزین عشق که در و ز شمار شول مقوله
 عشق اختیار ایله که قیامت کوننده با ان بکنی قرار
 در دار قرار جنده انو کله قرار اید سن حکایت
 یکی از دانشمندان کوید که وقتی مجلس میداشتم و در
 زمین دل مستمعان تحم ارا دت می گاشتم اهل علم دن
 برسی ایدر که بر زمانه مجلس و غطا ایدردم دکلین
 اهل قبولت کو کلامی تر لاسنه محبت تجی اگر دم پیری
 ملازم مجلس می بود و از وظیفه ملازمت تکلف نمی نمود
 بر فوج کشتی بزم مجلسه ملازمت ایدردی ملازمت
 خدمتی هیچ ترک ایلزدی اما دایم آه میزد و اشک
 میریخت اما هر زمانه آه ایلوب کوز یا شنی دو کردی
 و یک خطه آه و اشکش را از هم نمی گینخت بر ساحت
 آهله کوزی یا شنی بری برندن ایریلزدی روزی در
 خلوت او را طلبیدم و از وی موجب ان حرکت پرسیدم

بر کون تنهانی دعوت ایلدم اندن انک سینی مورد
 گفت من مردی بودم که غلامان و کیزان میخریدم و می دادم
 و وجه معاش خود را از ان بیع و شری می اند و ختم
 پیر ایتدی بن برکمه ایتدوم قولتر جاریه لر صا تر دم کند
 خوجانی اول الوب صاعدن قرا نردم روزی غلامی صغیر
 بر کون بر کو چچک او غلامی **میت** بلب چو شکر باب
 و برنج چوماهی منیر انک وصفی بو یل ایدی که طوداغنی صا
 شکر کبی یوزی منور ای کبی هنوز شکر او را نشسته
 دایه ز شیر انک طوداغنی دایه سی سود دن یومش
 سیصد دینار بخردیم و در تربیت او بی سال ریج کشیدم
 او چیوز التوضا تون الدم انی بسلوبن بحر مک و ه
 چوق زحمت چکدم چوک شیوه دلبری و دل داری یا
 چونکه دلبرک و کو کل ایچلک شیوه سین او کردند و چهره
 بد لبری و دل داری بر افروخت داخی بوزیت نور جمال
 ایله منور ایلدی یوسف واریا زرش بر دم و بر
 خریداران شامیل و اخلاقش بر شردم حضرت یوسف
 کبی آنی باره ایلتم طالب لره انک او صافی و اخلاقه

صای ویردم باگاه دیدم که در ری اهل صلاح نازنین
 سواری بلکه در خانه زین زینا نگاری انجا رسید و بگو
 چشم ان غلام را بدید خود را از بار کی در انداخت
 و در پهلوی او منزل ساخت اکسزدن اهل صلاح کلبه
 بر یکت بلکه اگر خانه سنده بر نظری یوق کوزل اورایه
 کلوب کوز او جیل او غلام ناظر اولوب کند وی با کرد
 اشغی براقدی اول او غلامک یا نه او توروی و پرید
 که چه نام داری و از کدام دیاری چه هنر میدانی صوریکه
 ادک ندر نه یرد نشن نه هنر یلورسن و کدام کار می توان
 کرد انگاه روی بمن آورد و از شن وی سوال کرد قفق
 صنعتی اشلو یلورسن اندن صکره بدن دو نوب سندن
 سوال ایلدی کفتم اگر چه در حسن و جمال یکدیارست و
 اما بهای وی هزار دینار کامل الجارست بن ایدم
 اگر چه حسن و جمال ده برالتون پاره سیدر لکن انک بهاس
 بیك فلوری تمام الوزن در هیچ نه گفت و از حاضران در
 در هفت دست بدست غلام نزد و چیزی بدست وی
 سپرد هیچ سوز سولیدی حاضر لرون کزلیجه او غلامک اله

بر نه ویردی بعد از رفتن وی انرا وزن کردم صد
 دینار بود اول کید کن مکره ویرد و کی نه صایدم
 یوزالتوندی بدین طریق روز دوم و سیوم بهین
 دستور عمل کرد و همین معامله پیش آورد مبلغ انچه غلام
 داده بود سیصد دینار رسید انکی او جی کون بولوب
 ایلد عمل ایلدی او غلام ویرد و کی التو تک صاعشی او چوز
 فلوری یه تیشدی با خود کفتم مایه غلام را تمام ادا
 کرد همانکه او را بدین غلام تعلق خاطر شده است
 کند و کند و مه ایدم او غلامک بهاسنی تمام وردی
 بکزر که شو یکیدک خاطر ی او غلامک محبتی کوشه نه
 یا پشدی و برادای انچه کفتم قدرت ندارد تعیین
 ایتد و کم قیمتی تمام تسلیم انکه کوچی تیز چون وی روان
 شدن نیز بی وقوف وی در عقب وی بشنا ختم چونکه
 اول یکت کندی بن داخی طو عیدین از دنجه سکردم
 چندان خانه وی را یافتم اولقدر واردم که او فی بولدم
 چون شب درآمد برخاستم و ان غلام را بجایهای
 نعیس بیا راستم و بیویهای خوش معطر کردانیدم و بدر

خانه رسانیدم در را بگو فتم چون در بکشد و بیرون
 آمد چون مرا بدید مبهوت شد کجی اولی حق فالقوب اول
 او غلانی یا رشتی لباس را طو نادوب لطیف قو خولر
 ایل طیب ایدوب قیوسنه واروب قیوی و روم قیوی
 اچوب طشره چقوب بزی کورب حیران اولد پ
 انا لله وانا الیه راجعون گفت دهمشه تندن استرجاع
 ایدوب حکم اللهک دیدی پس پرسید که شما بداجا که آورد
 است و بمن که رهونی کرده است اول یکت صورتی که
 کم کو تر ب قولا غزلق ایلدی کفتم بعض از انبای ملوک این
 غلام را جویداری کردند و بیع ما بر چیزی قرار نیافت
 بن ایتدم بک او غولدرندن بعضی بو او غلانه شتری
 اولمشدر سکه نیم بیعز بر مبلغ معین اوزره قرار
 بولدی ترسید که امشب قصد این غلام را کنند و ترا
 بسوی پارم تا امشب در پناه تو امین خواب کند قو قوم
 که بوی کجه او غلانه قصد ایده لرا و غلانی بوی کجه سکا نسیم ایدین
 تا که سکا خطکده امین لک ایلد یا قوب او بویه گفت تو
 هم درای و با وی باش کفتم مرا همی ضروری در پیشیت

۷۹
 که اینجا می توانم بود غلام را بوی بکد ایشتم و من بر شتم
 یکت ایتدی کل سنده اچری بیکه کربن ایتدم نیم بر عات
 مهم وارد ر بونده او ملاغه قادر د کلم او غلانی قیوب
 بن کنه دیوب کتدم چون بجانه رسیدم و در بستم و بر پیش
 شتم چون که اوده کلوب قیوی بغلیوب مندر اوزرنه
 او توردم دران اندیشه که امشب میان ایشان چون بگذرد
 و مصاحبت ایشان بر چه قرار گیرد اول سنده فکر ایدرم
 که بوی کجه انلرک ارا سنده نه واقع اولور انلرک بری
 بر یله معامله سی شک اوزرنه قرار ایدر ماگاه شخیندم
 آواز در بر آمد غلام از عقب آواز در آمد لوزان و کربان
 اکوزدن اشد که قیو آوازی کلوب اردنجه دوری دد
 اغلایرقی او غلان اچری کیری کفتم ترا چه بوده است
 و در صحبت او چه بود و روی نمود که بدین حال می آید
 بن ایتدم سکا نه اولدی و اول یکند و کک مصاحبتند
 نه سنده یوز کوستردی که چال ایلد کلو رسن غلام گفت
 ان جوان ببرد و جان بجان میسپرد کفتم سجان الله
 ان چه گونه شد اغلان ایتدی اول یکت اول جانچا ننه

تسلیم ایلدی بنایتیم نه عجب انک وفاقی نه کیفیت ایل
 اولدی گفت چون تو برقی مرا بجان درون برد و
 از برای من طعام آورد چون خوردم و دست بستم
 از برای من پتربینداخت و مشک و کلاب بر من
 زد و مرا بجا بآیند او غلان ایتدی چون که سن کند
 بنی اچری اوه الوب کیدوب بندن او توری یک
 کتوردی سیوب الم یومم بنم اچون دوشک براقدی
 و باکم مشک و عنبر و کلاب صاچوب بنی یا توردین
 و بعد از آن آمد و انگشت بر رخساره من نهاد و گفت
 سبحان الله این چه خوبست و چه محبوب و مرغوب
 است اندن کلوب بر من نیم یوزمه قیوب ایتدی
 ای پاک منزله الله بونه کوزلک درونجه سوکلی رغبتلی
 شکل روچه ناخوش است اچنه نفس من میخا اهد و در هوا
 آن میکا همد داخی مرنه پرامر در شول سنه که نیم کوکلم
 استیوب انک آرزو سندن قوتی کلوب طاقتی اکلو
 و عقوبت خدای تعالی از همه سخت تر است و گرفتاران از
 همه کس بد بخت تر الله تعالی انک عذابی حمل المردن مشدتر

که مبتلا اولان شقا و تده جمله اشقیادن ار تو قدر
 بعد از آن گفت انا لله وانا الیه راجعون دیدی و دیگر
 باره انگشت بر رخساره من نهاد و گفت گواهی میدیم
 که این بغایت جمیلت و بنهایت امال و امانی دلیل نیست
 بار معنی نیم یوزمه قیوب ایتدی بن شهادت ایدرم که
 شو غایب کوزلدر جمله آرزولره و مرادلره قولاغسزدر
 اما عفت و پاکی از آن اجملت و ثواب موعود بر آن از
 همه در حال کمال است اما احوام دن صقمنق و اریلق ایو لک
 اندن ار تو قدر و انلرک اوزرنه وعده اولنان ثواب
 کالده قلاندن زیاده در بس بیفاد چون او را بچنابا
 مرده بود و دره بجات جاودانی برده بوسوزی سولوب
 دوشدی چونکه انی قلندم اولوب ابدی دیر که یول
 التمش ایدی گفت این همه کریه من بریاد آن جوانست
 که هرگز عفت و نطافت و لطف و طرافت وی از خاطر
 میرود پیر نخاس ایتدی بنم بو جمله اغلا دو غم اول یکیدی
 امقدن در انک پاکلفی و پر مینر کارلغی و دارلغی و زارلغی
 هیچ نیم خاطر مدن کمتر و حسن و شمایل و لطف و محایل او

از نظر من غایب نمی شود داغی آنک کوزل شکلی لطیف
 خوبی ایونش انری بنم نظر من غایب اولماز تا باشم
 این راه را خواهم سپرد و چون بمیرم بدین حال خواهم
 صاغ اولد و غنجه بویوله بجم اولجک بو حال ایلا وسم
 کرکدر **قطعه** یا چون رفت ان بجوی از همه عالم فرون
 اول کوزلکده جمله عالم دن ارتوق اولان یار چونک دنیان
 کندی در فراقش از همه عالم فرون خواهم کرسیت آنک
 ایر و لغده جمله خلق دن ارتوق در اغلام کرک ریرد
 اکنون خون دل اگر یثه زارم بجاک شدی چکر قاسی
 صاری بکنزلی یوزمدن اقوب طیراق اوزرنه دوکلور
 چون روم در خاک مم زین کونه خون خواهم کرسیت
 اولوب طیراقه کیرد و غم زمان داخی بو یوزدن قان اغلام
 کرک حکایت جوانی سلیل نام از سلاک کرام دقبایل
 عرب بحال و ادب مشهور بود سلیل ادلی بریکت کریم لر
 سویندن عرب قبیللری ایچنده کوزلکک و ادب لیلیق
 ایله شهرت بولش ایدی و در پیشه شیران و معرکه دلیران
 از ضعیف و سستی دور بها در لر میداننده و چکن چیلر

مقابل سنده چمقدن و قور قمقدن ایراغ ایدی در دل
 از د ختر عم هوای داشت و در سر و سوسه عشق
 او سودایی عوجه سی قز نیک مجتدن کوکلنده او است
 و باشنده آنک عشقی سودا سی وارا ایدی عمر تا رنج
 طلب برد تا مبلوب رسید و فریت عشق خورد تا عجب
 معشوق بدید چوق زمان طلب زحمتی چکدی مطلوبه
 از بنجه عشق کونکتنی یدی معشوقک جالنی کور بجاک
 هنوز در برزم وصال جای گرم کرده بود و از جام
 وصال هر چه بیش بخورده داخی وصال مجلسده
 یرین اصمدین داخی تماشای جمال شرابندن بر
 هر چه دن ارتق اچمدی غرمت اش خاست که از ان
 منزل بجای دیگر مقام کند خاطر نده بونیت حاصل
 اولدی که اول ارادن کیدوب بر غیری یرده یرطوت
 و در متوطن تازه ترادام کیردان ماه را در عاری نشاند
 و عاری را بدان راه که خاطرش میخواست میراند چون
 یک مرحله یرید از مقام خود برفت بجای خوش و منزل
 دلکش رسید تزل کرد و عاری را فرود آورد داخی برد

لطیف یرده قرار اید اول ای یوزلی کوزلی اوجہ بندو
دوہ کوکلی استدوغی یرہ سوروب بر قوناق یرمقدار
کیدوب بر کوزل منزله اوروب همان اول اراده قونوب
ہو دجی اندردی ناگاہ دیدکہ از یک جانب سی سوار
استکارہ شدند اکسوردن کوردی کہ بر جانبون او تون
اتلی کورندلر برخاست و سلاح در بست و در خانہ زین
نشت قاعدی یاراق طاقندی انه بندی چون بر دیک
آمدند دانست کہ دشمنان ویند وقتہ وی دارند
چونکہ یقین کلدر بلدی کہ کند و یک دشمنلری در کند و یہ
قصد ایدر لر بمقابلہ و مقابلہ ایشان مشغول کشت انلر
قرشو واروب جنگ انکہ مشغول اولدی ویشری
از ایشان را بکشت انلر وک چوغنی اولدردی اما زخمها
کاری خورد و چون از جنگ فارغ شد بیش دختر
بازگشت و گفت اما یک یازہ لر ییدی چونکہ عمو سی قرینک
کلدی دیدی **باعیہ** آمد زعد و بکشتن من خبری
دشمن طرفدن بنی اولدر کہ خبر کلدی بنشین کہ چو نیت
بحسرت نظری او تورا شفی سنی حرتلر بر نظر کوریندہ

۸۴
ریرم خونت چونکہ بریزند خوم بن سسک قانکی دو کرم چونکہ
دو شملر نیم قانمی دو کرلر تاکہ زلبت کام نگیرد دگری تاسک
طودا کلدن غیر یلر مراد المیہ لر دختر گفت والله اگر تو خون
من نریزی من خون خود خواہم ریخت و با خون تو خواہم میخت
قرایتدی صانع عالم حقیقون اگر سن نیم قانمی دو کمرسک کیند و
قانمی دو کوب سسک قانکہ قرشدر رسم کرک بہر حال اما ان
بہ کہ تو پیش دستی نمای اما اول یکدر کہ سن او کدن کند و
اکلہ نیم قانمی دو کہ سن و این عقدہ را از دل خود بکشی ای
بو مشکلی کند و کو کلکدن حل ایلیہ سن سلیل برخاست
و این ترانہ آغاز کرد سلیل قلقوب بو صوتی ایرطعہ باشلدی
باعیہ از گشتن مادرست این چرخ درشت بو مخالف و نا
موافق غلیظ فلکک دو منسدن بنکر کہ مرا چہ سان بخاک
اندیشت کورہ نیم ارقم نجہ سنہ یرہ کلدی ان کردیم این نقد
حیاتت بشت شول دل کہ او جدن اولان دیر لکم نقدی اندن
او دنج النشدر اموز بدست خود ہی باید کشت تماشای کور کہ
بو کون کند و المہ اولدر سسک کرک اول مادہ حیاتی بس بر کلوی کہ
ازرہ کریبان رشک می برد اندن صکرہ کو کلک یقہ سنی قیتندن

کوند و کی بوغزه و از غیرت عقد حایل اشک می ریخت واکا
 حایل باغی دگد و کنی ستمد و کند ن کوز یا شی دو کردی یک
 تیغ براند و آن شمع جهان افروز را بیک دم نبشتند
 امک کی بونیه قلع اورب اول جهان ضیا ویرن شمع بر شد
 سوینردی و روی خاک آلود را در خون او مالید طرغ
 بولنش بوزینی انک قاننه سوردی و بان سرج روی بارد دیگر
 دران سیاه روران آورد اول یوز اقلغیه کنه بر کره داخه
 اول قره کونلی لره حمل ایلدی و چندین دیگر را سر برداشت
 و آخر سر نهاد داخه نجیکه کنه ک باشن کسوب صو کندن
 باش قودی و چونکه قوم سلیل ازین واقعه خبر یافتند جام
 دران و موی کنان بشماقتند چونکه سلیک جملری بوقصد
 خبر الدلریقه لرین برتوب اغلایرق سکر تدبیر و آن هر دو
 کشته را بر مقابل قبیله بردند و در یک قبر خاک سپردند
 اول اکی مقتولی صویلری کورستانه ایلتوب اکسن بر قبرده
 دفن اتدیلر **قطع** هر دو را زیر زمین از سر عزت
 بردند و عریشله اکین بیل الدبیر التله قودلر تانه در روز
 جواخار و د برچینند مگر قیامت کونندن زلفه محزون قافله

در ته خاک بیک بسترشان جا کردند طراق التنده برد و شک
 اچنده پیر ایلیر انکره تا بهم شاد بچسبند و بهم برچینند تاکه
 شکرله یاتوب بیل قائلکر حکایت جوانی با کمال و ادب
 با شتر ملقب برد خری جمیل از مهران قبیله حیدانام عاشق شد
 کمال و ادب صاحبی بریکت اشتر لقبی قبیله قرلرندن حیدان
 ادلی بر جمیله یه عاشق اولمش ایدی و رابطه و داد و قاعده
 اتحاد میان ایشان استحکم کشت ایلشکی و بر لیکه تنک
 بناسی انکره ارا سنده بک اولمش ایدی ان راز را نزدیک
 و دور می پوشیدند و در اخفای ان حب المقدور می
 کوشیدند اما بحکم ان که گفته اند اول سری ایراقدن یقیندن
 اولان دن صلیوب قدره یتدکجه اتی کز لکه چالدر آماشو
 سبیدن که دیشلر در بیت عشق سریت که گفتن توان
 عشق بر سر در که دیگر امکان یوق بد و صد پرده نهفتن توان
 اکیوز پرده ایلر اورتوب کر لکه قابل دکل عاقبت راز
 بروی روز اقباب صو کنده انکره سر لری کنش کی
 اچلیدی و سرایشان از شین کون با بجن برور آمد
 و کز لیک مقامندن اسکاره لک مجلسه چیدی میان

میان دو قوم ایشان جنگها انگیخته شد و خونها ریخته گشت
 اندک آنی قومی اراسنده جنگ لر قوپوپ قانلرد و کلد پی
 قوم جیدا حیه توطن ازان دیار برکنند و بار اقامت
 بدیارد دیگر افکنند جیدانک قومی طور مق چادرینی اول
 بردن قانلرد و ب برغیری یره تور دلر چون شاید فراق
 تمادی شد و دواخی اشتیاق متقاضی گشت چونکه اینک
 شد تری زمانی اوزادی و اوزونک محکری تحریک
 ایلدی روزی اشتر با یکی از دوستان خود گفت که
 هیچ توانی که با من بیایی و مراد زیارت جیدامد کارگی
 نایی اشتر دوستلرندن برینه دیدی کو جک یتیمی
 بنجل بیل وارب جیدای زیارت انکه بجایو لدا شلق ایکیین
 که جان من در آرزوی وی بلب رسیده و روز من
 در معارفقت او بشب انجامید کم نیم جانم دبرک آرزونده
 بدندن چعلی اولوب اغوشه کلمشدر و نیم کوندزم دبرک
 ایر یلفندن کیجیه دوشدر گفت سمعا و طامحه هر چه کوی
 بنده ام و هر چه فریایی بال شتابنده اول دوست اتیدی
 باشم یوزم اوزرتنه هر نه سولیر سک قولو کم هر نه بیور سک

اکاسی ایدرم هر دو بر حاسند و راحلها بیاراستند
 یک روز و یک شب و یک روز دیگر تا شب راه بریدند
 کسی قانلوب دوه لر صیایوب بر کون بر کیم بر کون داخی خشام
 یول الدیلر و شب رابان دریا رسیدند و در شعب کوشه
 نزدیک بان قوم فرو آمدند و راحلها بخا بایندند اخشام
 و قنده اول دیار ایر شد لر اول قوم یقین بر طامع غنیده
 قنوب دوه لری چو کردیلر اشتر ان دوست را گفت
 بر خیز و کم شده را سراغ کنان باین قبیله کنز اشتر اول
 دوستانه اتیدی قدم اتمام اوزره قیام ایلیوب اول دل و جان
 یتیمی ارای بو قبیله یره وار و با بجاس نام من بهر مکر گیر که
 فلان نام را می کوشفندان و محرم رازهای پنهان و سیت
 هیچ کسیه نیم آدمی انکه فلان نام جاریه دن غیری یره اول قره و
 سکارک چوبانی و ارا یرده اولان اسرارک محرمیدر سلام
 من با و برساند و از وی خبر جیدا پرس و موضع فرود
 آمدن مان شان ده اکا نیم سلام ایر شد رب و اندل معشوق
 خبرین صورت بنم قوند و غمیری صالی ویران دوست
 گوید من بر حاستم و بان قبیله در آمدن اول کسی که مر پیش

دک

آمد کزینک بود سلام اشتر رسانیدم و حال جیدا پرسیدم
 اول دوست اید بن قلعوب قبیلک یک اچینه کیردم اول
 بکا قرشو کلن اول جاریه اولدی ایشترک سلامن ایشتر
 جیدانک خبرن صوردم گفت شوهر وی بروی تنگ گرفته
 است و در محافطه وی اچمه کلن است بجای آورد جان
 ایتدی اری شمدی آنی صفت دروب زیاده مضایقه وروب
 کلن اولدجه حفظ ایلشد اما موعده شما ان درخاست
 که و در عقب فلان پشته است باید که وقت نماز
 خفتن انجا باشید اما نیزوک بولو شجوخوزیر فلان دیک
 اردنده اولان اغلرد بیدر کرکد رتیسونمازی وقتنده
 اوراده اولکسز من زود برکشم و ان خبر را با شتر رسانا
 مرد و برخواستیم و امسته را حلهای کستم و ان خبر را
 تا وقت موعود را بموعده معهود رسیدم بن تیز کنه دنوب
 اشتره خبر ویردم اکیمز قلعوب یاپ یاپ دوه لری چکوب
 عهد اولان وقتنده وعده یرنه واردق **رباعی**
 بودیم در انتظار با کیه و آه یوله بقوب طور دق اغلیوب
 آه امکل بنشسته بران یار کاندز باگاه یار کلک یوله

اتورب ناگاه یارک اواز حلی بانک حلال آمد مهیکلی اوانیل
 خلیالی صوتی کلدی بخزید که آمد ان چارده ماه دیک استر که
 قلعوک یوقری که اول اون درست کیچک ای یوزلی کلدی
 اشتر از جای بخت و استقبال کرد و سلام گفت دست بوی
 اشتر یرندن صچرا یوب قرشو واردی سلام وروب
 الن او پدی من روی از ایشان بر تاقم و بجانب دیگر
 شتاقم بن المردن یوزم و دندرب بر غیر ی جانبه کوردم
 مرا اواز داند که بازی که هیچ ناشایتی در میان ماست
 جرگفت و کوی بر سر زبان بکا چغردیلر دنوب کمتک دیو
 زیرا بنم اراموزده هیچ نسنه یوقدر دل او جندن سولیوب
 اشتمکه غیری نسنه ایتیرسن بزه مانع اولرسن من باز
 ادم و مرد و بنشستند و باهم سخنان گذشته و آینده در پود
 بن دنوب کنه کلدم ایسی بریره اتور دیلر ایلیریدن کریدن
 کجشدن کلجکلن سوز سولیشدر در لغز اشتر گفت که
 امشب چشم ان دارم که با من باشی صکره اشتر ایتدی که
 اکاکوز طوترم که بویجه نملا اولکسن و چهده امید مرا بناخن
 مفارقت محراشی بنم امیدم یوزینی ایریلیق طرغیل طرملیکسن

جیدا گفت لا والله این هیچ گونه میرنیت و کاری بر من
 ازین دستوار تر نی جیدا ایتدی الله حق چون یوق بودید و
 بیج برو جهلم ممکن دکلر و دخی بوندن کوچ ایش یوقدر
 میخوامی که بازارن واقعهای بیشن بید و کردش آید
 بنای کی ابواب شداید و آلام بر من بکشاید استرین
 کنه اول او کی قصه لر باشمزه کلوب روز کارک دوشی
 یکیدن شدت لر الملقوسین آچه نیم اوز و مه اشتک گفت
 والله که ترافی گذارم و دست از دامنتمی دارم اشت
 ایتدی الله حق چون یوق سنی صالی و یرمزم دانی انگلن
 المی حکمزم **مراع** هر چه آید کوبیا و هر چه خواهد کوشو
 مرنه کلورسه دی کلون مرنه اولجی ایسه دی اولسون
 جیدا گفت این دوست تو طاقت آن دارد که هر چه من
 گویم بجای آرد جیدا ایتدی سک بود و سنگ اکا قادیگر
 بن مرنه درسم ایل ایلیه من برخاستم و گفتم هر چه تو گوی
 چنان کنم و هر ارمنت بر جان خود نهم و اگر چه جان سران
 رود بن قلقوب ایتدم سنی مرنه در سک بن ایل ایلیم اگر چه
 بو خصوصده نیم جانم چترسه ده انی جانم بیک در لومنت بیلوم

جاهای خود را بیرون کرد و گفت این را پوش و جامه
 خود را بمن ده ققنا لمرنی چغوب بونی سن کی سک ققنا لمر
 بکا و یریدی پس گفت بر خیز و بکنه من درای و در پس پرد
 بنشین اندنضکره ایتدی قلقوب نیم چادره وار پرده اند
 اتوراشنی شوم من خواهد که آمد و قدحی شیر میخواید آورد
 و خواهد گفت اینا شام نت بستن بنم ارم کلوب برقج
 سدکتوردی بوسک احشاه او یو کندر اراج دیسه کرک
 تو در گرفتن ان تجیل کن و اندک تغفل در بیش کر انرا
 بدست تو خواهد داد و یا بر زمین خواهد نهاد و برت
 سن انی المقده او مکله طوقه از حق المزلن انی سکنا لکه
 و یروب یا خود یریه و ارب کت کرک تا بامداد دیگر
 نخواهد آمد هر چه گفت چنان کردم چون شوم و ی
 قدح شیر آورد من ناز و راز پیش گرفتم ارتق صبا چه
 کلمه کرک مرنه دیدیسه بن ایل ایتدم چونکه انک اری قدح
 سدی کتوردی بن ازون نازا لکه باشلدم وی خواست
 که بر زمین نهد و من خواستم که از دست وی بستانم دست
 من برقج آمد و سر کنون شد و شیر ما برنجت اول استدی که

هدی یه قویه بن الذن المی استدم الم طو قنوب قدح
 دوریلوب سود دکلدی وی در غضب شد و گفت این
 باین سینه می کند دست درازی کرد و اندان خانه تازیان
 که از جرم کور و کوزن از پس کردن تاپشت دم بریده
 و به تیروی پنجه شدت و جلادت بر هم پیچیده اول قنوب
 اتیدی بونجه او نیکلیک اید رالن اوز تدی اول اودن
 بیان صغریه بیان لکی در سیک اکس سندن قوی و غم و ان
 کلوب قونلی ال قوتیل بو کلش بر قچی **قطع**
 در سبیری نمونه افی یو غلقده انلرک یلانی او ریکی
 در درازی قرینه ثعبان اوز و نلقده بویوک یلان براری
 بود تصویر مار صفت او انک صنعتی یلان شکلی نقش
 ایملک لوح تصویر او تن عریان انک یازجی تخته سی حلق
 بنیدر برداشت و پشت هوموشکم طبل برهنه حیات
 انی الله الی و بنم ارقی طو و لک قرنی کپی حلق ایلدی
 و چون طسان روز جنگ بفرات متعاقب و نقرات
 متوالی بنواخت جنگ کونی طو لسی کبی بربری اردن
 اورم لرله او حادی نه هوا زهره فریاد که می رسیدم

که اواز مرا بداند بنم چرمغنه مجالم یوق اوازم بیل دیو
 قور قدم و نه طاقت صبر که می اندشیدم که پوست
 که پوست من بداند طینوب طور مغه داخی قدرتم یوق
 فکر ایدرم که دو که در پی برنه بورر پیران شدم که
 بر حیرم و بجز صبر او را برم و خون او را بر برم شویله
 فکر اندم که قانقوب جخرله بوک بوغن کوب قانن دوکم
 باز گفتم فتنه بیای خواهد شد که نذین ان از دست
 هیچ کس نیامد کنه ایتدم بر فتنه قوپه کرک که انی تسکین ایملک
 هیچ کس نک الذن کلمه کرک صبر کردم نامادر و خواهر
 وی آگاه شدند آمدند و مرا از دست او کشیدند وی را
 بیرون بردند صبر ایدم تا که انک اناسی قرقرنداشی طیوب
 کلوب بنی انک الذن الوب انی اودن طشره چقد لر
 ساعتی بر نیامد که مادر جیدا بر آمد بر کان انکه من جیدایم
 من بگریه درآمد و ناله برداشتم و جام در سر کشیدم و پشت
 بروی کردم بر ساحت کجی که جیدانک اناسی کلوب
 بنی جیدا صابون یا نمده او توروی بن اغلغه باشلدم
 اکلام قفتانی باشتم چکدم ارقی اکا دوندم گفت ای دختر

از خدای تعالی برس و کار خلاف طبع شومرست
 بیکر که یک موی از شومر تو خوشتر از هزار آستر جید است
 انا سی ایتی قرم الله دن قورق ارکک رضاسنه
 مخالف ایش اتمه سکن ارکک بر قیلی بیک آستر دن
 بیکر آستر کیت که از برای وی این محنت کشی و این تیرب
 جشی آستر مکر که اندن اوتری بوبلای چکوب شو شربت
 ایچ سن پس برخاست و گفت خواهر ترا خواهم فرستاد
 تا امشب دماز و هم از تو باشد و برفت اندن قلوب
 ایندی قرقرنداشکی سکا کوندره یین تا بویکی سکا یولداش
 اولسون دیوب کندی و بعد از ساعتی خواهر جیدا آمد و
 کریم بر گرفت و بر زننده من دعاء بد کرد با وی سخن میگفتم
 در پهلوی من محنت داخی بر ساعتدن صکره جیدا آمد
 قرقرنداشی کلدی بنم دو کلد و که اغلغ بشلدی و بن
 دو کله سوکوب ایلندی بن اکا سوز سولیدم بنم یا نه
 یتدی چون قرار گرفت دست دراز کردم و دیان ویرا
 سخت بگرفتم چونکه ساکن اولدی الم اوزاد ب انک
 اغزنی یک طو تدم و گفتم انک خواهر تو با آستر است

بن ایتدم او شله سکن قرقرنداشک آستر له در و من جای
 وی این همه محنت کشیدم این را پوشیده دار بوجله محنتی
 انک یرنه بن چکدم بوسری کرله اگر نه هم شما قضیت میشود و هم
 اگر کرلر سکن هم سینه رسوای اولور سزیم من از من اول و ش
 تمام بوی راه یافت و اخوان و حشمت بوانست بدل شد
 او کدن بندن اکا تمام کک کلوب صکره بوجو چونق الشمد
 بدل اولدی و تا بهج ان قصه را می گفت و می خندید چاق صبح
 اولجی بن بشیره سی یرنه دو کلد و کم قضیه یی سولیب کولردی
 چون بدید جیدا در آمد چون ما را بدید گفت و یک کیت
 در پهلوی تو طاک یری اغریجی جیدا کلوب اکیوزی بر برد
 کوروب بکا ایتی وای سکا بویانکده کی کیدر گفتم خواهر
 تو و این یک خواهر سیت مرا بن ایتدم سکن قرقرنداشکدر
 بوسکا ایو قرقرنداشکدر گفت که وی اینجا چون افتاد
 جیدا ایتی اول بونده ینه کلدی گفتم این از وی پرس
 که فرصت تنگ است جام خود بر گرفتم و با شتر پیوستم
 بن ایتدم بوجری اندن صور وقت فرصت دارد در
 کند و قفانی الوپ آستره اولشدم و هم دو سوار شدیم

و در راه در آنجا که راه این قصه را با وی
 بگفتم ایگز بیل انلوب یوله اورتا بسنده باجای است
 سویدم پشت مرا بشاد و جراحهای مازیانه بدید
 عذر خواهی کرد بسیار بنم ارتقی آجوب قچی ریلر نی کورب
 چوق عذر لر دیلدی و گفت حکما گفته اند یار از برای
 روز محنت باید و اگر نه روز راحت یار کم نباید اشتر
 اتیدی اهل حکمت دیشلر دیولداش محنت کونی اچون
 کرک اولور یوخه راحت کوننده اش اسکا اولمز
قطعه دلاکرایت روزی غمی پیش ای کوکل سنگ
 باشک برغم کونی کلسه چویازی باشدت غمخوار غم نیست
 سنگ غم چکر بر یارک اولور سه غم دکلدرا اول برای
 روز محنت یار باید محنت کونندن او توری یار کرکست
 و اگر نه روز راحت یار کم نیست یوخه راحت کوننده
 یار اسکا اولمز **حکایت** وقتی رشید بکوفه رسید برزنا
 نارون رشید کوفه ایرشیدی وزیر یی بخانه خاص در آمد
 علامی بروی عرض کردند چون اسک غنا کردی مرغ را
 از هوای در آوردی رشیدک وزیر یی بر استیجی اونه

کرب اکا بر قول کوستر دیلر شویله ایدی که ایرلخه باشلیوب
 اوازه اتدوکی زمانده قوشی هوادن اندورودی خبر اورا
 برشیدر ساینده اندک جبرلی رشتیده ایرشدر دیلر
 بنمود تا اورا بخیریدند بیوردی انی صتون الدیلر از کو
 غم رجعت کردند شنیدند که در روز اول می گریست و جدی
 کنه می گفت چون که کوفه دن کتکه نبت اتدیلر اشتدیله کر اول
 او غلمان اغلیوب دوه یی پیلر کن بو بینی او قوردی **قطعه**
 اکم ریزدی کنه خوم بیخ بچریار شول که که کنا هنر یار دن
 ایرو مق قلیله بنم قانی دو کر به که از خون چومن شوریده حال
 بگذرد بنم کبی شوریده حالک قانی دو لکدن و از کلسه بگذر
 من که از یک روزه بچران این چنین رفتم زدست بن که بر
 کونک فرقتدن بویله عاجز اولوب ایشه یرمقی الذن کتدم
 وای جان من اگر مای و سالی بگذرد وای بنم جانک حالنه
 اگر فراقلم برآی بر بیله چک اولور سه این خبر برشید ویرا
 احضار فرمود از حال وی استفسار نمود بو خبر رشیده
 بیوردی انی حاضر اتدیلر حالدن سوال ایلدی دانست که
 در کوفه بعشق کسی گرفتار شد ترحم کرد ویرا ازاد ساخت

بلد که کوفه در بر که یک عشقه مبتلی اویش اسر کیوب آنی
 اراد ایلدی وزیر گفت جیف باشد که چنین خوش اوازی
 را اراد کنند وزیر ایتی یاز قدر بونک کبی کوزل اواری
 اراد ایلک رشید گفت درینغ باشد که چنین بلند پروازی
 بنده گیرند رشید ایتی بونک کبی یوکک او چچی بغلی ظلم
 رباعیه ای انکه ترا دولت شاهیه هواست ای شول مکسه که
 سمنک پادشا هلقه هوسک وارد و ارادی بندگان ترا
 دست رس است قوللر اراد انکه سمنک انک ایرر اراد
 کن انرا که بود بنده عشق بس است شول مکسه که عشق قوی
 اولاسن انی اراد ایلد دل نکلین شاد ایلد کان دلشده را
 بندگی عشق بس است زیرا اول کوکلی اللدن کتمش عشق قوللغی تر
 حکایت خوب روی را هزار دانا از سودای او شیدا
 بود و هر لحظه بر سر کوش از آمد و شد سودایان مراد
 غوغا بر کوزل بیک عاقل انک سودای عشقنده دیوانه
 ایدی و هر زمان رسوای عاشقک کلوب کتمسندن محله
 سنده غوغا اولوردی ثوبت خوبی او بر آمد و نکبت
 رشتی از بام و در آمد انک کوزل لکی مدتی تمام اولوب چرک لک

کتمیق قاپوسندن باجه سندن قویولی کلدی عاشقان بساط
 انبساط باز چیدند و پای اختلاط در کشیدند عاشق تعلق
 تعلق دوشکنی دور ب دوشردی لر و طابلمصا جبت
 و مناسبت ایاغنی کر و چکوب کلما اولد لر باکی از ایشان
 کفتم این همان یارست که یار بود همان چشم و ابر و بجایت
 و سمنک لب و دندان برقرار انک عاشق سندن بر سینه
 بن دیدم بوکیت کنه همان بلدر که یار در قاشی کوزی طودا غ
 یوزی کنه برقرار در و قامت از ان بلند ترست و تن از ان
 نیر و مندر تر بوی او زلفده او لکیدن زیاده و اندامک
 قوی او کد نکیدن ارتق این چه وقاحت و بی شرمیت و
 بی وفایی و بی اثری که دامن صحت از و در چیدی و پای ارا
 او در کشیدی بونه چون او تنمزلقدرونه و فاسر لک و خوش
 مصاجبت انکی اندن دوشره من و محبت ایاغنی اندن چکر سن
 گفت هی مات چه می گوی که آنچه دل می برد و هوش می ربود
 اول کشی ایدی های نه عجب سولیر سن اول سنه که کوکلر
 الوب عقل قردی روحی بود در قالب تناسب اعضا لغوت
 بدن و لطافت جلد و ملائمت اواز دمیده اعضا انک

بری برینه او میسی دخی بد یک نرم و نازک او میسی دخی
 در نیک یو مشتعلی و او ازک انچه لکی بدنه حیات و پیرمش بر
 روح ایدی چون ان روح ازین قالب مفارقت کرد با قالب
 مرده چه عشق بازم و بر کل پرمرد چه نغمه او ازم چون که اول
 روح بود بدن او چندی او لمش بدنه نیه عاشق اولاین
 و صولمش کل او زرنه پنچون اکان ایده **مین رباعی**
 کل رفت ز باغ خار و خس را چه کنم کل باغدن کندی چور
 و چوپنی نیلین شه نیست شهر در عس را چه کنم شهر اچنده
 پادشاه یوق عوانی نیلین خوبان قفس اند و حس و خوبی
 طوطی کوزل لر قف در کوزلک طوطی در طوطی چوپرید من قفس را
 چه کنم طوطی چون که او چوب کندی قفسی نیلین حکایت
 دلارای که رونق جمالش رفته بود بر کوزل که جمالک یشقلنی
 کتمش ایدی و ظلمت ریش صفحہ رویش گرفت صغالی و کلوغنی
 یوزنی طوتمش ایدی طالبان را از مصاحبت خود صبو میدید
 طالبی کند و نک مصاحبتدن صبر اید بچی کوردی و عاشقار
 از مواصلت خود نفور عاشق لری کند و یله بریده کلکدن قاچی
 بولدی دانست که حجاب ایشان موی چندیت که بر عارض و

و زحمان دمیده بملدی که انکرک حجابی برقاج قیلدر که غنچه
 اکلنده بلورمش در واران دام بی اندام مرغ دل ایشان
 رمیده و اول اندامسز طوز قدن انکرک جانی قوشی او شد
 حجابی را طلب کرد که گفت که از بی یاری بجان آدم بر بر چرخد
 ایتدی که یار سز لقدن جان کچدی و از بی خریداری بنفان
 و مشتری سز لکدن شکایت ایدوب فریاد اتلی اولدم بیا و این
 حجاب را از پیش من بردار و این دام را از هم بر کل بری شو
 حجابی او مکدن کدر و بو طوز را غی کس کتون حجام مرد و طریف
 بود و طبع لطیف داشت بر بر طریف کشتی ایدی و نازک طبیعتی
 و ارایدی باکی میراند و این قطع را میخواند استره چالوب شو
 قطع او ردی **قطعه** بوبت خوبی امر دچو سرا ایدان به او علا
 کوزلکی مدتی چون که تمام اولاول یک در که پی شوه بنا کوش و
 زقن تراشد شیوه ایده من دیو قلاغی تو زیله چکرسن قازقیه
 لوح عارض چوشه از موی تراشیده درشت یکاق تحته بی
 بولتمش قیلدن ایریلندکی زمانده چوب سیاست که بر صغی دل
 حراشد بر در پی در اول که کوکل یوزندن غیری نسته طر بلر
حکایت عاشقی که از دهمشت جیب دلتک بود و از و

رقیب پای در سنگ مشوقک میبتی شاشقو نلفذن کوکل
 طار و اغیار لقا سی نفر تندن خاطری او کار بر عاشق
 آرزومی برد که کی باشد که آن ساده روی ریش بر آورده باشد
 اوز نوب ایدردی که چن اولاکه اول یالک یولینک صفالی کله
 و پندار حسن از سر پرون کرده و کوز لک غورینی دماخذن
 چقره تابی کاشش در خدمت او توأم بود تا که تکلف نراند
 یا نه وارمغه قادر اولم و بی تکلف از صحبت او توأم اسود و دا
 جابنه انک مصاحب تندن صفا سورم و نازکی جمال آن پسر بزر
 اول او غلامک حسک لطافتی اوت و جنبه چقوب نهایت بولک
 او نیز چون دیگران از راه تمنای او نبشت انک بویل اولدن
 استین عاشق دانی غیری عاشق کیم مصاحب طلبی یولنه کندی
 او تورق دوشدی و دیده لزمای او در بست و انک جمالی
 تماشا سندن او صابوب کوزن بغدی باری گفتند این خلاف
 انست که می گفتی اکا دیدی که بواتد و گاک سابقا تده و کوکه لغد
 گفت من چه دانستم که این مید بهوی بخواهد کرجیت اول
 عاشق ایتدی بن نیلیه بن بوملاحت شکارک بر کره هود مکیله
 قچا چغنی و این قید بموی بخواهد کرجیت و بوعشق و محبت قید

بر قیل ایلد اوز یلجینی اکلدم **قطعه** در لغت خوانده ام که
 ریش برست لغتده او قیوب طور رم که لغت ریشک معناسی
 قند در پیش دانش و رلفت بردار لغت فنی تمام بیلن عالم تپده
 لیکن آن پرگز و بوکر عدم اما کوز لک روک ریشی شول قند که انک
 بد و کندن حسن و جمال زوالی یواسنه میکند مرغ نیکو پنه
 پرواز کوز لک قوشی انکله او چوپ کیدب ارتقیرنه کلمز
قطعه لغری رونق حسن تورفتت ای پسر سگ حسک
 بر شفی کندی ای او غلان از نهال خشک سر سبزی مجوی قوری
 طالدن یثرب تازه اولق او نم خط سبزت با سیاهی میزند
 سگ ضغاک قرغه مایل اولور حرف پندار جمال از دل بشوی
 کوز لک صافی جرفی کوکلک لو خندن یو کتون ارتقیر سن کوزل
 اولر سن یک دومویت کوز نحدان سر زده اگلگدن باش
 اوروب چقن بوالی قیل سنی کرده یکا نست به پیران دوموی
 قرشمش قوجله ره برابر ایلدی حکایت درویشی بعشق جفا
 کیشی کرفقارش بر درویش بر جفای ایش کوچ ایدغش کوزله
 مبتلا اولدی سر راهی می دوید و اشکی می ریخت و آهی می کشید
 بر یول باشنده ییلوب کیدوب کوز یاشن دو کوب آه علی چکوب

یورردی و از وی بچشم رحمت هرگز گاهی نمی دید اول
 دلدن اسرملک کوزیل بر کره یوزنه دملک کورمدی بهج باو گفتند
 معشوق تو مواره مخانه ستانت و مخوابه می پرستان
 اکا دید لر سنک معشوقک دایما سر خوش لایله بر او ده طور و با
 ایچکو جیلرله یاتر قالدق با درویش ن یارینت و با معتقدان
 جز بر سر انکار نمی درویش لره مصاحب دکلد ر اهل اعتقاد
 اولن لره انکار دن غیری اشی یو قدر طالب او نمجو اومی باید
 و مصاحب او نمجو اومی شاید املک طابی بر املک کی کرک و املک
 مصاحبی بر املک کی پرشر بهج اران بهتر نیست که دامن از دور
 چینی و بکار خود بنشین بهج اندن یک یو قدر که املک هوا سندن
 تعلق املکی چکه سن کند و اشک کورمک مقامنده اتوره سن
 درویش چون این نصیحت بشنید و بخندید و گفت درویش بو
 بو نصیحتی ایشد ب کولوب دیدی **قطع** درد عشقت مرا
 بهره ز جانان بخورم بنم دلم مدن نفیم عشق درد دیدر غصه
 کر زودگری حسن و بجل بنید بن غصه سن چکر م اگر غیر بلر املک
 حسن و جمالی مناسنی سور لر سه ده او کلستان جمالت
 عجب نیست کزو اول جمال کلشنی در عجب دکلد ر که اندن حاکم کش

حار بر د طالب کل کل چینه دکن چیک دکن الوب کل طالب اولان
 کل دوشره حکایت خوب روی را کند از ادت بخلقه درویش
 کشید بر کوزلی صوفیلنه میل املک کند ی صوفیلر جلبنه چکد
 و چون نقطه م کرد در دایره صوفیان ارامید دایره حکمک نقطه
 وحدتی کی صوفیلر حلقه سی اور تسنه قرار اندی **قطع**
 شد رخسار خدا جو یان الله طالب لرنک قبله سی اولدی اول کور
 یوزی از خدا روی خود در و کردند تو جملری یوزینی الله دن دو
 اکا میل ایلدیلر فوطه پوشن بران شکر لغار فوتیه کیلر اول شکره
 سوزلنک اوزرینه چون نکس بر شکر غلو کردند شکره سگک اشر
 کپی او شیلر هر کس او را حاصنه خود میخواست مرکه ای باشقه
 کند و نک اولق استدی و خود را در نظر قبول اومی اراست
 و کند و سنی او و پیوب قجوب املک قبول نظر نه عرض ایلدی
 تا عاقبت درین کش میان ایشان خلافت افتاد و نزاع
 برخاست تا که صو کند ده بوک کش ده انلرک ارا سنده جنگ
 و جدال دوشب فتنه قوپدی **قطع** نیست دورا عشق
 باران کوفتن با یکد گر عشق او یتنی او ینیلردن بعید دکلد ر بری
 برینه طوقونمق چون دم از عشق یکی معشوق نیکو روز نند چونکه

بر کوزل یولنگ عشقندن لاف اوره لر طایقان کعبه را چون
 شوق سازد نیز کام کعبه بی طواف اید نلری چونکه شوق
 اختیار سز سکر دبی ایله جای ان دارد اگر بایکدگر پهلو زنند
 انکیری اولور سه بر برینه یان باشی اوره لر پیر خانقاه که
 اونیزاران غد کلاه داشت بکینه کن شیخی دخی باشنه عشق
 کچه سندن تاج کیدی و دران دعوی مردم بر خود کواهی و اول
 محبت دعوا سنده هر نفس کند و اوزرینه بر شاه طور قورق
 ان پسر را طلبید و زبان نصیحت کشید که اول یکدی تنهایه دعوت
 ایلیوب نصیحت اغنی آچوب ایتدی که ای فرزند ارجمند و جوان
 دل بند ای غزل و اوغل و کوکل بکند کی کیت با هر کس چون شیر
 و شکر میا میر سده شکر قار شد و غی کبی هر که ایله الشمه و برین
 فریب هر ناکس در میا و نو بر کشک الداغوجی ایینه یا پشمه
 تو اینه خدا غای دروغ باشد که با هر بی سر و با چهره کتانی
 سن الله کوسه تری بر آینه سن یازق اولور که هر باشی ای غی
 بلور ستره یوزک کوسه سینه ربا عتبه هر لحظه عنان بکند
 اعیار مده دایا دیز کوکنی غیر بیلر الله ویرم در خلوت
 خاص عام را بار مده خاص خلوت عوامه اجازت ویرم

رخسار تو مرآت صقالت زده است سنگ یوزک صیقل
 اورش آینه در مرآت صیقل را برنگار مده جلا اورش
 آینه بی با سلسله درم چون ان شیرین پیر این نصیحت را شنید
 بروی تل آمد روی رش کرده برخواست چونکه اول طایق
 یکت بو نصیحتی اشندی اکا اچی کلوب یوزن اکش و بلقوب
 کندی و به بهانه از خانقاه بیرون رفت و چند روز نیامد
 و بر بهانه ایله بکینه دن چقوب نیم کون کلدی پیر و مریدان
 از غم مفارقت او بجان آمدند پیرک و صوفی کک انک ایرغی
 غمندن جانلرنه کچدی و از الم مهاجرت او بیفغان اول کند
 یره ترک اتد و کی المدن فغان اتدیلر بالماس ره عجز کوهر
 واضطرار سفند کرپک الم سیه عاجز اولمق و بو کلمتی جوهری
 دلایل و بلبان افتقار و زبان اعتذار گفتند احتیاج
 و اعتذار دلیل شو سوزی سویدیلر بیت باز که برتو
 بیج کس حکمی ندارد ای پسر کنه کل ای اوغلانجی بیج که
 سک اوزر که حکمی یوقدر با هر که خواهی می نشین ازم که خوا
 میگذر کیمک ایلم استر سک اتور طور مکدن کسک استر سک
 کسل قطع هر چند فریب عقل صم دینی اگر چه عقلک الداغوجی

و دینک همی سنن این بس که بلا و محنت مابینی بو تیر که نرم
 چکد و کمز بلا و محنتی کوره سن با ما بطیل دیگران بنشین
 بزم غیر طیر خاطر چون او توره سن ان جوان اعتدار درو^{شان}
 را استماع نموده از شیوه تذخوی گذشت اول بکیت
 درویشک عذرنی قبول ایلیوب یا وزلق خونیدن و از کلدی
 و بصیت ان تنها ماندگان بهجور و فراق دیدگان رجوع
 بازگشت اول ایرلیغه دوشوب یا کوز قالمشکک محبتنه
 و فرقتنه او غایوب خسته اولمشکک مصاحبتنه کنه کلدی
 قطعه بعد از چهار چیز ز جانات چهار چهر دلدردن درت
 ننه دن صکره درت ننه خوشه بود ز راحت رحمت
 بس از عذاب عذاب چکمدن صکره رحمت راحت ایرشکک
 یک اولور و صلی پس از فراق بس از خلاف ایرلقدن صکره
 مخالفدن صکره موافقت صلی این نزاع و رضایی بس از عتاب
 چکشمکدن صکره بارشقی قاقیمق دن صکره خشتود او ملق

روضه ششم

دوزیدن نسایم ملاطفتی و رواج مطایبات که غنچه لبها
 را بچندان و شکوفه دله را بشکافند البتجی روضه خاطر

خوش کلاور و طبیعت کپرسوز لرییلری اسوب اول سیلیر
 اغزلر غنچه سنی اچوب کلد و رب و کو کلاور چچک طومر جو غنی
 یازب کوستردو کی بیاتنه در از حضرت رسالت صلی الله
 علیه وسلم آرند که فرمود است که مؤمن مزاج کن و شیرین
 سخن باشد رسول خیر ترند ن نقل ایدر لریو شد که مؤمن
 اولان مکمل لطیفه ایلی و طاطلی سوزلی اولور و منافی ترش
 رو و کمره برابر و منافی اولان اکشی یوزلو و قاشی چاق اولور
 و امیر المؤمنین علی رضی الله عنه گفته است که هیچ باک نیست
 اگر کسی چندان مزاج کند که از حد بدخوی و دایره ترش روی
 بیرون آید حضرت علی کرم الله وجهه ایدر هیچ ننه لازم کلنر
 برکشی اولقد لطیفه ایلیوب خوشه سوبله که یاوز خویلیاتی
 و اکشی یوز لیلک دایره سندن فرسندن طشره چقه و رسول
 علیه السلام مرعوزه را گفت عجایز بهشت در نیاید ان عجوز
 به گریه در آمد و رسول صلی الله علیه وسلم بر قریبه یور دیگر قایم
 جنته کرم اول قری اغلفه باشلدی فرمود که خدای سال
 ایشان را جوان گرداند و خوبرو از آنجه برانیز اندانکه بهشت برد
 رسول الله یور دیگر که الله تعالی قری لری یکت ایلیوب و اول اولکد^{قلند}

دخی کوزل تو پر ب جنته قویر نیز مرزنی را از انصار گفت شوم
 خود پرس که در چشم وی سفیدی واقع است رسول الله
 صلی الله علیه و آله که انصار دن بر کسک یک خاتوننه دیدی که از که
 وار کور که انک کوزنده اق واردان زن برعت واضطرا
 تمام پیش شوهر خود رفت اول عورت او و او را رنگ یانته
 واردی شوهر از وی سبب اضطراب پرسید آن چه حضرت
 فرمود بودند باز گفت اری اندن بجنور لغک بسنی صورت
 رسول حضرت نیک بیورد و عنی عورت ارنه دیدی گفت راست
 فرمود در چشم من سفیدی هست و سیاهی هست آماندی
 اری ایتدی که جک بیور مثل نیم کوزنده اق ده وارد در قره واد
 اما عیب اولی رسم اوزره دکلا در **قطعه** که مقبلی فراج کندی
 او مکن اگر برد و لقی لطیفه اید سه انی عیله شغل نیست انی عیله
 عقل و دین مباح اول لطیفه باشد که عقل و دین قانونده
 حلال در دل آینه است و کلفت حد زک آینه کوکل آینه در لایع
 ایلک و تکلفی رنگ پایدان رنگ راجه چاره صیقیل جز
 راج اول پاسی اچغه لاغ ایلکدن غیر چاره و قدر **حکایت مطایبه**
 روزی اصمعی بر ماین مار ن مهر بود بر کون اصمعی مارون اگر شد

یکمده حاضر اولمش ایدی ذکر پالوده کردند اصمعی گفت بسیار از
 اعراب باشند که هرگز پالوده ندید و نام او بشنید پالوده اکل
 اصمعی ایتدی بر تیه عربلرندن چوق کسه وارد که ماده کومش
 وادنی اشمش در هرون گفت برین دعوی که کردی کواهی
 بکزران مارون ایتدی بواتد و کک دعوا به شاهکتور و کزنه
 در وقت این یوخه بوسو یلد و کک یلاندر اتفاق روزی
 مارون بشکار بیرون رفت اصمعی با وی بود دید که اعرابی حال
 جایی از بادیه میرسد اتفاق مارون بر کون شکاره کتدی
 اصمعی انکله بیلایدی کوردیلر بر بدوی عرب بادیه دن مهنوز
 کلیور مارون با صمعی گفت ویرایش مار مارون اصمعی
 ایتدی وادانی بزم یا غزه کتور اصمعی پیش وی رفت که امیر **المنین**
 ترام خواند اجابت کن اصمعی اعرابینک او کنه واردی موملر
 بکی سنی استرکل دیدی گفت مومنا ترا امیری می باشد اعراب
 ایتدی مؤمنلرک بکی اولور می اصمعی گفت اری اصمعی ایتدی
 مؤمنلرک بکی اولور اعرابی گفت من بوی ایمان ندادم اعراب
 ایتدی بن مؤمنلرک بکی اولد و غنه اینتمن اصمعی ویرا دشنام
 داد و گفت یا ابن الرانیه اصمعی اکا سوکوب ای قجه او غلی دیدی

اعرابی در غمب شد و گریبان اصمعی گرفت و هر سوی کشید
و دشنام می داد اعرابی قایقوب اصمعی یک یقه سینه پشوب
هر جانه چکوب سوکدی و مارون می خندید بعد از آن پیش
هرون آمد و گفت ای امیر المؤمنین چنانچه این مردگان در مارون
کله دی اندن مکره اعرابی مارونک او کنه کلوب ایتدی
شو حریف زعم اتد و کی اوزرنه ای مؤمنلر کی دادمن
از وی بستان که مرادش نام داده است چونکه مؤمنلر بکن
بکا حتی الی و رزیرا بکا سوکدی مارون گفت دو درم بوی
مارون ایتدی اصمعی به کی آنچه ویر اعرابی گفت سبحان الله
مرادش نام داده است و مراد و درم دیگری بوی می باید داد
اعرابی ایتدی نه عجب اول بکا سوکدی کنه بن اکا کی آنچه ویریک
کر کی نیجه توره در بو مارون گفت اری حکم من چنین است
مارون ایتدی بس یا بنم حکم بویله در روی باصمعی کرد و گفت
یا ابن الزانیین روان باش و حکم امیر المؤمنین چهار درم
بمن ده اعرابی اصمعی دن یکا دو بوب ای کدی و قجه او غله
دید ی تیز اول مؤمنلر کی حکم بکا دت آنچه ویرا کیس سکا
ویره بن سن بکا سوکد و کلدن اوتری کیس بن الاین سکا

سوکد و کلدن اوتودی مارون از خنده بر پشت افتاد
مارون کلدن اوتودی اوزرینه فرمودی پس ویرا همراه
بروند اندن مکره اعرابی سیله الدیلر کتولر چون بقصر مارون
در آمد وان عطمت و شوکت بدید و مجلس مارون را مشاهده
کرد و در چشم وی بسیار بزرگ نمود پیش آمد و گفت
السلام علیک یا الله چونکه اعرابی مارونک کوشکنه کردی
اول اولوغی زینتی کوردی و مارونک دیوانتی عا شا
ایتدی اعرابینک کوزنه زیاده بیوک کله دی ایله ی کلوب
السلام علیک یا الله دیدی مارون گفت خاموش باش
چهمی کوی مارون ایتدی پس اول نه سویلرین گفت
السلام علیک یا بنی الله اعرابی بو کره السلام علیک یا بنی الله
دید ی گفتند و یک چهمی کوی وی امیر المؤمنین است
حاضر لر ایتد لر وای سکا نه سویلرین اول مؤمنلر کی در
گفت السلام علیک یا امیر المؤمنین اعرابی بو نوبت السلام
علیک یا امیر المؤمنین دیدی مارون گفت وعلیک السلام
مارون ایتدی علیک السلام پیش ویرا بنش نهند و مایده
کشیدند و از هر چیزی بخود اعرابی مارونک او کنه اوتودی

دیویر کوسه دیلریمیک چکدر هر درلو یکدن یدی و در
 لغ پالوده آوردند اصمعی گفت امید میدارم که وی ندید
 که پالوده چیست صوکنده پالوده کتور دیلر اصمعی ایتدی
 او مرهم که اول پالوده نه اید و کنی بلیه مارون گفت اگر چنین
 باشد ترا یک بدره بدیم مارون ایتدی اگر بویله او کور
 سکا برکیه اچه ویره بن بس اعرابی دست دراز کرد و پالوده
 را خوردن گرفت بوجهی که بان می مانست که هرگز نخورده است
 اندن صکره اعرابی الن اوزادوب پالوده یی یکمک باشلدی
 شویله اکلنور که میج همیشه اول مارون از وی پرسید که این
 چه چیزست که می خوری مارون که صورتی که شوید و کاند
 گفت سوکنده بان خدای تعالی که ترا بخلافت مکرتم کرده است
 من نمی دانم که این چه چیزست اعرابی ایتدی سنی خلافت مکرتم
 ایلین تکریمه آند ایچرم که بونه اید و کن بلزم اما خدای تعالی
 در قران می گوید **فیسهما فاکه و نخل و رمان** نخل نزدیک است
 گمان می بردم که این رمانست اما الله تعالی قرانده بیور و نخل
 و رمان بیور و رمانم یانم زده وارد رانی بیور و کن رمان
 بوولایته یو قدر طن ایدرم که بورمان در اصمعی گفت ای

امیر المومنین اکنون دو بدره بر تو واجب شد زیرا که وی چنان
 که پالوده نمی داند رمان را نیز نمی داند اصمعی ایتدی ای مومنین
 شدی سکا الکیه اچه لازم اولدی زیرا اول پالوده بلد و کی کی
 رمانی دخی بلز مارون بنمود اصمعی را دو بدره دادند و اعرابی
 را چند که غنی شد مارون بیوردی اصمعی به الکیه اچه
 ویردی و اعرابی ده اول دکلی ویردی که غنی اولدی **قطعه**
 لیت دانی کریم اگر ز بند مکریم بلورمین شول که در که
 نیست اگر خانه درمش خبر دار اولیه انک اچه سی خزینه سی
 هر چه آید برو چه و چه منزل هر نه سولیزه انک یانند
 اگر کرچک اگر یلان همه کردد بهانه و کرش جمله سی کرمنه بهانه
اولا مطایبه خلیفه روزی چاشت می خورد و برده
 بریان پیش وی نهاده بودند خلیفه بر کون قوشلق ییکی بریدی
 او کنه قوز می بریان قومش را یدی اعرابی از بادیه در رسید
 بر بدوی عرب بادیه دن ایرشی کلدی ویرا پیش خواند
 اعرابی خلیفه کند و یانته دعوت اتدی اعرابی بنشت و بشره
 تمام در خوردن استاد اعرابی او تورب حوصله یکمک طور دی
 خلیفه گفت چه میشوی که چنان این بره را از من می دری

و بر غبت می خوری که گویا مادر او ترا برور زده است
خلیفه ایتدی نلرسن شو قوزی شویل یرتوب رغبتلرسن
بکزر که انک اناسی سنی بونیوزیل او مرشد اناسی کیننی بوند
الورسن اعابی گفت این ممکن نیست اما تو چشم شفقت چا
دروی می نگری و از دیدن و خوردن او بد می بری که گویا
مادر او ترا شیر داده است اعابی ایتدی بو خود دکلدر
آما سن اسرکک کوزیل اکا شویل دکر سن و یرتیلوب نیند و کندن
بر وجهله الم چکر سن صناسن که انک اناسی سکاسد و مرشد
قطعه حواجه بر مال آن گونه رحیم است و شفیق اهل دنیا
کند و مالنه شویل مرحتلی و شفقلی در که که چشم شفقت می کرد
در همه چیز شفقت کوزیل دکر مرسته سنه کرقتند در بره ویش
وی اندک خطری اگر انک قویونه قوزی سنه از جی زیان واقع
اولجی اولورسه بغداد شاه بدهد مادر و فرزند شیر اندک
فداسی چون اناسن و سوکلی و غلن و یرر **قطعه آخری**
فی المثل کر خواجه نان و بره بریان نهد مثلا اگر دولتو بریان
بشمش قوزیل انک قوسه پیش تو بر خوان اگر روزی شوی
مهمان او سگ او که سفره سی اوزرینه بر کون انک قوتنی او کور

۹۹
ع
کرکنی صدر خنه در دنداشن از سگ ستم اگر جفا طاشیل
اوروب دیشلرینی یوزیرده کدک ایلک به که از دندانت
افتد رخنه در نان او بویل انک یکدر سگ دیشدن انک
انگنه بر کدک حاصل و ملقن و ر خورد از دست تو صدر خم
بر پهلو و پشت اگر سگ الکن یوزیاره سه یانه ارتق
به که پر سازی می گاه خود از بریان او انجنر بلکه قرکی انک
بریانندن طولدر مق دن بو یکدر اکا میطایسه بهلول را گفتند
دیوانخان بهره را بشمار بهلول دیدی که بهره نک دولرسنه
صایبی و یر گفت از حد شمار بیرونست بهلول ایتدی آنی
صایبق حساب حد دن خار جدر اگر گوید عاقلان را بشمارم
که محدودی چند بیش نیست اگر اکثر سکر او صلورینی صای
و یرنه ین بر قاج که دن ارتق دکلدر در **قطعه** هر که حال
بینی او را بهره ایت هر که بی که سن عاقل کور رسن انک
بر حصه سی وارد نقد وقت از مایه دیوانکی هر وقتده
حاضر دیوانه لک بضایه سندن می زید از آفتاب حادثات
حوادث بکبات دنیا کونشک استیسندن یقوب انجنر کن
امین اولوب کچینر شادمان در سایه دیوانکی شاد شکم

اولمغه اول دولیچک کوکله سخته اگر حصه جنون اولسه
 جمله عاقلر روزگارک شدایدی غصه سندن هلاک اولورد
 مطالبه فاضلی بیگی از دوستان صاحب راز خود
 نامه می نوشت بر اهل فضل سرداش دوستداران برین
 مکتوب یازدی شخصی در پهلوی وی شسته بود بگوشه
 چشم نوشته ویرای خواند بر که انگ یا نده او تورب
 کوزی او جیل یازد و غنه کردی بروی دشوار آمدن
 اول فاضله کوچ کلوب بونی یازدی که اگر در پهلوی من دزدی
 زن بزد شسته بودی و نوشته مرا نمی خواندی اگر بنم یا نده
 عورتی اجرتی ایلمره قوللندر اوغری او تورب بنم یازد و غنی
 او قومیدری همه اسرار خود بنوشتی جمله سر لرمی یازد سکا
 بلدر دم ان شخص گفت والله ای مولانا من نامه ترا مطالعه
 نکردم و خواندم اول حریف ایتدی ای مولانا والله بی سبک
 مکتوب که دگدم و نه او قدم گفت ای نادان پس این را که می گوئی
 از بجای می گوئی قائل ایتدی ای جاهل یا بوسو یلد و کوپک
 قندن سولیرین **قطع** هر آن کس که دزدیده بر سر مردم
 مکه او غور لین ادماک سرنه شود مطلع شدش خواندرد

مطلع اولاکا اوغری دیک یر شربان کار اگر موز دارد
 طبع اولایتد و کی ایشه اگر بعت او مارسه بونا بکار همین
 بس که نامش نهی زن بزد بولعت یراکا انگ ادنی
 عورتی گمراه و یریحی قویسن **مطالبه** مستی از خانه
 بیرون آمد و در میان راه بیفتاد و قی کرد و لب و دمان
 خود را بیالود بر سر خوش او ندن طشره چقوب یول
 اورتا سنده دو شوب قوصوب بیغین ملوث ایلد پی
 سکی یامد و انرا لیدن گرفت پنداشت که آدمی او را پاک
 کند دعای کرد که خدای تعالی فرزندان ترا خدمتکار تو کرد
 بو کوکب کلوب انی یلمغه باشلدی صاندی که بر آدم آس
 سلوب پاک ایدر ایتدی الله تعالی سنگ او غلله و کی سکا
 خدمتکار ایلسون بعد از ان سک پای برداشت و بر روی
 وی بول کرد اندن صکره کوپک ایاغن قالدروب انگ یوزنه
 ایشه دی گفت بارک الله ای سیدی آب کوم آورده
 ماروی مرا بشوی سر خوشل ایتدی الله برکت و یرسون ای
 عزیز اصیجی صوکتورب بنم یوزمی یوی و یردک **قطع**
 شراب خواره جو بر خوشتن روا دارد شراب ایچن مکه

چونکه کند و سینه لایق کوره که سببت از قی ناپاک می بیاید
 بیغین شرابک مردار قهقهه ملوث اتمکی سک از مثانه
 گر برقی اب گرم آرد کوپک قا و غدن اگر بر برقی اصحی
 صوکتور سه که غسل سببت ناپاک او کند شاید آنک مردار
 بیغین یومق اچون بر شر مناسبه مطایبه قاضی بغداد
 بعزیت مسجد اذینه پیاده بیرون آمد بغداد قاضی جمعه
 مسجد نه گمکه او ندن میان طشره چندی مستی پیش وی
 رسید ویرا بشناخت گفت اعزک الله ایها القاضی ^{بر سر}
 قاضی نک او کنه کلوب قاضی بی بلوب ایتی سنی الله عزیز
 ایلسون ای عزیز قاضی روانی باشد که تو پیاده روی مناب
 دکلدر سن بیان کیده سن انکه بطلاق سو کند هوزد که قاضی
 را برگردن خود سوار کند اند نفکره غورقی طلاقنه اندا چدی
 که قاضی بویننه بندورب جامه الو ب کیده قاضی گفت
 بیش ای ای ملعون قاضی ایتی ایلری کلای ملعون
 چون برگردن او سوار شد روی باز پرس کرد و گفت که
 تیز روم یا آهسته چونکه قاضی سرخوشک بویننه بندی
 سرخوش باشن قالدروب ایتی تیز تیزی یوریین خوشه

یاپ یاپ می گفت میان این وان اما باید که رزم کنی و لغوی
 و پای دیوار نه نزدیک روی تا از مزاحمت روندگان
 مانون باشم قاضی ایتی اکیلیک اراسنده یوری اما
 کر کرد که اورمکیه سن و طایخیه سن و دیوار لر دینه یقین
 یور ویه سین تا که یو بجه کید نلرک اشقه سندن امین اولم گفت
 بارک الله ایها القاضی تو خود قاعده سواری نیاومی دانسته
 سرخوش ایتی ای قاضی سن اته بنک اسلوبنی ایو بیلورشی
 چون قاضی را مسجد رساند فرمود تا ویرا بنزدان مجوس
 کنند چونکه قاضی مسجد تیشدردی قاضی یوردی تا که سرخوش
 جس ایدر گفت اصلک الله ایها القاضی این سرای کسی است
 که ترا از مذلت پیاده کی برهاند و بروکی تو تن در دهه
 و بعزت سواری مسجد رساند سرخوش ایتی الله سنی
 اصلاح ایلسون ای قاضی بو یورد ونگ شول کشیک لا تقید
 که سنی پیاده یوریک ایچا قلفخون قور تروب کند وی سکابنت
 ایلیه و اتلیق مقله مسجد ایرشده قاضی بجنید و ویرا
 بکداشت قاضی کولوب صالی ویردی قطع متی بقصد عبده
 چون راه کیردت بر سرخوشن جنگ اتمک قصد نه چونکه سنگ

یوکر کل باوی برقی کارکن ای کار دان حکیم انکه ملاطیله دیل
 ای ایش بن حکمت اهل مویت عرض مرد خود مندان
 عوده دان برقیل کی انجه در انجه یلین اهل عتک غریفه
 مسیدش از کشاکش ناخودان دو نیم سن انک عقل سر لرکشید
 سندن اکی پاره اولدوغنی کجه **مطایبه** جلاهی در خانه و
 دانشندی و دبعی نهاد بر جلاه بردانشندک اونده بر آما
 قودی چون یک چند مدت برآمد بان محتاج شد چون که
 بر زمان کجی جلاه اول قودوغنی سنیه محتاج اولدی پیش
 وی رفت دید که بر در سرای خود بر مندریس نشسته
 اول دانشندک اونه وار ب کوردی که او ای اوکنده مدرسک
 دو شکنده او تورش و جمعی از شاگردان پیش او صف
 بسته شاگردان بر آلاک که از قوشونده صف بغلش
 گفت ای استاد بان و دبعیت احتیاج دارم جلاه ایتی ای استاد
 اول امانته نیم احتیاج دارم در گفت ساحتی بنشین تا از درس
 فارغ شوم استاد ددی بر ساحت او تورتا درسدن فارغ
 اولاین جولانشت مدرت درس او دیر کشید و وی
 مستعمل بود جلاه او توردی اشنی انک در سنیک زمانی اورادی

جلاهک مجلسی و ارایدی و عادت ان دانشندان بود که در وقت
 درس سر خود می جنبانید اول دانشندک عادت اول ایدی که
 درس دیک زمانده باشن صلهردی جلاه تصور ان
 ان شد که در کشتن همان سر جنبانیدن است جلاه شول
 مکر اتدی که همان درس دیک باشن و نیتق اولاکت ای
 استاد بر خیز و ملا آمدن نایب خود کردان تا من بجای تو
 سر می جنبانم ایتی ای استاد طور کس کجه بنی پرو که
 نایب ایله سکیر که بن باش صالی ویره یین و و دبعیت مرا
 بیرون اور که من تحصیل دارم وار نیم امانتی کتور که ایوب جان
 مصلحتم وارد و دانشندی چون ان بشیند و بخندید و گفت
 بردانشندی ایشدوب کولوب دیدی **قطعه** فقیه شهر
 زند لاف ان مجلس عام شهر فقیهی عوام مجلسنده لاف
 اوروب بول اوکنور که اشکار و نهان علوم می داند عالمک
 کیرلین اشکاره سن بیور اولاب هر چه از و پرسی
 ان بود که بدست اندن مرنه صور سک انک جوابی اول اولور که
 ایله اشارتی بکند یا سری بجنبانند اشاره ایدریا باشن
 او نیدر **مطایبه** نایبای در شب تیارنگ چراغی در دست

و سبوی بردوش در راهی میرفت بر کوز سر فرو کجیده
 انده بر چراغ او موزنده بردستی بر یوله کیدری فصول
 بوی رسید و گفت ای نادان روز و شب پیش تو برابر
 بر کتاج اکا و غریب ایتدی ای جاهل کیه کوندز سنک
 یا نگه برابر در و روشنی و تاریکی در چشم تو یک است
 این چراغ را فایده چیست اید کلق و قرقلق سنک کوز که برد
 یا بو چراغ فایده سی ندر نابینا بخندید و گفت این چراغ نه
 از بهر خود است اعی کولوب ایتدی بو چراغ نیم ایچون دکلد
 از برای چون تو کوردلان بی خودست سنک کی کوپکله
 عقل نر لراچوندر تابمی پهلونرنند و سبوی ورا نشکند
 ناکه بجایان باشی اوروب دستمی پاره لمیلر **قطعه**
 حال نادان را نادان به نمی داند کسی جاهلک حالنی کند و دن
 یک که بلز کرچه در دانش فزون از بو علی سینا بود اگر چه
 اول که علم ده ابوعلی دن ارتقده اولور سه طعن نابینا
 مرن ای دم زیبای زده اعمایه طعن انه ای کوز لیکدن لاف
 اوروب او کونن که زانکه نابینا بجار خویش تن بینا بود
 زیرا که کوز سر کند و ایشنده کوزلی اولور **مطایبه** غرولیت

یکی از شکر یان خود را دید بر اسب لاغر نشسته عمر و لیت
 اهل لشکر ندن بر سخی کوردی بر ارق اتم بمش **مطایبه**
 زین لاغری سبکی که همانا نیافته است شوک کی اریق ات
 جفندن بکزر که جز از عظام جوهر ترکیب او نظام اند کسک
 اصلی مگدن غیری نهندن دوزلمشده همچون خر غریز عظام
 آمده بهم غر زهر قریک اشکی کی مکلر بریره کلمش
 لیکن هنوز گوشت نرویده از عظام اما دخی مگدن ات
 بمش **قطعه آخری** لاغری سبکی که گریجوی بر ارق ات که اگر ارایه
 از گوشت درویشان نیابی اتدن آنده نشان بولمر سن از سر
 تا سم کرش بجای اگر آنی باشدن طغنه وار نه صویه سن
 جز پوست بر استخوان نیابی مگ او زنده در یون غیری نند بولمر سن
 گفت لعنت بر لشکر یان من باد که مدنیار و درم که بایشان دادم
 فروج زمان خود را فریب ساختند و مرکوبان خود را از کرسک
 بکذاختند ایتدی لعنت نیم شکره مالتون آنچه که بن انره و دم
 انکله عورتلر یک فرجی سمر تدیلر کند و آتکرنی آج لقدن ارتدیلر
 ان شخص بشنید و گفت وای ایما اگر نظر استبصار بر فرج
 من مکاری انرا از بهرین اسب من لاغر تر شمار پس

اول گشتی انی اشیدوب ایتدی الله حیچون ای مؤمنلرک
 اگر نظر بصیرتلم نیم غوریمک فرجه ده که سنگ املک او جهندن
 انی ارقلقه ارتق صایردک عمر و لبث اران سخن بکند بد و اول
 چیزی کری مندانعام کرد و گفت برو هر دو مرکوب خود را
 قریه کن عمر و اول سوزدن کولدی واکا بر قیمتلی نسیب شدی
 و ایتدی واریکی ایلکی بلیه سمزایت **قطعه** مرکوب تو
 دوداد خدا بار خویش را سنگ یوکل چکمه الله اکی نیت
 ویردی کای اران برین نه وکاهی ازین بران یوکل کای
 اندن بوکه اورکاه بوندن اوکاران یارکی شب کن وزین بار
 گیر و رانی کجه بارگیر ایل بونی کوندن بارگیری این را بریر
 زین کش و انرا بریران بونی ایرالتنه چک آنی اولیق الله
 مطایبه علوی در بغداد زنی را بخود خواند زن
 از وی دیار و درم خواست برای مهر خود بر شریف بغداد
 بر عورتی المی استدی عورت اندن کابنچون اچمه و التون
 استدی علوی گفت تو بان راضی نیستی که جروی آن اهل
 خاندان نبوت و خانواده ولایت در تو فرو داید سید
 ایتدی سن اکا راضی دکلمیس که نبوت و رسالت نلی اهلک

۱۰۶
 بر جروی سکا بره گفت این افسانه را باقی قم و کاشان کوی
 و از حشکان بغداد این آرزو بخوبد یار و درم بجوی عورت
 ایتدی بونک کبی افسانه چکری قم و کاشان قهر لرنه سولیم
 بغداد روسپی لرنن بوارزوی اچمه نر التون سر اومه **قطعه**
 بسفله تاندی صفت آن کرو و هواهی اصلی بر مر اولان مک
 کند و دن استد و کل نسته اکی بهاسن ویرمینجه طمع مدار کزو
 کام دل بدست اید کوکلک مرادنی اندن الک تورمک اومه کره
 کش یزکیسه که قجه شد ازاد کیسه مک دوکلنی چوز زیر اچمه
 طوبی باخنی بدوستی خدا و رسول کشاید الله پیغمبر و تملنی
 رعایتچون چوز **قطعه** گفت ملوک مالک خویش بر جاریه افندنه
 دیدی که ققایش گرفت راه فساد افندنی اردنده بر مزبول
 کیدیک ترک این فعل کن که جایز نیست بواشی ترک ایلد جایز و کلده
 پیش دین پیشکان شرع نهاد دینی عادت شرعی طبیعت اید
 یا ننده گفت حامش که شیخ دین مالک افندی ایتدی اسپم
 اول دین امای مالک بچنین عیش رخصت ماداد بونک کبی مالک
 بزه رخصت ویردی گفت مکین زیر او که حدات اول بخاره
 انک التدن ایتدی الله سی در خود گیر مالک اندازد جنم مالک

خدمتکار لر نه طوتوک اورک دیو امرایلیسی بلسنه او غرسون
 سنی **مطایبه** فاضلی که صورتی قبیح و هیتی گریه داشت
 بغزدق رسید ویرا دید که روی وی بجهت مرضی زرد
 شده بر منرا یکی که یک چرکین صورتی ویر فرشتگی داردی
 اول کشتی فرزدق دید کلری شاعره ایر شوب کوردی شاعوک
 یوزی بر مرض او جندن مرشش گفت ترا چه بوده است
 که رنگ تو چنین زرده است فاضل ایتی سکا نه اولدی که
 بگرک بویله صاری اولدی گفت چون ترا دیدم از کاهان خود
 اندیشیدم رنگ من چنین زرد شد فرزدق ایتی چونکه
 سنی کوردم کاهان مردن قور قدم بنم بکرم بویله صاری اولدی
 گفت در وقت دیدن من چرا از کاهان خود یاد کردی فاضل
 ایتی بنی کوردو کلک زمانده نیچون کاهانک الکل گفت
 ترسیدم که خدا نخواستی مرا عقوبت کند چون تو منج کردات
 فرزدق ایتی قور قدم الله تعالی بکا عذاب ایدوب
 سنجلین صورتی تبدیل ایلیه **قطعه** چون روم زشت تو بنید
 دل من سک چرکین یوزکی کور یک بنم کو کلم عقد اصرار کنه
 فسخ کند کاهای دایا ایشلیوب اندن واز کلیمت بازارنی بو

زانکه ترسم ز شوی کاه زیر قور قدم کاه نکشدن قهر انرد
 چو توام فسخ کند اللهک غضبی سنجلین بنی مسوخ الشکل ایدوب
 صورتی تغیر ایلیه **مطایبه** و همین فاضلی کوید که بادوستی در
 راهی ایستاده بودم و سخن می گفتم کنه بو منسل ایدر برد و نسل
 بر یوله طوروب سولیش مردم زنی آمد در برابر من ایستاد
 و در روی من نظر کرد بر عورت کلوب بنم قرشوده طوروب
 یوزنه نظر ایلی چون نظر کردن وی از حد در گذشت چونکه
 اول عورتک دکسی جندن کچدی علام را گفتم پیش آن زن
 رو و پرس کر چه میجوید خدمتکاره ایتدم اول عورتک یاننه
 وارب صور که بکا نظر ایلکدن انک مرادی نه اولور علام باز
 امدی کوید که چشم من کاهای عظیم کرده بود او غلان کنه کلدی
 جواب کتورب ایتی بویله دیر که بنم کوزم براو لو کاه شلشد
 میخواستم که ویرا عقوبتی کنم هیچ عقوبت انرا از ان زیادت
 نیافتم که باین زشت رو نظر کنم استدم کوزمه اشکجه ایلم هیچ
 اندن ارتق اشکجه بولدم بو چرکین یوزنه نظره ایلم **قطعه**
 نام مردم چشم ز کنه شسته نشد بنم کوزمک بینک صیغه
 کنه بدن یونوب پاک اولدی کر چه از گریه دو صد بار پراش کردم

اگر چه اعلیٰ نکی یوزکره انی طویطلو صوا ایدم تا رسد
 زاتش فردای قیامت امروز قیامت کونک اتش عذابند
 توراسون ایچون بکون بنطس در رخ زشت تو عذاب کیم
 سنگ چرکین یوزکره نظر انگله اکا عذاب ایتدم **مطایب**
 جاحظ گوید که هرگز خود را چنان جل ندیدم که روزی مرا
 بگرفت و بدر دکان استاد ریخته بود که همچنین جاحظ ایدر
 بیج کند وی انجلین اوتمش کوردم که بر کون بر عورت بنی
 طو توب دو کچی استادک دکانی قیوسنه ایلدی اوشته
 شو بخلین دیدی من متحیر شدم ان چه بود بن حیران اولدم
 اول دید وکی ندر ازان استاد پرسیدم اول استاد صوب
 نه دیدی دیدم گفت مرا فرموده بود که قتالی بر صورت شیطان
 برای من بازا استاد ایتدی بکا اصمیش ایدی که شیطان
 شکل اوزرینه بکا بر صورت اشلی ویر من کفتم که فی وانم
 چه شکلی باید ساخت بن ایتدم بلنرم نه شکل اوزرینه
 ایلک کرک ترا آورده که برین شکل سنی کتوب بوشکل اوزرینه
 ایل دیدی **قطع** بوالعجب روی وکونه داری عجب
 سکتی یوزک وارد کس بدین گونه روی توان کرد

۱۰۶
 کسه بوشکله صورت ایده فر بهر تصویر صورت شیطان
 شیطانک صورتی یا زنجون هر زخت را نمونه نتوان کرد
 سنگ یوزکدن غیری اورنگ ایلک اولمز **مطایب**
 شخصی زشت روی را دید که از کفایتان خود استغفار می کرد
 وجات از آتش دوزخ می طلبید برکس بر چرکین یوزک
 کوروب کنا ملرند نیشمان اولوب مغفرت طلب ایدوب
 جنم او دندن قورملق استدی گفت ای دوست بدین روی
 چرا بدوزخ بخیلی میکنی و انرا از آتش دوزخ می داری اول
 ایتدی ای دوست بچون بویوزیل جهنم ققینق ایدوب آن
 او دندن صغرسن بواصل یوز یا غقدن غیری داخی نیه بر **قطعه**
 چون نه بنی توروی خود ران رو چونکه سن یوزکی کورمرسن
 اول سبدن برکس ناخوش است فی برتو یوزک ایلده
 چو کیندر سکا دکل کوبدین رود آتشت فکند اگر بویوزیل
 سنی جهنم اته لر جیف بو است فی برتو یازق جهنم در سکا دکل
مطایب زشت روی پیش طیب رفت که بزشت
 ترین جای دخی بر آورده ام بر چرکین یوزک طیب
 یانته وارب غایت چرکین یرمه چنان چیقردم دیدی

طیب یزد روی کسیت و گفت دروغمی کوی طیب
 یک یک انگ یوزنه و کیوب یلان سولیرسون دیدی لیک
 روی ترامی بنیم بروی هیچ دلی نیست **قطعه** زشت
 که سلطان شرع بینده چرکنکند نذر شریعت سلطانی بکند
 که عضوهای فرود از م برهنه کنی قوشتمدن اشغی اولان
 بر لک ایچی چورویت از همه جازشت تر بود چه عجب
 چونکه یوزک جمله یزدون چرکین اولاجب دکلد که رویش
 و جای دگر برهنه کنی یوزکی اورتوب غیری یوزکی ایچین
مطایب شخی بزرگ بینی زنی را حسنگاری میکرد
 بر بورنی بویک حریف بر عورتی الملق استدی و دیر عریف
 خود میگفت که من شخی ام از خفت و سبک ساری دور و بر
 احتمال مکاره صبور اول کشی کند وی او مگده بویل دیدی که
 بن بکنک امگدن ایراق و کوچ کلره صبرایدی کسی
 زن گفت اگر تو بر احتمال مکاره صبور بودی ای بینی را
 چهل سال نتوانستی کشید عورتا ایدی اگر سن کو چلیکه قیلنی
 اولک بو بورنی قرقیل کو تور مزدک **قطعه**
 از بینی بزرگ تو باریت بر من سکه بویک بورنگی کورنگدن

جمله خلک طبیعتی اوزرنده یوزکی وارور تاکی بهرزه روی
 سوی آن و این می نیجه به دک عبث یره اکا بوکا یوزطوب
 خلقه الم یوزکی کو چکدر سن مر خطه سجده تونه از بهر طاعت
 سکه سجده اتد و کک عبادت ایچین دکلد بارکران بینی
 خود بر زمین نهی بلکه یوزکک اغریون یره قیوب دکلد
مطایب طینی شخی رادید که موی بسیار بروی او
 میداده بود برخند بر حریفی کوردی که یوزنده چوقیل
 بتمش گفت این موها را بکن پیش از آن که روی تو سر کرد
 اول طرف ایدی شو قیللری یوزک کتون یوزک باش
 اولردن اول **قطعه** خواجه هر روز اگر بوچینه عزیز
 م کون اگر متفا شله از رخ خودنه موی برکیرد یوزندن
 قیل قوپر من چند روزی چو بکزد بروی انگ اوزینه
 بر قاج کون کیچک رویش از موی حکم سر کرد یوزی قیلن
 باش حکمنده اولور مطایب معاویه و عقیل بن ابی طالب
 با هم شسته بودند معاویه ایله عقیل بن ابی طالب بریده
 او تور مشلردی معاویه گفت ای اهل شام مسج شنیده ای
 قولتالی را انجا که می گوید تبت ید ابی لوب و تب معاویه

ایتدی اهل شام بیچ الله تعالی نک بیور دغنی اشد کوز می
 اول یرده بت یدی ابی طب و تب دیر گفتند اری
 گفت ابو طب عم عقیل است اهل شام ایتدیلر بل اشد و
 معاویه ایتدی بو رموز اولان ابو طب عقیلک عمی در
 گفت ای اهل شام بیچ شنیده اید قول تعالی را ابا که
وامرأة حامله الحطب گفتند اری عقیل ایتدی ای اهل شام
 الله تعالی نک قولنی اشد کوز می که وامرأة حامل الحطب
 بیورر اهل شام ایتدیلر بل اشد و ک گفت حالت عم
 معاویه است عقیل ایتدی حامل الحطب دیومنت اولن
 معاویه نک دگره سیدر **قطع** چون مست در تو
 منتضی عیب دیگری چونکه بر اک کلک سنده وارد غیر می
 عیب ملک کردن بان نه قاعده مرد باهش است اول اک کلک
 اوصلی اولان کشی اسلوبی دکلر او خاموش است از تو وار
 عیب تو چرا اول کشی سکا اولاشمقدن و سکا عیبکی سواد ^{نمکدن}
 فارغ اولوب طمنیوب ایسم طورس نخون کو یا کنی عجیب
 خود انرا که مامش است ایسم طورن که می کند و عیبکی
 سوبلی ایدرسن **مطایب** علوی باشفی در انشای حصو

گفت علی صونیدن بو که جنگ امک ارا سنده برکشی یر ایتدی
 مرا چون دشمن میداری و حال اگر تو ماموری با نکه در مرغاری
 بر من صلوات می فرستی و گفتی اللهم صل علی محمد و علی آل محمد
 بنی پنخون دشمن اید نورسین سن مهر نمازا پنخنده بکا صلوات
 و یروب اللهم صل علی محمد و علی آل محمد دیکله امر اولمش ایکن
 گفت من الطیبین الطاهرین نیز می گویم تو از ان بیرونی اول کشی
 ایتدی بلی رسول الله صلوات کتوررم کتن طیب لردن
 طاهر لردن اولاد یو وصف ایدرم سن المردن طهر بن **قطع**
 ای که زال بنی می شمدی خویش را ای شول مک کند و کی رسول الله
 هم تنک الذن صایرسن هست کواست بران پاک ذان و صفات
 سکا اکا شاهدک ذاکلک صفا تنک پاکلیکدر چون
 تودم از طیبیان می زنی و طیبین چونکه سن ایرکک دیشی
 پاکلر نسلدن اولق دعوی ایدرسن کو صفت طیبین هست
 طبیات قنی اندرک ارککلک دشیمک صفتی و عقی سنده
مطایب مدعی خود را بصورت علویان ارا سنده
 بر متعبد کند وی حضرت علی نسلی صورتنده زینت انشای ایدی
 و بدعوی ان نسب عالی بر حاشنه اول علی صوبه انتاب

دعواسی ایامی اوزرینه قلمش ایدی **قطعه** در دعوی
 وی عیان نه از صدق فروع انک دعواسنده استکاره
 کن کر چکلگی ظاهر لرکندن دکل هم دوشس دوکیوان کواپان
 دروع او موزینه برابر اورلمش صاچدن ایکی یلان شاپدی
 بر صاحب دلی درآمد از جای بجست و ویرا بر صدر نشاند
 و خود در صف تعال نشست اول سیادت دعواسن ایدن
 بر کوکل اهلنگ اوزرینه کردی عزیز لریدن قلقوب اکا کندو
 یرین تکلیف ایدوب کندوسی قیودیننده او توردی هر چه
 طلب داشت زیادت ازان عطا کرد هر نه استدر استدر ^{کنند}
 ارتق و ردی و در وقت خروجش ادب متایحه بجای آورد
 و چقوب کتدوکی زمانده قیویه بیله حق ادینی یرینه کتوردی
 اصحاب گفتند ما این شخص را می شناسیم نسب وی ازین
 نسبت دوراست دوستلری ایتدیلر بزبورینی اکلر
 انک اصلی بونسل پاکدن ایرا قدر و دعوی وی صورت
 کذب و زور انک دعواسی بر صورت شرف ده یلان و ^{بنا}
 پدرش را ازین خاندان بوی است و نه مادرش درین
 خانواده رویی باباسک بیت بنو تن حصی و اناسک اول

سعاد تخانه دن نصیبی یو قدر **قطعه** مادرش شهر کرد و
 خانه کدانت اناسی شهر طولاشوب او او ذبلنجی درر
 پدرش دیک بند و دوک تراش باباسی چو یکجی ایک یونجیدر
 ان یکی از قیبله از دال اول برسی اراذل بولوکندن در وین
 دکر از طویل او باشس بو برسی او کد قتل لاینددر صاحب
 دل گفت آنچه ما کردیم نه لایق صادقان این خانواده است
 صاحب دل ایتدی اول بنم اتد و کمر بواهل تیک کر چکلر نه
 لایق دکلدر بلکه فرا هر مدعیان از راه افاده است
 بلکه یولدن چقش یلانچیلره مباسدر **قطعه** مکرس ز
 خاندان بنوت نصیب یافت مکر رسالت او ندن
 نصیب بولد ی عظیم او و طیف می نصیب نیت اکا مت
 انک م سعاد ندن نصیسر کاشی دکلدر هست او غر
 دهر براه محبتش اول بو عالم دن دکلدر بلکه دنیا ده غنیدر
 انک محبتی یولنده کر مال و ملک و جاه بیازی عرب نیت
 اکرمال و منالی و ملک و منصبی فرخ ایدوب او بنیاسی
 بعید دکلدر مطایبت حلیفه با اعرابی از بادیه طعام
 می خورد بادیه دن کلمش بر عرابیل طعام یردی خلیفه

در آن اثنا نظرش بر لقمه وی افتاد موی چشم وی
 درآمد اول او را لقمه اعز اینک لقمه سنده خلیفه یک نظر
 متعلق اولوب کوزینه بر قیل کورندی گفت ای اعرابی این موی
 از لقمه خود دور کن خلیفه ایتدی ای اعرابی شوقیل لقمه کن کیدر
 اعرابی گفت بر مایه کسی که چندان در لقمه خورنده نکرده که
 موی را بنید طعام نتوان خورد اعرابی ایتدی ییچیک لقمه سنده
 یک نظر ایدوب قیلی فرق ایدمک سفره سنده یک یک لقمه
 دست باز کشید و سوکند خورد که دیگر بر مایه وی طعام نخورم
 ان چکوب انداچدی که ارتق خلیفه یک سفره سنده یک یکیمیه
قطعه چومیزبان بنمد خوان مکرمت آن به چونکه صاب
 ضیافت کرم سفره سی وضع ایلیم اول یکدر که که از ملاحظه میمان
 کنار کند قونوگک بید و کنی کوز تمکن کروچکله نه انکه بر سر
 خوان لقمه او را اول دکل که سفره باشنده او توروب انک
 هر لقمه سنی بر بر چشم بنید بدل شمار کند کوز اتنده نظر ایلیم
 کوکلدن صایه مطایبه جمعی شسته بودند و سخن کال و نقصان
 رجال در پیوسته بر الا که لراو تورب ارنگر کاملقی
 ناقصلقی سوزنی ارایه کتورب سولیر لرایدی یکی از آن میان

گفت هر که دو چشم بیاید ندارد نیم مردست بریسی اول
 او را لقمه ایتدی هر که یک الی کور کوزی او طیمه یارم
 اردر اول دم که و قوف بر سباحت دریا ندارد نیم مردست
 دخی هر که که دکرده یوزمک بلیه اوده یارم اردر و هر که
 در خانه زن زیبا ندارد نیم مردست دخی هر که که او
 کوزل عورتی یوقدر یارم اردر تا بینای در مجلس حاضر بود
 که زن نداشت و سباحت نمی دانست بر کوزنر که
 مجلسه حاضر ایدی عورتی یوغدی یوزمک بلمزدی بانک بر
 وی زد که ای عزیز عجب مقدمه پرداختی بوسوزی
 سولیک یوزینه چخوب ایتدی ای عزیز عجب مقدمه بخلدک
 و ما از دایره مردی از دایره مردی چنان دور انداختی که
 بنی ارکک دایره سندن شویله طشره بر قکک که هنوز نیم
 مردی در می باید تا نام هیچ مردی بر من شاید یارم ارکک
 کوکدر که بکامیج اردکل دیک یره یه **قطعه** چنان زیاده
 مردی فادخواجه برون ارکک دایره سندن شویله طشره
 دوشدی غنیر زبس سرودی و حام ریشی و سرودی زیاده
 طونقون اولوب الندن ایش کلیموب آدمه تقشیمقدن که کر نزار

فضیلت رسد ز مردانش اگر از مردن اکایک در لو کمال پیش
 قدم برون نهاد از حد و نامردی ارد کلک دایره سندن
 انگر دخی چقه مز **مطایبه** بهلول بر مارون الرشید
 در آمد بهلول دیوانه بر کون مارون رشیدک اوزرینه کردی
 یکی از وزرا گفت بشارت باد مر ترا ای بهلول که امیر المومنین
 ترا بر سر قوده و خا زیر سر دار و امیر گردانید وزیر لرودن
 برسی لطیفه ایدوب ایتدی مشتاق سکا ای بهلول مؤمنلر
 یکی سخی طوکر لره و میونلره باش بوغ ایتدی بهلول گفت
 کوشش بمن دار و فرمان بجای او که از جمله رعایای منی
 بهلول ایتدی قولاغلی بکا طوت و نیم سیور و غمه تابع اول زیر
 نیم ایزتلمیک جلم سندن برسی سنن **قطعه** بشهر یاری
 کا و قوم دهی مرده صغر لراشکلر بکاکید بکامش تلمرسن
 رعیتی که بود خاص شهر یار تویی پادشاه به مخصوص اولان
 رعیت سنن شمارش کمر یانم ز خوش و خوک کنی نیم شکو کن
 صانعین ایودن طوکرودن ایدرسن تخت کس که در اید دین
 شمار تویی اول حساب داخل اولانک اولی سنن **مطایبه**
 توانگری در عهد یکی از ظالمان بمرد ظالم بکاردن برسیبک

زمانند بر مالتی که اولدی وزیران ظالم پیر ویرا
 طلب کرد و پرسید که پدر تو چه گذاشته است اول ملک
 وزیر ی مرحومک او غنی دعوت ایدوب صورتی که سسک
 باباک نه قودی گفت از مال و منال چنین و چنین او غلانی
 مالدن و ملک دن بونک کبی بو قدر و از ورشان وزیر کبیر
 اید الله سبحانه و این فقیر و حقیرا وارث لرودن وزیر کبیری و بو
 فقیر و حقیری قودی وزیر بخندید و فرمود که میراث ویرا
 بدو نیم کردند وزیر کولوب بیوردی انک میراثی اکی بولک
 اتد لرینی را بوی گذاشت وینی را برای پادشاه برداشت
 یار سخی او غلنه و یروب یار سخی بکلیکه ضبط ایتدی **قطعه**
 ظلم پیش وزیر شناسد ظلمی عادت ایدین وزیر جز
 حق پادشاه مال یتیم یتیم مالنی پادشاه حقندن غیری نه
 اکلمز عدل داند اگر برد تمام کند وی عدل ایتدی بیور اگر
 الایقی اولور سه فضل خواند اگر کند بدو نیم فضل ایدم
 دیر اگر اکی قسم اید جک اولور سه **مطایبه** ترکی را گفتند
 کدام دوسترداری بر یغای یی ایتدیلر شو اکی سندن قینی
 ارتق سورسن عارت امروز یا بهشت فردا بو کون

یغما انگمی یوخه یارن جنته کرمکی گفت انکه امروز دست
 بغارت بکشایم و هر چه یابیم بر بایم و فردا با فرعون باش
 درایم ایتدی انی ارتوق سورم که بکون غارتی المی آجم
 هر نه بلورسم قیم یارن فرعونله جنته کرم دیدی **قطعه**
 ان شیندستی که ترکی وصف جنت چون شنید انی ایشدوب
 طور مریسن که بر یغماچی چونکه جنگ و صفنده اشدی گفت
 با و اعطکه اغا عارت و تاراج هست انی سویلین و اعطایند
 انده یغما و قشقه وار میدر گنتی کتبا تر باشد ز دوزخ ان
 بهشت و اعطایندی یوقدر اول حریف ایتدی جنته بر امر
 اولور اول جنت کاندرو کوته بود از عارت و تاراج دست
 که انده یغما ایر شملدن القصه اوله **مطایب** کدایی برد بری
 چیری حاست کتدای خانه از درون اواز داد که معذور
 دار که خاکیمان نیستند بردلنجی بر او قوسنده نه استدی
 او استی ایچرودن چغردی که معذور طوت او خلقی بونده کلرد
 دیو کدا گنت من پادّه نان میخوام نه مباشرت با خاکیمان
 دیلنجی ایتدی بن بر پاره اتمک استرم او خلیله مصاحبت
 اتمک استرم **قطعه** چون کتدای برد سرات رسد چونکه

دیلنجی اوک قوسنده ایر شه هر چه داری بده بهانه مکن هر یک
 واریه ویر بهانه ایله مانیاید بخاطرش چیزی انک خاطره
 ننه کلمسون اچون پیش او ذکر اهل خانه مکن انک یا ننده
 او اهلنی انکه **قطعه لغزی** کسر در حرم سفله ناپاک سیر هست
 بر مغر کوتی کشینک اونده که چون نان بنود نهفته از چشم
 بشر اولمز آدم کوزنده کزلی اتمک کی همان اتمک کزلی اولور
 فلانی کزلی اولمز از خانه او توقع نان ترست انک اوندن اتمک
 اسمک ارتقدر کز خاکیمان توقع چیری دگر او اهلندن غیری
 ننه استمکن **مطایب** معلمی را پسر پاریست و مترف
 بر موت گشت بر معلمک او غلامنجی حقه اولوب او ملکه یقین
 اولدی گفت غسال بیارید تا ویرا بشوید معلم ایتدی بر اول
 یو بچی کتورک تا آتی یویه گفتند هنوز نموده است ایتدی لر دانه
 اولدی گفت باکی نیست ان زمان را که از غسل وی فارغ شوند
 بخواهد مرد معلم ایتدی غم دکلد رویوب تمام اولجه اولور مر
 هر که در کار خویش پیش از وقت مر که کند و ایشنده
 وقتدن اول می نماید حکم طبع شبای طبیعت مقتضای اوزره
 ایوه میخورد روزه نارسیده شب کیچ ایرمدن او جینی بر

می کشد موزه تا رسیده باب صویه واردین جوهری جعفر
مطایبه پسر معلی را گفتند چه بلا احمق بر معلک او غلنه ایتدی
 که بجنب احمق سن گفت اگر من احمق نبودم و لدزنا بودم
 او غلان ایتدی بن احمق اولم باباک او غلی او طیب
 ولدزنا اولوردم **قطع** عیب مادر بودار فرزند
 امانه عیب اولور اگر بر او غلانک خلق و خویش به وقت
 بدست خوبی و وضعی بابانه اویر اولم کوش
 استر که درازست کواست ترک قلاغی اوزون اولدوغی
 شمد درکش و نه اسب است پدر بلکه فرست انک
 باباسیات او طیب اشک اولدوغنه **مطایب** از معلی
 پرسید ند که تو بزرگری یا برادر تو بر معلی صور دیلر سنی پوک
 سین یا خود قدراشکی گفت من بزرگ ترم اما چون یک
 سال دیگر بروی بگذرد با من برابر خواهند معلی
 ایتدی بن بویو کم اما قدراشم برایش داخی یا داخی زند
 بنجله برابر اولور **قطع** چو بیچ چیز نشد حاصلت چه می پری
 چونکه سنگ بیچ بر نه حاصلک اولدی نه صور رسن
 که روزگار ظان در چه چیز میگذرد فلان نک نک زمانی

عمری نه ایشده کچر دیو شمار عمر کسان میکنی می دانی ایلرک
 عمرنی صایرسن بلرن که در مقابل عمر تو نیز میگذرد که مقابله
 سنگ عمر که کچر **مطایب** بیماری مشرف موت بود بر نه
 اولمکه یقین اولمشیدی انکس که از دمانش بوی ناخوش
 می آید بر بالین وی شسته بود شولک که اخندن چرکین
 ققوکلور باشی او چنده او تور مشیدی سر بزدیک وی
 می برد و تغلین شهادت میکرد و در روی وی نفس میزد
 باشین اکا یقین ایدوب شهادت کلمه سین تلقین ایلوب
 انک یوزینه قرشو صولردی هر چند بیمار روی خود می تاب
 وی الحاح بیشتر می کرد و سر نزدیکتری برد خسته یوزن
 دوندرد که اول ابرام ایلوب باشنی دخی یقین ایلردی
 چون کار به بیمار تنگ آمد چون خسته عاخوا ولدپ
 گفت ای عزیز می گذاری که من خوش بکیره عیلم خسته
 ایتدی ای عزیز قومین که بن باکچه اولم بامی خواهی که مرگ
 مرا بهر چه از ان ناپاکتر نیست بیالای یوخه استرمین که اولم
 مراد لغده انذن ارتق یوقی نه ایلر ملوث ایلیم سین
قطع در جهان اهل فضل نایابند جهانده اهل منور بود

کوش بر هر فضول توان کرد هر او چو مک سوز نه قلاق
 طوق از اولمز هر که بوی ریا دمد ز لبش هر که انگ که اغند
 ریا ققوسی کلور نفسش را قبول توان کرد انگ سوید و
 سوزی قبول انگ اولمز **مطایبت** مردی شجعی رسید
 و آغاز کلمه کرد که بر حریف بر که به بولوشوب شکایت
 ایلم که باشکدی روا باشد که مرا نی شناسی و رعایت
 حق من نمی کنی دوش می که بنی بلز لکه اور و بنم حقی رعایت
 ایتمیسن آن شخص حیران ماند و گفت ازینا که تو می گوئی
 من خبر ندارم اول کشی حیران قلوب ایتدی بوسن سوید و
 بنم خبرم یوق دیدی گفت پدرم مادر تو احواسکار ی
 کرده بوده است اول حریف ایتدی بنم بابام سنگ انگی
 المقا استدی ایدی اگر ویرا میخواست من ترا برادر می بودیم
 اگر بابام آنی المشر اول سنگله فردش اولور دق ان شخص گفت
 والله این خوشی است که سببان میشود که من از تو میراث
 می بری اول کشی ایتدی بو بر ختم مقد که انگ سبیلیم بری بریزد
 میراث یرز **قطع** کان خام طمع آن بود که بر همه خلق
 اولمز طمع اینک اعتقاد ی بود که جمله خلقه فریضه است برو

شدند احسان سنج فرض بود که اکا احسان ایده لر چوخان
 طمع او به بگنگی نرسد چو که انگ حاصل اولمچی صورت حصول
 کو ستر میه فقد ز تنک دلی در مضیق محنت و رنج کو کل طار ^{لغدن}
 بلا و محنت مکانک طار برینه دوشر مصایب
 کوز پستی را گفتند آن میخواستی که خدای تعالی پشت ترا چون
 دیگران راست گرداند بر بگریه دیدی که که انی استر میسن که
 اتعلی سنگ ارقه کی غیر یلر کی ارقه سی کی طوغری ایلیه یا انکه
 پشت دیگران را چون تو کوز یا خودانی می استر من که غیر یلر
 ارقه سنی سچلین بگری ایلیه گفت انکه همه را چون من کوز کرد اند
 بگری ایتدی آنی استرم که جمله خلقی بچلین بگری ایلیه تا بان چینی
 که ایشان بر من مکرسته اند من نیز بهمان چشم بایشان مگرم
 تا که اندر بکا بقدر قلری کوز نه بنده بقم **قطع** خوش که ختم
 بعضی که طعنه توزند خوش در اول که ختم کا طعن اند و
 عیب ن بر رخ وی ز چنان عیب رسته بنشینن حکم کور لکنه
 اول عیب ن قور تلوب شویلا و توره سن اشقی و زین شستن
 بی عیب خوشتر آن باشد بو عیب نرا تور مقدر یک اول
 اولور که مبتلا شده او را بعیب خود بینی ختمی سنگ عیبکه

مبتلا اولمش کوره سن **مطایبه** شخصی نماز گذارد و
 بعد از نماز دعا کرد و در دعای خود در بهشت درآمدن
 و خلاص از آتش دوزخ خواست بر کس نماز قلوب
 صوکنده دعا ایدوب دعا سنده جنته کیروب جهنم دن
 قورنلق استدی پیره زنی در قفای او ایساده بود و آن را
 می شنید و می گفت بر قریحی آنک اردنده طور مشایدی آنک
 دعا سنی ایشیدوب ایتدی خداوند امار در آنچه میجو اهد شریک
 کردن یار بی اول قو لک سندن طلب اتدو کی اجدده بنه
 شریک ایلیه چون آن شخص انرا شنید گفت خداوند امار بردار
 بکش و بزخم نازیا نه بمیر چونکه اول کشتی عورتک سوزنی
 ایشیدوب ایتدی یار بی بنی دار او زرنده اولدر و قی زخیل
 هلاک ایلیه ان پیره زن گفت خداوند امار بیا مرز واز آنچه
 می طلبد نگاه دار اول عورت ایتدی یار بی بنی یرلخه دانک
 طلب اتدو کنن صقله ان شخص روی باز بس کرد گفت این
 عجب مار است حکمت اول کشتی یوزن اردنه دوندروب
 ایتدی بو عجب اگر ی حکم در و ناپسندیده قسمتی که در راحت
 واسودگی بامن انباری و بکننر قسمته که حضور و راحتده

بنام اورتی سن و در محنت و فساد کی از من ممتاز الموده
 و بلا ده بندن اورتی سن **قطعه** نه مصنف باشد آن
 طامع که گاهی انصافلی اولمز اول طمع کار که بر مرادی چو یا
 از خدا انبار کرد و سن اتدو دن بولد و عک زمانده اورتی
 اولاسکا و کرد در راه ناکای زنی کام اگر امار اولق یولنه قدم
 بصره سن هم از کام تختین باز کرد و همان اول ادمیده
 ایریلور سندن **مطایبه** زنی از شوهر خود شکایت
 پیش قاضی برد بر عورت قاضی او کنده ارندن شکایت
 اتدی مرا یک لحظه فارغ نمی گذارد بنی بر لحظه حالمه قومز هیچ
 میا شرتدن خالی اولمز نه در خلا و نه در ملا و نه وقت
 خیر کردن و نه در وقت نان بختن و نه در وقتی که روزه
 دارم و نه در وقتی که نماز گذارم تنها ده آدم یا نند
 خیر یو غور رکن امک بشور رکن و او روج طو تر کنده نماز
 قلو رکنده قومز بنی دیدی شوهرش گفت من ترا برای
 این خواستم اری ایتدی بن سنی بوئدن اتوری الدم
 زن گفت ایها القاضی حبه الله تعینی کن که در شبان روزی
 چند بار بامن نزدیکی کند عورت ایتدی ای قاضی الله

ر صایحون حکم اید که کجی کی کوند زلی قاج کره بکا یقینا ایسون
 تامن بدانم و خود را بان راست گیرم تا که بن بیوب کند و
 اکا فارغ ایلم قاضی گفت ده بار قاضی ایدی اون کره
 مباشره ایسون زن گفت طاقت این ندارم که ده بار
 سیاست عورت ایدی بن بوکاده و غیرن اون کره چو
 گفت نه بار قاضی ایدی طغوز کره گفت طاقت این نیز ندارم
 بوکاده دو غیرن دیدی و پچنین می گفت تا به پنج بار رسانید
 برر برر بویله اشغه اندی چاق بشم وارنج زن گفت طاقت
 این نیز ندارم عورت ایدی بوکاده دو غیرن قاضی گفت
 وای بر تو می خواهی که این مسکین را هیچ بهره باشد قاضی
 ایدی وای سکا استمرسن که بود دردمند منکرک حفظ نف ایند
 نصیبی و لا زن گفت راضی شدم عورت ایدی راضی و لدم
 مرد گفت ای قاضی بغرمای تا کسی را کفیل خود سازد از
 ایدی ای قاضی بیور برکم ی کفیل ویرسون زن گفت
 ایک قاضی مسلمانان کفیل منست عورت ایدی او شسته
 مسلماندر قاضی سی نیم کفیل در قاضی گفت این را نیم می خواهی که
 از وی بگریزی و مراد در دست وی اندازی تا آنچه با تو میکند

بامن کند قاضی ایدی ای زنا ایلیجی استمرسن ارکدن چوب
 بنی ایک الله ویره سن تا سکا استد و کنی بکا ایده بر چو پرو
 رو که لعنت خدا بر تو باد قاتل یقل کیت اللهک لغتی سگ
 اوز رو که اولسون **قطع** در وایهای نس کفیل کنی شو
 حلو ط نف اینده که مک کفیل اولم ترسم که با هر ار
 عزیز می شوی دلیل قور قرم که پاک در لو عز نگده و ارایه
 ریل اولور سن تن در دمد بجگی اید چو وقت کار قجبلکه کند
 تسلیم اید رایش وقتی کلجک هر پاک دامنی که شود قجه رایل
 هر انکی پاک که که قجه ی کفیل اولا مطایب پیری کام جوا
 رانده بود بر قوجه کشی یکیک مراد فی سر مش ایدی و از قوت
 کارانی مانده بود و نفی مراد فی سر مک قوتدن قلمش ایدی
 کنیزک صاحب حال خرید و بوقت فرصتش در کنار کشید
 هر چند پیر مرص بود بر جالح اما التشر ساعدت نمود بر کون
 جاریه صاقون الو بفرصت و قنده آفی کاره چکوب هر نه
 دکلی که پیر جالح انکه حریص اولدی لکن آلت الو ویرمدی گفت
 لطفی بخای و دست عنایت بکشای و بانک مالش این
 خفته را بر خزان و این مرده را بر انکیزان پیر ایدی لطف اید

سمت الی آچو پ از جی او مغل بو ایو مشی او یرو بو اولوی در کو
قطعه چورسته الت من سخت است ایلم کبی نم
 الت قتی گلشکدر عالش یاری ده ای کوزن او مغل یار دم
 ایله ای ایو حاقون نای تا سر رشته بانگشت ایلمک باشتی
 بر پر مغل اووب بو کینچ نیار در رفت در سو فار سوزن
 لکنه مک یورد و سنه کچک مکن اولمز کچک هر چند دست
 جنبایند رسید جاریه نه دکلی الن نیدب او دیسه
 فایده اعدی و هر چند مالش داد کاری کشاید نه قدر
 او دیسه ایش با شرمی شنید که این ابیات می گفت
 ولیکن ازان پیر می نهفت اشتد یلر که بویتی او قوردی اما
 پیر دن کرلدی **قطعه** بمنزل نارسیده آلت پیر منزل ایشدن
 قوجه کشنک التی بان لاشه لاغر خجبد ارق لش بک
 دوشوب تیر بروردست چون حیرانی از جای ال قوتیل
 چون که آنی یرندن قالدوره سن چو داری دست ازودیکر
 جسد الکی کیدر دوکک زمانده کنه تیر **مطایب**
 شخی بر جوجی ده درم دعوی کرد بریکه جوجی عیار دن
 اون اچیه دعوی ایلدی قاضی پرسید که گواه داری قاضی

شاهدک واری دیو صورتی گفت فی مدعی یوق دیو
 جواب ویردی قاضی گفت سو کندش دهم قاضی اندویره
 دیدی گفت سو کند ویرا چه اعتبار مدعی انک اندنه اعتبار
 یوق در دیدی **بیت** هر خطه خورد هر ار سو کند دروغ
 هر نفسده بیک یلان اندی ایچر زان کونه که در بادیه اعراب
 دوع برتیه ده عرب کویلیسی ایران ایچد وکی کبی جوجی گفت
 ای قاضی مسلمانان در مسجد محل ما امامی هست پرمیزگار ورا
 گفتار نیکو کردار جوجی ایتدی ای مسلمانلر قاضی نرم محکم
 مسجد مک برامای وارد صالط طوغری سوزلی ایوایش کشید
 ویرا بطلب و بجای من سو کند ده تا خاطر این مرد قرار کرد
 انی دعوت ایدوب نیم یرومه اکا آند ویرتا که بوکشینک
 کوکلی دولته **مطایب** اعرابی شتری کم کرد سو کند
 خورد که چون بیاید بیک درم بزوشد بر عرب کویلیسی
 بر دوه تیردی اندایچدی که آنی بولیچی براقچه یه صاته چون
 شتر یافت از سو کند خود پشیمان شد کر به در کردن
 اشتراوخت و بانک زد که که میخرد شتری بیک درم و
 کر به بصد درم انای یک دیگر نمی فروشم دوه مک بونیه

بر کدی اصوب بازارده مراد ایدوب چغدی بر دوه
 براچه یہ بر کدی یوزاچه یہ کم آوراود بری برندن ایری
 صائم شھی بخار سید و گفت چه ارزان بودی این
 شتر اگر این قلاده در گردن نداشتی بر کم اورا ^{شوب} ایر
 ایدی نه او جو ز در شود و و اگر بوغرنده کی بوغنی او
 ما ارحمن بجل لولا الهرة نه عجب او جو ز در دوه اگر کدی
 اوله **قطع** لیتم اگر بستر بخشدت عظامسان کوتی
 کم اگر سکا دوه یو کیله بخشش ایدر سه الهه انی که این ر
 عادت اهل کرم برون باشد لیتم اگر دوه بغشلیه الهه انی
 الملق کرم اهل عادتندن خارجدر قلاده که زمنت بگردش
 بندد انک بویننه منت جسدن بغل و غی بوغنی هزار بار
 ز بار شتر فرون باشد دوه یو کندن بیک کره ارتق او
 مطایبه اعرابی شتری کم کرد بانک زد که هر که شتر مرا
 بس آرد مرا واد و شتر دهم بر بدوی عرب دوه یرب
 جویب هر کم که دوه می بولوب بکا کتوری و یر سه بن اکا
 اکی دوه و یره بن دیدی گفتند یہا ت چه کارست که
 بار به از خروارست ایتدیلر نه بعید نه یو کندن سر بر ارتق

اولی نه اصل ایشدر گفت لذت یافت و حلاوت وجد
 را بخشیده اید معذورید عرب کویلیسی ایدی تیک بولوق
 و استد و کوکر الکر مک لذتی بولوب طویمش سر معذور
قطع کم شده کر چه حقیر است مگوی یتن نه عتبات
 ایسه ده دیمه که عنان از طلبش تافته به انی طلب امکان
 و از کلوب دیزکن چور مک یکدر هست در قاعده خرده
 شناس ایوبیلر قانوند و وارد لذت یافتن از یافته
 بولوق لذتی بولینن نه دن یکدر **مطایبه** طیبی را دیدند
 که هر گاه بکورستان رسیدی ر دادر سر کشیدی طیبی
 کوردلر که مقبره لکه او غد و غی زمانده باشنی بور د
 هر ثوبت از سبب آتش سوال کردند بویلر ایتد و کونک
 سببندن صور دیلر گفت از مردکان این کورستان شرم
 می دارم ایدی شو مقبره لک اولولرندن او تنرم بر هر که
 میگذرم ضربت من خورده است انلردن هر مک او ز رینه
 او غرسم نیم زخم می شد و در هر که می نگرم از شربت
 من مرده است هر قنقینه دگرسم نیم شربتدن اولمشدر
قطع ای رای تو در علاج بیمار علیل ای طیب جابل

سنگ فلک صیرویه تیارایمکه خسته در برآمدن مرک
 قدوم تو دلیل اولم کلمه سنگ کلد و گک قولاوز در
 درکشور مامونت جان سعدن بزم مملکتزده جان الملق
 زحمتی برداشته زگردن عزرائیل حضرت عزرائیلک بودند
 قالدردک اول خدمتی سن کور رسن اکا احتیاج یوق
قطع ای صنعت طب شکسته باراز تو ای
 طبیب عامی طب صنعتک اعتباری بازاری صنعتن او
 سنگ او جلدن مرچند بود برج بیماراز تو اگرچه خسته
 سنگ الکلدن زحمت و الم چکر المنة لله که عجب خوشدند
 شکر الله حضرتنه که زیاده راضی و شاکر کرد در غال و کفن
 فروش و حقاراز تو اولو یویوب کفن صا تو ب قبر قز نلر
مطایبه یکی از حکما گفته است طبیب ناقص و باست
 مرعاه خلق را اهل حکمتدن بر بسی و میشت در بلنر طبیب جمله خلقه
 و باکی ضرر عام در **قطع** ای که هستی ز طب ناقص
 ای طبیب جاهل که سن اوچم طبیبی کلدن عامه خلق را بجای
 و با جمله خلقه و بایرینه بلا و آفتن چه عجب که نکند نفرت
 خلق سکا سوکوب ایلنر سه عجب و کلدن مست نفرین تو

سکا

دعای و با سکا سوکک طاعون دهانیدر مطایبه
 روزی در فصل بهاران با جمعی از یاران بهوای کشت
 و تماشای صحرا و دشت بیرون رفتیم بر کون بهار آیمده
 دوستردن برالای که ایله سیر باغ و راغ و تماشای
 صحرا و طاع هوا سیدل شهر دن طشه چقدق چون در
 موضعی خرم منزل ساختیم و سفره انداختیم چونکه بر کوزل
 برده او تور به سفره یایدق از دور کی انرا دید زود
 خود را با بخار ساینده بر کوپک ایراقدن سفره یی کوروب
 کند وی آنده صالیدی یکی از حاضران پاره سنگ برداشت
 و چنانکه مان بیشس سنگ اندارد بیشس وی انداخت
 حاضر لدن بریسی بر طاشش پاره سنی قالدروب کوپک
 اوکنه امگ اترکی ار قونجه طاشی انک اوکنه اتی ویردی
 انرا بوی کرد وی توقف باز کشت کوپک طاشی قوقوب
 طور میوب الوب یورپی ویردی مرچند او از داد ندالتقا
 مکرد هر نه دکلن او شس دیو چغردیلر سه آردنه و میوب
 قجدی کندی اصحاب ازان متعجب شدند یاران اندن تعجب
 اندیلر یکی ازان میان گفت میداینکه این سنگ چه گفت

اول اور تالقدن بریسی ایتدی بیلور میسر بو کوپک
 نه دیدی گفت که این بد بختان از بخیلی و کرسنگی سنگ
 میخوارند ایتدی که بود بختلر قسج اولد قلرندن و حلبی لرندن
 طاش بر لرایمش از خوان ایشان چه توقع توان داشت
 بونلرک یککندن نه او متقی اولور و از سفره ایشان چه
 غنیمت توان داشت گرفت و سفره لرندن نه فایده بولنور
قطعه خواجه چون افکنده خوان نزدیک و دور
 دولتلی سفره یابد و غی زمانده یقینده ایراقده اولنلر
 خط و بهره برده زانجا بی درک اندن نصیبان الدلرا کلیمون
 خط مسکین کر به از نزدیک خوب مسکین کدنیک نصیبی
 یقیندر و ککدر بهره پچاره سک از دور سک زواللی کوکک
 پایی اراقدن طاشدر **مطایبه** پسریرا گفتندی خواهی
 پدر تو بمیرد تا میراث وی بگیری برا و غلانه ایتدیلر استین
 که باباک اوله تا که سن انک میراثن الکن گفت فی اما منحوام
 که اورا بکشند تا چنانچه میراث وی بکیرم خون بهای
 وی نیر بستانم ایتدی یوق استرم که بابای اولدوره لر
 میراثن الدو غم کبی قان بهاسن ده الم **قطعه**

۱۷۰
 فرزند که خواهد زپی مال پدر را و غلانه استر که مالن پچو
 باباسی خواهد ماند پدر و مال بماند قالمیوب دنیا دن کیدوب
 مالی یرنده قالوب کند و اله خوش نیست بمرک پدر و بردن
 میراث باباسی اولوب مالن الماعله کوکلی خوش اولر خواهد که
 کشندش که دیت هم بستاند استر که اولدوره لر دیت ده الم
مطایبه کینرکی صاحب جالی می کدشت شخی در عقب وی
 استاد بر کوزل جاریه کچوب کیدرکن بر حریف انک اردنده
 طور ردی کینرک با وی گفت آنچه خواجه من بامن میکند میخواست
 جاریه ایتدی افدم بکا اتد و کنی استر مین گفت بلی اول
 حریف ایتدی استرم گفت بنشن که انیک خواجه من ارعقب
 میرسد جاریه ایتدی اتوداشقی ایشه افدم ارد من
 کلی یورر تا با توان کند که بامن می کند تا که بکا اتد و کنی سکا
 اتون **قطعه** کودکی را پدر آمد ز سفر برا و غلانه
 باباسی سفون کلدی مر که گردش زور خانه کدر هر ملکه اولری
 قینوسی او کندن کچوب کتدی گفت ای خواجه بده سیم
 وزرم ایتدی ای عزیز بکا اچم التون ویر مرد کانی قدوم
 پدرم بابامک سفون کلد و کی مشغلی زیر کی گفت بد و کای

فرزند بر طرف کس اکا دیدی ای او غلان مقدمه
 او همه را نیست پسند بابا گک کلمی هر کشیک مقبول
 دکلدر مادرت راز سفر آمده شوی بلکه سفردن انا گک
 اری کلش در مرد کانی ز کس مادر جوی مشغلی انا گک آمدن
 است **مطایب** شخصی بر شاعری بیتی خواند که قافیه در یک
 مصراع راء و هاء مضموم آورده و در دیگری زاء و معجم کسور
 بر یک بر شاعره بر بیت اودی و پردی بر مصراع ک قافیه
 نقطه سر راء مضموم ایدی اول بر غیر سبک قافیه سی
 کسره لی نقطه لی را ایدی شاعر گفت این قافیه راست نیست
 شاعر ایدی بو قافیه صحیح دکلدر زیرا که بیک جا حرف
 راست بی نقطه و یکی حرف راست با نقطه زیرا بر پرده قافیه
 حرف را در و بر پرده نقطه لی حرف را در ان شخص گفت این را
 نقطه زن اول کشی ایدی بو کاده نقطه قوم بری برینه او
 شاعر گفت یکی قافیه مضموم است یکجا کسور شاعر ایدی
 قافیه بر پرده ضمتی بر پرده کسره لی در گفت بنگرید این چه
 نادان مردیست من میگویم نقطه مردن وی اعراب می کند
 اول حرف ایدی کور که شونی نه بلز کشید بر بن نقطه

قوم دیدم بوا عراب ایدر **قطعه** آن سفر که مدح را زدم
 شناسد اول کوتی که او ملکن میر می بلز فتح از کس و کس
 زخم شناسد اسره دن استونی او توری دن اسره بی بلز
 زود در عجم که چون دم ار شعر زند بن اندن تعجب ایدرم نیجه
 شعر سو یلکدن لاف او رور گوشه و شعر رازم شناسد
 که اول لفظ شعر دن لفظ شعری بلز **مطایب** دو شاعر بر
 یک مایده جمع آمدند یکی شاعر بر سفره او زرنده جمع اولدر
 پالوده آورد نکه بغایت کرم بر بالوده کتودیلر غایت است
 یکی از ایشان مرد دیگر یرا گفت این پالوده کرم تراست از جیم
 و غایق که فردا در جیم خواهی شامید اول شاعر لرک
 برسی برینه ایدی بو پالوده سنک جهمنده ایچکک جیم و
 غاقدن ایسیلکده زیاده ارتو قدر دیگری در جواب
 گفت یک بیت از اشعار خود بخوان و بر ایا دم اول بیت
 بو کا جواب و یروب ایدی شعر کدن بر بیت اوقیوب او
 او فور تا هم تو بیای و هم دیگران سنده راحت اول
 عزیز لوده **قطعه** از خک شعر خویش یک مصراع صوق
 شعر کدن بر مصراع گر کنی نقش بر درد و زم اگر جیم قوتنه

یا ز رسک **قطعه** از جهم برد حارت نار جهنم آستنی
 کیدر در جهم آورد برورتیخ مایه چیمه بوز صوفی کتو
مطایبه شاعری پیش صاحب عباد قصیده آورد که
 صاحب عباد ادلی دولتینک حضوره بر شاعر بر قصیده
 القدی هر بیت از دیوانی و هر معنی را طبع سخن دانی هریتی بر
 دیواندن چالتمش و مغییرنیک هر برسی بر سوز اهلنک
 اغزند نالتمش صاحب دولت گفت از برای ما عجب قطار
 شتر آورده که صاحب سعادت آیتدی بزم ایچون بر قطار
 دوه کتوردک عجب قطار که اگر کسی مهارشان بکشاید هر یک
 بکلمه دیگر گراید اگر بر که انلرک یولتدن چونی ویرا کسی
 بریکا کتوب هر برسی اوز که سریه قوشر **قطعه** همی گفته
 بدعوی دی که باشد دون دعوا ایلوب دیدک که اولور
 به پیشی شرع غنیم انکین مع بنم طالتی شرمک مقابله سنده
 بالک لذتی یوق حسابنده ز هر جامع کردی چند بیتی
 هریردن بر قاج بیت دوشور بریره کتوردک به دیوان
 بجای خود روا باز اگر هر برسی کنه برینه کیدر به بحر کافیه
 مانند بر زمین پنج پرند کاهندن غیر نسه قالمز هیچ

مطایبه فرزدق ملک بصره را که خالد نام داشت
 مدح کرد فرزدق شاعر بصره ملک خالد ادلی بکونی مدح ایلد
 صله مدح خود چنانکه میخواست نیافت باین دو پیشتر
 مدحک جائزه سنی کوکلندن بچند وکی کی بولیوب بوا یکی
 بتیلد آنی بجو ایلدی شعر لقصه غنی من حالید باب داره
 خالدک اوینک قیوسی بنی الدادی ولم ادر ان اللوم حوا
 بن بلمدم که کوتیلک انک در سینک ایچنده ایمش ولست
 و این اخطات فی مدح خالد اگر چه بن خالدی مدح ایلک ده
 خطا ایلدم باول انسان خری فی ثیابه یا کلوب انکه یتهلینک
 اولی وکیلیم بن **قطعه** اراسته بیرون سرای دیدم طشره
 زینتلی بر سرای کوردم در مدح خداوند سر اچیدم اکمال الدای
 او صاحبی مدح انکه طو شدم آلود شعار شعر پاکیزه من
 بنم پاک شعرمک لباسی مردار اولدی از لوث حدت چو حدش
 اندیشیدم نجس بولشمدن انک مدحی فکر ایلد و کم زمانده
 چون این دو بیت بر خالد رسیده ده هزار درم بوی فرستاد
 بواکی بیت خالد تیشد وکی زمانده شاعره اون بیک ایچ
 کوندردی و پیغام داد که باین درهما معنی را که از باطل خود

غوده و ظاهر خود بان الوده بشوی اصلدی که بواجبه
 لرید اچر کدن کوسر ب طشره کی ملون اتد و لک مرداری یو
 کتون **قطعه** عجب مدار زمدوح اگر کند احسان مدح
 اولن کریدن تعجب ایله اگرا احسان ایدر سه بجای ماح خود
 کرچه نیک و بد گوید کند وی مدح ایلمین شاعر حقنه اگر چه
 ایو یاوز بولد و غن سویلر ده بحر جو کند رشمه روان که
 بدان عطا و سخا دکرندن برضند بختی اقدیر تا که انکله زلوح
 خاطر او حرف دتم خود شودید شاعرک خاطر صغیر سندن کند و
 جو و دم ایلم حرفی حک اید و ب یو یکید **مطایبت**
 شاعری بر فاضلی شعری خواند چون با تمام رسانید گفت
 این را در خلا جای گفته ام بر شاعر بر اهل فضل بر شعر اوقیو و ید
 تمام اولجی شونی آبخانه ده سویلدم ددی فرمود که والله که
 راست می گوئی ازین بوی ان می آید اول کشتی ایدی والله که جک
 سویلر سن بو شعر دن انک قوقوسی کلور **قطعه** سخن و ز
 ملو کو که اشعار او سوز اهلنه سویلدم دیمه زیرا انک شعری
 ز بحر کدر یا صفا آمده است کدر دکر ندنی یوخه صفا
 دکر ندنی اقوب کلمه کند و سندن تغیش اقمه انی رند

صاحب ذوق را بر تمام چاشنی معانی ذوقک اهل اولانک
 دیا غنه طوقوب قوقوسنده بلدر نیسی که او از کجا آمده است
 اول سوزک هواسی انک نه یردن کلد و کنی **مطایبت**
 شاعری پیش طبیب رفت و گفت چیزی در دل کره شده است
 بر شاعر طبیب وار ب ایدی کو کلمه بر نه دو کلمه در
 و وقت ما نا خوش میدارد نیم وقتی مشوش ایلر و از انجا
 فرود کی همه اعضای من میرسد و اول جهندن نیم جمله اندامه
 طونقونلق کلور و موی بر اندام من می خیزد و بد من قیلدی
 او پرپ طوری کلور طبیب مرد طریف بود گفت تبار کی مدح
 شعر گفته که هنوز بر کس نخوانده باشی طبیب طریف کشتی ایدی
 هیچ یکی شعر سویلدم و کی که انی داخی که به او قمش اولاسن دیدی
 گفت اری شاعر سویلدم دیدی گفت بخوان بخواند طبیب اوقو
 دیدی شاعر اوقودی باز گفت بخوان بخواند کنه اوقو دیدی کنه
 اوقودی باز گفت بخوان بخواند برداخی اوقو دیدی اوقودی
 گفت بر چیز که بخت یافتی طبیب ایدی طور یوقری قور تلک
 این شعر بود که در دل تو کره شده بود سنک کو کلمه دو کلن
 بو شعر ایدی و خنکی آن بیرون سرایت می کرد و انک صوفی

طشهره به سرایت ایدوب جله اعضایی او شد رمش ایدی
و چون از دل خود بیرون دادی حلاص یافتی چونکه گوکلان
چقودک قورتلک **قطعه** چه شعراست این که چون مامش
نه شعر در بوکه چونکه آنک آدنی بلندن پرپی برزبان نش موزه آ
نجه در دیو صوره سن دلنه موزه کاور و کر بر شربت بیمار خوا
اگر آتی حسته شربتیک اوزرینه او قورسک تب محرق رود تب
لرزه اید اچن خسته نک مرا چندن در لیمه کیدوب دترمه **مثنوی**
کلور **مطایبه** واعطی بر بالای منبر شعری از چوچه که گویندی
مزه تر خواند بر واعط منبر او ستند جملطاسن دید کلری نک
طاسن لقه جمل سندن زیاده بشعر او قودی و ترویج
انرا گفت والله این را در اثنای نماز گفته ام انی او ملک اچون
ایتدی الله حقیچون شونی نماز اچنده سویلدم شنیدم که یکی
از مجلس نفعی گفت اشتدم که اهل مجلسدن برسی ایتدی شعری که
در اثنای نماز گفته شده است چنین بی مره است نماز اچنده
سویلن شعر بویل طاسن اولیتی نمازی را که در وی این شعر
گفته شده باشد چه مره بوده باشد بو شعر اچنده سویلن
نماز که نه طادی اوله کر کرد قیاس ایملک کرک **قطعه**

گفتی که دوشش گفته ام اندر نماز شب دیدک که دون کچه نماز
اچنده سویلدم شعری که قدر جمل اشعار از و شکست بر شعری که
جمله شعر لک قدری بازاری آنک رونقندن بوزلد **مثنوی**
ان شعر اگر ز منفذ سفلامدی فرود اول شعر اگر اشفی بولدن
چقودی زان یافتی نماز تو همچون وضو شکست آنک سبیل است
بوزلد و غی کبی نماز کده بوزلردی **مطایبه منظومه**
شاعری خواند پر خل غلی بر شاعر اکیکی چوق بر غزل او د
کین بجذف الف بود موصوف صنایع شعری ده الف کتر مکمل
ذکر اولمشد بودیدی کتمش نیست صنعتی به از ان بن اکا دیم
هیچ اندن یک صفت یوقدر که که کنی حذف از ان تمام و وف
سش کردن جمله حرفی کیدروب هیچ برینی کتور میسن
مطایبه منظومه دی می خواندی بدعوی مطلق دو کبی کون او
بر مطلع او قودک کین نه مطلع بلکه بحر کوهرست بو مطلع کلدر
بلکه جوامه معانی دکر ی در دیو او کدک کی سمدیک بحر تنها خواند
اول مطلع با شقه بر بحر در دیک قن بر شکر زانکه هر مضرع
بحر دیگر است زیرا هر معرای آیری بر بحر در **مطایبه منظومه**
کرنیاری خواندن و نتوان نوشتن یا زوزن اگر او قومق اکدن

کلمه و یا زمه کوچک تیره یا خود را ده طبع برون افتد که
نظم اوری سکن طبیعت کن طوغن سوز وزن شودن طشره
دو شعر اول نظم ایک استیجک زین سه خصلت کی توان
در شاعری عیب تو کرد بواج خصلت جهتن شاعر لکده سه
عیب یک قش اول کرک چون نیاید زان حلل در منصب پیغمبر
چونکه اول اوج خصلت نقصان و زبان کلمه پیغمبر لک منصبه

روضه هفتم

در داستان مرغان قافیه سنج سر استان سخن وری و
طوطیان غزل سرای شکرستان نظم ستری سوز پر شد مرغی
سرای بستانک میزان قافیه طارنجی قوشلر یک و نظم و شکی
دو شیچیک شکرستانک قصه سی بیاتده دریدنجی روضه
الروضه السابعة فی حکایة الحان الطیور المغنیة فی بستان
نظم الکلام وروایة نطق ببغاء شکر اداء المرام ای فی
بیان احوال احوال الشعراء وایدان کمال مقال البغاء

شعر در عرف قدما ی حکما کلام مست مولف از مقدمات
مجید حکیم قد علیری اصطلاح ده شعر بر کلام مدر که ایشید لک
خاطره بر نه کتوریجی مقدم لردن دور شد یعنی از نشان

ان باشد که در خیال سامع اندازد معانی را که موجب اقبال
باشد بر چیزی یا موجب اعراض از چیزی یعنی اول مقدمه کرک
شاندن اول ایشید لک کو کلمه بر قفق سوال مغنیه کی بر نه
توجه انگلی لازم کتور یا خود اندن یوز دوندر که سبب اولور
خواه فی نفس صادق باشد و خواه فی کرک اول مغنیه کرک
اولون کرک یلان و خواه سامع اعتقاد صدق ان داشته
باشد یانی و ایشیدن مک انگ کرچک اولد و غنه انیسون
یا انیسون چنانکه گویند خمر لعلی است مذا ب یا یا قوتی است
سیال مثلا شویله در کرک خمر ارعیش بر لعل در یا خود اقر یا
یا عمل خیرست تلخ یا شور یا قی کرده زنبور یا خود بال برآم
یا طوز لی نه در و یا اریک قوصد و غیر دیر لر متافوان
حکما بان وزن و قافیه را اعتبار کرده حکیم لک صکر کلری
اول مقدمات مجید دن تالیف اولنمعه بلیه وزن و قافیه اعتبار
اتدیلر فاما در عرف جمهور جز وزن و قافیه در ان معتبر نیست
اما جمله علما یا تنده وزن و قافیه دن غیر ی نه معتبر دکلده
شعروه پس شعر کلامی باشد موزون و متقن ایله اول شعر
بر کلام در که وزنی و قافیه سی اول و تحجیل و عدم تحجیل صدق

و عدم صدق در آن اعتبار فی سامع خیالنه نه کنون
 و کرچک اولمق اولمق آنده معتبر دکلدر و بید در الشعر
 شعر خیری الله مخصوص در ما اعظم شأنه نه عجب اولو
 شعر شانی و ما ارفع مکانه نه عجب یوکدر شعر مکان
 ولیت شوی آیه فضیله اجل من الشعر نولایدی بن بیلیم
 قنقی شعر در اولور و ای سحر اجل من هذا الشعر
 دخی قنقی سحر تاثیر بو سحر در ارتقار مشنوی
 هیچ شاهد چو سخن موزون نیست هیچ سوز کبی موزون و
 محبوب یو قدر سحر خوبی ز خطش پیرون نیست کوز لک
 سری انک خطند طشره دکلدر صبر از وصفت و تسلی کل
 سوزی سو یلکدن دلی منع ایلیوب اکا قاتلمق کوچدر و انک
 یرینه بر غیر ی نه ایله اکلمک قولای دکلدر خاصه وقتی که
 بی بردن دل خصوصاً شول وقتده که کوکل المعین کند از وزن
 بر خلعت ناز سوز وزنی اولمقدن اکنه ناز خلعتی کیه کند
 از قافیه دانا نش طراز قافیه دن اول خلعت اکنه مدخل
 و کوپ مصنع ایلیه یا بلخیال ردیف اراید ایاغنی ردیف خلیل
 زشتی اید بر جبین خال خیال فراید النیک اوزر نه خیالات

خاصه دن بکلر قیوب حسن ارتوره رخ ز تشیه دهد جلوه
 چوماه یوزنه تشیه دن آی کبی جلا و یریه یرد عقل صد افتاده
 ز راه یوزد و شکیک عقلنی یولدن چیره موبجیس زیم بشکاف
 صنعت تجنیس رعایت انکده قیل یاروب حالی از فرق دو کیسو
 باقد همان باشندن اکی بولک صاج بولوب مرقد لب ز ترصیع
 کهر یریز کند صنعت ترصیع اشتمالندن طودا غندن کوه هر لر صاج
 جدمکین کواو نیز کند مشکین صاچنه کوه هر لر اصنه ساینجنان
 چشم از ایهام کند چشمک زن صنعت ایهامدن کوزنه کوزرک
 طاقه فتنه در اچمن و هم مکن و هم و خیال مجلسه غوغا فتنه
 صالم بر سر چهره نمد زلف مجاز یوز پیک اوزرینه مجاز زلفی
 قویه شود از پرده حقیقت پرده پرده اردنده حقیقت
 کوستره و انکه حضرت حق سبحانه و تعالی کلام مجر طراز قر نرا
 بجا ننی و ما هو بقول شاعر از الایش تحت شعر مطهر شده
 الله تعالی قرانه شعر در دیو تحت اولمقدن قیوب و ما هو
 بقول شاعر دیو ما ننی خوف مایل اول تلوثدن انی پاک و طاهر
 اندکی و علم بلاغت موردش را از حنیض تدنس بل شواعر
 باوج تقدس و علمنا الشعر و ما یبغی له افراخته و محل ظهور

اعجاز کلام الله اولان علم رسالت و خاتم کتاب بلاغت رسول الله
 حضرت شاعر دیو مرتبه سنی اشغه بر قفق چقدر ندن چیقارب
 نه اثبات این معنی را که شعر فی حد ذاته امری مذمومست
 و شاعر بسبب ایراد کلام منظوم معاتب و ملام و ما علمناه
 الشرم و مایوسی نه غور و وفی شعر حد ذاتده بریر امر عیب نه
 اولوب شاعر کلام موزون سو تکمیل ایلر لوم و عتابه استحقاق
 حاصل ایدوب مذموم اولق معنای اثبات ایلمک اچون دکلد
 بلکه بنا بر آنست که قاهران نظم قرائن مستند بلیقه شعر ندارند
 و معاندان مقصدی تحدی بانرا صلی الله علیه وسلم از زمره
 شعرا شمارند بلکه عقل و فکری اکسوک اولوب ایویرا مریلمر
 قرانی طبیعت شعر دن قومیش بر کلام خوش نظام صانوب
 بیلوب غناد ایدلر اولدخی معجزه ایدنیوب انکه صحنه غالب
 اولان سلطان چار بالش رسانی شاعر لوبولوکندن صایوب
 قدر نه نقصان ویرسونلر دیک اچوندر و این واقع ترین
 دلیلی است بر رفعت مقام شعر و شعرا و علو منزلت سحر
 افرا نیان شعر را حقیقت حالده بوائیه کریمه شعرک و شاعرک
 مرتبه اقرام و مقام اکرامی رفوع و عالی اولدوغنه کونشدن

روشن و دلیل لرا راسنده جمله سندن احسن بر دلیل در
 قطع پایه شعر بین که چون زبانی شعرک مرتبه فتنی
 کور که چون کیم پیغمبر حضرت ندن نفی لغت پیغمبری کردند پیغمبرک صفتی
 نفی ایلدیلر بر تفسیح نسبت قران قرانک نه متعلق اید و کیم صحیح
 ایلمک اچون تمت او بشاعری کردند حضرت محمد شاعر لکله
 تمت ایلدیلر انک کتوردو کی کلامی کند و کلاملر نه بکزر و بوب
 الله کلامی اولدوغنه ایشمچون اینتی اگاه شعر در دیدی لر
 شعر براق است شعر خجسته قسم اوزرینه در چون قصیده
 و غزل و مثنوی و قطعه و رباعی قصیده کی غزل کی مثنوی
 رباعی کی و شعر ادر مهارست انها متفاوت شاعر لکله
 سولیکده بری برندن فرقلیدر بعضی متفق بر جمیع این اقسام
 شعر گفته اند بعضی در لی در لی سولیر بو قسملرک هر بری اوزرینه
 نظم انکه کوچی تیر و بعضی ازان قیل اند که میل ایشان بعضی ازان
 اقسام بیشتر بوده است بعضی اول بولولوکندن در که انک
 طبیعتک میل و توجهی بو قسملرک برینه زیاده واقع المشد
 چون متقدمان که اهتمام ایشان بقصاید بوده است در مدح
 و مواعظ و غیران کچ شاعر لکله کی که انکک مملری قصیده لر

سونیک ایل معروف اولمشدر بکلمه مدحیه وانلره بضیعت ایلکه
 و سائر ناسه مواعظ و حکم سونیکه متعلق در مبناسی انکرک
 و اتمام بعضی عیشوی و بعضی نیک قصدی مشوی سونیکه متعلق
 شیخ نظامی کی بخلاف متافان که سخنان ایشان اکثر بر طریق
 غزل واقع شده است صکره کلن شاعر لاله مخالفه که اکثر
 سوزلری طرز غزل اوزره واقع اولمشدر و عدد این طایفه
 از حدود و هر پرون است بو طایفه یک صاحبش حابدن
 خارجدر و ذکر تناصریل ایشان از قاعده احاطه منتهی اوز
 انکرک جمله سنی تفصیل اوزره ذکر ایلک احاطه صغیردن اوتیه
 یکمیشدر لاجوم بر ذکر چندی از مشاییر ایشان اقتصار کرد
 می شود بوسبیدن اوتوری اول طایفه دن بر قاج مشهور
 اوللری اکمله کتفا ایدوب سوزی اوز تعلیم ان شایسته الی
 رودکی **رحمته الله علیه** وی از ماوراءالنهر است
 و از مادر نابینا زاده است رودکی شاعر چون ارمغانک
 اوتیه یانندندر انادن کورنر طوغشدر اما چنان ذکی و قیرم
 بود که در هشت سالگی قرازا تمام حفظ کرد و قراءت بیاموست
 و شعر گفتن کورفت اما شوبله زیرک و اکلمسی یکن ایدی که

۱۷۸

سکر یا شنده قرانی تمام از برلیوب و جوه قراءات دینچه
 او کردند حتی شعر سونیکه باشلدی و بواسطه حسن صوت
 در مطربی افتاد و عود بیا موخت و دران مامشد اوازی
 ایوا ولد و غندن چایلچیلغده و شونوب عود چالمق اوکرنوب
 انده استاد اولدی و نصر بن احمد سامانی او را تربیت کرد
 سامانی دن نصر بن احمد دلی یک انی بلیوب رعایت ایلدی
 کونیندا و را دولت علام بود و چهار صد شتر در زیر رخت
 و بار اوی رفت در لکر رود کیلک اکیوز قولی و ارایدی و در
 دوه اسبابن کتور روی سفره کتدی کی زمانده و بعد از وی
 بیج شاعر این مکتب بوده رودکی دن صکره بیج بر شاعر
 بو قدرت اولمشدر و اشعار وی والهمده علی الراوی صدق
 برآمده و انک شعر لک و قوعنی اثبات ایلک راوی بوینینه
 یوزد فقر بغلینشدر و در شرح یمنی مذکور است که لشعار
 وی هزار هزار و سیصد بیت بوده است یمن الدوله سلطان
 محمود تاربخینک شرحنده ذکر اولمشدر که انک شعر لری بیک کره
 بیک و او چوز بیت در و از سخنان وی است در وصف
 شراب او مگده و انک تشیهاتن ذکر امگده رودکی نک سوزلرین

قطعه آن عقیقی می که هر که بدید اول عقیق رگلی و بخلین
 حاصلی شراب که هر کیمانی کور رس از عقیق کداخته شناخت
 ایش عقیق ن فرق آمدی آنی مرد و ویک جوهرند لیک طبع
 عقیق ایل شراب ایکسی بر ماده و ندر لیکن طبیعت ده این
 بیسرو و آن دگر بکداخت عقیق طو کدی شراب اریدی
 نابوده و دوست رگین کرد یا پشمن کی الکی بویادی
 ناچشیده تبارک اندر تاخت طادن طامدن دیکه صحرای
 و در نصیحت گوید **قطعه** زمانه پندی اراده وار داد مرا
 زمانه قید عالم دن اراد اولان اولور کی بجا بر نصیحت ویردی
 زمانه را چو بگو بگری همه پند است زمانه نه نظر غیر ترک کسک
 هب نصیحت روز و نیک کن گفت غم مخور زهار ایملرک
 ایو کونندن صقن غم چکه دیدی بکاب کسی که بروز تو از روز
 ست چوق مک و اردر که سنگ کونکه ایر شکمه اوزنوب
 حسرت چکر و بعض تواریخ چنان مدکور است که نضر بن
 بروس شاه جان نزل فرموده بود بعض تواریخ کرده بوسله
 کتور شد که نضر بن احمد بخارادن مرو شاه جان دید کلری
 یره وار بآنده قوندی و مدت مکت وی انجاممادی شد

از کان دولت را خاطر بنجار و قصور و بساتین آن کشید
 انگ آنده اکلمسی زمانی اوزایوب بکلرک اغارک خاطر لرس
 بنجار شهره و انگ کوشکلرینه و بتاندرینه چکندی و از
 رود کی چیری بسیار تقبل کردند رود کی دن التماس ایدوب
 اکا چوق نسه ویرمک عهد ایدوب یا لور دیلر تابیتی چند
 مشوق و مرغوب بنجار بگوید و در محلی مناسب برانگ عود
 بدان ترنم کند تا که حاله مناسب بنجاری شمره غنیمت انگه
 شوق کتور و بوندن کو چکه رخت ویر بجی برقاج بیت ^{بلنوب}
 و بر مناسب زمانه عود پرده سنده انی بغلیوب پادشاه
 ایرلیوب او قویویره در سحری که پادشاه صبحی کرده بود آن
 ایات را برانگ عود ساز کرد و بگوید شول صباح که پادشاه
 صبحی ایلش ایدی شول تیلری عود و زننده چالوپ
 ایرلیدی در **مدح بنجاری** باد جوی مولیان آید همی
 مولیان ارماعنگ یلی کلور بوی یار مهربان آید همی شفقتهای
 یار قوقوسی کلور ریک آمود در شیشه های او ^{عک} چون ارما
 قومی و انگ ایریکلری زیر پا چون پرنیان آید همی ایام
 السده هر کبی یومش کلور آب چون و شکر فیهای او ^{عک} چون

ایرماعک صوبی وانک در کلکری جنگ مارا نامیان آید همی
 بزم انک چاق بیلنه چقر ای بخارا شاد باش و دیرزی ای بخارا
 شن اولوب چوقا یاشه شاه نرزدت میمان آید همی پادشاه
 سکن یا کنه قونی کلور شاه ماست و بخارا سمان پادشاه
 بخارا کوکدر ماه سوی آسمان آید همی ای کوکدن یکا کلور شاه
 سروت و بخارا بوسمان پادشاه سرور بخارا بوستان
 سر و سوی بوسمان آید همی سر و بوستان دن یکا کلور
 که باشقه خاص و کفش سوار شد و موزه اشانه پوشید
 همان سرعت رفت بر نیکنه و بشغله اتلنوب چومه کیوب همان
 عجله ای بخارا یه کندی و یک منزل رفت بر منزل کیدوب شکر
 اردنن ایرشیدیلر و در بعض تواریخ این حکایت را سلطان
 سنجر و امیر مغزی نسبت کرده اند بعض تاریخ کرده بو حکایت
 بکلردن سلطان خوجه و شوی امیر مغزی به نسبت ایدر لر
 دقیق **رحمة الله علیه** از شعراي ما تقدست و ابتدا شاه
 نامه وی کرده است دقیق **رحمة الله علیه** که شاهروردن در شاه
 نامه یی اول اول شکر شد و بیت هزار بیت کما بیش گفته ارق
 اکسک یکرم یک بیت سولیش در و فردوسی انرا با تمام **سپاس**

فردوسی انی تمام ایلمش در و از جمله سخنان ویت این دو
 بیت شوایکی بیت دقیق سوزلرند در **شعر**
 یاری کزیدم از همه عالم پری تراد جمله عالم دن بریار
 اختیار ایلم پری صوبلی زان شد زیش چشم من امروز چو پری
 اول صویدن اولدوغندن او تری نیم کوز من غایب اولدی
 پری بکی شکر برفت و ان بت شکر شکن برفت شکر کیدوب
 اول شکر صبحی صبح بله کندی هر کرمباد کس که دهد دل بلشگری
 که کن باشنه کلمسون که کوکلنی سپاهی به و یروب اول سفر
 ایدوب کندوبی قرار اولا **داین قطعه** دیگر بو قطعه
 داخی انک سوزلرند در من اینجا دیر ماندم خوار کستم بن بو برده
 چوقا کلنوب رغبت و زحمت را اولدم عزیز از ماندن دایم
 شود خوار غرتلی رغبتله اولان چوقا کلنمکن اعتبار سر
 اولور جواب اندر شمر بسیار ماند چو که حوصنده چوقا طوره
 عفونت کیرد از آرام بسیار چوقا قرار انکدن عفونت بولوب
 پورصر **عنا و رحمة الله علیه** وی نیز از مقدماست عناه
 ایلری شاهروردن در و در ایام دولت سامانیان بوده است
 سامانیلر کلکی زمانده ایدی و طبعی خوش و شعری دلکش

داشته است کوزل طبیعتی و کوه کله هیراید رشوی و ارایدی
 و از جمله سخنان وی است این دو بیت شواکی بیت انگ
 سوز لرند در شهر جهان ز برف اگر چند گاه همین بود یزیدی
 فاردن اگر چه زمان کومشلی ولدیه زمره آمد و گرفت جای
 بوده سیم زمره کبی چمن کلوب کومش و به جیکی کبی اولان قاش
 یرن طودی تکار خانه شیریان بوقت بهاکشیمه ولایتی اهلک
 نقش خانه سی بهار و قنده بهایخ کرد نم نقش خوش تن تسلیم
 جمله نقلی نی باغ تسلیم ایلدی بدن سکا مناسب دیو
 و این قطعه دیگر بوقطعه انگدر قطع غره مشو با کجه
 عزیز کرد جهان سخی غریزانه و کنه مغرور اوله ای بس عزیزا
 که جهان زود کرد خوار نیچه نیچه عزیزلری جهان تیز ریل و
 خور ایلدی مارست این جهان و جهان جوی مار کیم بو جهان
 یلاندر اکا طالب اولان یلانچیدر و زمار کیم مار برارد کجی دار
 کاف اولور که یلان بلجی صوقوب اولدور و در مقامات
 سلطان الطریقه شیخ ابوسعید ابوالخیر قدس سره مذکور
 طریقت سلطان شیخ ابوسعید ابوالخیر کما بقنده یا لمشدر
 روزی قوالی در پیش ایشان این بیت بخواند بر کون بر نای ز

انورک اوکنده شوییتی او قودی بیت اندر غل خوش
 نهان خواهم گشت کند و غمک آنچه کرکک استرم یا لرب
 تو بوسه زخم چو نش بخوانی سن آتی او قود و غل زمانده
 طودا عکی او پیکچون شیخ را وقت خوش شد پرسید که این
 شعر کیت شیک وقتی خوش اولوب بو کیم شعری در دیو بودی
 گفتند از ان عماره دید یکرکه عماره بکدر فرمود که بر خرید
 تا بزیارت وی رویم یوردی که قالقوک انگ زیارتنه
 کیده لم و با جمع مریدان بزیارت رفتند برالای مرید لرله عماره
 زیارتنه واردی **عصری** مقدم شعری عصر خود
 بوده است عصری کند و زمانده اولان شاعر کرک مقدمی
 ایدی و ویرا محمود سبک کین بنظر قبول ملاحظات فرمود بین
 الدوله سلطان محمود اکا نظر قبول ایلد کمشدر و از سخنان
 وی است این دو بیت در مدح او شواکی بیت انگ سوز لرند در
 سلطان محمود مدحده **شعر** توان شاهی که اندر شرق
 و در غرب سن اول پادشاه سن که مشرقده مغربده
 جهود و کبر و ترس و سلمان جمله اصناف ملل یهودی ارمنی مسلمان
 همی گویند تسبیح و تهلیل ذکر لرند تسبیح لرند دیر لر

که یارب عاقبت محمود کردان یارب سلطان محمود که افروختی
ایو ایلدیود عاید لر و این رباعی دیگر بود رباعی دیگر که سوز لر
رباعی **بکرت سز زلف تورنگ از دل تو سگ زلفک**
اوجی سیاه بختی قره کوکلدن الدی بزود وفا و مهر رنگ از دل تو
سگ زلفک اوجی مهر وفا پستی سگ کوکلدن آچوب هیچ نام
و نشان قومی تا کم نشود کبر یک از دل تو سگ کوکلدن
پلنگ بوکیغنی اسک او لمیچون مهر و وفای کوکلدن کیدردی
موم از دل من برند و سگ از دل تو عالم ده رفی ولین ایلد مثل
اولان مومی نیم کوکلدن الور و خونت و صلابت ایلد شهرت
بولن طاشی سگ کوکلدن الور و کونید ویرامش نو یای
بسیار بوده است دیر لکه عنبر یک چوق مشوی نظیری و آرد
موشع مدح سلطان مذکور سلطان محمود که مدحند
صنعت توشیح اوزره و یکی اران جمله موسومست بواق و
عذرا انلرک جمله سندن بریک آدی و امق و عذرا در
اما از آنها درین زمان عین و اثر پیدا نیست اما اول نظر لک
بوزمانده کند و لری و نشان لری بللی دکلد **عسجدی**
وی از مروست و از جمله مادحان عین الدوله بود **عسجدی**

و ده شهرند در سلطان محمود مادحان و در تهنیت فتح
وی میمند و ستان را قصیده دارد که مطلعش اینست سلطان
محمود میمند و ستانی فتح اند و کنه بر قصیده سوتش در مطلق
بود **قطعه** **تاشا خده بین سفر سومات کرد دقایق**
فکر اید بچی پادشاه سوماتی یقین سفر اید لدن برو کردار
خویش را علم مبرات کرد کند و یک بو فتی امرنی مبرات علامت
ایلدی خواجه کانیاتک مجده سندر امتدن بر یک بو یقین اند
و در وصف خربزه گوید قریب و وصفند سولیر بو **قطعه**
ان زبرجد رنگ مشکین بوی طمش طمش شهید اول زبرجد رنگی
مشک قوقولی بال لذتلی رنگ دیبا دارد او کوی و بوی عود خا
دیسن که انک زکی شیل اطلس رنگید قوقوسی نمیش عود قوقوس
چون بریدی شود هم یک اران ده ماه نوگس و یک زمانه بر
بریکی ای اولور و بربری باشد اندر دات خود ماه تمام کشمش
طور رکن کند و ذاتند بر بتون آی در فرخی **رحمة الله علیه**
وی نیز در ایام عین الدوله بود فرخی دی سلطان محمود زمان
کلوب انک مادحان و از فواصل انعامات وی مال طیر
بدست آورد سلطان محمود چوق چوق انعام لرندن حدی

مال الکوتوب غنیت تماشای سمرقند کرد سمرقندی کورنگ
اندای چون بزدیک ان خط رسید چونکه اول مملکت یقین
یشدی قطاع الطريق هر چه داشت ببردند یول او یحلیر سی
وارایه الدلر سمرقند درآمد و خود را اهلها رنگرد شهره کرد
کندوی بلدرمدی روزی چند انجا بود این قطعه را بگفت و باز
گشت بر نیچه کون انده طور و ب شو قطعه یی سویلوی دنوب
گندی **قطعه** همه نعيم سمرقند سمرقندیم سمرقندک جمله نعيم
باشدن باشه کوردم نظاره کردم در باغ و راغ و وادی و
باغنه طاغنه دره سینه ادا سینه نظر ایلدم چو بود کیسه و
جیب من از درم خالی چونکه کیم ایلدیم اچمه دن بوش ایدی
دلم زمین امل فرش خرم نوشت بنم کو کلام صانی میداندن
سوکک دوشکنی دورب قالدردی بی ز اهل نهر بار بار شهر
چوق نهر ایلدن نجه کره کره هر شهر ده شینع بودم کو ترکیت
جنت مشت استخیم کوثر امانی بر در جنت سکدر مراد کوثر
دیدم هر ار جنت پیش سمرقند ده بیک کوثر امانی کور و ب
بیک جندن ارتق تماشای ایلدم ولی چه سود که لب تشنه باز
وام گشت آمانه فاین برایم صواب چوب صوسر کنه دنوب کیم

چو دیده منت ببند بکف درم بود چونکه کوز نخی کور و ب
الده اچیه اولیه الو ب بیچک سری بریده بود در میان زرین
کسلش باش کبی الو رالتون لکن اچنده **فردوسی رحمه الله**
وی از طوس است و فضل و کمال وی ظاهر فردوست
طوس ولایتندن در انک فاضل و کامل اولدوغی بللی در کس
که چون شاه نامه نظم نمود بر کس که شاه نامه کبی پاک
روان نظمی وارد در چه حاجت بحد و تعریف دیگران غیر برک
مدح و تعریف نه احتیاجی اولو رانک می گویند وی بدقت
مشغول می بود در لکر اول انجیلکه مشغول ایدی بروی تعدی
رفت بقصد تطلم روی سر غنیم کرد که حکماه سلطان محمود بود
اکا ظلم ایلدیلر شکایت اکر سلطان محمودک تحکماهی اولان غنیم
شهر نه توجه ایلدی چو باخار رسید و بر باغستان ان می گذشت
دید که کس نشسته اند و بمعاشره اشتغال تمام دارند
چونکه شهره یقین کلدی باغله او غرایوب انده اوج کس کوردی
محبت و عشرت ایلکه تمام شغلری وارد است که از ملازمان
سلطانند بلدی که پادشاهک ملازملر نذر با خود گفت پیش
روم و از ایشان کیفیت حال معلوم کنم کند و کندیه ایدی شونکر

یاننه وارین پادشاه بولشند نه کیفیت اولور انلردن صوب
 بیلین چون نزدیک ایشان رسید از وی متوجش شدند
 و گفتند مجلس ما را منفر خواهد ساخت چونکه انلره یقین
 کلدی انلر بونک کلد و کندن خط اتمیوب بزم مجلسی نیل
 ایلر کرکدر دیوفکر ایلدیلر هیچ به اران نیست که چون بیاید
 بگویم ما شاعران پادشاهیم و با غیر شاعران نداریم هیچ بون
 یک یوقدر که کلد و کی زمانه بز پادشاهک شاعر لریوز شاعر
 غیر یکی که ایلر مصاحبت انلر زد یلم و سه مصراع بگویم که رابع
 نداشته باشد اوج مصراع سولیکم که در پنج اولیه پس بگویم
 هر سه کس که مصراع رابع بگوید با وی صحبت داریم دیلم که شوک
 در پنج مصراعنی کم سولیر سه انکله مصاحبت اید زر و اگر نی
 ما را معذور دارد اگر سولیر سه بزی معذور طوطه چون ایشان
 رسید انچه با خود نموده ساخته بودند بوی گفتند چونکه انلره
 ایرشده کند و کند و لره فکر اید و کلر نی اکا دیدلر گفت ان
 مصراع ناکه گفته اید بخوانید فردوسی ایتی اول سولید و سه
 مصراع لری او توک عفری گفت عفری دیدی **مصراع**
 چون عارض تو باه باشد روشن ای دلبر سنگ بکا کک کمی نور

اولر فرجی گفت هم رنگ رخت کل بود در گلشن سنگ یوزک
 رنگدن کل او کلر کشنده عجمی گفت عجمی دیدی **مصراع**
 مرگانت نمی گذر کند از جوشن سنگ کر پلرک چه دن کچر فردوسی
 این سه مصراع بشنید بر بدیهه گفت فردوسی بواج مصراع ایشیک
 فوری بو مصراعنی نظم ایلدی **مصراع** مانند سان کیودر جک بش
 بشن پهلوانک جکده کیو بهادرک سکوسی کچر و کی کبی ایشان
 اران متعجب شدند و از قصه کیو و پشن استغفار فرمودند
 شاعرانی تجب اتلر و کیو و بشن قصه سه صوز دلر انرا مشروح
 باز گفت مفصل بیان ایلدی فردوسی آنی و بعد اران مجلس
 سلطان افاد و مقبول نظروی شد اند نکره پادشاه کلنه
 وار ب نظر قبول طوش کلدی و ویرا گفت مجلس ما فردوسی
 ساحتی و بدان سبب تخلص فردوسی کرد پادشاه اکا بزم مجلسی
 جنت اتیک دیدی بوسیدن فردوسی تخلص ایدی و چون چند
 کلام برآمد بنظم شاه نامه مأمور شد چونکه برنجه زمان کچوب
 شاه نامه نظم انک امر اولندی هزار بیت بگفت و پیش سلطان اورد
 بیک بیت سولیب دیوانه کتوردی و تحسین نای فراوان یافت
 و هزار دنیا رند سر خشن انعام فرمود مقبول اولوب تحسین لر

ایشیدوب هریتنه برفلوری الدی پس در مدت سی سال شاه
 نام را نام ساخت و پیش سلطان آورد اتوزیلده شاه نامه
 تمام ایلوب پادشاهک حضور نه کتوردی و بدستور آنچه بیشتر
 واقع شده بود در مقابل هریتی یک دیار توقع می داشت
 اول واقع اولدوغی اسلوب اوزره هریتنه برفلوری اومردی
 حاسدان خوش کردند و گفتند شاعری را چه قدر انکه ویراند
 قدر سر فراز کردند اهل حد ارایه کیر و ب عرض سوری قشدر
 بر شاعره چاق بو قدر قدر ویروب اکا بو قدر اچان ایلوب
 باشنی کو که چوقمق لازم دکل دیدلر و صلح ویرا بر شصت هزار
 درم قرار دادند فردوسی اران بر جید انک جایزه سنی التمش یک
 آنچه ده قرار اند زدیلر فردوسی اندن انجندی می گویند که در آن وقت
 که آن درمها آوردند در حمام بود حکایت ایدر که اول وقت ده
 که فردوسی به التمش یک آنچه بی کتوردیلر قاه کیرمش ایدی چون از
 حمام بیرون آمد ببت هرادرم بجای داد و ببت هرار بقای چید
 آورده بود حمامدن چیققی اول آنچه یک یگیری بکنی حاجی به ویردی
 بر شربتی برینچه خنای شربت کتورمش ایدی یگیری بکنده اکا ویردی
 و ببت هرادرم بان کسان که ارا آورده بودند یگیری بکنده آنچه

کتورلمره ویردی و سلطان را چهل بیت کما بیش منمت
 کرد که اران جمله است این چند بیت پادشاهی ارتق اکس
 قرق بیلک طوتندی بو بر قاج بیت اندر بریت
 اگر شاه را شاه بودی پدر اگر پادشاهک بابا سه
 یک اولوب یک اوغلی یک اولایدی بتر بر نهادی مراتج زر
 بنم باشه التون تاج کید و وردی چواندر بارش بزرگی بود
 چونکه انک اصلنده اولولق یوق ایدی نیارست نام بزرگان
 شود ملوک سلفدن اولان اولولرک آذن اشکمه دوی
 درختی که تلج است اورا سرشت برانجک که تمشیک براد
 اچی اولاکرش در شانی باغ بهشت اگر اولانجی جنت
 باغنده دکسک و رازجوی خلش بهکام آب دخی
 صو ویرمک و قنده جنت ارماغدن انک برینج انکین
 ریزی و شیر ناب کوکمه بال ایلر سودد و کسک سرخام
 هر کو بکار آورد صوکنده هر نه که آندن حاصل اولور
 همان میوه تلج بار آورد همان اچی تمیش ترر پس اران
 محقق شد هر چند ویرا طلب کرده اند نیافتند اند صکره
 فردوسی کردند می مرنه دکلوارا دیلر سه بولا مدی لر

بعد از چند گاه خواجه حسن میمندی که مرتبه وزارت
 داشت در شکارگاه بی بی چند از شاه نامه بتقریبی که
 واقع شده بود بخواند بر نیچه زماندن صکره سلطان محمد
 وزیر حسن میمندی شکار اوزره مناسبت شاه نامه
 بر قاج بیت او قودی سلطان را خوش آمد پرسید که این
 شعر کیمیت پادشاهه زیاده خوش کلوب بو کیمیک شعریدر
 دیو صورتی گفت شعر فردوسی حسن میمندی فردوسی
 شعریدر دیو جواب ویردی سلطان ار کرده خود پشیمان
 شد و فرمان داد پادشاه اندوکنه پشیمان اولب بیوردی
 تاشخت هزار زر سرخ با خلعتهای خاص نامزد فردوسی
 کنند و بطوس بر بند تا که التمش یک التون و قیمتی خلعت
 اخنار ایدوب طوسه کوندوره لرا اما طالع مساعدت نکرد
 اما طالع ال ویردی چون ان عطیه را بیک دروازه طوس
 بر آوردند تا بوقت فردوسی را از دیگر دروازه بیرون برد
 اول بخشش شرک بر قیوسندن اپچی کتورد کلری کون
 بر غیر قبولن فردوسینک تابوتن چقدیلر و از وی وارث
 یک دختر مانده بود انرا بوی عرض کردند میراث حواز

بر قیزی قالمش ایدی اول مالی اکا عرض ایلد لر ممت و زید
 قبول نکرد غلومت اختیار ایلوب قبول آمدی و گفت مرا چند
 مال و نعت که کفایت معیشت باشد موجود است احتیاج بان ندارم
 بنم کفایت مقداری مال و ملکم وارد در اکا احتیاجم یوقدر دیدی
 کاشکمان سلطان انرا برای فردوسی بعمارت رباطی دران
 بواجی صرف کردند پادشاه یک آدمی اول اچیه بی طوس جانده
 بر کار بان سرای پیغنه خرج اندلر **قطعه** خوشت قدر شکار
 که چون حمیده سپهر قدر فضل او عرفانی اکلمتی بکیر چون که اثری
 فلک سهام حادثه را کرد عاقبت قوسی صو کند بلا و سخت اقلره
 یا یایق ایدوب بان نشانه مصیبت موت ایلر برفت شوکت
 محمود در زمانه ماند سلطان محمودک سلطنتی شوکتی زایل اولوب
 کیدوب زمان اهلینک دلنده نه قلمدی جز این فانه که شکار
 قدر فردوسی شو حکایتدن غیر ی که اول کشتی فردوسی یک قدر
 اکلمدی ناصر خسرو **نصیر** **رخمه الله علیه** در صنعت شعرا بود
 و در فنون حکمت کامل ناصر و دید کلری شاعر که سلسله
 نسلی انصاره تیش شعر صنعتند استاد حاذق و حکمت
 فتنده فایق ایدی اما بسوی اعتقاد و میل بزند قه و الحاد متمم

شده بود اما اعتقاد بر زلفیه و الحاد و زندقیه میل ممت
 اولش دی اورا سفر نامه ایت کرد اکثر معوره سفر کرده
 و محاوراتی که با فاضل کرده در اینجا نظم آورده انگ سفرنا
 آدلی بر کتابی وارد در ربع مسکون که اکثرنده سیر ایللیوب علمای
 کند و ارا سنده واقع اولان محاوره و مباحثه لری آنده جمع
 ایلشد و این ابیات که عین القضاة محمدانی در کتاب زبده
 احتیاق ایراد کرده شوبیلکه عین القضاة محمدانی زبده الحقایق
 آدلی کتابنده کتورش در از جمله منظومات اوست انگ نظم
 جمله سندن در بیت همه جور من از بلغار یا نیت نیم جمله
 چکد و کم جور و جفا بلغار کوز لرنند که ما را هم می باید کشید
 دایا اول جور ی چلک کرک بکا کنه بلغار یا نیت نیم نیست
 بلغار کوز لرنیک ده کنایه یوقد ربگویم کورتو توانی شنیدن
 کیدن اید و کنی بن دیین سن اشتمکه قادر ایسک خدایا این بلا
 وقتنه از تست یارب ی بوابلا و امتحان سک چلکدن در
 ولیکن کسی بار دخییدن اما کم جرأت ایدوب سکا نیت
 امکه قادر اولمز نمی آرند ترکان از بلغار بلغار ولایتندن
 کوز لرن کتور لرن ز بهر پرده مردم دریدن خلعت پرده عرض

و ناموسنی بر عقدن اوتری لب و دندان آن خوبان چون
 اول کبی منور یوزلی کوز لرندیشینی طوداغنی بدین حوس
 بنایت آفریدن بویک کوزل بر تمق کرکزدی که از عشق لب
 و دندان ایشان شویله لطیف که اندک دیشلری طوداقلری
 عشقندن بدندان لب می باید کزیدن ناظر لردیشیلر طوداقلر
 امرق لانم کلور ازرقی هر وی رحمة الله علیه در قواعد
 شعر و فضل ما هر بود هر ولایتندن اولان ازرقی شعر
 شعر قاعده لرنده و سایر کمالانده مهارت بولشیدی و در
 قوانین علم و حکمت کامل علم و حکمت قانونلری منبسط امکده
 کماله ایرمشی مدوح اورا عارضه حادث شد که قوت
 مباشره ساقط گشت انگ مدح اندوکی پادشاه بر مرض
 واقع اولب قوت مباشرتی زایل اولدی اطباء از معاجله
 عاجز آمدند طبیلر کا علاج ایتکده عاجز اولدیلر کتاب الفیه
 و شلفیه را بنظم آورد و تصویر کرد ازرقی الفیه و شلفیه اولو
 صور جماع بیان ایدر کتاب نظم ایدوب اشکال غریبه ایلر تصویر
 ایلدی و علای را از خواص پادشاه با کنیزکی عقد بست و ایشان را
 در حرم پادشاه که میان ایشان و پادشاه شبکیش حایل بود

منزل داد و ان کتاب را پیش ایشان نهاد و فرمود با صبر
مختلف که در آن کتاب تصویر کرده بودند بمشعره و مشاعر
مشغول شدند پادشاهک قول کردند بر قول برجاریه بی کجاست
ایدوب پادشاهک خلوت سرانید پادشاهک الملک ارانده
برمشکدن غیری نه حایل اولد و غی یرده انکه یرکوترو
کتابی اوکلرنده قویوب امر ایلدی کتابک ایچنده تصویر اولان
اشکال اوزره جماع ایلیر و پادشاه را فرمود که از قهای
شبکه بی وقوف ایشان احوال ایشانرا مشاهده کند و پادشاه
اصم لدی شبکه اردندن انکه طومیدن اول کونه کونه وقایم
صورتلرنی تا شایلیه چون این مشاهد مکرر شد حرارت
غریزی قوت گرفت و ان ماده را که مانع قیام آلت بود منتقطع
کرد ایند و بر مثال پیرمایه منجد از منفذ احلیل بیرون آمد و مقصود
حاصل شد چونک بو تا شکرارله واقع اولدی طبیعتک حرارت
اصلیه سی حرکت ایدوب اول مانع اولان ماده کی کیدروب
بول یولندن او یوشمش پیرمایه سی کی چقوب مقصود حاصل
اولدی و از سخنان و بیست در وصف شراب شو بیتیلر
انک سوزلرنند **بیت** ساقی بیار لعل می کز فروغ آن ای ساقی

کتور شول لعل رنگی شرابی که انک ضیا سندن اندیشه لاله
را رشود دیده کاستان محل فکر لاله زار کی طرب بخش
و کوز کاستان کی تا شاگاه نشاط اولور کرکبدرد پری
بش اندر شعاع او اگر کیچه لین پری انک شعله سی طوقند
یردن کچوب کیدجاک اولورایه از چشم آدمی تواند شدن
هان آدم او غلامانک کوزندن کز کیمکه قادر اولمز خوشبوی
توز عینور کین تر از عقیق قوقوسک کوز لککی عینردن زیاده
رینک لطافتی عقیق دن ارتق روشن تر از سماره و صاف
تراز روان روشن یلزدن صافکی جان دن ارتق
مهر رحمة الله علیه وی در زمان معالدین بخرین ملک شاه
بود و از مدحان اوست و معوی نسبت باوست معوی شایک
دنیا به و دینه عزت و یرن بخرین ملک شاه بک زمانده اول
بکه معالدین دیو لعب قوب شاعر انک مدحنه انساب
اند و کندن او تری معوی کلص اندی و آنچه او را در زمان
وی از علوشان و رفعت درجه میسر شد کم شاعر را
میسر شده است بخر زمانده معوی میرا اولان علو
شان و رفعت مکان از شاعره نصیب اولمدر و کونید که

سه کس از شراد سه دولت اقبالها دیدند و قیوط
 یافتند و در وقت سامانیان غمخیزی در عهد محمودیان
 موی در دولت سحران در لکه اوج شاعر اوج بکاک
 دولتی زمانه سعادتمند و قبولی بولد لکه که بولدی رود
 سامانیان زمانه و غمخیزی محمودی ایا منده و موی سحریل
 تاریخچه بولدر ایرد و کنگه که ایریدی و سبب وفات و
 آن بود که روزی سلطان از درون عکاه تیر می انداخت و
 بیرون عکاه ایستاده بود معنیک سبب وفاتی اول اولیکه
 بر کون پادشاه او تا غدن اوق اتوردی موی او تا عک
 طشه یا نده طور ردی ناکاه تیر خطا شد و بروی آمد
 و بیناد و در حال جان بداد اکسزدن بر اوق مخالف
 اتیلوب موی به طوقوب فی حال جان ویردی و از جمله
 سخنان ویت این چند بیت است سوز لرینک جمله سندن
 شو بر قاج بیت بیت **تاکار من ز سبیل برین پرچین نهاد**
 تاکه نیم دلرم سبیل کبی ز لغدن سمن کبی یوزنگ اوزرنه
 یغن یغن چپ چوره قویوب سمنه سبیلدن حولی چور ب
 لطافتن آرتوردی داغ حسرت بردل صورتکون چین نهاد

۱۳۹

بونی بویل المکر چین نقاشی یک جگر لرنه حسرت دو کونی
 یا قدی هر دلی کز سر کشتی نهاد سرب بر هیچ خط هر کوهل که یار
 ز لغدن هیچ بر حکه باشش اندروب اصلا بر خطه بویون
 ویرمزدی زیر زلف او کنون سرب بر خط مشکین نهاد
 دهرک زلفی التذه کی خط مشکینه شدی باشش اندروب
 انقیاد ایلدی اول کوهل من علام ان خط مشکین که کوشه
 مورچه بن اول مشکین خطک قولیم صبا سن که انگ دهرک
 یوزی او ستمده طوزیش پای مشک الوده بر برک کل لرنه
 نهاد قوچه مشک بولمش ایا غنی اق کل پرا عک اوزرنه قودی
 و این چند بیت دیگر از قصیده بر اسلوب شعرای مازی
 زبان گفت بو بر قاج بیت وخی معنیک بر قصیده سندن
 افی عرب شاعری اسلوبی اوزرنه سوتیش **بیت**
 ای ساربان من لکن جسر در دیار من ای دجی نیم یارک
 دیار من غیری پره قونق ویرمه تاکه زمان زاری کنم
 بر ببع و اطلال من تاکه بر زمان اغلیوب اکلیم دهرک سمنه
 و سرائیک نشانی واک خاکدانی اوزرنه ربع از دلم پرچون
 کنم اطلال را چون کنم اول منزلی یورکم قاسیل طوبطوفانی الیم

چگون ارماغی کبی صوبه مالا مال ایدم خاک زمین ملکون کنم
 از آب چشم خوشتن چو پلک طراعتی قبقرق بویایم کند و
 کوزم یا شنیدن از روی یار ایوان می نیم هی قره اولی
 یارک یوزی نورندن چارداغی بوش کوررم وز قد
 آن سروسهی خالی می نیم چمن اول طوغری سرو بولی
 کوزک قاتق لطافتدن چمن خالی کوررم جانی که بود
 آن دستان بادوستان در بوستان شولیر که اول
 کوکل البی کوزل دوستلریم بوستانده او تورردی
 شد کورک و روبره را مکان شد کوف و گرس را وطن
 قور دلدکلیر یوردی و یقوشلر یا قوشلری یواس
 اولدی اولیر عبد الواسع جلی رحمه الله علیه و کمال
 کامل و شاعر ما هر بود عبد الواسع جلی اولو شاعره
 اول کشی کمال اوزره فضل اهل و استاد شاعر اید
 بهر دوزبان فارسی و تازی سخن گفته عربی و فارسی اکی دلد
 بیل شعر سوتلشد و اتفاق انت که میگیس اند عهده
 جواب قصیده مشهور وی که مطلعش اینست اتفاق شعرا
 انک اوزره در که انک قصیده سنه جواب ویرمک حقندن

که اول قصیده نک اولی بودر **مطایبه** که دارد چون تو معشوقه
 نکار و چایک و دله کیمک وارد رسک کبی بر سوکل نکاری
 چوک اولوب کوکل البی اولو شکر گفتار شیرین لب سخن رخسار
 سیمین بر سوزی شکر کبی طایلی یکاخی سمن چپک کبی لطیف کوکس
 کومش کبی آق و براق چنانچه می باید پرون نیامده است
 کرک اولدوغی کبی کسیرینه کتور نمشد و در مفتوح بعض
 قصاید گفته بعض قصیده لریک اولنده دیشدر **قطعه**
 درد هر نیت از تو دلفروز تر کار روزگار ده کوکلده
 نور صفا بخش انگده سندن ارتق کوزل یوقدر دیشدر
 نیست از تو جگر سوز تر پسر شهده جگر لری یا تقده سندن
 زیاده یا قبحی او غلان یوقدر ناکرده ام بلا سیراب تو نگاه
 سکن لطافت صوینه قانغش لاله کبی یکا عکله نظر ایدلدن بری
 ناکرده ام بزکس پر خواب تو نظر سکن زکس کبی چوق او یو یی
 کوزو که دیکلدن بری کاهی چولاله ام زو صالت شکفته روی
 کاه سکا بولشقی نشاطندن لاله کبی یوزم کوکوب آچلمشد
 کاهی چو زکس زفراقت فکند سر کاه زکس کبی سکن
 ایر و لکندن باشم او کوم بر قمشدر ادیب صابری ترمیدی

وی شاعر فصیح و فاضل لیب بوده ادیب صابر دیکری
 شاعر تیزمند و لایتند در اول فصاحت اهل شاعر و عقلی
 کور صاحب فضل ایدی و اشعار وی را لطافت کامل و ملا
 تمام حاصل است آنک شعر لریک تمام لطافتی و قصور
 ملاحظی دارد و افاضل تقدم وی معترفند شعر آنک و منظر
 آنک کند و لرزدن مقدم اولد و غنه اقرار اید بخیل در چنانکه
 انوری ویرا بر خود ترجیح کرده اینجا که در قطعه تقدیر
 کمالات خود می کند و در آفران می گوید شویله انوری آفری
 کند و دن او ستون کور مشدر شول یرده که کند و نمک
 کمالدرن صایوب صوکنده ایدر بیت این همه بگذار
 باشع مجر دآمدم بوجله کالدری قوطورسون یا لکوز شعور
 تمدح آنکه کلم چون سنای ستم آخر کرده همچو صابر
 همه سنای کبی اولورم اگر چه صابر کبی دکلایسم و از سخن
 ویت این چند بیت آنک سوز لرزدند رشو بر قاج بیت
 غزل ای عارض تو خلد و لب تو چو سلسبیل ای کوزل
 سنگ یوزک جنت کبی و طود آنک ارمایگی کی در بر خلد
 سلسبیل تو جان و دلم سبیل سنگ جنتکه سلسبیلک ارمایگی

بنم جانم کو کلم فدا اولسون در طاعت هوای تو آمد دلم اراک
 سنگ مجتبه مطیع اولوب خدمت ایدر بنم کو کلم شوندن او تو
 از طاعتت یافتن خلد و سلسبیل خدمت و عبادت ایکنده
 قونمشدر جنته کرب و سلسبیل ارمایگی ایچک دولتتی بولتی
 مایید پیش طلعت تو کی دهد فروغ زهره سنگ یوزک
 قرشوشنده قیضیا ویرور خورشید نزد خدمت تو کی بود
 جمیل کونش سنگ کوز لیکک یا ننده قیضیا کوزل اولور بغداد
 و مصر جالی و چشم من سن عالم حسک رونق و شهرت بغداد
 مصری سن و بنم کوزم بغداد را چو دجله بود مصر را چو نیل
 بغدادک دجله سی کبی مصر کبی نیل کبی اولور از بار رخ بجز تو
 قدم شده چو مال سنگ ایر و لنگ دردنگ یو کبی چکمدن بدخ
 قلم اچنده اولان تل کبی انجلوب ضعیف اولمشدر روز زخم دست
 عشق تو خدم شده چو نیل سنگ عشقک الیک طینچ سندن
 یوزم چو دکی کو کر مشدر و از جمله اشعار ویت این
 قطعه آنک شعر لریک جمله سندن در شوق قطعه **قطعه**
 دوات ای پسر آلت دولتت ای او غول دوت دولت
 آلتی در به و دولتت تدر ارام کن سن آنکه یاوز دوپل

یوش ایله چو خا بی کرد دولت کنی از دوات دواتی دولت
 ایملک استر سگ الف راز پیوند نالام کن دوات لفظک الفنی
 تابه اولشد و رب یار لام اولسون **انور**
 حکیمی کامل و فصیح و فاضل بود انوری کمال اهل حکیم و زیاده
 صاحب فصاحت ایدی حسن شعر و لطف نظم شمه ایت از
 علو حال او شعر کوز لکی و نظم ایوکی انک کال حالندن شمه
 و خیالیت از جال کمال او دانک علوم و معارفی جالک بر نگیدر
 سخنان او مشهور است و دیوان او مسطور انک سوز لر می شهو
 و دیوانی رغبت مکتوب و مسطور در از لطایف اشعار وی یک
 قطعه که مشعراست بصیحت شوا نوشته می شود انک ایشعر لرندن
 شاعر له نصیحت انکی کویستر بر قطعه یازمیش **قطعه**
 دی را شاعر کی گفت غزل میگوی دون بکا بر شاعر جک غزل سوزگر
 دوی کفتم از مدح و بجا دست بیفتادم هم بن اکا دیدم که مدح
 و بجزدن اکیسندن بیله ال چکدم گفت چون کفتمش آن حالت کراچی
 نیچون دیو سوال اتدی جواب وروب ایتدم اول از قولتی حالی ایدی
 حالت رفقه دکر باز نیاید ز عدم کچر حال یوغ اولیشکن قلقندن
 کنه کلز غزل و مدح و بجا **از ان کی کفتم غزل مدحی بجوی اوچی**

سویلام که ماحرص و غضب بود بان شهوت صم که بنم حرم
 و او یکم و ارایدی اکا شهوت ضمیمه اولمش ایدی ان یکی شب
 همه در غم و اندیشه آن شهوت مریکی اولنسه نک عن
 چکوب فکر ن امکده در که کند و صف لب چون شکر و زلف
 بخم شکر کی طاتی طودا نک و بو کلم کلم زلنک و صفن
 ایلیه وان دکر روز همه روز دران محنت و رنج حرص
 هر کون شول بلا و انی چکده در که کجا و از که و چون کسب کند
 پنج درم که قنده مکدن نجه قرنه بش اچه بی وان سه دیگر
 چوسک حسته تسلیش بدان اول او هنجی غضب یاره
 کوپک کی خاطر نک خوش اولمش شونکدر که زبونی بجف
 اید که از وبا شد و کم بر کوجب ز الله که که کند و دن
 اکسک اولا عجز ده تا که انی اور سله یه چو خدای این
 سک کرسنه عاشاکم چون الله تعالی بو اوج آج حقیر
 کوپکی باز کرد از سر من بنده عاجز بکرم بن عاجز قولنک
 باشند صاودی دفع ایلدی کر میله غل و مدح و بجا
 کویم یارب ز نهار غل مدح بجو سویلیم یارب تی صقله
 بس که با عقل جفا کردم و با نفس ستم عقله زیاده جفا

عید چوق کوچ اتمش اولرم انوری لاف زدن شیوه مرد
بود انوری او کو تک از نگر خوی اولم چون زدی باری
تو مردانه نگه دارم چه که دعوی اتک باری اربکی
برکده طور گوشه گیر و سر راه بجاق بطلب بر گوشه
اختیار ایلیوب دنیا و اوقات فتنه لرزدن قور تلمق یولیک باشی
است که نه بس دیر آید تو برین دوسه دم بو بر قاج نفس سنگ
اوز رکدن ایکن کچ کلوب کچر کونیند بسم ملک غور رسانید
که انوری ترا پی گفته است ملک هرات نامه نوشت و انوری
را طلب کرد در لکه غور یکسک قولا غنه انور سنی بجو اتیدی
دیو خبر ایرش در دیلر هرات بکنه مکتوب یازوب انوری
طلب ایلدی و نسبت بوی تود و ملطف نمود مقصودش
انتقام بود و اکا محبت و مودت عرض ایلدی مرادی انتقام
اتک ایلدی ملک هرات انرا بفرست دریافت هری یکی
فرستد مراد نه اید و کنی بلدی اما انرا بصریح نمی توانست
نوشت اما انوری به صریح اعلام ایملدن حذر ایلدی در مکتوب
که از برای مطالبه می نوشت این بیتها را درج کرد کن انور
دعوت است که کوندر دو کی مکتوبک اچنده شویتیلری یازدی

بیت هی الدنیا تقول بلافیه اول دنیا غنی طو بطلو
ایلیوب سکا ایدر حدار حدار من بطشی و قلی صقن صقن
بنم بک طو تمدن و اکسزدن اولدر ممدن قلا یغور کم طول
ابتمی اوزون اوزون کولم دو کم ستری الدمن
نقولی مصحک و الفعل مبکی بنم سوزم کوله و ربجی فعلم اعلدجی
انوری انرا بحسن فراست دریافت انوری انی فرستد
طویدی وسیله ایگیت و ملک هرات را از ان مطالبه گذرانید
واسطه لر بولدی دلیک اتروب هری یکی طلب ایملدن و ان
اچوردی دیگر بار ملک غور ویرا طلب کرد غور یکی بر کرده
دخ طلب اتدی و ملک هرات را در مقابل و هی هرات
کوسفند وعده کرد انوری مقابل سنده بیک قویون وعده
ایلدی ملک هرات کسی را موکل انوری کرد که ناچار ساخته
باید شد و بغور رفت که مراد در مقابل تو هزار کوسفند میدهند
هری یکی برکته انور نیک اوزرنه حواله ایلدی انور
گفت ای پادشاه مردی که او را به هزار کوسفند می آرد ترا را
می آورد انوری ایتدی ای پادشاه برکشی که بیک قویون
دگر اولانی سکا مفت کر کم نمی مرا بگذار تا باقی عمر

در سبک ملازمان تو باشم و جواهر مدایح در پای تو
 باشم قونی عزم اولد فیه سبک ملاز مکرکن اولوب
 مدح جوهر لرینی سبک ایانکه صاچم ملک هرات این سخن خوش
 آمد و او را نگاه داشت هر یکنه بوسوز خوش کلوب
 انی صاقلی ایلدی رشید الدین و طواط رح وی از
 شعرای ما وراء النهر است رشید و طواط دید کلری
 شاعر نهر چو کنگ اوتنه یانندن اولان شاعر لردن در
 در وقت خود استاد شعرا و مقدم و پیشوای ان طبقه بود
 کند و زمانده اولان شاعر لک امامی و اول طبقه کنگ استاد
 قابل ایدی و کتاب حدائق السحر و صنایع شعر تصنیف اوست
 صنایع شعر بیانده حدائق السحر آدلی کتاب انک مولفی در
 و در محاطبه بعضی وزرا میگوید وزیر لردن برینه خطاب
 ایدوب بوقطعه سویلر **قطعه** تو وزیری و مدح گوئی تو من
 سن وزیر سن بن سبک مدحک سویلیم دست من بی عطا
 بینی بنم الم عطا سزا ولد و غنی لایق کور ریسن تو وزارت
 بمن گذار و مرا سن وزیر لکی بکا اصل ده بنی مدحتی گوی عطا
 بینی مدح ایلوب او قوی و عطا نیم اولور کوره سن و آید

دور باغی نیز از راده طبع اوست شوایکی ربای ده انک
 طبعی نندن طوغمش اولان معارف دندن در **رباعی**
 چشمی دارم همه پراز صورت دوست بر کوزم وارد و دوست
 صورتی نقیله طوطلو در بادیده مرا خوشست چون دوست
 در دوست کوزم نهیم عالم خوشد چون که دوست انک انجده
 از دیده و دوست فرق کردن نه نکوست کوزم دوستی بری
 برندن فرق ایملک ایود کلدر یا اوست بجای دیده بادیده
 هم اوست یا کوز برینه دوستدر یا خود کوز دوست کند
دیگر بر یاد رخ تو این جهان گذران سبک یوزک هوای
 بوفانی جهان بگذاشتم ای ماه تو از یخچان بن ترک ایلدم
 ای یوزی کوزل سن انی طوغمیلردن دست از همه شستم
 و شستم نگران جلم علایق دنیا دن ال یویوب بر جاننده
 او تر دم چون بی تو گذشت بگذرد باد کران چو که عمر سنسن
 کچر غیر لرله کچسون دیو عقیقی **رحمة الله علیه** وی نیز از
 شعراء ما وراء النهر است عقیقی شاعر دخی ما وراء النهر
 شعرا سندن در و استاد شعراء وقت خود بوده است
 کند و زمانک شاعر لرینک استادی ایدی و این چند بیت که

در مفتوح یکی از قصاید گفته بنایت بدیع و لطیف است
 قصیده لرندن بر سیمیک اولنده سولید وکی بوبر قاج بیت
 زیاده بی نظیر واقع اولمشدر شعر اگر موری سخن گوید در
 مویی روان دارد اگر بر قریحه سوز سولیوب بر قلیک جانی
 اولورسه من آن مور سخن گویم من آن مویم که جان دارد
 بنا اول سوز سولین قریحه یم و اول جانی اولان قیل نیم
 هم چون سایه مویست و دل چون دیده موران بدغم قیل کوکله
 بکیر کوکله قریحه کوزی بکیر ز بحر غایله مویی که چون موران میان
 اگر غایله صاچکی کوزک ایر و لغندن که قریحه کی انچه بلایدر
 اگر با موی و با موری شبان روزی شوم ممره اگر بر قریحه و بر
 قیل ایله کیچه کوند زیولداش اولم نه موی از من خبر یا به نه موی
 از من نشان دارد قریحه بی طوینر قیل بندن نشان و رز
 بچشم مورد رکنم زبس زاری و بسستی قریحه نک کوز نیم
 زیاده ضعیف و نحیف اولد و غندن اگر خواهد مرا موری چشم
 اندر نها دارد اگر استر قریحه بی کوزیک انچه صقل
 من آن مورم که از زاری مرا مویی پوشاند بن اول قریحه یم که
 زبون و ضعیف اولد و غندن بی بر قیل اورتر من آن

مویم که از رستی کم از موری توان دارد بن قیل که ضعیفک
 جمتندن قوتی قریحه دن اکک در سوزنی رحمة الله علیه
 وی از نسف بوده است سوزنی شاعر نسف شمر ندندر
 بخصیل بیجا را آمد تحصیل انکه بخارایه کلدی و برش کرد سوز
 کوی عاشق شد و بشا کردی استاد وی رفت بر انکه بی شاکر
 عاشق اولب اول استاد شاکر دکم واردی و دران مهار
 تمام حاصل کرد انکه چیلکه تمام استاد اولدی و هرل بر
 طبیعت وی غالب آمد انک طبیعتی بی غالب اولدی
 بنا بران هدیانات بسیار گفته است اندن او توری چوق
 هرزه لر سولیشدر و این دو بیت از قصیده است شو
 ایکی بیت سوزینک بر قصید سندنر مطلع
 تاکی ز کردش ملک ابکینه رنگ نیجه دک صرچه رنگلی فلکک
 دوشی نکبتندن بر ابکینه خانه طاعت ز نیم سنگ طاعتک
 صرچه دن او نه طاش او زالم بر ابکینه سنگ زدن بود کارا
 صرچه یه طاش او رمق بزم ایشتر ایدی کنه بز تحت نیم
 بر فلک ابکینه رنگ صرچه رنگلی فلکک تحت ایدرز وایا
 چند بیت از قصیده دیگر است هم دران معنی گوید در اعدار

بو بر قاج بیت دخی غیر قصیده سنده نذر اول معاین
 او خیبو با خودن اعتذار ایدوب سولیر **مطلع**
 نه زبندی که تو دانی هزار چندا نم سن بلد و گل یرا مرق
 قمتدن یک اول دکلم ما ندانند ازین گونه کس که من دایم
 کسه بویل بنی بن بلد و کم کبی بلر در اشکار بدم در نهان ز بدترم
 ظاهر ابرمزم باطنده یرمزدن یرمزم خدای داند و من اشکار
 و پنهامم الله ایل بن بیورم کزلی ایل اشکاره می بیک صغیر ما
 رنهای شیطان بود بر کناه صغیریه یلمکله شیطان بکا طریق
 ضلالتله قول و زاولدی بصد کیره کنون رنهای شیطانم
 یوز اولو کناه ایشککله شمدی بن شیطانک قول و زاولدی
 و در قصیده دیگر نه ازین اسلوب می گوید بر غیر قصیده
 سنده بو اسلوب دکل ایدر **بیت** چو تیر غمزه
 بنار و کرشمه اندازی چونکه ناز و شیوه ایل غمزه اوقنی استن
 نشانه از دل مسکین من کنای غازی بنم مسکین کوکلی اکا
 نشان ایل تخت با تو بدل بازی اندر آمده ام اول سنگ
 میدانکه کوکل او نیغله کردم چو دل مانند تن درو هم بیان
 بازی چونکه اوینچی کوکلم قالمدی جان او نیغله راضی اولوب

اکا بویون و یردم چو سبج رحم تو ای دوست بی تو ایش
 نیست چونکای دوست سنگ سبج برز جنگ او خشمکله
 مرا بغزه بزین ما بوسه بوازی بنی عمرک او قیل اورتا که بوسه
 ایل او خشیه من مهران عاشق داری و من هزار یکم یک
 عاشقک وارد ربن یک برنجیم بمن نیای تازان همه سیر
 داری چو سندن فارغ او ملینه بکا کلمه سن و در مدح حمید
 مستوفی جوهری از فضل او ما و را و الهی بوده است
 قصیده گفته است که انرا موقوفی گویند دخی ما و را و الهی
 فضل سندن اولان حمید الدین ادلی مقاطی جوهری
 کشیک مدح دهن بر قصیده سولیش در اکا موقوف در
 که آن مختص خاطر ویت و مطلعش نیست **بیت**
 زندگانی مجلس مستوفی دولت حمید الدین خود دولت
 مقاطی سی حمید الدین جوهری حضرتک عمری پانده اولون
 و پوشیده مانند که اگر درین الفاظ که اولون در مخرج جزوی
 می افتد چنان مرعایت کند که بعضی از آن اجزای فی نفسه
 معنی مستقل باشد مناسب مقصود از لطافتی خالی نیست
 چنانکه درین قطعه املا کرده می رود مخفی دکلر که هر

مصراع اولنده بر خبری واقع اولان الفاظک ایرادی
 شویله رعایت اولسه که اول اجزایک بعضی سنجک کند
 کند و یی با شقه معنایی اوله مقصود شعره مناسب لفظ
 خالی اولمزدی شویله که بوقطعه ده یازیلر **قطع** دی و سنا
 قطعه سوی من دون بکا بر قطعه کوندر دی نکته دانی زمره
 فضلا فضل اسی بولونه بر دقیقه بلکی کرده نظم
 چار ازان بدو نیم اوج درت لفظی اول قطعه تک الفاظندن کی
 پاره ایلوب هر پاره سن بر مصراعده کتورش تا کند عاجز
 از جواب مرا تا که بنی جواب یازمقدن عاجز ایلیم کفتم اندر
 جواب آن که ای مف بن اناک جوابنده ایدم که ای مفسر
 خ خلق خدا و قاضی حاکم الله مخلوقک افتخاری حاجت
 بتورجی جت اصحاب متصف بعضی اصحابک لایحه کفایت
 ایلجی چوق فضل و کماله متصف لت بسیار خواست بدعا
 سنک باقی اولدوغک استرم دعا یله اول جز کرک معنای
 مستقلا اعتبار یله ای الله مخلوقک اشکی سکا چوق کونک
 اولدوغن استرم بن دعا یله و درین رباعی دیگر بوردیده
 دخی اول صنوت قصد اولمش در **بیت** ای شادی عید

چون بکام دل آغ ای بر اناک شنکر چو کمر دشمنک کوکل
 مراد بجه دایم شده مجوس درین عکده مع بوغخانه ده مجوس
 اولمش در رم بر اهل دل کرازادی مح بن معذورم کوکل اهل
 یاننده اگر بوسیت بر سم عیدیم از تو طمع بر مجوسک ازاد
 اولدوغن طمع ایدر رسم سندن بر املق عادی پته اوزره
 خاقانی **شیر** وانی رحمة الله ویرا سبب کمالی که در شعر
 داشته حال العجم لقب کرده اند خاقانی شیر و اینه شعرده
 زیاده کالندن او توری حال العجم دیو لقب ویرشلدور
قصید عربیه شبیهک بدر اللیل بل است انور سکن
 بکزرک کچه طوغن بدر آید ز بکمر سن اندن نوره دخی زیاده سن
 و وجهک من ماء الملاحه از مردخی بوزک ملاحه صنودن
 تازه اولمش در قیما زینة الدنیا و یا غایة المخی ای دنیا بک
 یراشنی و مراد لک نهایتی فمن ذا الذی عن حسن وجهک بصیر
 مکر شول که کرسک بوزکاک کوز لیکلی تماشاسندن طبریه
 بیل قشک کافور و ربک عین سکن اوج بولکده بر بولوک
 کافور در درت بولکده بر بولوکک یا قوت رقلانی عین در
 و شمک یا قوت و بک جوهر بش بولوکده بر بولوکک

یا قوت در قفانی جوهر در قفا و لذت خوان من صلب آدم
 خوانم پیغمبر ارقه سندن طوغرمدی سنگ مثلی ولایت
 اخلد مثلی لغو و جنت خلد و سنگ کبی بودنی یوقدر
 لکته اضواء تفتی من السماء اوج ننه کو کدن یره ضیا
 ویرور و فی سر قلبک مثلین مصور سنگ قلبک سر نده آنک
 بکزی و ارد در فاوله شمس و ثانیه کوکب انک او لکی
 کونش کنجی یلدر در و ثالته بدر مینر مدور او حنجی
 نور ویرجی دکر می بدر آیدر علوم نجوم القلب و العقل
 سنگ قلبک یلدر لری علم در عقل انک کونش در
 و معرفه الرحمن بدر متور الله تعالی بی بلیک بدر منور در
 امامی کتاب الله و البیت قبلتی بنم اوید و خم الله کتابی در
 قلم بیت الله در و دینی من الادیان اعلی و الفخر جمل
 دینلردن بنم دینم یوکسک در و فخری ارتقد در شفیع رسول
 و الله عافری بنم دینکم رسول الله در الله یر لینی در
 و لاری الا الله و الله اکبر ذات مقدس دن غیر می محمود
 یوقدر الله عالی عقل اوراک اوصافنی احاطه انکدن
 اولودر از همه شعرا در اسلوب سخن ممتاز است سوز

ادا انک اسلوبند جمله شاعر لردن ایودر و در ان شیوه
 غریب بی انباز و اول نظری یوق طر زده شریکی یوقدر
 در مواعظ و حکم طریقه حکیم سنای سپرده است
 مواعظ و حکم نظم انکده حکیم سنای یولنه قدم بصیرت در
 و در ان معنی کوی سبقت از اقران خود برده و اول معنی ده
 اقرانده کجک طوبی میداندن الو بچقش در و درین قطعه
 بروجه مفاخرت می گوید و دخی شو قطعه ده او کجک طریقی
 اوزره ایدر **قطعه** شاعر مبدع منم خوان معانی مراست
 سوزی کند و کند و دن بولیچی شاعر بنم معانی سفره سنی عالم
 بن یایدم ریزه خور خوان من عنفوی و رودکی بنم نعمتک
 یبانه دو کولن او اغنی یچیدر شاعر لکر ایلری و صکره کلان
 عایت ایولری عنفوی ایلر رودکی کبی زنده چون نفس حکم
 نام من از نازکی بنم جانم لطافت و نطافت اهل حکمت
 نفسی کبی دایما در یدر کشته چو مال کریم حرص من از اندک
 کرم اهلک مالکی کبی از اولمش در بنم حرصم و رشید الدین
 و طواط در مدح وی گفته است رشید الدین و طواط
 شاعر خاقانی مدحده و میسر در بیت ای پیر قدر را

خورشید و ماه ای قدر و اعتبار فلک ای و کوپش
 وی سریر و فضل را دستور و شاه ای فضل و کمال خشک
 وزیر و پادشاهی افضل الدین بوالفضایل بحر فضل
 دین فاضل در یک یکی چوق فضیلت صاحب فضل و کمال
 دگری فیلسوف دین فرای کفر گاه دین ارتورب کفری
 اهل حکمت و از مقطعات ویت این دو بیت خاقانیک
 قطع لرند در شواکی بیت **بیت** پس کن از سودای
 خوابان با ختن خاقانیا کوز لک عشقی او یوننی او نینقدن
 و از کل تیر او نیک ای خاقانی کز سر سودا خرد را در سر آید
 سودا قولنق جهتن دن عقل ضعیف و عجز حاصل اولوب
 یو مشق کاور صورت خوابان بمعنی چون به بینی آینه است
 کوز لک صورتی معناده نظراتک آینه در کز برون سو
 روشنی دارد درون سو تیر کی طش یانی اید نلقی ایج
 یانی قرقلق در و ویرا مشوی است تحفه العراقین نام
 تحفه العراقین ادلی انک بر مشنوی کتابی وارد و این چند
 بیت از مفتوح ویت بوبر فاج بیت انک اولند در مشو
 ماییم نظاره کان غناک بزربو کاک غلی و کیچی لرز

این حقه سبز و مهره خاک بویشل حقه ایل طوق مهره است
 تاشا سندن او تودی کین حقه و مهره تابجا یند بو حقه ایل
 مهره یرنده طور دچی سر کینه عمر می کشا یند عمر کینه
 دو کو منی چرب خج اید لر تاشا جیلر وین طرفه که بر باد
 فرمان بو عجب در که امر دوشکی او زنده مهره زممنت و
 و حقه گردان مهره کو ترم اولوب حرکت اتم حقه طور میوب
 دو نر حقه باز صنعتنک عکسی اوزره خود بوالجنان بحر کاید
 عجب بحر ایشلیج لر در که قائم و کاه قدر ارنده کاه آق قائم کاه
 قره قدر ز کتور لر میدانه وقت که وقت در سر آید
 زمان اولدی که مدت اختلاف لیلا و نهار نهایت بول
 سیلاب عدم بسر در آید باشینک اوزرینه عدم سیلی
 کلوب نه وارسه الوب کیده وقت که این چهار حال
 وقتی اولمش در که عنا مرک بودرت حالی بنند محفه
 م و سال ای ویل محفه سنی ارقه لرندن یره قویه لر
 وقت که مرکان انجم زمانیدر که یلدر غلری هم
 بیکنند و هم سم نعلارینی طر نعلارینی بره غلر فرج جان
 رحمت الله علیه از ماشل و افاضل روز کار است

جرجان شهر یک قری اولان شاعر روزگارک ایولرندن
 فضل و مری چو قلرند ندر میزان فصل و کمال و دقت
 شمع وی کتاب ویس و رامین است انک هنر نیک
 و شمع یک ایو لیکیک میزان ویس و رامین کتابی در
 و این چند بیت از مواضع متعدد از ان کتابست بوج
 بیت اول کتابک مری بریرند ندر ابیات خوش است
 نکته از گیتی شناسان دنیای اکلیلردن بوسوز ایو
 سوز در که باشد جنگ بر نظاره آسان جنگ انک
 دکنه قولای کلور مرا ان طشت زرین نیست در خور
 بکا اول التون کن مناسب دکلدر که دشمن خون من
 بیند بدو در که دشمن بنم فانی انک اچنجه کوره بنشد
 مار را چیه جز مار یلانک یورسی یلاندن غیری او ملز
 نیار دشاخ بد جز تخم بد بار یرامز اچ دالی یرامز
 میشدن غیری نه بر مز بنشد خوش سفر در تن درستی
 صاعقه سفر ایو اولز نکر اچون درخ و سستی
 فکر ایله تا که خسته لکده ضعیف لکده نیجه اولور کل و کس
 انکو باشد بیدن کل ایله نر کس تا شا انکه ایو اولور

ولیکن تلج باشد در چشیدن اما طاقده اچی اولور کجاء بوده
 بر مردم نهتن خلک اولمش کنایه اورتوب سو لیکه بی
 نیکو تر از نابوده گفتن اولمش سو لیکدن چوق یکدر یعنی
 بونک یرمز لغندن انک ایولکی ارتق در مثال پادشاه چون
 انش آمد پادشاهک اورکنی اود کیبدر بطبع آتش همیشه
 سرکش آمد با لبطع اود دایما که یه ونه یه باش اندر مجید
 اگر بار وریل و طبع شیر ی اگر فیل قوتنده ارسلان طبیعتند
 ایسک مکن با آتش سوزان دلیری یانرا اودله بهادرک ایله
 پادشاهلرک یورسنه او غمه ظهیر **فاریا سین**
 وی از مشایر جهانست و افاضل دوران فاریاب
 شهر ندن اولان طیر ادلی شاه جهانک مشهور لرندن وزمانک
 فضل و کمالده اقراندن ارتق اولانلردن در تمام دیوان او
 مطبوع و مقبولست انک دیوانک جمله سی اهل عرفان طبیعتک
 مقبولدر بلطافت و سلاست سخن او هیچ کس نیست
 انک سوزیک لطافت و سلاستنه ایرمش اخلین سوز سولیز
 هیچ کس یوقدر دیوان او مشهور است دیوانی شهر تل
 عالمی طوئشدر و اشعار وی برزنها مذکور و شعر لری

جلد لوده و ردکی و لش در دولت آتاک تریته
 یافت بی آتاک ابوبکر بگوگ ایام دولته چوق تریله
 بولش در سبب انکه شبی در مجلس وی این رباعی را ادا کرد
 اندن او توری که بر کجه پادشاهک مجلسنده بور باغی
 سولیدی **رباعیه** ای ورد ملائکه دعاء سرتو ای پادشاه
 ملک لک وردی سکن باشیک صاعنی دعاسیدر سر
 نیست زمانه را بجای سرتو زمانک سکن باشک یرینه بر باش
 دخی یوقدر بادشمن تو نیاشم شیر تو گفت سکن دشمنک قلچیک
 قنی دیدی سیر دل من باد قضای سرتو بنم کو کلک سرتی
 سکن باشک بلاسی حاکمی اولسون بغمود تا هزار دینار
 سرخ در مجلس شاد او کردند ابوبکر بک امر ایلدی مجلسنده
 انک باشنده بیک قزل التون صاچدر و بر اثران رباعی دیگر
 بگفت انک اردنجه بر رباعی دخی سولیدی **رباعیه** شاه
 باز تو کار ملک و دین بانسی است ای پادشاه سکن
 حسن تدبیر کردن دینک ملکک احوالی انتظام اوزره در
 وز عدل تو جان ظلم و فتنه رعقت سکن عدلک قورقوسندن
 فتنه ایلر ظلمک جانی بدندن چقغه بر نفس ظلمش در عهد تو

رافضی و سنی با هم سکن زمانکده اهل رفصله اهل سنت اکیسی
 بیله کردند موافقت که بو بکر حققت ابوبکر حق در دیو اتفاق
 اتولر و از لطایف اشعار و بیت این چند بیت طهریک لطیف
 شعر لندند ربو بر قاج بیت **مثنوی** عالمی برقرار منبر گفت
 بر اهل علم منبر او ستنده دیدی که چو پیدا شود سرای نهفت
 چونکه استکاره اولا اخرتک کزلی اوی ریشههای سفید رازنگی
 کماه اشملکدن اغر مش صقاللری بخشد ایزد بریشهای سیاه
 انکالی قره صقاللره بخشلر باز ریش سیاه روز امید
 کنه قره صقال خوف ورجا کونده باشد اندر پناه ریش
 سفید اق صقالک سایه سنده خوش کچرم دکی سرخ ریش
 حاضر بود بر قزل صقاللی ارجو کز مجلسده حاضر ایدی دست
 در ریش زد چون ان شنود اول سوزی اشیدیک
 ان صقالنه اوردی گفت ما خود درین شمار نه ایم
 ایتدی بز خود بوحا بده دکلر در دو کیتی بسیج
 کارنه ایم ایکی جهانده هیچ ایشده دکلوز و کالوی
 در شعوبتا به ایست که متقدمان میان وی و انوری ترجیح
 یکی بر دیگری اختلاف داشته اند طهریک شعر نده کمال

بر مرتبه در که ایلریده کلن فضلا انوری ایله ایلک ترجیحده
 اختلاف ایلشردور چنانکه بعضی بر سبیل تفهیم از بعضی
 دیگر گفته اند شویله که بعضی بعضی سندن صور مق طریق اوزر
 بو قطعیه یی سولیشدر **قطع** ای ان زمین وقار که داسما
 فضل ای شول بر لنگرلی اهل وقار کامل که فضل و نیر کوکنده
 ماه حبه پیکر و نور شید منطری مبارک یوزلی ای کوش
 صور تلی سن قومی زماقدان سخن گفته طهر سوز جوهر نه
 نقد رایلیوب بری برندن شخص و تمیز ایلینلردن برالای که
 طهر فارابی یک شعری ترجیح می دهند بر اشعار انوری اوزر
 شعری اوزر نه ترجیح ایدوب اندن یکدر در لر قومی دیگر بر این
 سخن انکار میکنند بر بوک مک دخی بو سوز انکار ایدر لر
 فی الجمله در محل تراخند و داور ی محصل کلام خصومت و
 مخالفت مخلنده دور لر ترجیح یک طرف تو بدین سان
 ناکه مست بر جابک ترجیحی حق اولدوغی اسلوب اوزر
 بیان ایله زیر کین حکم تو ملک سخن وری سنگ ملک مهرنگ
 الشده در سوزیر شد ر مق ملک سنگ تصرفی و امام هرون
 در جواب وی گفته است مری امامی اول سواک جوئیده

بو قطعیه یی سولیشدر قطع ای سالک مسالک حکرت
 درین سوال ای فکر بولدر نیه کید بچی که بو سوالده معدود
 نیستی حقیقت چو بگری مقبول عذرک یوقدر اگر حقیقتله
 دکر سک تمیز را بعد تناسب درین دو طور اکیسینک
 اراسنده مناسبست بعید اولدوغی جهندن تمیز و تشخیص
 ایلگون هیچ احتیاج نیست درین کسری هیچ احتیاج
 یوقدر شرح خصوصنده بط کلام اتمکه کین محجوبیت
 وان سحر این نور و آن چراغ انور نیک سوزی بلاخت
 و فصاحت و بیان و حکمت اعلی طبقه نه چو ب
 اعجازه قریب اولمشدر طهرک کلام مزین مستحسب که
 عقل را لایحی و کولتر اید بچی و کوز لر یا پیچ در انورینک
 سوزی نور طهرک کلامی چراغ در این ماه و آن ستاره
 و این حور و آن پری انورینک نظم ای و طهرک سوزی
 یلدر انورینک کلامی جنت حور سی طهرک نظم پریدر
 و دیگری در جواب همان قطعیه گفته است سوال قطعیه
 جو ائنده بریسی دخی نونی نظم ایلشدر نظم هر مبتدی که
 بیده ترجیح می دهند مراجعی که عبث یره ارتق کورب

یک طوتر شعر طهر بر سخن پاک انوری طهریک شعرنی انوریک
 جغت و نقصانند پاک اولان سوزندن ماند بدان
 گروه که نشاخته اند شوال که لره بکر که فرق و تشخص
 ایدوب اکیلیدیرا عجاز موسوی را از سحر سامی هر
 موسی یک معجزه سنی سامر یک سخنن شیخ نظامی حیرت ایدیم
 وی از کجاست شیخ نظامی کجاست شهرنند در فضایل و کمالات
 وی روشن احتیاج بشیخ ندارد انک فضلای کمالی
 کون کبی اشکاره در شرح و بیان محتاج دکلد روان قدر
 لطایف و دقائق که در کتاب پنج کج درج کرده است
 اول قدر اینچه اوسوز لکه خراین جوام حکمت اولان
 خمس سنده نظم ایست در کسی رامی نیست بلکه مقدور
 نوع بشر نیست که به نصیب او ملت در بلکه نوع انسان
 اکا قادر اولمز ویرون از ان کتاب از وی شعر کم روایت
 کرده اند اول کتابلردن خارج شیخ نظامیک شعرنی
 از روایت اندیلرو این عمل از وست بوغل اول
 کتابلردن خارج اولان شعرنند شعر
 جو بگو محنت من زان رخ کندم کونست دزه دزه بنم

چکد و کم محنت اول بغدادی اکلی قره یاغریوزون او توریدر
 که همه شب رخ چون کام از ان پر خوست هر کج نیم صمن کج
 صاری یوزم انک در دزدن قان اغلقدن قانلر یوناشدر
 دانه کندم اوسنبل تر دارد مار انک بغدادی دانه سی کبی
 بکیک تازه سنبل تر کترین حوشه اوسنبل کردون است
 اول سنبلک اک الیچی باشی فلکک سنبل بر جیدر من خوردم
 بر از و صبرم از و کندم خورد بن اول دلدون بهر مند
 اولوب و صالی میشن ییدم صبرم یتدی انک بکی داینگ
 حاصلتی گز بهشت در او جسم ره ییرونت دبرک قیوست
 جندن بو قو لک بدنی طشه در از ترا زوی دوزلفش جو شوک فتم
 انک اکی زلفی ترا زوسندن چون کار پر قدر مشک صاتی الم کندمی
 جوام واقرون که سخن موزونست بر بغدادی قدر داخی ارتق
 استرم زیر امیران اعتدال او رملشدر زیاده اسمکه متجلی در
 من چون کندم شده ام از غم اول بدو نیم نیم کو کلم انک نمندن
 بغدادی کبی اکی پاره اولدی وین غم او را یکی جو که نظامی پوست
 بو غم اکا برار پر حسابنده دکلد که نظامی بنج در دیو صور مر
 کمال اصفهانی رحمه الله علیه ویرا خلاق المعانی لقب

کرده اند از بی معانی دقیق که در اشعار خود درج کرده است
 اصنام شهر ندان اولان کمال اسمعیل ادلی شاعر خلایق المکان
 دیو لقب ویر مشرور معانی خاصه بی چوق بولوب
 شعر لرند اینجه معینلر درج اند و کندن او توری و بیچ کس
 از شعرای متقدم تا خوران دست نداده کوی راداده
 اندن او کدن و مکره کلن شاعر لک بیچ برینه ال ویر
 اکال ویرن آما مبالغه در ت دقیق معانی عبارات وی را
 از حد سلاست و روانی بیرون برده است اما معانی
 دقیقند مبالغه اند و کی ایک شعر یک عبارت لطافت
 حدندن چقر مشرور سلاست نظم صوکی اقب تکلف
 او قوغدن عبارت در بحال کمال اسماعیلک شعر نداده و قد
 و اشعار وی بسیارست و دیوان وی مشهور ایک
 شعر لری چوق و دیوانی مشهور سلمان سادجی رحمة
 وی شاعر فصیح و سخن گذاری بلین است ساوح شهر ندر
 اولان سلمان فصاحت اهل شاعر و دخی سوزی کرکی کبی
 ادا ایدجی استاد در در سلاست عبارات و وقت
 اشارات بی نظیر افاده است عبارت لری بیان اولان

اسلوبده و اشارت لطافتند نظری اولجی واقع اولشدر
 و در جواب استادان قصاید دارد کچش استاد لک
 قصیده لری مقابل سنده انلره جواب اسلوبده قصیده لری
 وارد در بعضی از اصل خوبتر و بعضی فروتر و بعضی برابر کسی
 اصل قصیده دن یک بعضی اشغه و بعضی برابر در
 و ویرا معانی خاصه بسیار است و ایک کند و طبیعتی
 عا نندن چکش جواهر معانی خاصه سی چوق در و بسیار
 از معانی استادان را بخصیص کمال اسمعیل در اشعار
 خود ایراد کرده و چوق استاد لک خصوصاً کمال اسمعیلک
 معینلر دن شعر لرند کتور مشرور و چون ان صورت
 خوبتر و اسلوب فرغوبتر واقع شده محل طعن و مثلث
 نیست چونکه اندری کتور یک غایت کوزل یرنده و زیبا
 اسلوبده واقع اولشدر طعن و ملامت ایکه بر یوقدر قطعه
 معنی یک برد شایه پاکیزه بدن ایو معنی بر اشتق اند
 کوزلدر که بهر چند در و جامه دگرگون پوشند هر نه دکل اکا
 غیر لری لباس کیدوره لک کسوت عار بود باز بقی خلعت او
 عار لباسی اولور ایک صکره کی قفانی کمنه در خویش ارشیر

افزون پوشنده ایو لکه ارتق کیدر مرلر سه هنرست اگر کهن
 عرقه پشمین ز برشش هنر در او لکه معنی محبوبک اکنده اسکی
 قفان کبی مهمل الفاظ لباسنی بدر آرد و در و اطلس و ا
 کون پوشند چقر ب اکا اطلس و دیبا کبی زیبا عبا رتله
 خلعتی کید و رله و ویراد و کتاب مشویت یکی جمشید و
 خورشید و دیگری فراق نامه سلمانک اکی مشوی کتابی وار
 بریسک آدی داستان جمشید و خورشید و بریسک
 فراق نامه در کتاب جمشید و خورشید چندان تکلف
 کرده که انرا از چاشنی بیرون برده است جمشید و خورشید
 کتابنده اول دکل ترف قصد اید و ب تکلف ایلد که
 انی لذتدن چقر مشدر اما فراق نامه کتابی بدیع و نظم
 لطیف اما فراق نامه سی مشلی یوق لطیف کتابدر و عریا
 وی مطبوع و مصنوع است اکم غزلری جمله طبیعتاره خوش
 کلور صنایع شتریه ایله رزین و مصور در اما چون از چاشنی
 عشق و محبت که مقصود از غزلانت حالی است اما چونکه
 غزلدن مقصود اولان در عشق و محبت لذتدن حال
 طبع ارباب ذوق بران اقبسال نمی ناید ایله اولدوغی

سبدن اهل ذوق اولانک طبیعتی اکامیل و توجه الیز وار
 جمله مقطعات و بیست این چند بیت بو بر قاج بیت انک
 قطعه لرنند نذر **قطعه** کنار حرص دلا پر کجا توانی کرد میک
 قوجا عنی ای کوکل قن طولدوره بیلورس تواز طمع که
 سه حرف میان تی افاده سن ستمدن زینرا طمع و ضعفده
 ایچی بوش اوج حرف واقع اولدی اشارتدر که اهل طمع
 طومیز وانک صا چنک حرصی قاپی هیچ نه ایله طومیز
 عزیز من در دوشی وقاعت زن ای بنم افندم در ویشک
 وقاعت قیوسنی اور فوب اکا ملازم اول که خوری
 از طمع و غرت از قناعت زیاد زینرا خورلق طمعدن و
 عزیزک قناعتدن طوغدی اگر بلغود پای تو انگری
 سهلست اگر غنیکلک ایانی طاینبوب شاشر نه سعادت
 سر در ویشی وقاعت باد در ویشک وقاعتک بشیک
 سعادت باقی اولسون **محمد عصار تبریزی رحمه الله**
 وی صاحب کتاب مهر و مشتری است تبریزی محمد عصار
 مهر و مشتری کتابک صا جدر و در و انجا لطایف
 و بدایع درج کرده است اول کتابده چوق لطیف لر و حد

منابع بدایع جم التشر و این چند بیت از آن کتاب
 در وصف بنی معشوق بوبرقاج بیت معشوق بوبرق
 وصفند اول کتابند در مشن کشیده بر کل سرین
 ز بنی کل سرین رنخل یوزیک اوزرنه بوزندن چکشد
 خطی درین لطف نازینی بر خط لطافت و نازینک
 اعتدالنده بد قدرت ستونی بته سیم قدرت قدرت
 الی ایله بر کشدن درک دکتدر بریران دو طاق غیر اکین
 اول کی قاشدرک غیر لم طولش مکرنگ التده میان جلع
 ولعل ان کل اندام اول کل بدلیک عین الهوکی کوز لیل
 لعل کی طوداعک ارایرنده منبت شوشه از نوره خام
 بریومی دو کلمش سوکه در خام انم جوهر کومشدن
 کل زینق و لیکن ناشکفته زینق چکدر لکن آچلدق
 غنچه سیدر میان یاسمین و لاله خفته چیکله لاله ناک
 ارایرنده بتمشدر و از جمله سخنان ولایت این قطعه که
 در اشای آن مشنوی ذکر کرده است محمد عصارک نظر نند
 شو قطعه اول کتابک اچنده کتور مشدر **قطعه**
 جو عصار ممر از طبع مردم ای عصار خلعت طبعندن شفق

و محبت طلب الله که کل هرگز شورستان بچرد زیر اچورق
 یزدن هیچ کل بتمز و فای از صورت بی معنی خلق خلعت
 معنی یوق صورتندن و فای از صورت ملایک
 می گیرد مصور یزدن ملک چقد و غنی کی فجر مغربال ملک
 بر فرق اینها ملک قابیری بو خلعت باشند قضا جز
 کرد عذاری نه بیزد حکم الهی و فاک تو زندن غیر نیست
 المزمهر انرا که نیکی پیش هوا سوب و لیوب اول کسم
 انردن ارنوق ایلم صناعت بکینیت هر زمان بدتر شرد
 سکا کین امکده هر زمان داخی یرا فر او یکک ایدر چه
 اشک انرا که ساری جای در جسم شولک به کوز
 یا شکی کی کوزک اچنده یرویرسن اگر دستش دهد حوت
 بریرد اگر الی ایررسه سبک قانک دو کر شیخ سعدی
 شیرازی رحمت اللهیه بام وی مصباح الدین است شیراز
 شهرندن اولان شیخ سعدی آدی مصباح الدین در
 همانا که سعدی نسبت بام محمد و حست سعدی تخلص اندو
 مدح اندو کی پادشاهک آدنه انتا بدر وی قدوه
 متغزلانت یکس پیش از وی بیش از وی طریق غزل

نوزیده است غزل سولیندک استادیدر اول سبج
 که اندن او کندن اندن ارتق غزل طرزنی بویلیرا شق
 سولیشدر ایو غزل سولینلرباب اکا مقلددر و تخان
 وی همه طوایف را مقبول افتاده انک سوزلری هر طایفه
 مقبولی واقع اولمشدر یکی از شعر گفته و احق که گوهر انصاف
 سفته شاعر لردن بر سی سعیدی و ایکی اولو شاعری مدح
 ایلویوب شو قطع بی نظم ایلشدر حقا انصاف انجمنی دیشدر
 مبالغه اتمیوب بیان واقع سولیشدر **قطع**
 در شعر کس پیرانند شعر سولیکده اوج شیاخر نظم کلامی
 بلاغت و فصاحت ادا انکدر حد اعجازه ایلد بوطایفه
 پیغمبر لری اولوب کویا که کند و لردن سولیکلر مقلددر ای
 مسلمانند از ملهم حقایق معانی و مکرمانند بتکریم یقین
 اهلیت بشریق ان الله عز این تحت العرش مقاسمه
 السنة الشعر هر چند که لابی بعدی اگر چه رسول الله بن
 صکره پیغمبر یوقد ریشدر اوصاف و قصیده و غزل را
 مدوحی اوصاف غریبه ایلد وصف ایلکده و قصیده سولیکده
 و غزل یرشد رقدر فردوسی و انوری و سعدی او

اسلوبده فردوسی کنجی طورده انوری او چنجی طرزده
 سعدی استاد شمای عالم و امام ناطقان احم اولوب بی
 نظیر و فایق عالم اولمشدر و فی بعض النسخ وقع هر کذا
قطع در شعر کس پیرانند شعر بدیع مجمل و مصنع
 سولیکده اوج مکمل ملهم اولوب بی نظیر و فایق عالم
 اولمشدر در قولیت که چکن برانند سوز بر سوزدر که
 جمل شعر ایلکده سیر فصحا و بلغا و نقادان نظم و نثر اولان
 طرفا و عرفا بونک اوزر نه اتفاق ایلشدر در هیچ مکمل
 خلاقی یوقد رقدر فردوسی و انوری و سعدی اولافردوسی
 ثانیانوری ثالثا قطب الافاق شیخ سعدی هر چند که
 لابی بعدی بونکرک شعرک طبقه علیاسی اهل اولوب غایت
 نظمک بنو قی مرتبه سینه ایرمشدر اگر چه رسول الله بن
 صکره پیغمبر یوقد دیو بیورمشدر در مراد شریف لری
 خلقی حقه دعوت ایدوب اطهار را عجاز ایلکده بنم مبعثدن
 صکره مکمل کلمزدیکدر اما سوز ادا انک طرزنده استاد
 عالم و فایق بنی آدم مکمل کلمزدیکدر و کلمدر **خواجہ حافظ شیرازی**
 اکثر اشعار وی لطیف و مطبوع است شیراز شهرندن

اولان حواجه حافظ انک شعری جمله طبیعتک مقبول
 و غایت لطیف واقع اولمشد و بعضی قریب بر حد اعجاز
 بعضی اعجاز حد تک باشند بعلت در غلیات وی نسبت
 بعزلیات دیگر در سلاست و روانی حکم قصاید طاهر
 دارد نسبت بقصاید دیگران خاضک غلری غیری غزل
 کویک غزل نسبت سلاست الفاظ و جریان اب لطافتند
 طهرک قصیده لری حکمت در غیری قصیده کویک قصیده
 نسبت و سلیقه شعری نزدیک بلیقه نزاری قستانی
 انک شعر نیک طرز و اسلوبی نزاری قستانی طور نه فرید
 و اما در شعری عت و سبعین بسیار است اما
 نزاریک شعر لرنده آرق سحر ایو یاتی چو قدر بعض نظمک
 اخه تفاوت فاحشی دارد بخلاف شعری حافظک
 شعری اکا مخالف در بوخصوصده و چون در اشعار
 اثر تکلف ظاهر نیست ویرا لسان الغیب لقب کرده اند
 چونکه حافظک شعر لرنده تکلف علامتی بلای دکله ر بوجهند
 اکا لسان الغیب دیو لقب و میسر در شیخ کمال نجد
 وی در لطافت سخن و دقت معانی بمرتبه است که پیش

اران مقصود نیست چند و لا یتدن اولاشیخ کمال اول عزیز
 سوزی لطفه ادا ایدوب اینجه معینلر بولمقد بر مرتبه ده در که
 اندن ارتق ممکن اولر اما مبالغه در ان شعرویرا از حد سلاست
 بیرون برده اما ملطیف الفاظ و تدقیق معانی خصوصنده
 مبالغه اند و کی نطنی سلاست چو مرشد و از چاشنی عشق
 و محبت خالی مانده عشق و محبت لذتدن خالی قالمشد
 و در ایراد امثال و اخبار بحرهای سبک با قافیه ها و دروغها
 غیب که سهل تمسح عاست تتبع حسن دهلوی می کند مثله
 درج ایلوب خفیف بحر را اختیار ایلوب غریب قافیه لر
 و در بغیر ایراد انکده حسن دهلوی حضرت لرنه تعلید ایدر
 اما قدر معانی لطیف که در اشعار ویت در اشعار حسنیست
 اما شیخ کمالک شعر لرنده اولان لطیف معینک حسنک
 شعر لرنده یو قدر و انکه ویرا در حسن می گویند
 بنا بر همان تتبع تواند بود اول سوز که شیخ حسن او غرضی لر
 بو تعلیدن انوری در و در بعض دیوانهای وی این مغرود
 دیده شده است بعض دیوانلر ده بو مغرود کولر شد
 مغرود کس بر سر بیج رخنه گرفت ما بیج مک به نیم سو زیده

حلق بولدی معلوم نمی شود که در دستم بودند یا بنور که بن
 کوزل او غریب حسن او غریبی دیگر ایام ایدر و بعض از عارفان
 که بصحبت شیخ کمال و حافظ هر دو رسیده بوده اند چنین
 فرموده اند که شیخ کمال ایلد خواجه حافظک ایک یک بیل
 صحبتنه ایریشن اهل معرفتدن بعضیسی بویله بیورلر که صحبت
 شیخ به از شعروی بود و شعر حافظ بهر از صحبت او
 شیخ کالک مصاحبتی شعرندن یک و خواجه حافظک شعری
 مصاحبتندن یک ایدی **خرو دهلوی رحمة الله علیه**
 در شعر متفنن است قصیده و غزل و منثوی را و زریده
 و مسمعه را بکمال رسانیده تتبع خاقانی می کند و دهلوی و لایق
 اولان خسرو شعروه ذوق و فوئد را قیام شعرک جمله
 تکمیل ایدوب هر بر سنده استاد فایق اولمش در خاقانی
 تقلید ایدر هر چند در قصیده بوی رسیده اگر چه قصیده
 خاقانی کالنه ایریشن شد اما غزل را از وی گذاریده
 اما غزلی خاقانیدن ایلری ایلتمش در غلطای وی بواسطه
 معانی اشنا که ارباب عشق و محبت بحسب ذوق و
 وجدان حور انرا می یا بند مقبول همه کس افتاده است

خسروک غزلری جمله اهل معرفت اولانلر و قلمری **متفک**
 اوزره کند و طبیعتلری بویجی اشنا معنای متفنن
 اولتی واسطه سید هر کشیک مقبول واقع اولمش
 همه نظامی را کسی به از وی خواب نکرده شیخ نظامی
 همه سینه سرودن یک که جواب یازمیشد و در آن
 منشیهای و کردار و همه مطبوع و مصنوع همه دن
 غیر منشی کتابلری وارده جمله سی صنایع بدایع رعایت
 اوزره نظم اولمش در اهل کمال طبیعتلری مقبولی در **حسن**
و دهلوی رحمة الله علیه ویرادر غزل طریق خاصیت و دهلوی
 ملکشدن اولان حسن انک غزل طرزنده مخصوص سلو بی
 واردر اکثر قافیه های تنگ و ردیفهای غریب و جری
 خوشایند که اصل در شعر خاصه در غزل ملاحظه اینهاست
 اختیار کرده است شعروه خصوصاً غزله ملاحظه
 و رعایتی لازم اولان طار قافیه لری و بی بدل ردیف
 دخی طبیعت خوش طبعی بحر اختیار ایدوب اکثر نظم لرزه
 انی کوزتمش در لاجرم از اجماع اینها شعروی را حاصل
 حاصل آمده که اگر چه بحسب بادی نظر انسان می نماید اما

در گفتن و شوارشت بوسیدن اول نشد لک ^{عبد} اجماع
 حسک شعری بر حالت حاصل اول شد که اگر چه اول و کد
 قولای کور نیز لکن سولیک استک متنع اولور و لهذا
 اشعار ویراسهل متنع گفته اند بوندن اتوری حسک
 شعر لنده سهل متنع و میشلر و بعضی ظاهر قولای حقیقه
 کوچ معاصر خسرو بوده است و با یکدیگر صحبت می داشته
 اند و میاسطات می کرده چنانکه حسن می گوید خسرو
 زمانده کلمه در بری بریل مصاحبت لراید و بکس تا خانه
 تطفلک ایلشدر شویله که حسن ایدر **قطعه** خسرو
 ز راه گرم پیدر در خسرو گرم طریقه سالک اولوب مغدور
 طو توب قبول ایلد ایچه من بنده حسن می گویم بون توک
 سولید و کی ایوسوزلری سخنم چون سخن خسرو نیست
 بنم سوزم خسرو سوزی کی و کلد ر سخن اینست که من می گویم
 سوز بود که بن سولیم خسرو بنم کلامی استخوان ایدر
 کند و کلامه نسبت ایلر بن ایلد دیمزم سوز بن دید و کلد
 ایها ما بنم سوزم یکدر دیک اکلر و دیگر از شعرا می شناس
خواجہ عماد رحمہ اللہ فقیه است از کرمان وادی شیخ و نقاه

دار بوده است غزل سولین شاعر لردن بریسی دخی کرمان
 ولایتیندن خواجہ عماد فقیه در خواجہ عماد خانقاه تصرف
 ایلنجی شیخ ایدی شعر خود را بر همه واردات خانقاه میخواند
 است شعرنی نکیه کلندرک جلدسته او قوی و یروب صلاح
 طلب ایدردی و از پنجامی گویند که شعری شومر معانی
 کرمانست بوجهتدن ایدر لک عمادک شوی جلد کرمان اهلک
 شعیر و دیگر **خواجہ** وی نیز از کرمانست غزل
 کوی شاعر لک بریسی دخی خواجہ در اول دخی کرماندندر
 و در تزیین الفاظ و تحسین عبارات جهد بلیغ دارد
 الفاظ زینت و یروب عباراتی یرشد مرقدہ زیاده
 سوا ایدر و لهذا ویرا نخل بند شعرا می خوانند بوسیدن
 اکا نخل بند شعرا دیرلر و از شعرا ی ماوراء النهر است نه
 حیوانک اوتہ یا نندن اولان شاعر لردندر
 و در اشعار وی چاشنی از نقوف مست ایک شعر لنده
 نقوف لذتی وارد و دیگر **خواجہ عجمی** بخاریست
 بخارالی خواجہ عصمت الله در وی در غزل تتبع خسرو می کند
 عصمت طرز غزل ده خسرو تقلید ایدر و دیگر **بابی**

سرقندی است برسی دخی سرقندی باطی و شعوی
حالی از لطافت بیت انک شعری لطافتن خالی دکلد را اما
باوی از فضایل کسبه بسیار عاری بوده است اما کبده
حاصل اولان فضیلتندن زیاده خالی ایدی چنانکه از اشعار
وی ظاهر است نکتم شعرلرند ظاهر و دیگری چنان
است و شعوی خالی از حالی بیت شاعرلرک برسی دخی
خیالی در انک شعری حالدن خالی دکلد را و از اشعار و بیت
این بیت و انک شعرلرند در شوبیت بیت ای ترغمت را
دل عاشق نشانه ای محبوب مطلوب جمل قلوب سنگ نمک
اوقفه عاشق لک کوکل نشاند خلق تو مشغول تو غایب
جمله خلق سنی از مغم مشغول من اور تا یردن غایب من
که معکف دیرم و که ساکن مسجد گاه دیر معانده اعتکاف
ایلیوب کیچ کوند زاندن چقمم گاه مسجد طور ورم یعنی که
ترا می طلبم خانه بجانه دیگر استرم که او او کزوب سنی استرم
و دیگری از شعوی خواسان شیخ اذری خواسان
شاعرلرندن برسی دخی شیخ اذری در که اسفاین شهرندندر
و در اشعار وی طایات بسیارست بلاق و سالوس

انک شعرلرند تصلف و تلس چوقدر وار مطلعهای بنید
و بیت اذرنیک مقبول مطلعلرندندر مطلع
باز شب شد چیم من میدان گریه آب زد گنجه اولوب
نیم کوزم اعلیق میداننی صولدی سیل اسگ امیدیون بر سپاه
جواب زد کوز یا شنی سیلی کلوب او یقول شکرندون
بصقونی ایلدی و دیگری کا بته برسی دخی
نیشابور و لایقندن اولان کاتبی در و ویرا معانی خاص
بسیار است انک کندویه مخصوص معینلری چوقدر و در
ادای آن معانی نیز اسلوبی خاص دارد اول معینلری
اذا امکده دخی که آمد و کی اسلوبی وارد اما شعوی
یکدست و هموار نیست اما شعوی برالدن ایشلمش ایشیک
ایولکده بری برنه ایر و دکلد ر شتر و گریه افتاده است
کی دوه کی بویوک کی کدی کی کوچک واقع اولمش در و دیگری
شاهی سبزه واریت برسی دخی سبزه وار شهرندن
اولان شاهیه در و ویرا اشعار لطیف است یکدست و هموار
با اعتبارات پاکیزه و معانی پرچاشنی شاهیه یک ایو شعرلری
وارد در مهب بر برینه اویر عبث و نقماندن پاک عبارت لعل

و طاعتی معین و دیگری عارفی هریت صاحب
 مقاله کوی و چوکان برسی دخی مریدین اولان عارفی درکوی
 چوکان آدلو کتابک صاحبی که اول کتابک محصلی طوبیله چوکانک
 مباحثه سی و مناظره سی در وان از نظریات سرآمد ویت
 اول کتاب عارفیک مقبول خلق اولوب فصاحت و غایت
 ممتاز اولمده باشه چشمنظمی در و این چند بیت از آن
 کتابت در صفت اسب و چوکان بود بر قاج بیت اول
 کتابدند چوکان اتک و صفنده ابیات
 چون کوی سپهر کردستی ملک طوبی کی مدور اولد
 میدان میدان چو کوی جستی طوب کی میدانن میدان
 صحرای اول آت مهربار که در غرق شدی غرق هر که
 تره غرق اولیدی باران بودی و در میان برق ترغور
 اولوب اور تاده کند و سیل درم اولوردی بگریخت
 آدر از سم او آنک طرغندن اود چردی آویخته صرم
 اردم صرمی لی آنک تویر غنه اصلی قالوردی هر که که دویده
 در پی کوی هر وقت طوب اردنجه سکر دیدی گردیده
 ز سرش سر کوی آنک نیز لکندن طوبک باشی دوزدی

ان لحظه در بند رفت شولردم که چنگه کیدید سپه
 صد بار صبا بگرد رفت صبا یلینک یوز بولکی آنک توزیل
 کیدردی از کوه چوسیل در گذشته طالعون سیل کی قرد
 وز بحر چو با گذشته دگردن سیل کی کچردی صاحب دولتی
 زمان ما بود اوستا و مشرفست بر صاحب دولت که بزم ز غم
 آنک وجودیله شرف بولش لرد هر چند پایه قدر و
 نظر بر انتب جاه و حشمت و قرب پادشاه صاحب
 شوکت و قیاس بنای معنوی از فضل و ادب و فضایل
 محبوب و مکتب از آن بلند تراست که ویرا بجشم
 تعریف کنند و بچودت نظم توصیف اگر چه اول صاحب
 سعادت قدری مرتبه سی منصب و عظمت و پادشاه صاحب
 شوکت قرینه نظر و فضل و ادب و کبی و واهی کمالات
 اغزین قیاسانی شعرا یو لکیده و نظم لطفله مدح و تریف
 امکن شانی یوک کدر اما چون حاطر شرفش بوا
 کسب فضیلت تواضع و کسر نفس بان فرو آمده است
 که خود را در سلک این طایفه منحرف گردانیده دیگران را
 حجاب کاشی از آن معنی که ویرا از طبقه ایشان دارند

و از زمره ایشان شمارند مرتفع گشته اما چون که کند و نک
 خاطر شریفی ممکنست و تواضع فصیلتی کسب ایلیک چون
 و نفس نغیبتی عجب و محرز دلیقتن صیانت اتمک
 قصد یل شاعرک دایره تنزل ایلیوب کند و سنی
 انلرک عداد نه ایراد اتمکن غیر بلیدن انی اول طبقه
 اهلندن عدایمک تحاشی اتمک حجابی قالمشدر اما انصاف
 است که هر کجا این طایفه باشند و هر جا بام این طبقه
 نویسند و ی سر دفتر انصاف بود که هر قنده که شاعر
 طایفه سی اول اول انلرک باشی و نه یرده که اول طبقه ^{ملک}
 آدی یازله انک آدی عنوان دیوان اهل عرفان اولور چاک
 این معا باسم شریفش منی رین معنی است نتمک انک
 اسم شریفی چون نظم اولنن شو معما بو معیندن خبر ویرور
 معاء علی شیر علی سیر الافاضل سرت دهر
 فضل و کماله فاضلردن ارتق اولانلرک یوریشی اوزرنه
 سیر اتمک بر زمان و احزرت الفضایل بالعواضل
 حلیه وجوداتن اولان کمالی و منشاء انعام
 و افضال اولان اوصاف حمیده بی جمع ایلیوب مجمع

مناقب اولدوک و با ستمک بقعت اهل الفضل طرأ الاسماء
 تنزل من السماء حکمیه علوشان و رفعت مکانه دلالت
 ایدر اذ کله جله فضل و کمال اهلندن ممتاز و سرافراز
 اولدک لذا صورته فوق الافاضل بواجلندن بنسنگ
 نام مایونکی افاضلک اسماسنگ اوستنده یازدم
 و چون کومر نامش بزرگتر از انست که محل از نظم صدق
 ان تواند بود و هر مقام از شعر شرف ان تواند
 یافت چونکه اول عالیشانک نام مایونی جوهری شوک
 هر بری انک صدق اولمقدن و نظمک نرسی اولور
 انک ذکر اولمش شرفی بولمقدن اولودر تخلص اشعار
 با نیم ازین معمای ذکر مفهوم می گردد نام گشته اول ضلک
 مخلص شعری شو معادن فیم اولین ایل ادا اولندی
 معاء دیگر کنه نامش در تخلصها نیاید میجکس انک
 ادینک حقیقتی مخلصدرده هیچ بولر برب یا بندگا
 از وی نوایی دان بولرک اغرنده اندن برصوت وارد
 همان شویله بیل و اگر چه وی را بحسب قوه طبیعت و سعت
 قابلیت هر دو نوع شعر ترکی و فارسی میسر است

اگر چه نوایی خد متکرمه طبیعتک قوتنه و قابلیتک وسعتنه
 کوره اکی نوعه ترکی و فارسی نظم امک اسان ایدی
 اما میل طبع وی بترکی از فارسی بیشتر است اما طبیعتک
 میلی فارسیدن ترکی به ارتق و ارتق اولدی و غلیات
 وی بان زبان از پانزده هزار زیادت خواهد بود
 ترکی دله امک غزلری اون پیش بیکدن ارتق و مشنویات
 که در مقابل جمعه نظامی وقوع یافت بسی هزار نزدیک
 و جمعه نظامی مقابل سنده واقع اولان مشنوی کما بلری
 اتوز بیک بیت یقین در و بها که بان زبان بیش از وی
 و به از وی کسی شعر نگفته است ترکی دله نوایی دن اول
 که اندن یک شعر سو یلمشدر و نظم جوهری دلمشدر
 و از جمله اشعار فارسی ویت قصیده و در جواب قصیده
 خسرو دهلوی که مسماست بدریای ابرار واقع شده است
 و مشتمل بر بسیار از معانی دقیقه و خیالات لطیفه
 امک فارسی نظر نندن برین خسرو دهلوی یک دریای
 ابرار آدلی قصیده سینه سو یلد و کی نظیره در که چوق اینجه
 معینلری و بی بدل خیال لری شتملدر و مطلقش انیت

اول قصیده مک مطلق بود بیت آتشین لعلی که باج خسرو
 زیور است اول او در نگلی لعل طاشی که پادشاه ملک تاجینه
 زینت واقع اولمشدر اخگری بهر خیال خام نجاتن در سرت
 امک حقیقته اش اشرافی بود در که ضامن جیک بشر میچون
 امک اوزرنه بر بنیش کوه قونمشدر و حضرت جانی که
 مصنف این کتابست در نظیر این بیت گفته مطلع
 گنگر ایوان شه کش کاخ کیوان برتر است پادشاهیک
 سراییک دیواری بد نلری که کیوان بر جی کوشکندن
 یوککدر رخنه مادیان کش بد یوار حصار دین درست
 سن اول بد نلری امک دینی حصار دیوار رنده اولان
 که کلری بیل اگر چه کند و سی انلری شرفات شرف کلر
 و این رباعی را در تهنیت قدوم بعضی اندکان از سفر
 حجاز در رقعہ نوشته بود شور باهی مکه سفر نندن کلن
 برد و سنگ تمینه نامه سنده یا زمشدر رباعی
 انصاف بده ای ملک مینا قام انصاف ایلای صرچه
 رنگلی فلک تا زین دو کدام خوبتر کرد حرام شو اکیندن
 قنقیسی زیاده کلدی خورشید جهان تاب تو از

جانب صبح سنگ مشرق جانبدن سیرایلین کونشکمی
 صالندی یا ماه جهان گردن از جانب شام یوخ
 بنم جهانی طولشن آیم شام جانبدن کوزلی صالندی بیت
 یارب آن رویت یاربک سمن عجب اول یوزمیدر
 یوخ سمن پیر اچمدر یارب آن قدست یاسم وچمن
 عجا اول بو عیدر یوخ چنده تان سر و میدر بیت
 یارب زبان حاتم سحر آفرین تست عجب سنگ سحر دوردن
 قلکیدر یا معجز است یا اثر لطف کرد کار یوخ بشر
 مثلن انکه قادر اولدوغی معجزه میدر یا حوذا الله خفرتک
 لطفی اثر عیدر و این رباعی دیگر تجدید در رقعہ دیگر
 بور باغی دخی یکیل برکتو بنده یازمشر رباعی
 کرد در برم بگفت و گویت باشم اگر دیرده اولسم
 سنگ او صافک سو یلکه اولورم و ردوم بجست
 وجویت باشم اگر که در منده اولسم سناستوب
 ارامقه اولورم در وقت هنور روبرویت باشم
 خدمت شریفین حاضر اولدوغم زمانه یوزم سنگ
 جانکه متوجه اولور در عجب روی دل سبوت باشم

غایب اولدوغم زمانه کوکک یوزی سندن یکا
 متوجه اولور و این رباعی دیگر در رقعہ دیگر یور باغ
 دخی برکتو بنده یازمشر رباعی این نامه نامه
 دافع درد منست بو مکتوب بتی دکل بنم در دم کیدر یچی
 دو انچه سیدر ارام درون رنج پرورد منست بنم الله
 بلمشر کوکک قرار ی سبی در تکین دل کرم و دم
 سرد منست بنم عار تکی کوکک و صوق نشک سکوپنه
 کفیلی در یعنی خبر از ماه جهان کرد منست دیک استرم
 که بنم جهانی طولاشی آیدن خبر مکتوبنه در
 روضه هشتم

در حکایتی چند از زبان احوال بی زبانان که خود مندان و
 نکته دانان امثال ان وضع کرگروه اند سکر خجی روضه
 دلستر لک حاللری دلفدن خبر ویرلش بنچ حکایتلر بنده
 در عاقلرد و چوق بیلنلر انک کیلدری بغلش در تاجحت
 خرابت و نذرت طبیعت بران اقبال نماید تا که خجی
 اولوب و از بولند غدن او توری طبیعت اکا توجه الیه
 و بروی ابواب فهم حکم و مصالح بکشد بدخی طبیعت

حکمران و مصلحت را کلفت قبولی اچله قطع آن نه دیدی که
 ۶۶ ده دان بشکر سن آنی کور مدکی که کاملر شکر قلمند
 داروی طرا کند شیرین آجی اوقی طاقی ایدر لر تا بان
 جیل از تن رنجور تا که اول تدبیر از خسته مک بدنن ببرد
 رنج و محنت و دیرین اغیری و اسکی زحمتی کیدر لر حکایت
 رو باهی با کرکی دم مصادقت می زد و قدم موافقت می نهاد
 بردگی بر قورداد و ستایق دعوی ایدوب هراشیده اکا او
 یولنه قدم بصدی با یکدیگر بیاسی گذاشتند و در استوار
 بود و دیوارها پرچاره ایکیسی بریردن بر بانجه او غودیلر
 قیوسی حکم کنبوب دیواری چالی ایله طوتمش ایدی
 گردان کردیدند تا بسورانی رسیدند اول باغک طولا
 طوشتیلر بردلکه تیشیلر بروباه فراخ و برگرک تینک
 دکی کرپ چغقه کیک قورد صغفه طار رو باه آسان درآمد
 و کرک بر حمت فراوان دکی قولا یغله کردی قورد چوق
 بلا یله صفوی انکورهای کونا کون دیدند و میوهای رنگا
 رنگ یا قند درلی درلی اوزملر ویشلر بولدر رو باه
 زیرک بود حال بیرون رفتن را ملاحظه کرد دکی قورناز

ایدی طشیره چتی حانی فکر ایلوب چوقی میدی و کورک
 عاقل چند انکه توانست بخورد قورد بوق اولغین کوجی تیک
 ییدی نگاه باغبان آگاه شد و چوب و چیتی برداشت
 باینا نهاد اگر بزدن باغ صاحبی طویوب الله بردگنک
 الوب و انکرک اوزرنه یوریدی رو باه باریک میان رود
 از سوراج بجهت بلای خنده دکی تیرد لکه ن طشیره میجودی
 و کورک بزرگ شکم را بنجا محکم شد قرنی بویوک قورد اول
 د لکه طو تو لوب قالدی باغبان بوی رسید و چوب و
 کشید چند آتش بزد که نه مرده نه زنده پوست و ردیده
 و پیشم کنده از آن سنگهای بیرون رفت بلخ کجی اکا ایشوب
 و کنگ چکوب بول قورد و کدی که او ملکن برسی اولد
 همان اویلیوب درسی بر تلوب یو کئی یولونوب کوجله اول
 د لکن چوقی قطع رور مندی مکن ای حواجه
 بر کوجلیک ایله ای سزیرالتون ایله که اخکا و زبون
 خواهی رفت ایشک سوکنده سن دنیا دن کوجی
 کشک کرک فریبت کرده بی نمت و مار سنی بک سمن
 الله نمت بیوب راحت دیرنگ زان بندیش که چون خوا

رفت اول مضایقه دن او شن فکر ایله که بو حال ایله
 دنیا دن پی کشک کرکه باچین جسته ندانم که چه سان
 بو کشک کی کوده ایله بلزم که نیجه سنده بدر مرک درون
 خواهی رفت اولو یک کوچک قوسنه مقوب کرک
 کرک **حکایت** کردی زهر مغرت دریش و تیر جبات
 در کیش بر عقوب جمل عالم خلقه زبان اتمک اغوسی
 دکنده بالوات حیث و مرداد اولق اوقی یکنده اکن
 غمیت سفر کرد لب آب پهنار سید سفر اتمک نیت
 ایدوب پرا نیلو صومک کناره ایر شدی خشک و نماد
 غافرا و لوب قوری قالدی نه پای ورنه رای کشین
 صوی لچکه ابغی یوق و کرو و نوب کتمک فکری قوم سنک
 پشی آن معنی را از روی مشاهد کرد بروی ترم نمود
 بر پشت خود شن سوار محاح و خود را در آب انداخت
 و آشنا کان روی بجانب دیگر نهاد بر قلی بغه اتمک
 بو حالنی کورب اسیر کیوب ارقه سنده بندوب کندی و شے
 صویه صالوب صویک اوت جانن کوزدب کندی قال
 و اتمک حافظ **قطعه** ز دیده ام شده یک چشمه در کنار و آن

کوزدن او کومه بر چشمه اقدی که آشنا کند و میان آن طلاع
 شوک کی درک صوکر اتمک او تاسنده کچی یوزم در آن
 اشنا اوازی بکوشش رسید که کتر دم خیزی بر پشت وی
 میزد سوال کرد که این چه آواز است اول او تالقده
 قلاغنه براوازا ایر شدی عقب ارقه سنده بر نه اورر
 صورتی که بونه آواز در جواب داد که این آواز نیست
 که بر پشت تو میزنم عقب جواب ویردی بونم دکنم آوازید
 سک ارقه اوررم هر چند میدانم که برای کار نیاید
 اگر چه بیورم سک ارقه که کار اتمک اما حاصیت خود را
 نمی توانم گذاشت لکن کند و حاصیتی ترک ایتمک اولمز
 سک پشت با خود گفت که هیچ به ازان نیست که این ^{بش}
 را ازین خوی زشت بر نام و نیکو سرشان را از آسب
 وی ایمن کرد اتم قبل بغه کند و کند و یه ایدی هیچ اندن
 یک ننه یوقدر که بویرم خلقی شوچ کن خیدن قورترم
 و ایولری اتم نمرذن امین ایلم باب فرورفت ویرا
 موج در ربود بجای برد که کویا هرگز نبود صویه طالدی
 عقبی طالق قاپوپ بریره ایلندی که وجوده کلیم دوندی

قطع هر خوانی که درین بزم که شرف و دهر ظالم که بوشر و
 فاد مجلسی پرند. تا ز صد جیل بهر طوطی از و ساز دهند
 هر طوطی ده انگ یوز در لی جیل سندن خبر و بر لر به از انیت که
 در موج فنا غوطه خورد اول ظالم اندن یک یوقدر که فنا
 دگرند غرق اولوب اوله تا وی از خلق خود و خلق زوی
 باز رهند تا که کند و سی پرند خنیدن و خلق انگ وجودن
 قور تولا رکحکایت موشی چند سال در دکان حواجه بقال
 از نقلهای خشک و میوه های تر مالایا بسمی برد و
 از آن نعمت های خشک و تر خورد بر چنان دوستی بقالک قوری
 یاش میشلر طوطی بطلود کاند و پنجه بیل کینوب اول
 قوری یاش نعمت کردن پردی حواجه بقال انرا می دید
 و اعخاص کرد و از مکافات وی اعراض می نمود بقال
 آتی کورب کور بر لنوب اکا انتقام اتکدن یوز دوندردی
 تا روزی اول زمانه دک طندی که میچانی طغیاننی ارتدی
 حکم انکه گفته اند شو سبیدن که میشلر در بیت
 سفره وون را چو کرد و معده سیر اچتی کوتک چونکه قاری
 طویه بر هزاران شور و شر کرد و دلیر یک در لوشره و قتیبه

جرات ایدر حرصش بران داشت که بهمان حواجه را
 بدرید و سرخ و سفید و هر چه بود بخانه خود کشید
 حرص میچانی اکا یلندی که حواجه تک کیسه سنی یرتوب اچم
 التوندن اچنده نه واریه کند و ایننه طاشدی چون
 حواجه بوقت حاجت دست بهمان برد چونکه حاجت
 وقتند و حواجه کیسه به الی آوردی چون کیسه معلمان
 تی یافت و چون معده کرسکان حالی مفکر کیسه کی
 بوش و آچلر قور صنی کی اچنده نه یوق بولدی دانست که
 آن کار موش است کرب و ار خود را کمین کرد و ویرا بکرفت
 ورشته دراز بر پای او بت و بکداشت تا بسوراخ خود درو
 رفت بدی که اول ایش میچان شرندند رکدی کی کزلنوب
 میچانی طوطی ایاخته براوزون ایپک بغلیوب صالی وردی
 تا که کند و دلکنه کندی حواجه با ندازه رشته غور انرا بد
 دنیا ران را بکرفت و آن سوراخ بکند تا بخانه وی رسید
 حواجه ایپک اوچو سیل انگ در کلکنی بیلوب انگ اردنجه
 اول دکی قازوب میچانک اینینه ایرشدی خانه دید چون
 دکا پنجه صراف سرخ و سفید بر هم ریخته و دنیا رود درم با هم آینه

بر چو کوردی مراف قفسی کبی افی قزل بری بریلہ اوزرنہ
 یغلوب آنچه التون قارشمش حق خود را تصرف نمود
 و موش را بیرون آورد و بچکال کر به سپرد تا جرای
 خود آنچه بود دید کند و حقیق الوب صجانی طشره چقوب
 کدی پنجه سنده و روب اشکجه سی نه ایسه کوردی و مکاف
 حق ناشناسی خود کشید نه چکدی ایسه کند و نک حق
 کوز غد و کنگ انتقامن چکدی قطع کر شور و شری
 مت حریصان چهار راست اگر عالم ده فتنه و شر و آرا
 جهان حریصی باشنده در اول قوم دل قانع که ز شرور
 و شری رست قناعت اهلنگ کوکلی شند که هر فتنه
 و شر دن قور تلدی انگ باشی در عز قناعت همه روح
 آمد و راحت دوکلی راحت و حضور قناعت خرتنه در
 در حرص قور و نت اگر در دسری است اگر باش
 اغوسی و آرایه حصد ه ارتق در حکایت رو باهی
 بر سر راهی اساده بود و چشم واقبت بر چپ و
 راست نهاده بر دلی بر یول اوزرنده طور و ب صاغه
 صول انتظار کوزی دمی شدی ناگاه از دور سیاهی پیدا

اکزردن ایراق یردن بر قرتو طامر اولدی نزدیک آمد
 دید که یکی در تنده کرک باسک بزرگ بر صورت یاران صاد
 و دوستان موافق همراه می آیند یقین کلچک کوردی که بریر
 بر بویک کو پکل کر چکن دو ستلر و بر برینه او یر یولدا شلر
 شکنده کلور لر نه انرا ازین تو هم فریبی قور دک کو پکن
 کند وی الد مق قور قوسی و نه ازان دغده اسیبی و کو پکل
 قور ددن کند و به ضرر انگ فکری یوق و باه پیش دوید
 و سلام کرد و طیفه احترام بجای آورد گفت الحمد لله که گین
 دیرین بمر تازہ بدل شده است دکی ایلری سکر دویب
 سلام و یر و ب و م مت و حذمتی یرینه کتور و ب ایدی
 شکر الله که اسکیدن اولان چکش یکی سوکویه بدل اوب
 و دشمن قدیم بد وستی جدید عوض کشته ایلریدن اولان
 دشمنک تازہ دوستلوه دگشکشد اما میخواستیم که بدیم
 که سبب این جمعیت چیست و با بحث این امیت کیست
 اما استرم که ایلیکوز بریره کلوب مکر و عددین امین
 اولد و غو کرک سپی اندر و کیم در بیلیم سک گفت سبب
 جمعیت ما دشمنی شبانست کو پک ایدی بزم بریره کلد و کو

سببی که میزبید چو بانه دشمن اولد و غومر در اما دشمنی کرک
 و شبان مستفی از بیانت اما قورک چو بانه دشمن اولد
 بیانه محتاج دکلدر و سبب دشمنی من با وی انکه دی روز
 این کرک امروز مراد دولت رفاقت وی دست داده است
 بر ره ما حمله کرد یک بره بر بود اما بنم چو بانه دشمن اولد و غومر
 بهانه سی اولد که دو نکی کون یو کون بکا یولداش اولماسی
 دولتی ال ویرن شو قد بزم سور مره کلوب بر فوزی
 قایدی من چنانچه عادت من بود در قهای وی بدویدم
 ما ان بره را از وی بستم اما بوی نرسیدم بنم عادت
 اولد و غی کی انکه اردنجه سکر تدم اول فوزی انکه اغزند
 قورترین دیو کلن اکا تیشدم چون باز آمدم شبان چوب
 بر من کشیده و بی موجی مار بجایند چو که کته سور به
 کلام چو بان الله کی انجی قالدروب سبب ننی انجندی
 من نیز رابطه دوستی از وی بکستم و باد دشمن قدیمی
 وی بنیو ستم بن دخی دوستلق ایپنی اندن کسوپ انکه
 اسکی دشمنیله دوست اولدم **قطع** بدشمن دوست شو
 زان سان که هر کرد دشمن ایله دوست اولد که هیچ به تیغ دشمنی

خواست پوت دشمنک بچیلد سک در یکی طرلر اولد مکن بادو
 چندان دشمنی سازد دوستک ایله اولقدرد دشمنک اطهار ایله کر
 بر غم تو باد دشمن شود دوست تا که سک کورلو کو که دشمن
 دوست اولار و باه را گفتند هیچ توانی صد دینار بستانی
 و پیغامی بکانه ده رسانی دیکه ایتدیر کو جک یر میکی یوزالتون
 بعوت الوب کو یک کو پکلرینه بر خبر اولشد و رسن گفت والله
 مردن فراوانست اما درین معامله خطر جانت دکی ایتدی
 الله چیچون چوق اچمه در اما بو معامله ده جان قور قوسی وارد
 از سفله نیک مکرمت امید داشتن کو تو دن ایلو که میل
 ایملک او متق بوج لجه حرمان فکندست کیسی محروم لوق دکر نیک
 طلعه سه ضالم قدر پیش عدو زبون شدن از میل مال و جاه
 دشمن او کند زبون اولمق مال و منصب میل ایملک بهندن
 هو در ا بورطه خطر جان فکندست کشی کند و بی جان قور قوس
 بنا غتمه بر مقدر حکایت شتری در صحرای چوامی کرد
 و از حار و خاشاک ان صحرا عدامی خورد بر دوه صحرا ده اولیو
 اول صحرا انکه دکلر ندن غذا یردی بجاری رسید چو زلف
 چو بان در هم و چون روی محبوبان تازه و حرم بردیپ

دکنه ایرشد ی کوزلر زلفی کی قوم قوم اولمش و دکن
 یوزی کی تر و تازه کردن آذر از کرد تا از ان بهره گیرد
 دید که در میان آن افی حلقه کرده و سر را بدم برام آورده
 حوص بوینی اوزندی تا که انی بیه کوردی که انک اچنده بر
 انکرک یلانی حلقه اولوب باشله قویروغنی بریره کتورش
 یاتر باز بس گشت و از آرزوی وی بکدشت کرد و نوب
 انک آرزو سندن و از کله ی خار بن پیداشت که احراز
 وی از زخم سنان اوست دکن صاندی که دوه نک
 صقندوغی کند و نک کوندی زخمندن در واجتباب وی
 از تیزی دندان او و انک کوی چکلده و کی کند و نک دیشی
 کسکن لکنند رشترا نرا دریافت گفت که بیم من دوه
 آنی اکیوب ایتدی نیم قوم ازین همان پوشیده است
 نه از میزبان اشکاره کزلی اولان قونقدندرا اشکاره طورن
 قونقیدن دکلده و سرس من از زهر دندان مارست نه از
 زخم پیکان حاد نیم قوجوندوغم یلانک دیشی زهر نندرد
 دمنی زخمندن دکلده اگر نه هول همان خوردمی میزبانرا
 یک لکه کردمی اگر قونو غک هیبتندن او شمیم قونقیمی برلقه

ایدوب یردم قطع کرا زلیم برس کریم نیت عجب اگر کونو
 ایو قور قورسه عجب دکلده رجب نفس از پشم و استخوان
 رسد نفس کو تو لکندن قور قرائنک یو کیکله کو مکندن قور قور
 کسی پانند در میان خاکستر هر که که کول اچنه ایان بجز
 مقرر است که از آتش نهان ترسد شک یو قدر که انده کرپله
 اولان او ددن قور قور قطع سکی از هر طبعی بهره برد
 در وازه شهر استاده بود هر یکدن نصیب بر کوپک
 شهرک قیوسی او کند طووش ایدی دید که قرصی نان کردان
 کردان از شهر بیرون آمد و رویی برانهاد کوردی که بر
 بر بو غاچه یوانی یوانی شهر دن طوره چوب صحرا دن
 یکا یوز طو تو ب کندی سک در دبال وی دوان شد
 و او از داد که ای قوت تن و قوت روان کوپک انک اردنجه
 سکردوب چزدی که ای نیم بد نک قوتی و جانک غدا سی
 و آرزوی دل و آرام جان کجا غنیت کرده و روی کجا اورده
 کو کلک آرزوسی و روحک راحتی قنده کیدرسن گفت در
 در بیان با جمعی از سرهنگان از کرکان و پلکان اشنایمی
 دارم احوام زیارت ایشا را بته ام انک ایتدی شو جانده

قوردر پیکر بولکندن برالای چو باشلیک اشنالیم وارد
 انلری زیارت اتمک بیل بیلدم سک گفت مرا مترسان که اگر بکام
 نرسک و دهن شیر در رفته من در قفای توام کوپک ابتد
 بنی قورقتمه اگر صواژ دماسی بونغازینه وارسلان اغرنه کرر
 ایسکه بنسک اردنجه یم **قطع** اتم که بجز خویش هرگز
 بن کس یم عمرده هیچ خالی شدم زار و زویت سنی اورکلدن
 حالی اولدم کرکردیم جهان بگردی اگر جلد جهانک چوره سنی
 طولاشور سک ساکن نشوم ز جبت وجویت سنی اریوب
 استمکن و از کلزم **قطع** امان که جربان نبود زنده جانشان
 شونلر که اتمکن غیر یسنه ایله دیری اولمز انلرک جانلری
 دارند و بخدمت دونان برای مان اتمکن اوتری کوتیلر
 و اچقلر خدمت یوز طوتلر کرفی المثل ز دست کان
 صدقنا خوردن اگر مثلاً ایلرک الله ن یوزیرلر **همچو سک**
 کرسنه دونان قفای مان اچ کوپک کبی اتمک اردنجه سکر درلر
حکایت پنج پای را گفتند چرا بشکل کج پیکران افتادی
 و پای در میان کج روی نهادی بیکجه دیدلر پنچون اگر بی نور
 شکلنده واقع اولدک ایا علی اگر یور بیچیک میدانده بصدق

گفت از مار بخر به برداشتم که بان راستی دراست روی
 همیشه از سک جفا سر کوفته است نیک ایدی یلان دن اوک
 الدم شکلی و غری یوریشی طغری ایکن دایا جفا طاشیلد باشی از یلو
 یا از رحم ستم دمبدم دم بریده یا خود ظلم یار سیله قویروغی
 کیاور **قطع** هر جابری بصورت خود کردد اشکار
 هر پرده که پری کند و شکلی ایله ظام اوله اورا چو جان کشند
 در اعوش ویش تنگ آتی جان کبی یک قورلر هر جابشکل سست
 بر آید بان مار هر پرده که طغری شکله کورنه یلان کبی سنگین
 دوان ز دور شدش بچوب و سک طاش بغرولورانی ایراقدن
 طاش و انجلر اورلر حکایت غوکی از جفت خویش جدا
 مانده و محنت بی جفتش بر کفار دریانشانده هر سوز نظر
 می انداخت و خاطر غم دیده خورد از غم بی جفت می پرداخت
 ناکاه بر قور بنجه ایشدن ایر و قالوب ایر و لوق دردی
 انی دکنر کخارنده سرگردان قیوب هر جابنه دکیوب
 خاطر نیک غم دفع ایدردی اکسزدن **قطع**
 ماهی دید در میان آب بر بالق کوردی صواچنزه همچو
 آب روان روان بشاب اقرصو کپی آقوب کیدردی

یا چو مقامی از سبیکه سیم یا خود کو شدن دوزخش برقرار
 کبی اطلسی سطح آب از و بدو نیم صویوزیک اطلسی الی چو
 یا چو امین مسالای از کم و کاست یا خود ارتوب اسکندن
 بری و امین یکی آید ی متایل نجش از چ و ر است
 حرکت اید و ب صاغنه صولنه اکیلوب میل اید کن چو عو
 وی را بدید خاطرش بصحت وی کشید قصه بی جفتی خود را
 در میان آورد و از وی طلب مصاحبت کرد چونکه قوربغه
 انی کوردی خاطری انگ مصاحبتی استی اولده و غنی اکا عرض
 ایلوب اندن مصاحبت طلب ایتدی ماهی گفت مصاحبت را
 مناسبت می باید و مصاحبت نامناسب صحبت را شاید
 بالقی ایتدی مصاحبت مناسبت کرک مناسب اولین مصاحبت
 صحبتی بر فر ما با تو چه مناسبت مرا جای در قوردریا و تر منزل
 بر کنار ساحل نیم سنگ مناسبت وار نیم یوردم دکر دیند سنگ
 کنارنده مرادمان خاموش و تر از زبان پر از خوش نیم دلم
 سویلر سن غوغا دن خالی دکلن ترا قیج لقا سپهر بلا
 سنگ شکک چر کنگی سکا بلا ایر شکه قلغان کبی حایل اوشدر
 هر که شکل ترا بیند نخواهد که با تو نشیند مکه که سنگ صورتی

کوره سنگلا و ترقی استخر و مرا حسن منظر سرایه خوف و خط
 بکا صورت کوز لکی قور قودالم سببی اوشدر هر که بجان من دیده
 بر قوروز چشم طمع پروصال من دوزد هر گاه که کوزی نیم جالم
 مشاهده سی نوریل روشن اولانیم و صالم طمع کوزی دکر مرغان
 آسمان در هوای منند و خوش صحرادر سودای من صیادان
 کو کله قوشلری نیم جتیم هوا سنده او چلر صحرانک و حشی جابور
 بنی ارز و انگده بسر کا چون دام در جست و جوی من با هزار
 دیده و گاه چوشت درازوی من پاشت حمیده او جیلر نی
 استیوب ار مقدمه گاه آغ کبی کوزلری بیک الور گاه اولته
 کبی بنی ارز و انگده بیللری بو کله این گفت و راه قوردریا
 برداشت و غوس را بر ساحل تنها بکداشت بوسوزی
 سویلیوب دکرنگ دیبی یولن طوتوب قوربغی کنی رده قیوب
 کندی **قطعه** با کشتی نشین که بنود با تو در کو هر یکی
 بر کس ایل اتور که سنگلا اصلده بر اولیه ورشته پیوند
 صحبت ایجاد کو هر است مصاحبت علاقه سنگ بغلی ایلی اصل
 بر یکید رجس را با جنس و با با جنس اگر کری قیاس
 صکار ی صکار یله اولین ایل قیاس ایدوب اکسین تفاوتی

بیلین دیر سک این بان آب روغن وان پوشیه شکرست
 صکار اولین ایله صکار اولن صوایله یاغ کیسی در بری نثر
 قشعیوب الشمر صکار صکار ایله سدا یله شکر کیسی در کسی
 بر اولور حکایت کیوتیرا گفتند چونت که از دو پچه
 بیشتر نیایورای کوکر جنبه ایتدیله چون در که سن کی یورای
 ارتق چقرم سن و غ خاککی بر بیشتر از ان قدرت نداری
 تاوق چقرم و غی کی سک اکیدن ارتق چقرمغه کوک یتمز
 گفت پچه کیوتر غذا از حوصله مادر و پدر بخورد کوکر جین
 ایتدی بنم یور غیر اتاسی باباسی ایون پر و جو ز مرغ خاککی
 از هر بزمکه بر راه گذر تاوق یورسی هر یول اغنده اولان
 چوپلکدن یمیر از یک حوصله غذای دو پچه بیش نتواند
 بر قور صدقن کی یوریدن ارتوغه یک ویریک اولمز
 و از نیم مرتبه در روزی هزار جزو توان کشاد
 یارم چوپلکدن بر کونده یک تاوق یورینی یک قیوسی
 اچقی اولور قطعه خامی که شوی حلال روزی
 رزقک حلال اولق استر سک میخانه کن عیال بسیار
 او که چوق خورنده جمع ایله دای که درین سراجیه تنگ بیکور

که بوکو چوچک طار او ده حاصل شود حلال بسیار چوق حلال
 اگر که حکایت کجشکی خانه موروثی خود را باز پرداخت
 و در فرجه اشیمان لکلی خانه ساخت بر سر چه باباسندن
 اناسندن قالمش یواسنی ترک ایدوب بر لکلیک یواسنی یتده
 یوا ایدندی باوی گفتند ترا چه مناسبت که با جسته بدین
 حقیری با جانوری بدان بزرگی تمسایه باشی سر چه یه ایتدیله
 سکا مناسیمیدر که بوک کی کوچک کوده ایله اول اصل بوک
 جانور له قوشتی اولاسن و خود را باوی در محل اقامت و منزل
 استقامت هم پایه داری کند و کی انکله سبله طور وب و بو
 راست کلک یرنده ایت داش طوته سن گفت من نیز این قدر
 دایم اما بدانسته خود عمل نتوانم سر چه ایتدی بن ده بود
 بیورم لکن بلد و کله عمل انکه کوچم یتمز در همایکی من مات
 که چون هر سال چه کان بر آورم و بخون جگر بر آورم بنم
 قوکتو لغده بریلان وارد در هر ییل یوری چیقوب جکر قایله
 بیلنوب بو یوتدکم زمانده ناکاه بر خانه من تازد و بچه
 من قوت خود سازد انکسردن بنم یوا به سکر دوب بنم یوریلر
 کند و یه اوین ایدنوب یرامسال از وی کر خیمه ام و در دامن

دولت این بزرگ او بخته ام امید میدارم که داد مرا از و
 بستاند بوییل اندن چوپ بوا و لوک دولت کو لکه سنگ
 اکنه یا پشدم او مارم که کینه اندن الی ویره و چنانکه
 سال چه کان مرا قوت خود کرد آینه یلان نیم یوریلر
 هر سیل کند و یه ایون اندو کی کبی بوییل اشبو اولویلان
 یوریلرینه ایون ایلیمه **قطعه** چور و باه در پیشه شیر باد
 چونکه دلکوار سلطان پیشه لکنده اولان زید این از رخ
 چکال کرکان قوردرک پنجه سی زخمندن امین درک ایدر
 زبیداد خودان امان یا بد انگس کو چو چکلرک ظلمندن
 امین اولک که کرد وطن در جوار بزرگان که اول کشی
 اولور قو کشیلغنده بر طوته **حکایت** سک را گفتند سبب
 چیست در هر خانه که تو باشی که اگر دان نتوان کشت کو بیک
 ایتدی سبب ندر که سن قنقی اوده اولور سک دلنجی انگ
 یورسنه او غایمز و بر هر استانه که حبی از آنجا نتواند
 گذشت دخی هر قنقی اشکه که سن تیا سن دلنجی اندن کچمز
 کوت من از حص و طمع دورم و بی طمی و قناحت مشهور
 کوپک ایتدی بن حص و طمعدن ایراغم و طمع نر فک مشهورم

از خوانی بلب نانی قانعم بر سفردن بردیم اگر قناعت
 ایدرم و از بر یانی بخشک استخوانی خرسند بر بتون بر یان
 بر قوری کو که قایلیم اما کداسخه حص و طمع است و مدی
 جوع و منکر شمع اما دلنجی حص منخر سید را خلق دعوی
 ایدوب طوقلغ انکار اید یحیدر مان یک منفه اش در این
 وز باش در طلب یک شبه جنیان بر منفه لک انگ طغجک
 نوک انچنده ایکن کنه دلی بر کج لک انگ استکه حرکت ایدر
 عدای ده روز اش در پشت و عصای در یوزه اش در
 اول کونک اوین ارقه سنده دلنجیک عصاجی النده
 قناعت از حص و طمع در وست و قانع از حریص و طامع
 نفور قناعت حاصل طمعدن ایرا قدر و قناحت صاجی
 اولان حص و طمع اهل اولاندن قیچیدر **قطعه** در هر دلی که
 عرف قناحت نهاد پای هر کو که قناعت عزتی ایتد بصدی
 از هر چه بود حص و طمع را بیست دست هر ندن اولور سه
 حاصل طمعک انی بغدی هر جا که عرض کرد قناعت متاع خوش
 هر یرده که قناعت کند و متاعنی عرض ایلدی باز حص و طمع
 از را شکست حصک بازارنی و طمعک منکامه سی بوزدی

حکایت روباہ پچہ مادر گفت مرا حیلہ بیا موز کہ چون
 بکش کش سک در مانم خود را از و بر مانم بردگی یوریت
 آنا سنہ ایتدی بکا حیلہ او کرت کہ کو پکلہ چکشکدن زبون یون
 انوکلہ کند و می کو پکلدن ورترم گفت انرا حیلہ فراوانست
 دکی ایتدی اندن قورتلغہ حیلہ چو قدر آنا بہترین مہ آنت
 کہ در خانہ خود بنشین آنا جملہ سندن یکرکی اولدر کہ اوکہ
 او تورہ سن نہ او ترا بیند و نہ تو او را بینی اوسنی کور میہ سن
 انی کور میہ سن **قطعہ** چو تو حتم شود شغلہ نہ از خود دست
 سکا بر کوتی ختم اولیجی عقلو لکدن دکدر کہ در خصومت
 او مکر و حیلہ ساز کنی انککہ جنگ ایلمکہ حیلہ و خدعہ تدارک
 ایلمہ سن ہر ار حیلہ توان ساخت و از مہ آن بہ دشمنلہ جنگ
 انکہ بیک در لو حیلہ انک اولور جملہ سندن اول یکدر کہ ہم رخ
 و ہم از جنگ احراز کنی بار شمعدن دہ او غر شمعقد صفتسن
 حکایت سرخ زنبوری بر منج عمل زور آورد تا وی را
 لحمہ خود سازد بر صار و آری بال اروسنہ کوچ ایلدی
 انی ایون ایندینوب بین دیو بزادی درآمد کہ با وجود این
 مہ شہد و عمل مرا چہ قدر و محل کہ انرا بگذاری و بمن

رعبت آری بال ارسی یا لو ارب تفرع ایلدی شو قدر بال
 وارکن بکا اعتبار انکہ ریو قدر آنی بنی یوب نیلرسن دیدی
 زنبور گفت آری اگر ان شہد است تو شہد ما کانی و اگر
 ان عمل است تو سرچشمہ آنی صار و آری ایتدی بل
 اگر اول بال اریہ سن انک کانی سن اگر اول عمل اریہ سن
 اصلی سن **قطعہ** ای خوش آن مرد حقیقت کہ زیغام
 و سلام نہ کوزلدر اول عاشق عارف اہل حقیقت کہ سلام
 و کلام دن رو تا بد بسوی مایہ و وصل رود یوز چوب
 اندرہ مقید اولیوب و وصل سفرہ سندن یکا کیدہ اصل
 چون روی نماید ز پس پردہ فرع اصل چونکہ فرعک پردہ
 اردندن یوز کو سترہ فرع را باز گذارد بصل رود
 فرعی ترک ایلیوب اصلک اردنجہ وارہ حق شناس اولان
 انارہ الدینوب مؤثرہ طالب اولان **حکایت**
 موری را دیدند بزور مندی کمر بستہ طی را دہ برابر
 خود برداشتہ بر قرنجہ بی کوردیلر زور باز لغہ و کو طیلکہ
 میل بملش اون کند و قدر بر چکر کی کتورمش بتعجب گفتند
 این مور را بہ بعینہ باین ما توانی باری را باین کرانی چون

می کشد ملاکیوب دیدلر شو قرنجه یی کورک بویکه کو حشر
 ایکن شوک کبی اغریو کی نیچه چکر مور چون ایر سخن بشیند
 بخندید و گفت مردان بار را بیرویی ممت و بازو حیت
 کشند نه بقوت تن و صحامت بدن قرنجه ایته یی بسوزی
 ایشید و بکولو با ایتدی از لریو کی ممت قوتیل و غیرت
 قوتیل چکر لکوده بویکلکیده و بدن یککلکیده چکر لک **قطعه**
 باری که آسمان و زمین سر کشید از و بر اغریو که بر کوک
 آتی کو تر مکه انقیاد اتمدن تسلیم واذعان باشنی کیر و کلکی
 مشکل توان بیاوری چشم و جان کشید چشم و جان
 یرد میل اول یو کی چکر مکه قوت بولق کو جدن کو جدر ممت
 قوی کن از مدد ره روان عشق عشق یولی ارلرنیک مدد
 ممتکی قوتلی ایل کان بار را بقوت ممت توان کشید زیرا
 اول یو کی ممت قوتیل چکر آسان اولور **حکایت**
 اشتهری مهار در پای کشان دصحرای می پدید بر دوه یولار **رن**
 سوری یک صحرا ده او تکر دی موشی بوی رسید و ویرانی
 خداوند دید هر صفتش بر افادشت که مهارش گرفت
 و بخانه خود روان شد بر صیانی اکا او غریو با سستی یوق کوز

حرص و طمع صیانی اول سنه یی یکتدی که دوه تک یولارینه
 یا پشوب او ندن یکا چکوب الو بکتدی شتر نیز از انا که
 فطرت او مطعور بر انقیاد است و جبلت او ببول بر عدم
 مخالفت و عناد با و موافقت کرد دوه دخی بر ادلشی انقیاد
 اوزره اولمق ^{لنت} دخی طبیعتی می و اولیلک اتمک اوزره براد ^{لمش}
 اولدوغی سبیدن صیانه اوبدی چون بهانه وی رسید
 سوراخی دید تک گفت ای محال اندیش این چه بود که کردی
 دوه چونکه صیانک اینته ایر شدی بر دگ کوردی زیاده
 طار ایندی ای اولمز فکر ایلمی بونه اید و کی ایلک خانه
 تو چنین خود و جسته من چنین بزرگ سنک اوک بویکه کو چک
 نیم بدنم شویله بویک نه خانه تو ازین بزرگتر تواند بود
 و نه جسته من ازین خود تر سنک اوک بویوک اولمق یوق
 نیم جسمم شدیکه حاله دن کو چک اولمق اولمز میان من
 و تو صحبت چون در کیرد و محالست چون صورت پذیرد
 بنله سنک اراکده مصاحبت نیچه میتر اولور و بر یرده
 او تر مق نه وجهه ال و یر **قطعه** چون روی راه اجل
 زینسان که می نیم ترا اجلک طاریولنه نیچه کیدرسن بو و جهله

که بنی کوردم در قفا از بار حرص و از اشتروار تا
 از دکه حرص و طمع یو کنند دوه لر یو کلری وار بار تا ی
 خویش را چیزی سبک کردن که نیت یو کلری برپاره
 یکن ایله تنگنای مرک را کنجایی این بار تا اولوسک طار
 بر نیک بو یو کلر صغره کیلکی یو قدر **حکایت** میشی از
 جوی جست و نه وی بالا افتاده برنجیدید که عورت
 ترا دیدم بر قیون ارقدن چه یوب تویر غی یو قاری
 قالقوب کچی کولدی که سنگ فرجکی کوردم دیدم
 میش روی باز بس کرد که ای بی انصاف که من سالها
 عورت ترا برهنه دیدم و هرگز نیکندیدم و طعن تو سپندیدم
 قویون آردنه بقوب ایتدی ای انصاف نربن سنگ
 اوتیر کی نچه ییله در که آجوق کور ورم هیچ کوملبوب
 سکا طعن اکی لایق کوردم تو پس از عمری که یکبار
 مرا چنین دیده چه در سر زش پیچیده سن برار عمرندن
 صکره نبی بر کره عیبی چلش کوردک **مثنوی** چون بیتی
 با هزاران عیب و عار بیک عیب و نقصانی اولان کوپتی
 روز شب بر خلق عالم اشکار کیچه کوند ز خلق عالم عیلمی

بویله اشکاره اولان که چونکه بنیداندک عیب از صاحب
 کرم کرم صاحبک از حق عیب کویچه بر نیارد جر طعن
 و لعن دم طعن ایلیوب سو ملکن غیری نه ایله اغزان چیر
 ان بعیب این شود یکسر زبان کوتی ایونک عیب سو ملکه
 باشند ایاغ دل اولور وین بدگرا و نیالاید دمان ایو
 کوتنک عیب انمغل اغزان مر دار و ملوث ایلمز **حکایت**
 کاوی بر کله خود سالار بود و در میان کاوان بقوت
 سروانامدار بر صغر کند و سنگ باشی بوغی و صغر لا پیچده
 بونیوزی قوتلیکی ایله بلی اولمشدی چون کرک برایشان
 روز آوردی افت و پراپرخم سروازیشان دور کردی
 قوردانلرک اوزرینه یوریوب یک استوکی زمانده
 بونیوزی قوتیلر قوردک ضرر نی یولدا شلرندن دفع ایدرد
 ناکاه دست حادثه بروی شکست آورد و سروری ویرا
 افقی رسید اکسردن قضای آسمانی الی اکا صنفلق کتوب
 بونیوزنه بلا ایرشدی بعد از ان چون کرک را بدیدی
 در پناه کاوان دیگر جزیدی اندن صکره قوردی کوردک
 زمانده غیری صغرله صغردی سبب انرا از وی سوال

کردند در جواب گفت بواشک سبب صورت یلراندن
 جوانبده ایتدی **رباعیه** زان روز که از سروی خود
 مانند فرد اول کوندن بری که بونیوزندن ایریلوب
 یا لکر قلم شد معرکه دلاوری بر من سرده بهادرلق
 میدانی بکا طار اولدی دیرین شلیست که در روز ببرد
 اسکیندن بر شل وارد که جنگ کونده ضربت بود
 از حربه و دعوی از مرد حربه و ضرب کردن اولوب دعوی
 انی قولفن اراید ترکی شل ده آلت اشلر ادا کونور لر
 بیت میله دل دلوب اول چشم شوخ او کینر بوشل
 صنما آلت اشلر آرا کینر **حکایت** شتری و دراز
 کوشی هم سراه می رفتند بکنار جوی بزرگ رسیدند بر دو
 بر اشک ایلر یولداش اولوب کیدر لر دی بر بویک اراق کناژ
 ایرشد لر اول شتر درآمد چون بمیان جوی رسید آب
 تا شکم وی برآمد دراز کوش را اواز داد که درای ات
 تا شکم پیش نیست اول دوه کردی چونکه ارماعک اورتا
 واردی صواک قرننه چقدی اشکه چقدی کم کل بری صو
 قزندن یوقری دکلدرد دراز کوش گفت راست میگوئی

اما از شکم تا شکم تفاوت است ای کربشکم تو نزدیک گشت
 از پشت من نخواهد گشت اشک ایتدی کوبک سوکین
 سنگ قرکندن نیم قرننه اینچه تفاوت وارد سنگ قرکه چقن
 صونیم باشند آشوری کیدر قلعیه ای برادر از تو بهتر
 بیچکس شناسدت ای فرداش سنی یک بلز رانجه هستی
 یک سه مو خویش را فرون منه او قیل اوچی دکلی کندوکی اولکدن
 ارتق کورمه کرفرون از قدر تو بستاندت با بخردی اگر سنی
 قدر کن او کورمه بر عقلم قدر خود بشناس و پای
 از خد خود بیرون منه سن کند و قدر کی اکیوب دایره قدر
 طشره قدم بعینه **حکایت** طاووسی و زراعی در صحن باغ
 فرام رسیدند و عیب و هنر یکدیگر دیدند بر طاووس ایلر
 بر قرقه بر باغ اورتا سنده بولشد لر بری بر نیک عیب
 هنر نی کورد لر طاووس بازاع گفت این موزه سرخ که دریای
 نت لایق اطلس زرکس و دیبای نقش نیست طاووس ایتدی
 قرقه یه ایتدی بوسک ایا عکده اولان قرل جزمه نیم التونلی و نقشی
 قفانعه لایق در همانا که دران وقت که از شب تاریک عدم
 بروز روشن وجود می آمده ایم در پوشیدن موزه غلط

کردیم من موزه کجاست سیاه ترا پوشیده ام و تو موزه
 ادیم سرخ مرا بگرد که یو قلعه قرا کو کجاست سنده وار لنگ
 آیدین کوندوزنه کلور کن جرمه کیمکه یاکلوب بن سنگ قزل
 صاغی جرمکی کیوب سن بنم قزل سنجیان جرمی کیش سن
 زاغ گفت حال برخلاف اینست اگر خطایی رفته است در پشته
 دیگر رفته است قره ایتی قصه عکس واقع اولمش در خطا
 اولدیه غیری لبا سدره واقع اولمش در باقی خلعتهای تو
 مناسب موزه منست غالباً در آن خواب الودگی تو سر از
 کریبان من برزد و من سر از کریبان تو شک قلمانی خلعتگر
 بنم جرمه مناسب در غالباً اول او یقو سراسمه کند سن بنم
 یقون باش چقوب بن سنگ یقون باش چقرمیشم
 در آن نزدیکی کشف بر کعبه مراقبه فرو برده بود و آن مجاد
 و مقاوم را می شنود سر بر آورد که اول یقینده بر قیلو باجه
 باشی مراقبه یقینه چکشیدی اول سولیشوب جنگ انگلی ایشید
 باش قالدروب ایتی ای یاران عزیز و دوستان
 صاحب تمیز این مجادله بی حاصل ناکندارید و ازین مقادله
 بلا خایل دست بردارید ای عزیز قردا شلرو اهل تمیز بولد شلر

بوغت جنگ و غوغای ترک بو باطل سوزی سولیشمکن
 و از ملک خدای تعالی هر چیز را یک کس نداده است و زمام
 مرادت در کف یک کس نهاده الله تعالی هر نه بی برکشید و بر
 هر کشید و جمله مراد لک یولارینی بر که یک قومش در هیچ کس
 نیست که ویرا خاصه بداده که دیگران نداده است هیچ
 یو قدر که تعالی ویرمیش اولام کشیه و اهب بر هسل محض
 ویرمشدر که اندن غیری ویرمشدر اول خصلتی و در وی
 خاصیتی نهاده که در دیگران نهاده و اول کشیده بر صحت
 قومشدر که غیری لرده قومشدرانی هر کسی را بدین خود سر
 باید بود و بیافته خود خوشنود هر کشی کند ویه ویرلنه را
 اولمق کر کرد و کند و بولد و غنه قایل اولمق لازم در **قطعه**
 بردن حد از حال کان طور خود نیست ایملرک حاله
 ایملک عقل مقتضای دکلر زینهار که از طور خود و ورنباش
 صقن عقل دایره سندن طشره اولیه سن از خلق طمع همچو
 حد مایه نجاست خلقند نه او ممق الملرک نعمه حد
 انگ کی بلایه او غرامه سبیدر بکسل طمع از خلق که رنجور
 بناشی خلقند طمع کی کس بلایه او غرامیه سن حکایت

رو باهی بچنگ گفتاری گرفتار شد دندان طمع بروی محکم کرد
 بردلکی برکت قوردینک الیم و شوب قوردانی یکه دینی
 بیلدی رو باه فریاد برآورد که ای شیر پیشه روز من
 وای پلنگ قل سر بلندی بر خجروش گنگی من بجشای دلو
 فریاد ایدوب ایتدی ای قوتلیک میسه سنگ ارسلانی وای
 قدر باشی یو کسلکی طاعتک قیلانی نیم عاجر و زبون اولدغی
 اسرکه و شکال این اشکال رازی پای جهان پیمای من بشک
 بو مشکک ایق باغنی نیم جهانی طواف ایدن ایاغدن کیدر
 من مشتی بپشم و استخوان از خوردن من چه چیز دود را
 ردن من که آویزد بن بر آوج یو کله مکن بنی یکدن نه حال
 اولور بنی انجتمکه کم مقید اولور هر چند این مقوله سخن راند
 دروی نگرفت به نه دکلو بوک کبی سوز سولیدیه قورده
 کار اتدی گفت یاد داری حق که مرا برتست از من از روی
 مباشرت کودی آرزوی ترا بر آوردم دکلو ایتدی اگر زمین
 شول بر حق که نیم سنگ اوزر کده وارد بگا کند و کی چلماک
 استدک بن سنگ مراد کی حاصل اتم و چتد بار مشتاق
 با تو مباشرت کردم پنجه کره سنی مردار لدم گفتار چون

این گفتار شینغ بشیند آتش غیرت بروی بجوشید قورد
 چون بو یز سوزی شتدی غیرت انی یقیدی و دمان بکشاک
 این چه سخن پهوده است و این واقعه با تو کی و کجا بوده است
 قورد اغرنی اچد کی بونه جبت سوز دیمه بو قعنه سکل قی و نرد
 اولمش در یو سوال ایلیه از وی دمان کشادن همان بود و از
 رو باه رو در کریر نهادن همان همان قورد اغرن اچنه دکلو
 فرصت بولوب قور توبوب قیدی **قلوب** بقول خوش چوینا
 رچنگ هم رمانی ایو سوز لچونکه دشمنک الذن قور تلیه سن
 به آن بود که زبانرا بنا خوشی بکشای بو محله اول یک اولور که
 اعگی یز سوز سولیکا چه سن چو قفل خانه بر اوستکی کشاده
 نکردد چونکه اول کلیدی قولایلق ایله اچلیه پی شکستنش آن
 به کم سوی سنگ کرای انی بوز مقدن او توری طاشه یا پشتی
حکایت سخالی دروس رادر جواب سحر گرفت فریاد بردا
 من مونس بیدار نام و موذن شب زنده داران بر چقال بر خروس
 سحر او یقوسنده طوتدی خروس چروب ایتدی الگ بند چک
 کبرن او یا نقلر کلجه سی و کیجه بی دیری طو بی لک مؤذنینم از
 کشتن من پر میر و خون مرا بینغ تعدی و ریز بنی اولدر مک که و بالذ

صفت و نیم قانی ظلم قلیله دو که **قلم** چربی موی با من
 ستری پنچون سیر نعل او کوک ایدرسن که خواهی بی کنه نوم
 بریزی کنه ستر نیم قانی دو ملک استرسن شکار گفت من در
 کشتن تو چنان یک جهت نیستم که هیچ وجه از آن باز ایتم چنان
 ایدی بر منی اولدر مکه شویله تردد ستر کلم که برو جهل اندن و از
 کلم خاطر خود را از اختیار پر دا ختم و ترا درین صورت
 خیر ساختم کند و خاطر می اختیار دن خالی ایلوب سنی شو
 صورتده خیر ایلدم اگر خواهی یک ضربت پنجه جان ترا ^{استقام}
 و اگر خواهی که لقمه ترا لقمه خود کرداتم اگر استرسک بر پنجه اور
 سنگ جاکنی الا این یوسف سنی دیر یلر چکه چکه یوب لقمه ایدین
قلم جو تدبیر خود را سر خود دفع مکن عقل تدبیر ندی غیری
 نه اید کند کن دفع ایلد با تو شریری اگر شور و شری کرد
 پیش اگر بر شری چوق یک سنگ شرو فتنه اتمک یوز طو شرو
 بضرع سپر راه خلاصی که بان یا لوار فعله خلاص یولنه قدم
 بعده که انگله از بدش کر کند لانی بتری کیر دیشی اگر آتی اورانی
 بریر مردن و از کچور رسک آندن دخی بریر مره مباشره ایدر
 اول شری در دل چنان می کشت و در خاطر چنان می گذشت

که این نامه بزودی با فوینجا مد و خامه در طی مقاصد آن حالبا
 از جنبش نیار آمد کوکلدن شویله کچوب خاطر مد بویله جاری
 اولوردی که بو کتاب نیز تمام اولیوب قلم انگ مقصودی دفتر
 در مکه شمدی حرکتدن و از کلمیه اما چون آینه طبع کوینده رنگ
 ملامت گرفت و بصیقل صدق رغبت شنونده صفالت نه بد
 برین قدر اقتصار افتاد اما چونکه متکلم طبیعتی آینه سی او ضیق
 یا سبله طو تدی متعک کر چک رغبت اتمی صیقل اول باس
 اچلدی اول سبدن بو مقدار یله اکتفا اولونوب سو مختصر قلندی
قلم بسط کن جای باط سخن ای جای سوز و شکنی
 دوشه که ازان خوبتر باطی نیست آندن یک دوشیک دوش
 یو قدر لیک خامش نشین و دم در کش لکن اپسم او تورب
 سویله طبع را کرد ران نشاط نیست طبیعتک اگر سویله
 شوقی یوغیه نیست کافی نشاط طبع تو نیز سنگ طبیعتک
 شوقی دخی سوز سویله بهانه اولمقه کفایت ایلدی دکلدر
 اگر سامع انشاطی نیست اگر دکلین مک دن رغبت التفات
 یوغیه و از هر چه از مقوله نظم گذشته و بنظای سوب
 نکته زاده طبع محرر این رساله است و نتیج فکر مقرر این

مقاوله بو کتابک اچنده جنس نظم ن برناظم نسبت اولدن
 دکر اولنن منظوماتک جمله سی بو کتاب محقری یازن مک
 طبیعتدن طوغشدر و بوسوزی بیان ایلیک فکرئ عمره
 انکر **قطعه** جامی هر جامه انشا آراست جامی هر یرده
 که انشا مکتوبنی تیر ایلمین از کفته کس بعاریت هیچ خواست
 که مک سورندن عاریتی نه المدی هیچ انراکه ز صنع
 خود دکان پر کالاست شول مک که الله ویرد و کندن
 دکانی طو بطلو قماشدر دلای کالای کسایش نه سر است
 ایملرک قماش دلای اولق لایق و کله را کا امیدی واری بکام
 اخلاق مطالعه کنندگان انکر چون بر حلقی مطلع شوند بذیل عفو
 و اغاص پیشند مطالعه ایلیکک ایو جو یلرندن او میلن
 اولدر که اگر بر یکلیشه واقف اولار کرزمرلوب صوچ بلیق
 انکیله اورته لر و درافتای آن بزبان عیب و اعتراض کوشند
 دخل و لغو دلیلانی آچوب عالمه یا عیغه چالشمیلر **قطعه**
 چون بینی ز آشنایعی بلیش اولد و عک که دن عیب
 کورک زمانده کر بیجانکان نکویی به آتی یاد لره سولیک
 یکدر زانکه در کیش لغو اندیشان شوندن اتوری که صوکن

صایه نیلر مذ به بنده عیب پوشی ز عیب جویی به عیب اورنگ
 عیب آچقندن یکدر در **تاریخ قطع اطباب و اطباب و طیب**
اشهاب سوز اوزتمق ایلمرینی کوب و چوق سلک
 سبیلرینی کیدر مکک تاریخدر **قطعه** مک و پوی خامه درین
 طرفه نامه فلک یلوب یو پورمسی بو عجب کتابی یازمقده
 که جامی بدو کرد طبع از یایی جامی آنی ترتیب امکله طبیعتی صندی
 بو قتی شد لغو که تاریخ بجزت شول وقته لغو اولدی که رسول
 صلی الله علیه سلم بجزرتی تاریخی شود نه صد ار مشت بروی فرای
 طغوز یوز اولور اگر اول زمانک اوزرنه سکریل زیاده
 ایدر سک **۱۱۲** والمسؤل من الله ذی الجلال والاكرام
 الطغر بنیل المرام والفوز بحسن الاختتام جلال والاكرام صا
 الله حضرتدن سوال اولنن مراده ایر مک فرصت بولمقد
 دخی عاقبت ایو لکی دولته ایر مکدر والصلوة والسلام علی
 محمد وآله البررة الاکرام صلوة وسلام سید الانام حضرت
 محمد شرب سینه والوامحیای روبرینه
 تحفه اولسون
 تم